

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา

ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องหมายลูกเสือโลก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2562
จำนวนพิมพ์ 200 เล่ม
จัดทำโดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนิยม

นับว่าเป็นโอกาสและประโยชน์ที่สำคัญ อีกเรื่องหนึ่งที่สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ผลิตตำราในลักษณะคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน เข้ากับวิธีการลูกเสือ ครู อาจารย์ ผู้กำกับลูกเสือ และบุคลากรทางการลูกเสือ จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังก้าวสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” ดังนั้น ความถูกต้องและชัดเจนในเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นตำราและคู่มือทางการวิชาการ สำหรับกิจกรรมลูกเสือเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรอบรู้ สามารถช่วยตนเองได้ อันจะเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาของประเทศไทยมีความเจริญเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และอารยประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ขอขอบคุณและให้กำลังใจต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการลูกเสือ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาเล่มนี้ทุกท่าน ที่ได้เสียสละ กำลังความคิด จนทำให้เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการลูกเสืออย่างมาก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูผู้สอน ลูกเสือ เนตรนารี ที่จะใช้สำหรับวางแผนการสอน การวัดและการประเมินผู้เรียน จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับครูผู้สอนนำไปใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน โดยสามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นตามความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน ตามบริบทแต่ละภูมิภาค

หลักสำคัญของเอกสารชุดนี้ นอกเหนือจากเสนอแนวทางด้านเนื้อหาสาระสำคัญ วิธีสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผล ตัวอย่างแบบทดสอบ วิธีทดสอบ แล้วยังสามารถต่อยอดทางความคิดของครูผู้สอนได้ เนื่องจากเป้าหมายที่ต้องการคือ การนำเอากระบวนการลูกเสือมาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามกระบวนการของลูกเสือ จึงเชื่อได้ว่า หากผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้แล้ว จะเป็นคนดีในสังคมต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมดำเนินการในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาทุกภาคส่วน ที่เล็งเห็นประโยชน์ในการทำเอกสารชุดนี้จนสำเร็จเรียบร้อย สามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนในที่สุด

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Praserit Bundrieng'.

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานการลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีพัฒนาโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดีเพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน รวมทั้งทางสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต จำนวน 53 โรงเรียน คู่ขนานกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ด้วย

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน และสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการการจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 108 ปี ในปี พ.ศ. 2562 นี้ ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	
คำนำ	
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	4
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ	6
หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ	14
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ตีติดดาว	32
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การคบเพื่อน	35
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	38
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เด็กติดเกม	41
หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	47
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริต	53
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี	57
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ขยะนี้มีมูลค่า	61
หน่วยที่ 4 ระเบียบแถว	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ระเบียบแถวลูกเสือ	69
หน่วยที่ 5 กางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักแรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 การกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักแรม	104
หน่วยที่ 6 การบรรจุเครื่องหลัง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกลไปพักแรม	112
หน่วยที่ 7 ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุงอาหาร	118
หน่วยที่ 8 แผนที่ เข็มทิศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ	125
หน่วยที่ 9 ทักษะเงื่อนเชือก	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	142

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 10 การปฐมพยาบาล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การปฐมพยาบาล	157
หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต	161
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 เบื้องหลังถ้วยเตี๋ยว	167
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 รู้เท่าทันสื่อ	172
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 โฆษณาเป็นพิษ	177
หน่วยที่ 12 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การประเมินผล	183
หน่วยที่ 13 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 พิธีเข้าประจำกองและประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก	204
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	210
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	221
ภาคผนวก ค แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ	224
บรรณานุกรม	244

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องว่างว่า เป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ใบบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02-628-6365 โทรสาร 02-628-6402

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	แผนการจัดกิจกรรม เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1. ปฐมนิเทศ	1. ปฐมนิเทศ	1	
2. สารสำคัญของลูกเสือ	2. ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ	2	
	3. ดี่ติดดาว	1	ทักษะชีวิต
	4. การคบเพื่อน	1	ทักษะชีวิต
	5. วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	ทักษะชีวิต
	6. เด็กติดเกม	2	ทักษะชีวิต
3. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	7. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	2	
	8. ความซื่อสัตย์สุจริต	2	ทักษะชีวิต
	9. ความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี	1	ทักษะชีวิต
	10. ขยะนี้มีมูลค่า	3	ทักษะชีวิต
4. ระเบียบแถว	11. ระเบียบแถวลูกเสือ	3	
5. กางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักรวม	12. การกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักรวม	2	
6. การบรรจุเครื่องหลัง	13. การบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดิน ทางไกลไปพักรวม	2	
7. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง	14. การก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุง อาหาร	2	
8. แผนที่ เข็มทิศ	15. การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ	3	
9. ทักษะเงื่อนเชือก	16. เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	3	
10. การปฐมพยาบาล	17. การปฐมพยาบาล	2	
11. ความปลอดภัย	18. ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต	1	ทักษะชีวิต
	19. เบื้องหลังถ้วยเตี้ย	1	ทักษะชีวิต
	20. รู้เท่าทันสื่อ	1	ทักษะชีวิต
	21. โฆษณาเป็นพิษ	2	ทักษะชีวิต
12. ประเมินผล	22. การประเมินผล	1	
13. พิธีการ	23. พิธีเข้าประจำกองและประดับ เครื่องหมายลูกเสือโลก	1	
รวม 13 หน่วยกิจกรรม	รวม 23 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 แต่งเครื่องแบบลูกเสือตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การแต่งกาย
- 2.2 การเรียนตามหลักสูตร

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
 - 1) เครื่องหมายลูกเสือโลก / หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 - 2) เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงวันนี้อยินดี , สุขดวงใจ
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงความหมายและประโยชน์ของ “เครื่องแบบลูกเสือ” แนะนำการแต่งเครื่องแบบ การติดเครื่องหมายต่าง ๆ ประกอบเครื่องแบบลูกเสือ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือแนะนำขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตร เครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ การวัดและประเมินผล ให้ลูกเสือรู้และเข้าใจ และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรได้
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์เรื่องราชสีห์กับหมาป่า
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือแต่งเครื่องแบบลูกเสือตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบได้อย่างถูกต้อง
- 5.2 ลูกเสือปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรได้

6.บันทึกผลหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

วันนี้ยินดี

วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมา
เรามาร่วมสนุก ปลดปล่อยความทุกข์ให้มันลื่นไป มาเถิดมา เรามาร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การ
ลูกเสือเจริญ

สุขดวงใจ

สุขดวงใจที่ได้มาพบหน้า สุขอุราที่ได้มาเจอกัน ถึงจะอยู่บ้านไกลบ้านไกลจะอยู่แห่งไหน
เราก็ไทยด้วยกัน โอ้ โอ้ โอ้ โอ้ มาร้องไชโยลูกเสือไทยด้วยกัน
ลั่น ลั่น ลา ลั่น ลา ลั่น ลาลา

ใบความรู้

เครื่องหมายลูกเสือโลก

ลักษณะเครื่องหมาย

เป็นรูปวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔.๓ ซม. ตามแบบ มีตราเครื่องหมายหัวลูกศรสีขาว บนพื้นสีม่วง ล้อมรอบด้วยเชือกสีขาวเป็นรูปวงกลมผูกเป็นเงื่อนพิรอดอยู่เบื้องล่าง

ที่มารูปภาพ : <http://www.prc.ac.th/scout/sc08.jpg>

เครื่องหมายนี้เป็นเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่ได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว และติดที่กิ่งกลาง กระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

หลักสูตร

1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร
 - 1.1 กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - 1.2 กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
 - 1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. กางและรื้อเต็นท์ที่พักรวมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง
5. สาธิตการบรรจุเครื่องหล้งอย่างถูกต้อง สำหรับการเดินทางไกลไปพักรวมค้างคืน
6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน
7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศและรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า
8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์เงื่อน 10 เงื่อน ต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)
9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ฐกััด แมงมุมกััด แมลงกััดต่อย ผิวหนึ่งถลอก และเท้าแพลง
10. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไป เกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

หมวก ทรงอ่อน (เบเร่ท์) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ คอพับสีทากี้ แขนสั้นเหนือศอก ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นسابกว้าง 3.5 ซม. มีดุมเหนือเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋าสองข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกลางตามทางดิ่ง ปกคลุมหน้า ชายกลางแหลม เจาะรั้งดุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 ดุม มีอินทรีรูปสี่เหลี่ยมติดกับเสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีรูปทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้ชายเสื้ออยู่ในทางแกว

ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 ซม. ด้านตั้ง 75 ซม. สีตามสีประจำภาคการศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ

กางเกง สีทากี้ ขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 ซม. ส่วนกว้างของกางเกงเมื่อยืนตรง ห่างจากขาตั้งแต่ 8 - 12 ซม. ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 ซม. ผ่าตรงส่วนหน้ามีกระเป๋าค้นตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋าและมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 ซม. กว้าง 1 ซม.

เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายดุนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อซัยพฤกษ์

ถุงเท้า ยาว สีทากี้ พับซ่อนไว้ใต้เข่า ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ 2 พู่ โผล่ออกมาจากขอบถุงเท้าประมาณ 1/2 นิ้ว หรือ 1 ซม.

รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูกเชือก

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

- เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูป และสี ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบกำหนดติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามกับด้านฐาน
- เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่ม หรือกอง (ชื่อโรงเรียน) สีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา
- เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

- เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบริมสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายได้ตะเข็บประมาณ 1 ซม.
- อินทรีรูปสี่เหลี่ยม ปลายอินทรีมีอักษร “ ล.ญ. ” ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง ปลาย อินทรีรูปสี่เหลี่ยมเช่นเดียวกับดุมเสื้อ (ดุมทองไม่ถูกต้อง)

หมายเหตุ

1. ถ้าเป็นนายหมู่หรือรองนายหมู่ให้สวมสายนกหวีดเหลืองทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
2. ถ้าสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ให้ติดแขนเสื้อข้างขวาเรียงเป็นสามแถว ถ้าเกิน 9 วิชาให้ติดที่สายสะพายสีเหลืองขลิบสีน้ำเงิน

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

ตัวอย่าง
เครื่องหมายหมู่
สามัญรุ่นใหญ่

ลูกเสือ
เหล่า

เสนา

เครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

ตัวอย่างเครื่องหมายหมู่เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ราชสีห์กับหมาป่า

หมาป่าตัวหนึ่งออกล่าลูกแกะมาได้ และกำลังพยายามที่จะนำซากลูกแกะผู้ล่าสงสารนั้นกลับไปทิ้ง แต่โชคร้ายที่มันไปพบกับราชสีห์อดโซ่เข้าตัวหนึ่ง ราชสีห์ตรงเข้ามาแย่งลูกแกะนั้นทันที ซึ่งสร้างความขุ่นเคืองให้กับหมาป่ามากมันตะโกนบอกราชสีห์ว่า “ท่านไม่นึกจะเอาใจบ้างหรืออย่างไรที่ทำตัวเป็นเหมือนโจรร้าย เข้าแย่งอาหารของข้าแบบนี้” ราชสีห์ได้ฟังดังนั้นก็หัวเราะรำ แล้วตอบกลับไปว่า “ตัวข้านะรี ที่เจ้าประณามว่าเป็นไอ้โจรร้าย ฮะ...ฮะ...แล้วสิ่งที่เจ้ากระทำมานั้นเล่าเรียกว่า ความสุจริตหรือกรี้ ข้าไม่เชื่อหรือกว่า คนเลี้ยงแกะจะคิดว่าเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้งๆ ที่เจ้าขโมยเอาลูกแกะของเขามาเช่นนี้!”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่ทุจริต ยากจะหาความยุติธรรมจากผู้อื่นได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับกิจการลูกเสือโลกโดยสังเขปได้
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติได้
3. อธิบายโครงสร้างการบริหารงานองค์การลูกเสือโลกได้
4. อธิบายบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อชุมชนได้
5. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็น
6. มีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
- 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 2.3 บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
 - 1) เรื่อง การลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
 - 2) เรื่อง โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - 3) เรื่อง บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงลูกเสือธีรราช เพลงเกียรติศักดิ์ลูกเสือ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาด้วยคำถาม ต่อไปนี้
 - การลูกเสือเริ่มต้นมาจากประเทศใด
 - ลูกเสือไทยกับลูกเสือต่างประเทศมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือศึกษาใบความรู้ต่อไปนี้ แล้วส่งตัวแทนรายงานสรุปในกองลูกเสือ
 - กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

- โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ

(3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอ กองลูกเสือชักถามเพื่อความเข้าใจ และผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์ห้บทบาทของตนเอง ที่จะสามารถมีส่วนร่วมในกิจการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก เช่น การร่วมกิจกรรมกับลูกเสือต่างโรงเรียน การร่วมกิจกรรมและการประชุมกับลูกเสือนานาชาติ การร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก เป็นต้น

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์เรื่องสั้นจะ

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเขียนบันทึกความรู้ความเข้าใจกิจการลูกเสือโลก โครงสร้างลูกเสือ ลงในสมุดบันทึกประจำตัว และบันทึกความจำ ประสบการณ์ของตนเองในบทบาทหน้าที่จากการที่เคยเป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ เนตรนารีสามัญ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เกมจับหมี่

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์ของตนเอง 2 – 3 คน ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ เนตรนารีสามัญ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนลูกเสือชักถามและเล่าประสบการณ์เพิ่มเติมได้

(2) ผู้กำกับลูกเสือสรุปว่า “ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือทุกคนก็จะต้องมีบทบาทหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบเช่นกัน”

(3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาไปความรู้เรื่อง “บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” และอภิปรายหาข้อสรุปในเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” ในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

- บทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน

- การบริการช่วยเหลือโรงเรียนและชุมชน

- การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์

- การปฏิบัติตนเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้

(4) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้ลูกเสือส่งตัวแทนรายงานหมู่ละ 1 ประเด็น ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม ทีละประเด็นจนครบ

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปและวางแผนการปฏิบัติงานในกองลูกเสือตามบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และส่งเสริมให้ลูกเสือนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์เรื่องลูกชวานากับมรดก

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดกิจกรรม ผู้กำกับลูกเสืออาจมอบหมายให้หมู่ลูกเสืออภิปรายหรือศึกษาค้นคว้าเพิ่ม และนำเสนอในรูปแบบแผนที่ความคิด (Mind Mapping) หรือใช้วิธีการนำเสนออื่นๆ

5.การประเมินผล

- 5.1 ประเมินจากสมุดบันทึกประจำตัวของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 5.2 ประเมินจากการมีส่วนร่วมของลูกเสือในการทำกิจกรรมตามที่คุณกำกับลูกเสือวางแผนครบทุกกิจกรรม และการเสนอความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ
- 5.3 ประเมินจากเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ	สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
ราเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ชิลูกผู้ชาย	ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลาย ชิลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน	เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำ ก็จะทำให้สำเร็จ	ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักษาดีให้มั่นไว้	ตั้งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

เกม

เกม “จับหมี่”

วิธีการเล่น ดังต่อไปนี้

1. สมมติลูกเสือคนหนึ่งเป็นหมี่ ส่วนคนอื่นเป็นหมาป่าตามจับหมี่ โดยให้หมี่เดินนำหน้า
2. หากหมี่เดินกลับหลังมามองเมื่อไร ให้ผู้เล่นที่เป็นหมาป่าหนึ่งลง ใครนั่งซ้ำต้องออกจากการเล่น
3. คนสุดท้ายที่เหลือจะเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การลูกเสือโลกและความความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

ภูมิหลัง

การลูกเสือเริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2450 (ค.ศ.1907) จากแนวคิดของลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ และหนังสือเรื่อง “การลูกเสือสำหรับเด็กชาย” (Lord Baden Powell – “Scouting for Boys”) ซึ่งประกอบด้วยเรื่องราวที่ชวนให้เด็ก ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันทำกิจกรรมตามอุดมการณ์ และวิธีการของลูกเสือ ก่อให้เกิดสันติภาพความเข้าใจอันดี และภราดรภาพแห่งโลก

วัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการลูกเสือ

การลูกเสือเป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเด็กชาย มีวัตถุประสงค์ในการสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางสังคมให้กับเยาวชน เพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยใช้วิธีการลูกเสือซึ่งประกอบด้วย การยึดมั่นในกฎและคำปฏิญาณ (Scout Promise and Laws) การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) เน้นการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) การใช้ระบบหมู่ (Patrol System) และการส่งเสริมความก้าวหน้าตามวิถีทางของลูกเสือ ด้วยหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (Proficiency Badges)

การลูกเสือเป็นการอาสาสมัครทำงาน ให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชน โดยไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ลัทธิทางศาสนาใด ๆ และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับการเมือง ยึดถือและปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกอย่างมั่นคง

พันธกิจหลัก (Mission)

พันธกิจหลักของการลูกเสือในการฝึกอบรมเยาวชน มี 3 ประการ คือ

1. ให้เด็กได้เป็นลูกเสือแต่เยาว์วัย โดยจัดในรูปกิจกรรมอาสาสมัครหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ใช้วิธีการลูกเสือในการพัฒนาเยาวชน ให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 4 ประการ คือ

- 2.1 เป็นผู้ที่เชื่อถือได้
- 2.2 สามารถพึ่งตนเองได้
- 2.3 มีความรับผิดชอบ
- 2.4 กล้าสู้งานหนัก

3. พัฒนาระบบการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ในการขัดเกลาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชน โดยใช้กฎลูกเสือเป็นหลัก

จากพันธกิจหลัก (Mission) ทั้ง 3 ประการนี้ นำไปสู่ยุทธศาสตร์หลัก (Strategy) ที่ใช้ในการพัฒนาการลูกเสือให้ตอบสนองสอดคล้องกับพันธกิจ

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

1. ให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ
2. มีผู้ใหญ่เป็นผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ
3. ฝึกอบรมลูกเสือชาย-หญิงอย่างเสมอภาค ให้เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
4. ให้ทุ่มเทงานหนัก
5. ใช้ระบบอาสาสมัคร
6. องค์กรลูกเสือต้องปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์
7. ปรับระบบลูกเสือให้เข้มแข็ง
8. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานทันสมัย ทันคน

และทันต่อเหตุการณ์

9. ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน เพื่อรายงานความก้าวหน้าให้สังคมรับรู้
10. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในองค์กรลูกเสือ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
11. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรเอกชนและองค์กรเยาวชนอื่นๆ
12. สนับสนุนให้มีประเทศสมาชิกใหม่ เข้าร่วมองค์การลูกเสือโลก และส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสมาชิกลูกเสือในประเทศ

13. จัดตั้งกองทุนเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบและมั่นคง

องค์การลูกเสือโลก (WOSM: World Organization of the Scout Movement)

การลูกเสือได้เจริญเติบโตและแพร่ขยายไปทั่วโลก มีสมาชิกกว่า 28 ล้านคน ใน 160 ประเทศ และเขตปกครอง อาณานิคม แคว้นต่าง ๆ ทั่วโลก (ข้อมูล พ.ศ.2553)

คณะกรรมการลูกเสือโลกประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากประเทศสมาชิก 12 ประเทศ เลือกตั้งโดยที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในตำแหน่งคนละ 6 ปี และเลือกตั้งกันเองเป็นประธานและรองประธาน กรรมการจะพ้นจากตำแหน่ง 6 คน ทุกๆ 3 ปี และเลือกคนใหม่เข้าแทนที่โดยวิธีลงคะแนนลับในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก คือ Ahmad Al hendawi เป็นเลขาธิการสำนักงานลูกเสือโลกคนปัจจุบัน ได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556 เป็นชาวจอร์แดน ซึ่งมีผู้แทนมาจาก 161 ประเทศทั่วโลก โดยปกติคณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งเดิมสำนักงานลูกเสือโลก ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ปัจจุบันย้ายตั้งที่เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เปิดทำการ 18 มิถุนายน 2014

อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการลูกเสือโลก มีดังนี้

1. ส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก
2. แต่งตั้งเลขาธิการของสำนักงานลูกเสือโลก
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานลูกเสือโลก
4. จัดหาเงินทุนสำหรับส่งเสริมกิจการลูกเสือโลก
5. พิจารณามอบเครื่องหมายลูกเสือสุดดีให้แก่ผู้ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือกิจการลูกเสืออย่างดีเด่น

สมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference)

สมัชชาลูกเสือโลก คือที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือประเทศต่าง ๆ (พ.ศ.2553 มี 160 ประเทศ) เป็นผู้แทนของลูกเสือทั่วโลกประมาณ 28 ล้านคน ประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ไม่เกินประเทศละ 6 คน และต้องมาจากองค์การเดียวที่เป็นผู้แทนของแต่ละประเทศ

สมัชชาลูกเสือโลกมีอำนาจและหน้าที่ในการรับสมาชิกใหม่ ซึ่งต้องยื่นใบสมัครและรับรองว่าจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ และหลักการสำคัญของลูกเสือโลก เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก จัดให้มีขึ้นทุก 3 ปี ในแต่ละครั้งจะมีประเทศต่างๆ ขอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม และสมัชชาลูกเสือโลกเป็นผู้คัดเลือกว่าจะจัดประชุมที่ประเทศใด ประเทศไทยเคยเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งที่ 33 ปี พ.ศ. 2536 ครั้งล่าสุดเป็นการประชุมครั้งที่ 40 จัดที่ประเทศสโลวีเนีย เมื่อวันที่ 11 – 15 สิงหาคม 2557 ครั้งต่อไปเป็นครั้งที่ 41 จัดที่ ประเทศอาเซอร์ไบจาน ปี พ.ศ. 2560

สำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau)

ตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการฯ ดูแลการดำเนินงานของประเทศสมาชิก ให้พัฒนาไปตามกรอบนโยบายขององค์การลูกเสือโลก และตามมติของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก งานของสำนักงานลูกเสือโลกอาจจำแนกได้ดังนี้

1. ให้คำชี้แจงแนะนำแก่ประเทศสมาชิก และองค์การที่เกี่ยวข้อง
2. ช่วยเหลือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในประเทศสมาชิก
3. จัดการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกและการชุมนุมลูกเสือโลก
4. การเยี่ยมเยียน และการช่วยเหลือโดยตรง
5. การจัดพิมพ์เอกสารและการค้นคว้า

นอกจากสำนักงานลูกเสือโลกแล้ว ยังมีสำนักงานลูกเสือภาคพื้นในภูมิภาคทั่วโลก อีก 6 แห่ง ได้แก่

1. **ภาคพื้นยุโรป (Europe)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย และกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม
2. **ภาคพื้น ยูเรเชีย (Eurasia)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สาธารณรัฐยูเครน และสำนักงานสาขาที่กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย
3. **ภาคพื้นอินเตอร์อเมริกา (Interamerica)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงซานติเอโก ประเทศชิลี
4. **ภาคพื้นอาหรับ (Arab)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์
5. **ภาคพื้นแอฟริกา (Africa)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา
6. **ภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

กิจกรรมลูกเสือของทุกประเทศยึดมั่นในวัตถุประสงค์ หลักการสำคัญ และวิธีการของลูกเสือเหมือนกันทั่วโลก ทุกประเทศเข้าเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และเป็นอิสระจากอิทธิพลการเมืองมุ่งพัฒนาเยาวชนด้วยรากฐานของอุดมการณ์ลูกเสือ ซึ่งมีคำปฏิญาณและกฎลูกเสือเป็นพื้นฐาน

การประชุมลูกเสือโลก (World Scout Jamboree)

ริเริ่มโดยลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือนานาชาติได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน การประชุมครั้งแรกจัดที่โอลิมเปีย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ พ.ศ. 2463 มีลูกเสือร่วมประชุมจำนวน 8,000 คน จาก 34 ประเทศ จากนั้นได้มีการประชุมทุก 4 ปี โดยเปลี่ยนสถานที่ประชุมไปตามประเทศสมาชิก มีสำนักงานลูกเสือโลกเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

การประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 20 วันที่ 28 ธันวาคม 2545 ถึง 7 มกราคม 2546 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดประชุมที่ชายทะเลอำเภอสัตหีบ จังหวัดระยอง มีลูกเสือชาย-หญิง เข้าร่วมประชุมรวม 24,000 คน จาก 147 ประเทศ ครั้งที่ 21 เป็นปีฉลองอายุ 150 ปีของลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ จัดประชุมที่ Hylands Park เมือง Chelmsford ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2550 มีลูกเสือชาย – หญิงจากทั่วโลก เข้าร่วมประชุมกว่า 40,000 คน ครั้งล่าสุดจัดที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อ 28 กค. – 8 สค. 2558 เป็นครั้งที่ 23 ครั้งต่อไปกำหนดจัดที่ประเทศสหรัฐอเมริกา 22 กค. – 2 สค. 2562 นับเป็นครั้งที่ 24

สมัชชาลูกเสือภาคพื้นเอเชีย – แปซิฟิก

เดิมเรียกว่า Far East Scout Conference เปลี่ยนชื่อเรียกเป็น Asia – Pacific Regional Scout Conference เมื่อพ.ศ. 2513 จัดประชุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2501 ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ระยะแรกมีการประชุมทุก 2 ปี ต่อมาเปลี่ยนเป็นประชุมทุก 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2532

คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิกลูกเสือภาคพื้นเอเชีย – แปซิฟิก ที่มาจากการคัดเลือกจำนวน 10 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ทั้ง 10 คน จะคัดเลือกประธานและรองประธานกันเอง ในการประชุมทุก 3 ปี จะมีกรรมการครบวาระ 5 คน และจะมีการเลือกกรรมการใหม่เข้ามาทดแทน โดยมีคนไทยหลายท่านที่เคยได้รับคัดเลือกเข้าเป็นกรรมการ

โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ

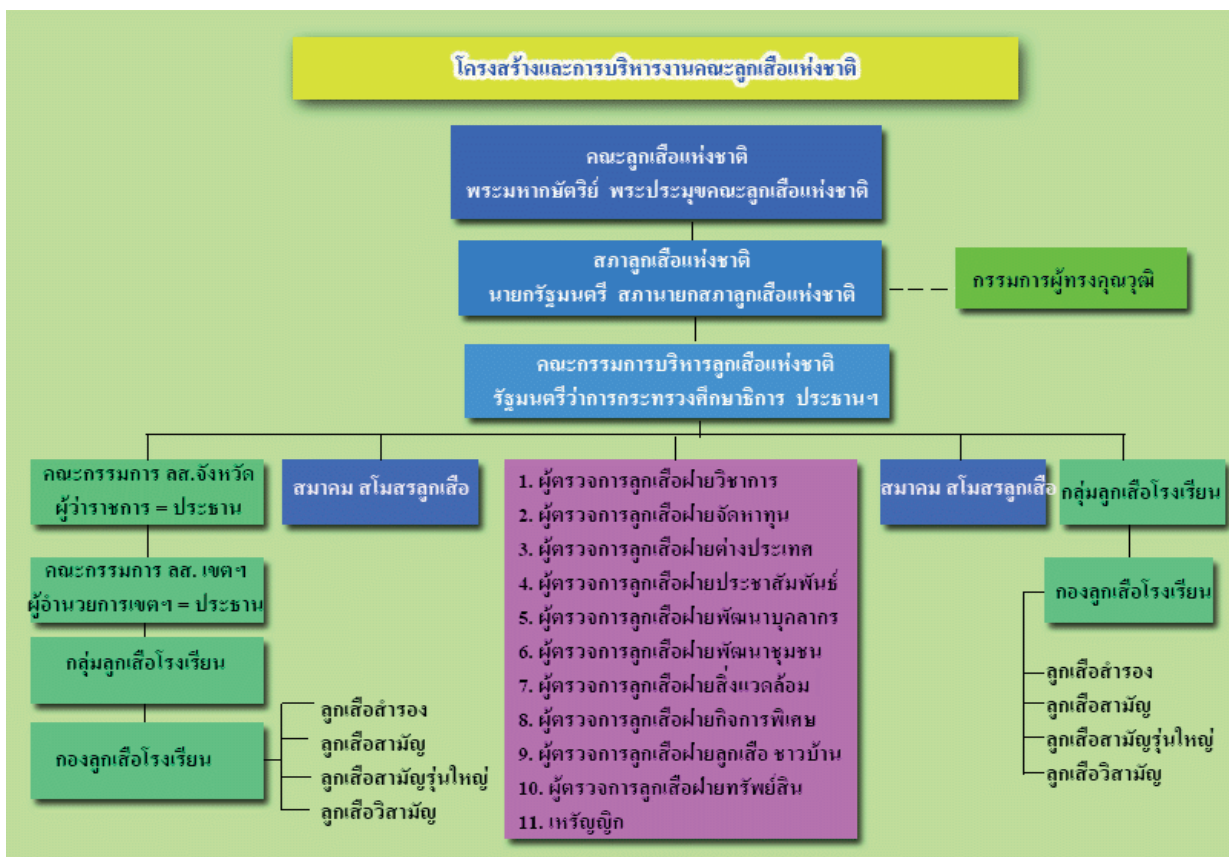
คณะลูกเสือแห่งชาติ

ตามพระราชบัญญัติ ลูกเสือ พ.ศ.2551 ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวงและบุคลากรทางการลูกเสือ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ข้อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

สภาลูกเสือไทย

มีนายกรัฐมนตรี เป็นสภานายก และเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (2) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (3) พิจารณารายงานประจำปีของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (4) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

เป็นองค์กรบริหารของคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย
- (2) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ
- (3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
- (4) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- (5) จัดการทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ให้ความเห็นชอบในการลงทุนเพื่อประโยชน์ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ออกข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้

โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (8) วางระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ
- (9) จัดทำรายงานประจำปีเสนอสภาลูกเสือไทยพิจารณา
- (10) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (11) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย

- (12) กำกับดูแล สนับสนุน และส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- (13) จัดตั้งตำแหน่งกิตติมศักดิ์และตำแหน่งอื่นใดที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (14) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

มีหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติหรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
2. ทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงอื่น
3. รับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของลูกเสือ
5. จัดให้มีการฝึกอบรมหรือการประชุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

6. จัดทำรายงานประจำปีพร้อมงบดุลเสนอคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
7. จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ
8. ประสานและส่งเสริมสำนักงานลูกเสือจังหวัด และสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
9. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและตามมติของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

แต่ละจังหวัดจัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัด สำหรับการจัดระเบียบการปกครองลูกเสือในกรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นรูปแบบพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือจังหวัด

(5) พิจารณาคำขอการจัดตั้งค่ายลูกเสือตามมาตรา 32

(6) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือจังหวัด

(7) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี

(8) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาในการปฏิบัติงานลูกเสือ

(9) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการลูกเสือ

(10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในจังหวัด ซึ่งจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(11) จัดทำรายงานประจำปีและรายงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือในจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(12) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมอบหมาย

(13) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย ให้มีสำนักงานลูกเสือจังหวัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยมีผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือจังหวัด

คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

(5) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานให้

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดทราบ

(6) ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี

(7) ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ

(8) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ

(9) กำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้านในเขตพื้นที่การศึกษา

(10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานั้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

ตำแหน่งลูกเสือ

ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีลำดับ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้อำนวยการใหญ่ (รมต.กระทรวงศึกษาธิการ)

(2) รองผู้อำนวยการใหญ่ (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ/เลขาธิการ สพฐ. / เลขาธิการ

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา)

(3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ (รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

(4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)

(5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (รองผู้ว่าราชการจังหวัด)

(6) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (ปลัดจังหวัด)

(7) ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา (ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)

(8) รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา (รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)

(9) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

(10) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

- (11) ผู้กำกับลูกเสือกลุ่มลูกเสือ
- (12) รองผู้กำกับลูกเสือกลุ่มลูกเสือ
- (13) ผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ
- (14) รองผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ
- (15) นายหมู่ลูกเสือ
- (16) รองนายหมู่ลูกเสือ

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือ มีลำดับดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ (นายกรัฐมนตรี)
- (2) ผู้ตรวจการใหญ่ (รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
- (3) รองผู้ตรวจการใหญ่ (ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

- (4) ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (5) รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (8) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (9) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (10) ผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
- (11) รองผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

การแต่งตั้งผู้ตรวจการลูกเสือและการกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ผู้ตรวจการลูกเสือมีหน้าที่ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง และรายงานเพื่อให้การบริหารลูกเสือเป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

สภาลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีสภาลูกเสือไทย คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 ประกาศใช้มาใช้บังคับโดยอนุโลมในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

ในฐานะที่คณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand: NSOT) เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) นอกจากจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของการลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลก ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว คณะลูกเสือแห่งชาติยังยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 ด้วย

การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเดิมเป็นกิจกรรมทางเลือก ต่อมาในพ.ศ.2544 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป โดยกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ผู้สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต้องมีอายุระหว่าง 14 – 18 ปี หรือกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โดยไม่จำเป็นต้องเคยเป็นลูกเสือมาก่อน นักเรียนหญิงที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้เรียกว่า เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใช้การฝึกอบรมและกิจกรรมเป็นระบบหมู่ ฝึกให้มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เป็นผู้ผู้นำในระบอบประชาธิปไตย ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย ทักษะลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ โดยมุ่งพัฒนาลูกเสือซึ่งอยู่ในวัยรุ่นดังนี้

1. พัฒนาความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นผู้รู้จักใช้เหตุผล สังเกต และสืบค้นข้อมูล ความเป็นจริง และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ตลอดจนมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์
2. พัฒนาความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง
3. กล้าแสดงออก รักษาสิทธิของตนเอง ยอมรับสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานของประชาธิปไตย

4. แสวงหาเอกลักษณ์ที่ดีของตนเอง

บทบาทหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจสรุปได้ ดังนี้

1. หน้าที่ในการพัฒนาตนเอง
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ทั้งในโรงเรียน และชุมชนที่ลูกเสืออาศัยอยู่ ได้แก่

2.1 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การทำความสะอาด การดูแลความปลอดภัย ให้เด็กเล็ก ลูกเสือจราจร การกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัญหา และความต้องการที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนและชุมชนในขณะนั้น ลูกเสือต้องมีใจพร้อมอาสาทุกเมื่อ

2.2 กิจกรรมโครงการเพื่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือเห็นควรจัดให้มีขึ้น อาจเป็นโครงการที่ดำเนินการเอง หรือร่วมมือกับผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานราชการซึ่งเข้ามาดำเนินโครงการอยู่ในชุมชนก็ได้ ขั้นตอนการดำเนินโครงการมีดังนี้

- 1) **ขั้นวางแผน** เป็นการสำรวจข้อมูล เขียนโครงการ และกำหนดรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติ รวมทั้งการประสานงาน งบประมาณและการขอรับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง
- 2) **ขั้นลงมือปฏิบัติ** เป็นการจัดแบ่งงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีรายละเอียดในการปฏิบัติ กำหนดระยะเวลาการทำงาน สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ
- 3) **การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ** เป็นการติดตามดูว่ามีปัญหา อุปสรรคใดที่ต้องแก้ไข ปรับปรุงบ้าง / การปฏิบัติงานถูกต้อง เรียบร้อย และเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ / ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด / ปรับปรุงโครงการให้เหมาะสม / การเขียนบันทึกและรายงาน

ตัวอย่างกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน

- ปลุกต้นไม้
- อนุรักษ์รักษาความสะอาด
 - ขุดลอกคู คลอง ทางระบายน้ำ และกำจัดแหล่งน้ำขัง ที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
 - พัฒนากนชน ทางเข้า หมู่บ้าน วัด โรงเรียน และสาธารณสถานอื่น ๆ
 - ปลุกพืชสวนครัว สมุนไพร
 - เพาะพันธุ์ปลา เลี้ยงปลาเพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีน และเพิ่มรายได้
 - เลี้ยงไก่ เพื่อกินไข่
 - การกำจัดขยะ อย่างครบวงจร

ฯลฯ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สัจจะ

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่างๆ สัตว์ใหญ่และแข็งแรงก็ฆ่าสัตว์ที่อ่อนแอกว่าเพื่อกินเป็นอาหาร สัตว์ป่าที่อ่อนแอก็อยู่อย่างไม่เป็นสุข หวาดกลัวอันตรายอยู่ตลอดเวลา สิงโตซึ่งเป็นเจ้าป่าเห็นว่าสัตว์ทั้งหลายต่างไม่มีความสุข จึงเรียกประชุมและขอให้สัตว์ป่าเลิกฆ่ากันกินแต่เนื้อของสัตว์ที่ตายแล้วเท่านั้น สัตว์ทั้งหลายต่างเชื่อฟังและทำตามจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วันหนึ่งมีคนเข้ามาปลุกบ้านอยู่ริมน้ำกลางป่า สัตว์ป่าต่างพากันกลัวอีกว่าคนจะมาทำร้าย สิงห์โตจึงเรียกประชุมเพื่อช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรกับคน

“บุกเข้าไปพังบ้านเสียก็หมดเรื่อง” ช้างพูดพลางยกงวงชูไปมา

“อย่าเพิ่งเลยตอนนี้เราต้องคอยดูความเคลื่อนไหวของเขาก่อน” ม้าเสนอความคิด

“ฉันจะพาพวกบุกเข้าไปกินคนพวกนั้นให้สาสมกับที่เขาบุกกรุกป่าของพวกเรา”

เสือโคร่งพูดอย่างเดือดพล่าน

“เราน่าจะส่งตัวแทนไปบอกให้เขาออกไปเสียจากป่า พวกเราจะได้อยู่อย่างสงบสุข”

ลิงแนะนำขณะที่มือยังถือกล้วยอยู่

สัตว์ทุกตัวเห็นด้วยกับข้อเสนอของลิง สิงห์โตจึงรับหน้าที่ไปขอร้องให้คนออกจากป่าไป

“เราไม่มีที่อยู่ จึงมาอยู่ในป่า” ชายคนหนึ่งบอก

“แต่สัตว์ทั้งหลายกลัวพวกท่านจะทำร้ายเอา” สิงห์โตบอก

“อย่ากลัวพวกเราเลย พวกเรามาอยู่ในป่าเพื่อทำมาหากิน เราจะไม่รบกวนและทำร้ายสัตว์เราขอให้สัญญา” ชายคนนั้นกล่าว

สิงโตเห็นว่าคำพูดของคนเหล่านั้นน่าเชื่อถือจึงยินยอมให้อยู่ในป่าต่อไป ก่อนกลับสิงโตได้ย้ำกับคนเหล่านั้นว่า “เราขอให้ท่านรักษาคำพูดตลอดไป ทั้งคนและสัตว์จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ป่าแห่งนี้ก็จะเป็นที่ร่มเย็นน่าอยู่ตลอดไป”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรักษาคำพูดหรือสัจจะสัญญาที่ให้ไว้ต่อกันเป็นสิ่งดี และนำมาซึ่งความสงบสุข

พวก

การที่เราอยู่ร่วมกันในสังคมนี้ได้อย่างเป็นสุขเพราะมีคำว่า “พวก” ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ 3 ตัว คือ พ.พาน ว.แหวน และ ก.ไก่ ซึ่งพยัญชนะแต่ละตัวมีความหมายสำคัญดังนี้

พ. หมายถึง พอใจ

การที่เราจะอยู่ร่วมกันได้เป็นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเราจะต้องมีความพอใจซึ่งกันและกัน หากเราไม่มีความพอใจกันแล้ว แน่หนอนเราคงอยู่ร่วมกับคนที่เราไม่พอใจไม่ได้ เพราะนอกจากจะไม่มีความสุขในใจแล้ว บางครั้งอาจเกิดการทะเลาะวิวาท ว่ากล่าวกันด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ทำร้ายร่างกายกัน ดังนั้นการที่เราจะอยู่ร่วมกับใครได้นั้นย่อมต้องเกิดที่ความพอใจเป็นอันดับแรก เราเองก็ต้องกระทำการใด ๆ ให้เกิดความพอใจในหมู่พวกของเราเช่นกัน จึงจะรวมกลุ่ม อยู่ด้วยกันได้

ว. หมายถึง วางใจ

การอยู่ร่วมกันที่ดีนอกจากพอกพอใจกันแล้ว ต้องมีความไว้วางใจ ไม่หวาดระแวง สงสัย และต้องไม่กระทำตนเป็นที่หวาดระแวงของหมู่พวก กระทำตนหรือประพฤติดตนให้อยู่ในความสัตย์ สุจริต เป็นที่น่าเชื่อถือไว้ใจ

ก. หมายถึง เกรงใจ

คนเราเมื่อมีความสนิทสนมกันมาก ๆ ความเกรงใจย่อมขาดหายไปเป็นธรรมดา ควรพึงรู้อย่างหนึ่งว่า ไม่มีใครที่เหมือนเราไปเสียทุกอย่าง บางคนอาจจะชอบบางสิ่งบางอย่างที่ไม่เหมือนเรา ยกตัวอย่าง บางคนชอบรสหวาน บางคนชอบรสเปรี้ยว บางคนชอบสีดำ แต่เราไม่ชอบสีดำเอาเสียเลย อย่างนี้เป็นต้น เมื่อคนเรามีความแตกต่างกันบ้างในด้านความคิด ความรู้สึก แน่หนอนว่าหากเรากระทำการใด ๆ ด้วยความสนิทสนมจนขาดความเกรงใจแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้นในใจของเพื่อนเราบ้าง หากไม่มากนักก็อาจจะไม่ว่ากล่าวอะไร แต่ถ้ามากเกินไปก็อาจจะก่อให้เกิดการว่ากล่าวรุนแรง อันจะนำไปสู่ความไม่พอใจทั้งสองฝ่าย เมื่อเกิดความไม่พอใจ คำว่า “พวก” ก็จะถูกทำลายในที่สุด

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การจะเป็นหมู่ เป็นพวกที่ดี ย่อมต้องระลึกถึงความพอใจ ความวางใจ และความเกรงใจ จึงจะอยู่ด้วยกันได้อย่างเป็นสุข

ลูกชานากับมรดก

นานมาแล้วมีครอบครัวชานอยู่ครอบครัวหนึ่ง เมื่อผู้ที่เป็นพ่อตายไปแล้ว ลูกชานาทั้งสองก็ชวนกันออกไปขุดหาสมบัติในสวนองุ่น เพราะพ่อได้สั่งเสียเอาไว้ก่อนที่จะตายว่าทรัพย์สินสมบัติของพ่ออยู่ในสวนองุ่น “น้องไปขุดตรงนั้นนะ ส่วนพี่จะขุดตรงนี้เอง”

ลูกชานาทั้งสองช่วยกันขุดดินเพื่อหาสมบัติตามที่ต่างๆ ในสวนองุ่นไปจนทั่วทั้งสวนก็ยังไม่สามารถหาสมบัติที่คิดว่าพ่อจะฝังไว้ให้เจอได้ แต่สวนองุ่นที่ถูกขุดถูกพรวนดินจนทั่วนั้น กลับยิ่งเจริญงอกงามดี จนลูกชานาสองพี่น้องสามารถที่จะขายองุ่นจนได้ทรัพย์สินเงินทองมากมาย ทั้งสองจึงเพิ่งรู้ว่าทรัพย์สินสมบัติที่พ่อทิ้งไว้ให้เป็นมรดกนั้นแท้จริงไม่ใช่สมบัติที่ถูกฝังเอาไว้ แต่จริงๆ แล้วคืออะไร

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความขยันพากเพียรสามารถก่อให้เกิดทรัพย์

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ดีติดดาว

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้จักและเข้าใจข้อดีของตนเอง ด้วยการวิเคราะห์จากความเห็นของเพื่อน ๆ
- 1.2 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็น
- 1.3 มีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือ

2. เนื้อหา

การนำเสนอสิ่งดี ๆ ลักษณะเด่น หรือความสามารถพิเศษของตนเองโดยมีเพื่อนช่วยให้ความเห็น จะสร้างความมั่นใจและรู้จักตนเองได้ดีที่สุด

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 กระดาษเอ 4, สติกเกอร์รูปดาว
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหน้าที่ของเด็ก
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) หมู่ลูกเสือหนึ่งล้อมวง แจกกระดาษ ขนาด เอ 4 ที่แบ่งเป็น 4 ช่อง ให้คนละ 1 แผ่น
 - 2) ลูกเสือแต่ละคนเขียน ข้อดีของตนเอง คนละ 3 ข้อ ในกระดาษที่ได้รับ ช่องละ 1 ข้อ ช่องที่เหลือให้เขียนชื่อตนเองลงไป
 - 3) นำกระดาษมาวางเรียงกัน แจกสติกเกอร์รูปดาวให้ลูกเสือคนละ 10 ดวง
 - 4) ลูกเสือเดินดูกระดาษของหมู่ ถ้าเห็นด้วยกับข้อดีของเพื่อนข้อใด ให้ติดดาวลงในช่องนั้น ติดได้แค่ช่องละ 1 ดวง และต้องใช้ดาวจนหมด ดังนั้นแต่ละคนต้องเลือกให้ครบ 10 ช่อง
 - 5) เมื่อติดเสร็จลูกเสือแต่ละคนนำกระดาษของตนเองกลับไปดู แล้วเข้าร่วมในกองลูกเสือ
 - 6) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย ในประเด็น “ลูกเสือดูกระดาษของตนเองแล้วรู้สึกอย่างไร และได้ข้อคิดอะไรบ้าง” และสรุป (สิ่งที่ลูกเสือคิดว่าเป็นข้อดีของตนเอง อย่างน้อยก็มีเพื่อนเห็นด้วย ดังนั้นลูกเสือจึงควรภาคภูมิใจในตนเอง และพัฒนาข้อดีเหล่านั้นให้มากขึ้น)
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์เรื่องหมากับเด็ก
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเคราะห์ความเห็นของเพื่อนเพื่อรู้จักและเข้าใจข้อดีของตนเอง
- 5.2 สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ
- 5.3 ประเมินจากเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรมคือ เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

หน้าที่ของเด็ก

เด็กเอ๋ย เด็กดี ต้องมีหน้าที่สืบอย่างด้วยกัน เด็กเอ๋ย เด็กดี ต้องมีหน้าที่สืบอย่างด้วยกัน
หนึ่งนับถือศาสนา สองรักษาธรรมเนียมมั่น สามเชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์ สี่วาจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน
ห้ายึดมั่นกตัญญู หกเป็นผู้รักการงาน เจ็ดต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่นไม่เกียจ ไม่คร้าน
แปดรู้จักออม ประหยัด เก้าต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล น้ำใจนักกีฬากล้าหาญให้เหมาะกับการสมัยชาติพัฒนา
สิบทำตนให้เป็นประโยชน์ รู้บาปบุญคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา เด็กสมัยชาติพัฒนา จะเป็นเด็กที่พา
ชาติไทย เจริญ

เด็กเอ๋ย เด็กดี ต้องมีหน้าที่สืบอย่างด้วยกัน เด็กเอ๋ย เด็กดี ต้องมีหน้าที่สืบอย่างด้วยกัน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หมากับไก่

หมากับไก่เป็นเพื่อนรักกันมานาน

วันหนึ่ง สัตว์ทั้งสองเดินทางไปด้วยกัน เมื่อค่ำลงจึงแวะพักแรมที่ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ไก่บินขึ้นไป
นอนบนกิ่งไม้ ส่วนหมานอนที่โคนต้นไม้ ครั้นฟ้าสว่างไก่อีกก็โก่งคอขันรับอรุณ " เอ๊ก อี้ เอ๊ก เอ๊ก "
หมาจึงจอกได้ยินเสียงก็นึกอยากกินไก่ จึงคิดอุบายเดินไปที่ต้นไม้ใหญ่แล้วพูดกับไก่ว่า " เสียงของเจ้า
ไพเราะเหลือเกิน ได้โปรดลงมาร่วมร้องเพลงกับข้าหน่อยได้ไหม "

ไกรู้ทันเล่ห์กลหมาจึงจอกจึงตอบว่า " ได้สิ แต่ที่ใต้ต้นไม้ไม่มีตัวอะไรไม่รู้นอนขวางทางอยู่ เจ้าช่วย
ไล่ไปให้พ้นก่อนสิ " หมาจึงจอกคิดว่าไก่หลงกลจึงตรงไปที่โคนต้นไม้ ทำให้เจ้าหมาตกใจตื่นและ
กระโจน เข้ากัดหมาจึงจอกจนตาย.

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อเผชิญอันตรายอย่างมีสติและไหวพริบยอมช่วยให้ตนพ้นภัย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การคบเพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายถึงความสำคัญของการคบเพื่อนได้
- 1.2 สร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศได้
- 1.3 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็นได้
- 1.4 มีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

เพื่อนมีความสำคัญอย่างมากกับคนทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น การสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ จะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพ เลือกคู่ครองและสร้างครอบครัวที่มั่นคงในอนาคต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 กระดาษแผ่นเล็ก และกระดาษสำหรับจดบันทึก
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงเพื่อน
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุย “เพื่อนสำคัญอย่างไร”
- 2) ลูกเสือหนึ่งล้อมวงเป็นหมู่ แจกกระดาษแผ่นเล็กคนละ 3 แผ่น
- 3) ลูกเสือเขียน “คุณสมบัติของเพื่อนที่ลูกเสืออยากคบด้วย” คนละ 3 ข้อ ลงกระดาษข้อละ

1 แผ่น แล้วนำไปจัดประเภทติดบนบอร์ดโดยไม่มีการพูดกัน เพื่อให้เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง ไม่เอนเอียงจากคำพูดคนอื่น

- 4) นายหมู่รวบรวม และสรุปผล นำรายงานในกองลูกเสือ
- 5) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้รายงาน 1 หมู่ หมู่ที่เหลือให้เพิ่มเติม เฉพาะส่วนที่ไม่ซ้ำกัน
- 6) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายที่ละประเด็น โดยผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติมและสรุปว่า

เพื่อจะให้ได้เพื่อนอย่างที่ยากคบ ลูกเสือควรมีแนวทางในการคบเพื่อนดังนี้

(1) คบให้หลากหลายทั้งชายและหญิง เพราะเพื่อนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งประสบการณ์ ความคิด ความสามารถ และนิสัยใจคอ ทำให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในทุกด้านเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม และยังสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้

- (2) เข้าใจ ให้เกียรติ และยอมรับเพื่อนแต่ละคนอย่างที่เขาเป็น

(3) เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ทำในสิ่งที่เพื่อนไม่ชอบ

(4) ซื่อสัตย์ จริงใจ

(5) ใช้การสื่อสารทางบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิเสธและเตือนเพื่อน และถ้าเป็นการคบเพื่อนต่างเพศ ลูกเสือควรมีแนวทางเพิ่มเติมดังนี้

(1) คบอย่างมีขอบเขตในฐานะเพื่อน ให้โอกาสในการเรียนรู้นิสัยใจคอกันอย่างเพียงพอ

(2) ไม่ควรสนิทสนมใกล้ชิดกับใครเพียงคนเดียวเพราะอาจเกิดความเข้าใจผิดและปิดกั้นโอกาสที่จะค้นพบคนที่เหมาะสมจริง ๆ

(3) หลีกเลี่ยงการสัมผัส การอยู่ด้วยกันตามลำพัง และการอยู่ในที่ลับตา เพราะอาจตกอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์เพศ และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่องหงส์กับกา

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ชักถามถึงความสำคัญของการคบเพื่อน และการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน

5.2 สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.3 ประเมินจากเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง เข้าใจเห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

	เพื่อน
เพื่อน เพื่อนไม่เคยทิ้งเพื่อน	ยามร่วมงานเราเหมือน มีหัวใจเดียวกัน
เพื่อน เพื่อนไม่ลืมสัมพันธ์	ยามร่วมงานเราฝัน สารพันเพื่อนเอ๋ย
กินน้ำร่วมแก้วร่วมขัน	กินข้าวหม้อเดียวกันมันจึ้งเลย
ยามทุกข์เราต่างเปิดเผย	สุขทุกข์ใจเลยเพื่อนกัน

เรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

หงส์กับกา

ครั้งหนึ่งมีหงส์อยู่ตัวหนึ่งซึ่งมักชอบแอบหนีออกจากฝูงไปเที่ยวกับกาที่นิสัยเสีย แม้ว่าเพื่อน ๆ จะทักจะเตือนอย่างไรแต่หงส์ก็ไม่ฟัง

เช้าวันหนึ่งหงส์ก็ออกไปเที่ยวเล่นและหาอาหารเข้ากับกาเหมือนเช่นเคย พอเริ่มสายแดดก็เริ่มร้อนขึ้น พวกมันจึงพากันบินไปหลบแดดที่ใต้ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งขณะนั้นมีชายคนหนึ่งกำลังนอนหลับอยู่และแสงแดดกำลังจะรอดผ่านเงาไม้ไปส่องยังโบหน้าของเขา

เมื่อหงส์ที่มีนิสัยโอ้อวดมาเห็นเข้าก็รีบกางปีกออกเพื่อบังแสงแดดให้แก่ชายผู้นี้ ทำให้ชายผู้นี้สามารถนอนหลับต่อได้อย่างสบาย ในขณะที่กาซึ่งมีนิสัยชอบเบียดเบียนผู้อื่น เห็นเพื่อนทำเช่นนั้นจึงคิดกลั่นแกล้งโดยการขึ้นไปยืนเหนือกิ่งไม้ตรงที่ชายผู้นั้นนอนหลับอยู่ แล้วฮือไปที่โบหน้าของเขา จากนั้นก็รีบบินหนีไปพร้อมกับที่ชายผู้นั้นสะดุ้งตื่นขึ้นมาด้วยความโมโห

เมื่อเขามองขึ้นไปยังต้นไม้ก็เห็นหงส์ที่ยืนกางปีกอยู่บนกิ่งไม้ก็เข้าใจผิดคิดว่าหงส์แกล้งฮือใส่หน้าของตน จึงคว้าหน้าไม้ที่วางอยู่ข้างๆ ขึ้นมาขว้างใส่หงส์จนมันตกลงมาจากกิ่งไม้นั้นและตายในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : การคบคนพาลย่อมให้โทษแก่ตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
- 1.2 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็นได้
- 1.3 มีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

การปฏิบัติตามวิถีไทยแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ลูกเสือควรศึกษา และนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดสำนึกความเป็นไทย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผ่นภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงเมืองกังวล เพลงสงกรานต์บ้านนา
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือจัดสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมการโต้วาที
 - 2) ผู้ดำเนินรายการ ดำเนินกิจกรรมโต้วาทียุติติ “คนไทยเป็นสุขได้ด้วยวิถีไทยและภูมิปัญญาไทย”
 - ฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านต่างมีหัวหน้า 1 คน และมีผู้สนับสนุน 3 คน
 - ลูกเสือเลือกกรรมการตัดสิน 3 คน
 - 3) หัวหน้าฝ่ายเสนอนำเสนอข้อมูล 3 นาที และหัวหน้าฝ่ายค้านนำเสนอข้อมูล 3 นาที
 - 4) ผู้สนับสนุนแต่ละฝ่ายคนละ 2 นาที
 - 5) หัวหน้าฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านสรุปคนละ 1 นาที
 - 6) ผู้ดำเนินรายการให้กรรมการตัดสินผู้ชนะการโต้วาที
 - 7) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะและกล่าวคำชมเชยลูกเสือ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่องค้างคาวเลือกพวก
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นของลูกเสือ

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.3 ประเมินจากเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามวิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

เมืองกังวล

เมืองใดไม่มีทหาร	เมืองนั้นไม่นานเป็นข้า
เมืองใดไร้จอมพารา	เมืองนั้นไม่ช้าอัปจน
เมืองใดไม่มีพานิชเลิศ	เมืองนั้นย่อมเกิดขัดสน
เมืองใดไร้ศิลปะโสภณ	เมืองนั้นไม่พ้นเสื่อมทรม
เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม
เมืองใดไร้หาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ
เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เฟริศพิศมัย
เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรรลัยแน่เอย

เพลงสงกรานต์บ้านนา

ประเพณีไทย เมื่อสมัย ครั้งเก่าก่อน เล่นแอบซ่อนลูกช่วง พวงมาลัย ตรุษ สงกรานต์ดีสนานสนุกกันพอใจ
พี่ วังไฉ่ น้องก็หลบ เมื่อ พบหน้า พี่ เข้ากอดน้องยังออก ท่า เอียงอาย คื่น เดือนหงาย พอพี่จูบ น้อง
ทุบพลาถ นอน หนุนตัก สัญญารัก ข้าง กองฟาง จน แสงเดือนจาง พี่ไม่ยอมห่าง น้องไปไกล
ลืมน้ำคำของพี่ เสียหมด พี่คงอด เทียววันสงกรานต์เดือนอ้าย ย่างเข้าเดือนนี้แล้วน้องหนีพี่ไปไหน
หรือเจ้า ไปมีแฟนใหม่ลืมนเราวังไฉ่ ในวันสงกรานต์ รัก กัน มาแต่เมษา วันที่เก่า เศร้า ปีนี้เศร้า ชาดคู่
เกล้า เศร้าชมชาน คื่น วันเพ็ญแสงเดือนเด่นเป็นพยาน กลับเกิดนงคราญ มาเล่นสงกรานต์ที่บ้านนา เรา

เรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

ค่างคาวเลือกพวก

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีค่างคาวตัวหนึ่งมันคิดว่าตนมีปีกเหมือนนก
และก็มีหูเหมือนสัตว์อื่นทั่วๆ ไปดังนั้นเมื่อนกยกพวกไปต่อสู้กับสัตว์อื่นๆ ค่างคาวก็ขอตัว
ไม่เข้าข้างฝ่ายใดโดยทำตัวเป็นกลาง

แต่พอเมื่อพวกนกนั้นมีท่าทีว่าจะชนะค่างคาวก็จะประกาศตัว แล้วไปเข้าข้างกับฝ่ายนกทันที
ต่อมาพวกนกกำลังพลาดท่าเสียทีแก่สัตว์อื่นๆ ค่างคาวก็ผลจากฝ่ายนกไปเข้าพวกกับสัตว์อื่นๆ
ต่อมาพวกนกต่อสู้จนใกล้จะได้รับชัยชนะค่างคาวก็กลับมาอยู่กับพวกนกอีก

เมื่อนกกับสัตว์อื่นๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกันสัตว์ทั้งหลายต่างก็พากันขับไล่ค่างคาว
ไม่ยอมให้เข้าพวกด้วย ค่างคาวอับอายจึงต้องไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำและจะออกจากถ้ำไปหา อาหาร ใน
ตอนกลางคืนเท่านั้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ขาดความจริงใจ...ไม่มีใครอยากคบหาด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของการเล่นลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เด็กติดเกม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกมกด วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เกมออนไลน์ ได้
- 1.2 อธิบายแนวทางในการป้องกันการติดเกมได้
- 1.3 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็นได้
- 1.4 มีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

การติดเกมเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน นอกจากเสียเวลา เสียเงิน และเสียสุขภาพแล้วยังนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ อีก เช่น ปลุกฝังให้ชินชากับความก้าวร้าวรุนแรงจากเนื้อหาในเกม ซึ่งนำไปสู่การเลียนแบบและขาดความยับยั้งชั่งใจใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาโดยไม่รู้สึกลัวผิด นอกจากนี้ความต้องการเงินมาเล่นเกม อาจถูกชักนำไปสู่การกระทำผิดอื่น เช่น ลักขโมย ริดไถ/ข่มขู่กรรโชกทรัพย์เด็กที่เล็กกว่า ขยายยาเสพติด ขยายบริการทางเพศ เป็นต้น ความตระหนักในเรื่องนี้และหาวิธีป้องกันจะช่วยลดปัญหาจากการติดเกมลงได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้เรื่อง เด็กติดเกม
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงตบมือให้ตั้ง เกม จำจี้มะเขือเปราะ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือเตรียมการแสดงบทบาทสมมติอาการของเด็กติดเกม หมู่ละ 1 เรื่อง และนำเสนอในกองลูกเสือ
 - (2) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานในกองลูกเสือ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ลักษณะ และพฤติกรรม ของเด็กติดเกม มีอะไรบ้าง
(ใบความรู้ข้อ 2)
 - 2) คิดว่าจำนวนเด็กติดเกมในประเทศไทยนั้นมีมากน้อยแค่ไหน
(ใบความรู้ข้อ 1)

- 3) ผลกระทบที่สำคัญต่อเด็กติดเกมมีอะไรบ้าง (ใบความรู้ข้อ 2,4,5)
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่องแม่เหี่ยวกับลูก
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เกมทายใจ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - 1) อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนคลั่งไคล้ในเกม จนพัฒนาไปสู่การติดเกมในที่สุด (ใบความรู้ข้อ 6)
 - 2) ทำไมจึงมีเด็กที่ลองเล่นเกม แต่ไม่ติด (ใบความรู้ข้อ 7)
 - 3) ลูกเสือคิดว่าควรมีแนวทางอย่างไรในการเล่นเกมที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์และไม่เกิดปัญหาการติดเกมตามมา (ใบความรู้ข้อ 8)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน หมู่ละ 1 ประเด็น ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้ลูกเสือหมู่อื่น เพิ่มเติม และสรุปที่ละประเด็นจนครบ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือเขียนคำขวัญการรณรงค์แก้ปัญหา “เด็กติดเกม” ในโรงเรียน หมู่ละ 1 คำขวัญ เขียนติดบอร์ดในที่เห็นได้ชัดเจน
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง นักโทษประหารกับมารดา
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ชักถามถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และบอกแนวทางในการป้องกันการติดเกม

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.3 ประเมินจากเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

เพลงตบมือให้ดัง

ตบมือให้ดัง อย่ามัวนั่งนิ่งเฉย ตบมือกันเถิดเหวย เพื่อนเอ๋ย พี่น้องกัน
ตบมือให้ดัง เจ็บมือช่างปะไร ตบมือกัน.....คน
บะ บะ โอ บะ บะ โอ บะ บะ โอ บะ (ซ้ำ)

เกมจ้ำจี้

จำนวนผู้เล่น ประมาณ 2-3 คนขึ้นไป

วิธีเล่น

ผู้เล่นนั่งล้อมวงกัน คว่ำมือทั้งสองลงบนพื้น คนหนึ่งเป็นคนจี้ โดยใช้นิ้วชี้จิ้มไปที่นิ้วของผู้เล่นไล่ไปที่ละนิ้วให้รอบวง พร้อมทั้งร้องเพลงไปด้วย เมื่อร้องจบแล้ว จิ้มอยู่ที่นิ้วใดคนนั้นต้องพับนิ้วนั้นเข้าไป ผู้จิ้มก็เริ่มเล่นใหม่ไปเรื่อยๆ ใครต้องพับนิ้วทั้งหมดเป็นคนแรกแพ้

บทร้องประกอบ

"จ้ำจี้มะเขือเปราะ กระจาดหน้าแว่น พายเรือออกแอ่น กระจาดตันกุ่ม สาวๆ หนุ่มๆ อาบน้ำท่าไหน
อาบน้ำท่าวัด เอาแป้งที่ไหนผัด เอากระจาดที่ไหนส่อง เยี่ยมๆ มองๆ นกขุนทองร้องฮู้"

เกมทายใจ

วิธีเล่น

แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 แถวเท่าๆกัน แล้วเข้าแถว 2 แถวหน้ากระดานหันหลังชนกัน เริ่มโดยให้ลูกเสือแถวที่หนึ่งเป็นหลักจะหันหน้าไปทางด้านซ้ายหรือด้านขวาก็ได้เมื่อได้รับสัญญาณให้หันหน้า ลูกเสือแถวที่ 1 จะต้องทายใจแถวที่หนึ่งที่เป็นคู่ของตนเองให้ได้ว่าจะหันหน้าไปทางซ้ายหรือขวา และจำทันทีพร้อมกันเมื่อได้รับสัญญาณให้เล่น ขณะหันหน้าไปให้ออกเสียงร้อง "จ๊ะเอ๋" ไปด้วย ถ้าลูกเสือแถวที่สองทายใจลูกเสือแถวที่หนึ่งถูก คินหันหน้าไปเจอกันพอดี ลูกเสือแถวที่หนึ่งต้องออกจากการแข่งขัน แต่ถ้าหันหน้าไปไม่เจอ ลูกเสือแถวที่สองต้องออกจากการแข่งขัน เริ่มเล่นใหม่โดยให้ลูกเสือแถวที่สองเป็นหลักบ้าง สลับกันไปเรื่อยๆ

การตัดสิน ลูกเสือที่เหลือคนสุดท้ายจะเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

เด็กติดเกม

1. ข้อมูลของศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กติดเกม ระบุว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป ราว 1,500,000 คนนิยมเล่นเกมออนไลน์ใช้เวลาเล่นเกมเฉลี่ย 4.5 ชม.ต่อวัน เสียเงินกว่า 50-300 บาท ต่อครั้ง หรือเฉลี่ยประมาณ 1,114 บาทต่อเดือน บริเวณใกล้บ้านมีร้านเล่นเกมเฉลี่ย 5 ร้าน ใช้เวลาเดินทางจากบ้านไปร้านเกมไม่ถึง 10 นาที

2. การเล่นเกมจึงเป็นกิจกรรมทั้งยามว่างและไม่ว่างของเด็ก เป็นผลให้ไม่มีกิจกรรมอื่น ขาดการออกกำลังกาย ไม่กินหรือกินอาหารไม่เป็นเวลา อดนอน ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หนีเรียนไปมั่วสุมตามร้านเกม มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด การตัดสินใจ เจตคติ และการแสดงออกทางพฤติกรรม ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การคิด/การตัดสินใจโดยขาดเหตุผล ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ขาดการควบคุมตนเอง และอาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว จากเกมที่มีเนื้อหารุนแรง อาทิ การต่อสู้ เตะ ต่อย ฆ่าฟัน ช่มชู้ และการทำลายล้างคู่ต่อสู้ เนื่องจากความชินชา และรู้สึกว่าความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ ไม่ผิด เป็นต้น มีผลกระทบทำให้เสียการเรียนและเสียอนาคตในที่สุด

3. ความนิยมอย่างมาก ทำให้เว็บไซต์เกมออนไลน์เปิดตัวเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ปี 2547 มีประมาณ 10,000,000, เว็บไซต์พุ่งสูงขึ้นเป็น 75,500,000 เว็บไซต์ในปี 2548

4. ตัวเลขที่น่าตกใจก็คือ ในผู้ที่ไปขอรับคำปรึกษาทางโทรศัพท์กับสถาบันสุขภาพจิตเด็ก และวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิตในระหว่างเดือน พ.ย.2547 – เดือน มี.ค.2548 พบว่า จำนวนเกินครึ่งเกิดจากปัญหาเด็กประถมและมัธยมที่ติดเกม

5. สถิติจำนวนเด็กและวัยรุ่นที่เคยประสบปัญหาในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ เคยถูกรีดไถ มีถึง 60,560 คน/เคยถูกทำร้ายร่างกาย 57,606 คน/เป็นหนี้ร้านอินเทอร์เน็ต 53,175 คน และถูกบังคับให้ทำสิ่งที่ไม่อยากทำ เด็กในสถานพินิจจำนวนมากทำผิดกฎหมายด้วยสาเหตุต้องการเงินมาเล่นเกม

6. ระดับการติดเกม ของเด็กมีการพัฒนาแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

6.1 เริ่มชอบ แรกๆ มักเล่นตามเพื่อน อยากรู้ อยากเห็นตามวัย เล่นเพื่อสนุก ระยะนี้การเรียนและการดำรงชีวิตยังเป็นปกติ ถ้าไม่ได้เล่นก็ไม่เป็นไร เด็กบางคนเมื่อหมดความสนใจ หรือมีสิ่งใหม่ที่สนใจกว่าก็จะเลิกเล่นไป

6.2 หลงใหลหรือคลั่งไคล้ เล่นแล้วสนุกเพลิดเพลิน เกิดความพึงพอใจ ภูมิใจที่ชนะเกมได้ มีเพื่อนที่เล่นด้วยกันคุยเรื่องเดียวกัน และเปรียบเทียบกันได้ เกิดแรงจูงใจให้อยากเล่นต่อไปเรื่อยๆระดับนี้ยังเล่นยามว่างเป็นงานอดิเรก การเรียนไม่เสีย และชีวิตประจำวันยังเป็นปกติ เด็กกลุ่มนี้มีจำนวน ร้อยละ 10 ของเด็กทั่วไป

6.3 ติดเกม เป็นระยะที่พัฒนาจากเล่นเรื่อยๆ เป็นเล่นประจำ จนเป็นความเคยชิน ปลีกตัวได้เมื่อไหร่ก็จะเล่นเกมในที่สุดก็เล่นเกมไม่สนใจอย่างอื่น หมกมุ่นอยู่กับเกมทั้งวัน หนีเรียน และมีผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจ ได้แก่ กินข้าวไม่เป็นเวลา ขาดการออกกำลังกาย นอนดึก

หรือนอนไม่หลับเลย ในความคิดจะมีแต่เรื่องเกม มองเห็นภาพในสมองของตนเอง พยายามเล่นพนันในเกม ก้าวร้าวกับพ่อแม่ เป็นต้น ระดับนี้มีจำนวนร้อยละ 5 ของเด็กทั่วไป พบว่าเด็กติดเกมอายุน้อยที่สุดคือ 6 ปี

7. อย่างไรก็ตามยังมีเด็กที่เล่นเกมแต่ไม่ติด เป็นเพราะเด็กเหล่านั้น เป็นผู้มีวินัย คือ การไม่ทำในสิ่งที่ไม่ควรทำและเป็นผู้มีความรับผิดชอบ คือ การทำในสิ่งที่ควรทำ ซึ่งมีรากฐานมาจากการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การรู้จักยับยั้งชั่งใจและควบคุมตนเอง รวมทั้งการจัดการเวลาอย่างเหมาะสมและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8. แนวทางการเล่นเกมอย่างสร้างสรรค์

8.1 กำหนดเวลาที่เหมาะสมจำกัดเวลาในการเล่น และต้องไม่เกินเวลาที่ตั้งใจไว้

8.2 เลือกเล่นเกมที่สร้างสรรค์ได้ฝึกประสาทสัมผัสหลายด้าน ฝึกสมอง ฝึกการแก้ไขปัญหาที่เป็นขั้นตอน เกมฝึกฝนความรู้และคุณธรรม เกมที่ต้องเคลื่อนไหวเน้นการออกกำลังกาย เนื้อหาและรายละเอียดของเกมเหมาะสมกับวัยไม่มีเนื้อหาที่รุนแรง

8.3 ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่เครียดหรือหมกมุ่นกับการเอาชนะ

8.4 เกมที่เล่นพร้อมกัน 2 คนขึ้นไป จะช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่แยกตัว และช่วยกันควบคุมเวลาได้

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

แม่เหี่ยวกับลูก

แม่เหี่ยวเป็นทุกข์ใจนักที่เห็นลูกนกเหี่ยวของตน นอนป่วยมาหลายวันแล้วเมื่อลูกนกมีอาการทรุดหนักลงทุกวัน แม่เหี่ยวก็รำให้ สะอึกสะอื้นปานจะขาดใจ ลูกนกจึงเอ่ยขึ้นว่า "อย่ามัวร้องไห้เลย แม่จ๋า แม่ลองไปไหวบนบาน เทพยดา ที่ศาลชิจะ ท่านจะได้ช่วยชีวิตลูก ท่านจะได้ ช่วยเหลือลูกหายเจ็บไข้" แม่เหี่ยวฟังแล้วก็ยิ่งร้องไห้หนักขึ้นแล้วว่า "แม่อีกอยากทำเช่นนั้นจะลูก แต่แม่ไปขโมยอาหาร ที่คนนำมาถวาย ท่านทุกๆ วัน แล้วเทพยดาจะ ช่วยเราทำไมละ โธ่เอ๊ย! แม่ไม่น่าทำเช่นนั้นเลย ไม่ควรไป ขโมยของท่านเลย"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า "เมื่อสำนึกความผิดได้ บางครั้งก็สายเกินไป"

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นักโทษประหารกับมารดา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กคนหนึ่งขโมยหนังสือของเพื่อนกลับมาบ้าน แม่ของเขาเห็นเข้า แทนที่จะห้ามปรามและสั่งให้นำไปคืน กลับกล่าวชมเชยว่าลูกของตนนั้นเก่ง

เด็กคนนั้นจึงรู้สึกภูมิใจ และคอยลักเล็กขโมยน้อยเอาของ ของผู้อื่นมาให้แม่อยู่เรื่อย ๆ แม่ของเขาก็แสดงความพอใจทุกครั้ง

ครั้นโตเป็นหนุ่มเขาได้เข้าไปขโมยของในบ้านหลังหนึ่ง และพลังมือฆ่าผู้เป็นเจ้าของบ้านตาย เมื่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจับตัวได้จึงถูกตัดสินให้ประหารชีวิต ขณะที่กำลังถูกนำตัวไปประหาร ผู้เป็นแม่ได้ร้องไห้ฟูมฟายวิ่งตามลูกไปอยู่ข้าง ๆ พร้อมกับคร่ำครวญว่า

"โธ่ลูกเอ๋ย ทำไมเจ้าถึงทำผิดคิดร้ายถึงเพียงนี้"

นักโทษผู้เป็นลูกชายจึงกล่าวกับแม่ว่า "แม่อยาร้องไห้เลย ตอนที่ผมเป็นเด็ก เทียวลักขโมย ของผู้อื่นมาให้ ถ้าแม่ดูคำสั่งสอนแทนที่จะชมเชยให้ท้าย วันนี้ผมก็คงไม่ต้องถูกประหาร"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี อดยากให้ลูกให้ตี ต้องอบรมสั่งสอน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
- 1.2 ลูกเสือวางแผนการนำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 1.3 ลูกเสือปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
- 1.4 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจการของลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ
- 2.2 วางแผนนำคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 2.3 การปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง หรือ เกม
- 3.2 ใบความรู้ เรื่อง คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงกฎลูกเสือ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทบทวนคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ และแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือวิเคราะห์ ความหมาย การกระทำที่แสดงออกถึงการยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ในเรื่องต่อไปนี้
 - 1) ความจงรักภักดีต่อชาติ
 - 2) ความรักและศรัทธาในศาสนา
 - 3) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 4) การช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นๆ เพิ่มเติม ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติมจนครบ
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือร่วมกันจัดทำตารางกิจกรรมวันสำคัญของ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกำหนดเป็นแผนงานของกองลูกเสือว่าจะทำกิจกรรมอะไรบ้างในวันสำคัญแต่ละวัน

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง เพื่อนทรยศ
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เกมส่งไม้ข้าม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือกำหนดการปฏิบัติในวันสำคัญ ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรมครั้งที่ 1 และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือรวบรวมผลการปฏิบัติ แล้วนำออกเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ ของโรงเรียน หรือในโอกาสที่เหมาะสม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง กวางป่ากับพวงองุ่น
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 อธิบายความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตการนำกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5.3 สังเกตการมีส่วนร่วมในการวางแผนและแสดงความคิดเห็นภายในหมู่ของตน
- 5.4 แบบประเมินเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

กฎลูกเสือ

- กฎข้อหนึ่ง ฟังจำให้ดี ลูกเสือต้องมี เกียรติเชื่อถือได้
กฎข้อสอง นั้นรองลงไป ต้องภักดี ในผู้มีพระคุณ
กฎข้อสาม นั้นบำเพ็ญบุญ ช่วยเหลือเกื้อกูล ผู้อื่นเรื่อยไปนะเธอ อย่าลืมๆ (ซ้ำ)
กฎข้อสี่ ที่นี้น่าคิดนี่จะเป็นมิตรกับคนทั่วไป
กฎข้อห้า ทำนว่าเอาไว้ มารยาทนั้น ไช้รััดดีให้งามๆ
กฎข้อหก นรกไม่ตามเพราะน้ำใจงามกรุณาสัตว์มัน นะเธอ อย่าลืมๆ (ซ้ำ)
กฎข้อเจ็ด จงเชื่อฟัง ในคำสั่งโดยคุณครู
กฎข้อแปด ยิ้มๆไว้ซี ลูกเสือไม่หนีต่อความลำบาก
กฎข้อเก้า ออมไว้ยามยาก จะไม่ลำบาก เงินทองมากมี
กฎข้อสิบ ประพฤติความดีทั้ง กาย วาจา ใจ พร้อมกัน นะเธอ อย่าลืมๆ (ซ้ำ)

เกม

ส่งไม้่งาม

วิธีเล่น

- 1) ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอน โดยมีจำนวนคนในแต่ละหมู่เท่ากัน แต่ละแถวให้อยู่ห่างกันประมาณ 2 เมตร แจกไม้่งามให้คนอยู่หัวแถว โดยวางไว้ที่ด้านหน้า
- 2) ลูกเสือทุกคนนั่งลง เมื่อได้ยินสัญญาณ ให้คนแรกส่งไม้่งามข้ามศีรษะของตนเอง ให้คนที่อยู่ด้านหลังรับและส่งต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้าย
- 3) คนสุดท้ายเมื่อได้รับไม้่งามแล้วให้ถือไม้่งามตั้งขึ้น หมู่ใดเสร็จก่อนจะเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

คำปฏิญาณ คือ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตามที่พูดด้วยความเต็มใจ ก่อนที่ลูกเสือจะกล่าวคำปฏิญาณต้องขึ้นต้นว่า "ข้าสัญญาว่า" แล้วจึงตามด้วยคำปฏิญาณ

กฎ คือ หลักเกณฑ์ที่ลูกเสือต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติอยู่เสมอ

คำปฏิญาณลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 3 ข้อ ดังนี้

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ลูกเสือจะต้องมีความศรัทธา เชื่อมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของตน เคารพเทิดทูนทั้ง 3 สถาบันด้วยความซื่อสัตย์)

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ (ลูกเสือจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในทุกโอกาส ทุกสถานการณ์ เท่าที่จะทำได้ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัวจนถึงสังคมภายนอก)

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ (ลูกเสือต้องปฏิบัติตามกฎ 10 ข้อ ของลูกเสือ ซึ่งเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม)

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อชาติ ดังนี้

- 1) ประพฤติตนเป็นพลเมืองดีหมั่นศึกษาหาความรู้ใส่ตัว
- 2) ไม่ประพฤตินับผิดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายของบ้านเมือง
- 3) เป็นผู้ประกอบอาชีพสุจริต มีความซื่อสัตย์
- 4) รักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิดของตน เป็นผู้เสียสละและกล้าหาญ

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อศาสนา ดังนี้

- 1) ปฏิบัติกิจทางศาสนาตามจารีตประเพณีที่ตนนับถือด้วยใจบริสุทธิ์
- 2) ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
- 3) ไม่แสดงอาการลบหลู่ศาสนาอื่น
- 4) ละเว้นการประพฤติชั่วกระทำแต่ความดี
- 5) เข้าร่วมพิธีทางศาสนาตามเวลาและโอกาสอันควร

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ ดังนี้

- 1) แสดงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์และพระบรมฉายาลักษณ์
- 2) ไม่กระทำการใดๆ ที่จะส่งผลให้เสื่อมเสียพระเกียรติคุณ และต้องช่วยป้องกัน ไม่ให้คนอื่น

กระทำด้วยเช่นกัน

กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 10 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ (ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา กระทำตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้)

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ (ปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกท่าน)

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น (พร้อมอยู่เสมอที่จะบำเพ็ญประโยชน์ และเป็นพี่เลี้ยงแก่ผู้อื่นได้)

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก (มีใจโอบอ้อมอารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และปฏิบัติต่อเขาเหมือนญาติพี่น้อง)

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย (เป็นผู้มีกิริยาวาจาสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อม มีความสัมมาคาราวะต่อบุคคลทั่วไป)

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ (มีใจเมตตากรุณา สงสารสัตว์ ไม่รังแกหรือทรมานสัตว์ หรือเมื่อพบสัตว์บาดเจ็บต้องให้การช่วยเหลือ)

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ (ปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำชี้แนะของบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ และเคารพ)

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก (มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ถึงแม้จะตกอยู่ในความยากลำบาก ก็จะไม่แสดงอาการย่อท้อให้เห็น)

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์ (รู้จักประหยัดทรัพย์ทั้งของตนเองและผู้อื่นไม่สุรุ่ยสุร่าย)

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ (รู้จักสำรวม และระวังกาย วาจา ใจ ไม่ให้มีความอิจฉาริษยา มีความบริสุทธิ์ใจต่อทุกคน)

คติพจน์ ของลูกเสือ

คติพจน์ เป็น คำพูดหรือข้อความที่เป็นคติสอนใจให้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

คำคติพจน์ลูกเสือ (ทุกประเภท)

"เสียชีพอย่าเสียสัตย์" มีความหมายว่า ให้ลูกเสือรักษาความซื่อสัตย์ จะไม่ยอมละความสัตย์ ถึงแม้จะถูกบีบบังคับจนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตก็ตาม

คติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

มองไกล (Look wide) หมายถึง การมองให้กว้างและไกล ฉลาดที่จะมองเห็นความจริงของสิ่งต่างๆ ว่าผลจากการกระทำภารกิจของตน อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจอื่น บุคคลอื่น จะประสบผลดีผลเสียต่อองค์กรส่วนรวมหรือไม่อย่างไร วิเคราะห์และสามารถกำหนดทิศทางเป้าหมาย วางแผนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เพื่อนทรยศ

สุนัขจิ้งจอกกับลาเป็นเพื่อนกัน มันสัญญากันว่าจะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อยามมีภัย วันหนึ่งขณะที่สัตว์ทั้งสองตัวออกไปล่าเหยื่อด้วยกัน สุนัขจิ้งจอกหนีออกไปเห็นสิงโตตัวหนึ่งกำลังเดินตรงมา มันรีบบอกลาว่า “ลาเพื่อนรัก ท่านรออยู่ที่นี้ก่อนนะ ข้าจะอาสาเดินไปเจรจาผูกมิตรกับสิงโตตัวนั้นเสียก่อน พวกเราจะได้ปลอดภัย” ว่างแล้วสุนัขจิ้งจอกก็เดินตรงเข้าไปหาสิงโต มันบอกกับสิงโตว่าถ้าสิงโตปล่อยมันไป มันจะล่อลวงลามาให้กินอย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องวิ่งไล่จับให้เหนื่อย

ในที่สุดลาก็ตกเป็นเหยื่อของสิงโต พอกินเสร็จ สิงโตก็หันมาตะปบสุนัขจิ้งจอกกิน เป็นอาหารอีกตัวหนึ่ง ก่อนตายสุนัขจิ้งจอกก็พูดเป็นเชิงตัดพ้อว่า “ท่านไม่น่าทรยศกับข้าเลย” สิงโตหัวเราะก่อนจะตอบว่า

“ที่เจ้ายังทรยศกับลาที่เป็นเพื่อนของเจ้าได้ ทำไมข้าจะทรยศต่อเจ้าไม่ได้”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า บุคคลที่ไว้สัจจะ อย่าพึงหวังสัจจะจากผู้อื่น

กวางป่ากับพวงองุ่น

กวางป่าวิ่งไปในเพิงองุ่นเพื่อซ่อนตัวจากการตามล่า ของนายพราน " ขอให้ข้าซ่อนตัวด้วยเถิด นะองุ่น " กวางป่ากล่าวอย่างนอบน้อม องุ่นก็อนุญาต เมื่อพรานตามมาถึงบริเวณนั้นแต่ไม่พบกวางป่า ก็จึงวิ่งไปอีกทางหนึ่ง กวางป่าเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงกัดพวงองุ่นอย่าง เอร็ดอระอย " เจ้ากินข้าทำไมเพื่อนเอ๋ย " ตัวองุ่นถามอย่างน้อยใจ กวางป่าจึงว่า " ถ้าข้าไม่กินเจ้า ก็มีคนอื่นมากินเจ้า อยู่ดีนั่นแหละ " ขณะที่กัดกินพวงองุ่นเอง พรานอีกคนหนึ่งผ่านมาเห็นว่ามีบางสิ่งเคลื่อนไหว อยู่ใต้เพิง องุ่นจึงเล็งธนูยิงใส่กวางป่าทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า "คนไม่รู้จักคุณค่าคนมักประสพความหายนะ"

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริต

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริตได้
- 1.2 ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์สุจริตได้
- 1.3 ลูกเสือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็นได้
- 1.4 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือได้

2. เนื้อหา

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง ลูกเสือจึงต้องหมั่นอบรมและฝึกฝน ให้เกิดมีขึ้นในตนเอง ตามคำขวัญที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระราชทานให้ลูกเสือว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงความซื่อสัตย์
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่เขียนบทละครสั้น ที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต หมู่ละ 1 เรื่อง ทำการซ้อมเพื่อแสดงในกองลูกเสือคาบต่อไป โดยใช้เวลาเตรียมประมาณ 30 นาที และเวลาในการแสดงหมู่ละไม่เกิน 5 นาที (ตัวอย่างเช่น เก็บกระเป๋าสตางค์ได้ แล้วคืนเจ้าของ การรักษาคำพูด/คำมั่นสัญญา ไม่โกหกหลอกลวง การไม่เอาเปรียบคดโกงผู้อื่น การตรงต่อเวลา การรักษาระเบียบวินัย ไม่ลอกข้อสอบ ไม่รับเงินสินบน และประกอบอาชีพสุจริต เป็นต้น)

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง เต่าก้นกอกอินทรี
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกมปิดตาตีหม้อ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) หมู่ลูกเสือใช้เวลาแสดงหมู่ละไม่เกิน 5 นาที
- (2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และสรุปว่า
 - จากละครสั้นทั้ง 4 เรื่อง ลูกเสือคิดว่าคำว่า “ซื่อสัตย์สุจริต” มีความหมายอย่างไร (การประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และหน้าที่การงาน)
 - เหตุใดพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์มากโดยถึงกับพระราชทานคำขวัญลูกเสือไทยว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” (ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นรากฐานของความดีทุกอย่าง เราจะทำได้ไม่ได้เลยถ้าปราศจากความซื่อสัตย์สุจริต)
 - ถ้าสมาชิกในหมู่ลูกเสือเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ โทกหกหลอกลวงไม่รักษาสัญญา ไม่รักษากฎระเบียบ หมู่ลูกเสือนี้อจะเป็นอย่างไร (จะขาดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ ทำงานหมู่ไม่สำเร็จ ไม่เป็นที่ยอมรับของลูกเสือหมู่อื่นและครูอาจารย์)
 - ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร (ควรเปิดกว้างให้ลูกเสือออกความเห็น)
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง นก สัตว์ป่า กับค้างคาว
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ชักถามถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต
- 5.2 สังเกตการแสดงออกถึงความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 5.3 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ
- 5.4 แบบประเมินเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติของคนดี	หากว่าใครไม่มีชาตินี้เอาดีไม่ได้
มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดตมไป	คดโกงแล้วใครจะรับไว้ให้ร่วมงานเอ๋ย
ใครไม่ซื่อเป็นเสียชื่อเหม็นร่ำไป	จะยากจนเท่าใดมันไว้ความดีนี้เอ๋ย
จงอย่าเสียชื่อเสียงเพราะเพียงความโลภนี้เลย	แม้ตายแล้วเอ๋ยจะเสวยผลบาปโลภกันต์
ความซื่อสัตย์เราต้องหัดให้มันมี	อยากจะเป็นผู้ดีสิ่งนี้ต้องมียึดมั่น
ชื่อจะหอมจะหวลทวนลมไปชั่ววันรันดร์	ถึงกายสูญพลันชื่อเสียงนั้นมิดับตามไป

เกม

เกมปิดตาตีหม้อ

เตรียมอุปกรณ์ :

- 1 หม้อดิน หรือ ปิ๊บ
- 2 ไม้ขนาดจับถนัดมือ ความยาวประมาณ 1.5 เมตร
- 3 ผ้าสำหรับปิดตา ต้องหนานิดหนึ่ง จะได้มองไม่เห็นจำนวนของอุปกรณ์ ตามจำนวนทีมที่จะเล่น

วิธีการเล่น

ให้เด็ก ๆ แบ่งเป็นทีม แล้วเลือกคนที่จะปิดตา 1 คน โดยคนที่ถูกปิดตาจะเป็นคนตีหม้อ ส่วนคนที่เหลือ ให้บอกทิศทาง จนกว่าเพื่อนจะตีถูกหม้อ โดยมีข้อแม้ว่า .. ห้ามพูดภาษาไทย ถ้าทีมใดพูดภาษาไทยให้ปรับแพ้ทันที ทีมที่ตีหม้อได้ก่อนเป็นฝ่ายชนะ แล้วก็ให้เด็ก ๆ ผลัดเปลี่ยนกัน จากคนตีก็เป็นคนบอกทิศทาง คนบอกทิศทางเปลี่ยนไปเป็นคนตี

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เต่ากับนกอินทรี

เต่าตัวหนึ่งรู้สึกเบื่อที่ได้แต่คลานอย่างเชื่องช้าอยู่บนพื้นดิน จึงได้ร้องบอกสัตว์ปีกทั้งหลายว่า ถ้ามีผู้ใดสามารถพามันขึ้นไปชมโลกเบื้องบนได้ มันจะมอบทรัพย์สินสมบัติมหาศาลที่ซ่อนเอาไว้ให้ทั้งหมด

นกอินทรีเป็นผู้ที่มีอุ้งเล็บอันแข็งแรง จึงตกลงใจที่จะพาเต่าบินขึ้นไปบนท้องฟ้า เมื่อมันได้ล่องเล่นลมอยู่บนท้องฟ้าจนพอใจแล้ว นกอินทรีก็พาเต่ากลับลงมาถึงพื้นอย่างปลอดภัย พร้อมกับทวงรางวัล แต่เจ้าเต่ากลับตอบด้วยเสียงอ้อมแอ้มว่า “ฉันไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดจะมอบให้หรือที่พุดออกไปก็เพียงแต่ต้องการจะได้ขึ้นไปบนท้องฟ้าบ้างเท่านั้น” ดังนั้น นกอินทรีจึงตะปบเจ้าเต่าลอยขึ้นไปจนสูงจากพื้นดินอีกครั้ง แล้วปล่อยร่างเต่าตกลงมาที่พื้นสิ้นใจตายในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความทะเยอทะยานและการเสียสัจย์ นำมาซึ่งผลร้ายในภายหลัง

นก สัตว์ป่า กับค่างคาว

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่ค่างคาวยังสามารถบินออกไปหากินในตอนกลางวันได้ เกิดเหตุการณ์ทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างฝูงนกและสัตว์ป่าจนลุกลามกลายเป็นสงคราม โดยที่ฝูงค่างคาวไม่ได้เข้าร่วมกับฝ่ายใดมันประกาศวางตัวเป็นกลาง

ผลการต่อสู้ ปรากฏว่าฝ่ายสัตว์ป่ามีชัยเหนือฝ่ายนก ค่างคาวเห็นเป็นโอกาสเหมาะ จึงสมัครใจเข้าร่วมอยู่กับฝ่ายสัตว์ป่าผู้ชนะทันที

ต่อมาไม่นาน ฝูงนกทั้งหลายต่างรวมตัวกันอย่างแข็งขัน และเข้าจิกตีฝูงสัตว์ป่าจนแตกกระเจิง และสามารถชิงชัยชนะกลับคืนมาได้ เมื่อฝูงค่างคาวเห็นฝ่ายสัตว์ป่าพ่ายแพ้ ก็ขอเปลี่ยนมาเข้าร่วมกับฝูงนกแทน แต่ฝูงนกกลับขับไล่ค่างคาวออกไปด้วยความรังเกียจ

ในที่สุด ค่างคาวก็ถูกสัตว์ต่างๆ ขับไล่ จนต้องคอยหลบซ่อนตัวในยามกลางวัน และออกหากินในเวลากลางคืน จวบจนทุกวันนี้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น จะถูกทอดทิ้งในที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ความเป็นสุภาพบุรุษและสภาพสตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายถึงคุณค่าความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรีได้อย่างเหมาะสม
- 1.2 ลูกเสือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและเสนอความคิดเห็นได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี อยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญ ประกอบด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติผู้อื่น รักษาเกียรติตนเอง เสียสละ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งที่ระบุไว้ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทั้งสิ้น

3. สื่อ วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 กระดาษแผ่นเล็ก และกระดาษสำหรับการเขียนบันทึก
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เกมหาคู่
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หม้อลูกเสือหนึ่งล้อมวง ผู้กำกับลูกเสือแจกกระดาษแผ่นเล็ก คนละ 2 แผ่น

2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเขียน “คุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพบุรุษ”

และ “คุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพสตรี” อย่างละ 1 ข้อ ลงกระดาษแต่ละแผ่น

3) นายหมู่รวบรวม จัดลำดับคุณสมบัติที่สำคัญ ของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี ฝ่ายละ 4 ข้อ

4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายคุณสมบัติแต่ละข้อว่ามีความสำคัญอย่างไร

5) ผู้กำกับลูกเสือให้สมาชิกออกเสียงเลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด ฝ่ายละ 3 ข้อ

6) ผู้กำกับลูกเสือให้สมาชิกออกเสียง เลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดจากฝ่ายละ 3 ข้อ

ให้เหลือเพียงฝ่ายละ 2 ข้อ

7) นายหมู่นำผลการออกเสียงทั้ง 2 ครั้ง รายงานในกองลูกเสือ

8) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และสรุป

(1) คำปฏิญาณและกฎลูกเสือข้อใดบ้างที่สื่อความหมายถึงคุณลักษณะของความเป็น

สุภาพบุรุษ สุภาพสตรี (คำปฏิญาณ ทั้ง 3 ข้อ และ กฎลูกเสือ ทั้ง 10 ข้อ)

(2) ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม (ในคุณสมบัติที่ดีทั้งหมดเมื่อดูจากเหตุผลแล้วพบว่ามีส่วนคุณสมบัติที่จำเป็นมาก และเป็นแก่นของคุณสมบัติทั้งปวง)

9) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมนิยามของคำว่าสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีดังนี้

“แก่นแท้ของความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรีอยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญนั้นประกอบด้วย การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การให้เกียรติผู้อื่น รู้จักรักษาเกียรติตนเอง เป็นผู้เสียสละและต้องมีความรับผิดชอบ”

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง พิกุลทอง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 อธิบายคุณค่าและแสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรี

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.3 แบบประเมินจากเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการสร้างคุณค่าในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เกม

เกมหาคู่

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือเป็นวงกลม 2 วง ซ้อนกัน โดยยืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วจำไว้ว่าคู่ของตนคือใคร
2. ให้วงกลมทั้งสองทำขวาทัน แล้วเดินสวนกันในวงกลมตามเพลง (เปิดเกมวิทยุหรือให้ลูกเสือร้องเพลงง่ายๆ ตามที่ผู้กำกับกำหนด)
3. เมื่อผู้กำกับเป่านกหวีด ให้ลูกเสือเข้าหาคู่ของตนเอง เมื่อเจอแล้วให้จับมือนั่งลง คู่ที่หาคู่ช้าที่สุดจะต้องออกจากการแข่งขัน เสร็จแล้วเริ่มใหม่
4. คู่ที่เหลือเป็นคู่สุดท้ายจะเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

เรื่อง พิกุลทอง

หญิงหม้ายคนหนึ่งมีลูกสาว 2 คน คนโตชื่อมะลิ คนรองชื่อพิกุล หญิงหม้ายนั้นรักมะลิมาก เพราะมีรูปร่างหน้าตาและนิสัยเหมือนตน ส่วนพิกุลเป็นหญิงสาวที่หน้าตาสะสวย กิริยามารยาทเรียบร้อย พูดจาไพเราะและน้ำใจงาม พิกุลต้องทำงานหนักเนื่องจากความลำเอียงของมารดา แต่ด้วยความมีน้ำใจต่อคนอื่น ทำให้พิกุลได้รับพรจากรุกขเทวดาให้มีดอกพิกุลทองร่วงออกมาจากปาก ทุกครั้งที่พูด หญิงหม้ายมีความละโมภ จึงบีบบังคับให้พิกุลทองพูดเพื่อเอาทองคำ และให้มะลิไปขอพร รุกขเทวดาบ้าง แต่มะลิเป็นผู้ที่หยาบคายจึงได้รับผลตรงกันข้ามกับพิกุล พิกุลถูกรมารดาทำร้าย จนต้องหนีออกจากบ้าน และได้พบกับเจ้าชายรูปงาม ครองคู่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความมีน้ำใจและความสุภาพเป็นเครื่องผูกมิตรต่อผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ขยะนี้มีมูลค่า

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาเรื่องขยะได้
- 1.2 ลูกเสือนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือได้

2. เนื้อหา

ปัจจุบันขยะเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมาก การที่ลูกเสือเห็นความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะ จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมลงได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้ ตารางเทียบมูลค่าขยะ, เรื่อง เมื่อ “ใส่เดือน”สร้างมูลค่าและแก้ปัญหาขยะให้เมืองรังสิต
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกมแยกขยะ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องปัญหาขยะ และขออาสาสมัครอ่านใบความรู้เรื่อง “เมื่อใส่เดือนสร้างมูลค่าและแก้ปัญหาขยะให้เมืองรังสิต”
 - (2) สุ่มถามความคิดเห็นของลูกเสือ 2 – 3 คน ต่อเรื่องที่ได้ฟัง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือเสนอกิจกรรมการเก็บขยะรีไซเคิล โดยแจก ตารางเทียบมูลค่าขยะ ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวางแผนเพื่อแข่งขันกันเก็บขยะให้ได้มูลค่าสูงสุด ในเวลา 20 นาที
 - (4) เมื่อครบเวลา หมู่ลูกเสือแยกประเภทขยะ ซึ่งและประเมินมูลค่าขยะที่ได้ รายงานในกองลูกเสือ
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือประกาศหมู่ลูกเสือที่เก็บขยะได้มูลค่าสูงสุด และสัมภาษณ์เคล็ดลับในการเก็บขยะให้ได้มูลค่ามาก
 - (6) ผู้กำกับลูกเสือนำรวมมูลค่าขยะที่เก็บในเวลา 20 นาทีของทั้งกองลูกเสือ และตั้งคำถามว่า “ถ้ามีการทำเช่นนี้อย่างต่อเนื่องลูกเสือคิดว่า จะเกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง” (เปิดกว้างให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็น)

(7) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมคำตอบ สรุป และนัดหมายการทำกิจกรรมครั้งต่อไป
คือการแปลงขยะให้เป็นมูลค่าจริง

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่มีคติสอนใจ เรื่อง โลกกว้าง
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เกมเชื่อโรคติดต่อ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงสิ่งที่กองลูกเสือต้องทำในกิจกรรมครั้งนี้

- รวบรวมและแยกประเภทขยะทั้งหมด จัดบันทึกประเภท และปริมาณของขยะที่ได้เพื่อแปลงเป็นมูลค่าจริง โดยการขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อ
- ประชุมตกลงกันว่า จะนำเงินที่ได้ไปทำประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างไร
- กองลูกเสือจะมีส่วนร่วมส่งเสริมการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบอย่างไรให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

(2) กองลูกเสือดำเนินการตามที่ผู้กำกับลูกเสือได้ชี้แจง และวางแผนการจัดการขยะในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบ

(3) กองลูกเสือสรุปผลการประชุมและแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือรับผิดชอบดำเนินการในครั้งต่อไป

(4) ผู้กำกับลูกเสือรับทราบผลการประชุม และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง บทเรียนจากกบ
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงอย่าทิ้งขยะ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) หมู่ลูกเสือร่วมกันปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้คำปรึกษาแนะนำตามหมู่ลูกเสือที่กำลังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้รวมกองและตั้งคำถาม “ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมเรื่องขยะ” ลูกเสือร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง แพะกับงู
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 อธิบายถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาเรื่องขยะซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบ

5.3 แบบประเมินเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะ และความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เกมแยกขยะ

อุปกรณ์

1. ผ้าประเภทขยะ
2. ป้ายขยะชนิดต่าง ๆ จำนวน 32 แผ่น

กติกา

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีม ทีมกระดุมสีเขียว และทีมกระดุมสีน้ำตาล
2. นำแผ่นป้ายรูปขยะวางไว้บนพื้น แล้วจะให้เวลาแต่ละกลุ่มมายืนดูว่ามีขยะอะไรบ้าง และปรึกษากันว่า รูปไหนจัดอยู่ในขยะประเภทใด โดยใช้เวลา 5 นาที
3. เมื่อแต่ละกลุ่มปรึกษากันเรียบร้อยแล้วให้ออกมายืนเรียงเป็นแถวตอนลึก
4. ให้กลุ่มหนึ่งเป็นสีเขียว อีกกลุ่มเป็นสีน้ำตาล คือ เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดแล้วคนแรก (หัวแถว) วิ่งไปหยิบขยะ 1 ชนิด และนำไปติดไว้ตามประเภทของขยะ และสีกระดุมของกลุ่มตนเอง (หากอยู่กลุ่มเขียวจะต้องนำขยะไปแขวนที่กระดุมสีเขียว)
5. เมื่อคนแรกนำขยะไปติดตามประเภทแล้ว ให้วิ่งมาแตะมือคนที่ 2 และไปต่อท้ายแถว ส่วนคนที่ 2 ก็วิ่งไปหยิบขยะและนำไปแขวนตามประเภท ทำเช่นนี้จนครบจำนวนขยะ
6. พี่ฐานทำการตรวจว่าทีมไหนแยกขยะได้ถูกหรือผิด หากติดถูกจะได้ป้ายละ 1 คะแนน ติดผิดโดนหัก 1 คะแนน ใครได้คะแนนมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ
7. ทีมแพ้โดนทำโทษ แล้วแต่ทีมชนะจะสั่งให้ทำอะไร

เกมเชื่อโรคติดต่อ

วิธีเล่น

1. เขียนวงกลมรัศมีพอสมควรให้คนอยู่ในวงกลมหลบคนที่วิ่งรอบๆ วงได้
2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นเชื่อโรค วิ่งรอบๆวงกลม
3. ลูกเสือที่อยู่ในวงกลมอย่าให้เชื่อโรคแตะถูกตัวได้ ใครถูกแตะต้องออกไปเป็นเชื่อโรค

เพลงอย่าทิ้งขยะ

เกะกะ เกะกะ เกะกะ อย่าทิ้งขยะเกะกะกลางถนน
จำไว้เด็ก ๆ ทุกคน (ซ้ำ) ทิ้งกลางถนน เกะกะ เกะกะ

ใบความรู้

ตารางเทียบมูลค่าขยะ

ประเภทกระดาษ

- กระดาษแข็ง 4.8 บาท ต่อกิโลกรัม
- กล่องลังน้ำตาล กระดาษสี กล่องรองเท้า กระดาษหนังสืออ่านเล่น เศษกระดาษย่อย(สวย) 2 บาทต่อกิโลกรัม
- เศษกระดาษย่อย(ขยะ) 0.9 บาทต่อกิโลกรัม
- กระดาษหนังสือพิมพ์ 4 บาทต่อกิโลกรัม
- กระดาษสมุด 5.7 บาทต่อกิโลกรัม
- กระดาษขาวดำ (เศษ,ฝอย) 5.7 บาทต่อกิโลกรัม

ประเภทเศษขวด,แก้ว

- ขวดแม่โขงกลม 1.5 บาท ต่อกิโลกรัม
- ขวดแบน-กลมแม่โขง,แสงโสม 8 บาทต่อกิโลกรัม
- ขวดแม่โขงกลมพร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 24 บาทต่อกล่อง
- ขวดเบียร์ช้าง – เบียร์สิงห์ (ใหญ่) ราคาตลาด 0.5 บาทต่อขวด
- ขวดเบียร์ช้างพร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 10.5 บาทต่อกล่อง
- เบียร์สิงห์พร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 8 บาทต่อกล่อง
- ขวดโซดาสิงห์ , ขวดน้ำปลา ราคาตลาด 1 บาทต่อกิโลกรัม
- เศษแก้วแดง , ขวดลิโพอ , ขวดเอ็มร้อย ราคาตลาด 1 บาทต่อกิโลกรัม

พลาสติกและอื่น ๆ ราคาต่อกิโลกรัม

- พลาสติกรวม 9 บาท
- ขวดน้ำดื่ม 19 บาท
- ขวดน้ำ (ใส) ,น้ำมันพืช 14 บาท
- สายยางอ่อน 6 บาท
- สายยางแข็ง , รองเท้าบูท 5 บาท
- สายยางเขียว , รองเท้ายาง 4 บาท
- ท่อพีวีซี (สีฟ้า) 9 บาท
- อะลูมิเนียมกระป๋องโค้ก 40 บาท

เมื่อ “ไส้เดือน” สร้างมูลค่าและแก้ปัญหาขยะให้เมืองรังสิต

ปัจจุบัน “ขยะ” เป็นปัญหาหนักอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) บางพื้นที่มีแนวโน้มรุนแรงถึงขั้นวิกฤตเพราะหาที่ทิ้งไม่ได้ และคนในท้องถิ่นคัดค้านการสร้างโรงกำจัดขยะ อปท. หลายแห่งจึงหาทางออกด้วยการลดปริมาณขยะ คัดแยกขยะ นำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งทำธนาคารขยะ

จังหวัดปทุมธานี มีปัญหาถึงขั้นวิกฤต เนื่องจากเป็นเขตปริมณฑล เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ละวันมีปริมาณขยะมากกว่า 1,000 ตัน แม้จะมีศูนย์กำจัดขยะ 2 แห่ง ใช้งบประมาณก่อสร้างไปมากกว่า 1,000 ล้านบาท แต่ก็ถูกปิดตายมานาน เพราะถูกประชาชนคัดค้านอย่างหนัก ต้องสูญเสียงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์

เฉพาะเทศบาลเมืองรังสิต มีปริมาณขยะวันละ 150 ตัน เป็นขยะเปียกจากตลาดสด 50 ตัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ปัญหาจะวิกฤติ แต่ “เดชา กลิ่นกุสม” นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองรังสิตก็ไม่ย่อท้อ เขาศึกษาค้นคว้าจนได้แนวทางจัดการขยะที่เหมาะสม และสามารถนำผลผลิตที่ได้จากขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก

บริษัทจัดการขยะครบวงจร ได้จัดตั้งขึ้นที่สถานีขนถ่ายขยะของเทศบาล ในพื้นที่ 51 ไร่ ที่ อ.หนองเสือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปริมาณขยะเปียก โดยนำไส้เดือนเข้ามาใช้ในกระบวนการกินขยะ ส่วนขยะแห้งจะคัดแยกออกเพื่อนำไปขาย ขยะส่วนที่เหลือจากการคัดแยกก็ใช้เครื่องบีบอัดทำเป็นเชื้อเพลิงก้อน จำหน่ายให้อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์เพื่อนำไปใช้แทนน้ำมันเชื้อเพลิง

ไส้เดือนดินที่ใช้เป็นไส้เดือนพันธุ์ซีตาแร่จากโครงการหลวง โดยเริ่มจากจำนวน 15 กิโลกรัม มีอัตราเฉลี่ย 1,200 ตัวต่อกิโลกรัม นำมาขยายพันธุ์ต่อ ซึ่งพบว่าไส้เดือนเจริญเติบโตได้เร็วมาก เพราะมีขยะสดเป็นอาหารชั้นดี ขณะเดียวกันไส้เดือนจะขับถ่ายออกมาเป็นปุ๋ยน้ำ ซึ่งเป็นที่ต้องการมากของเกษตรกร จึงขายได้ราคาดี

เมื่อเทียบกับปริมาณขยะสดในพื้นที่ จะต้องใช้ไส้เดือนถึง 25 ตันต่อการกำจัดขยะสด 50 ตัน ต่อวัน เทศบาลจึงขยายโครงการโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้จากการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพที่ไส้เดือนขับถ่าย โดยนำมาผสมน้ำบรรจุขวดขนาด 750 ซีซี ขายราคา 40 บาท ปุ๋ยผงชีวภาพซึ่งได้จากมูลไส้เดือนตากแห้ง กิโลกรัมละ 100 บาท และขายไส้เดือนกิโลกรัมละ 400 บาท เนื่องจากกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะ อปท. ทั่วประเทศ

สำหรับขยะอินทรีย์บางส่วนที่ไส้เดือนไม่ต้องการ ก็สามารถนำไปผสมกับสิ่งปฏิกูลจากรถดูดส้วม เพื่อหมักทำไบโอแก๊สต่อ โดยเทศบาลมีอุปกรณ์พร้อม ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องยนต์ดีเซลแปลงส่วนที่เหลือใช้ก็ขายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยต่อไป

หาก อปท. ทั่วประเทศพร้อมใจกันทำตั้งแต่ครัวเรือนจนถึงสถานกำจัดขยะ ทรนรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเฉพาะขยะเปียกและเศษอาหาร จะช่วยลดดูแลการนำเข้าปุ๋ยเคมี ลดการนำเข้าเชื้อเพลิงและเทคโนโลยีจากต่างประเทศลงได้มาก และยังสามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างตรงจุด

(ย่อความจาก : หนังสือพิมพ์มติชนรายวันฉบับประจำวันจันทร์ที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2551 หน้า 8)

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

โลกกว้าง

ยุพาหนีตามมันมาตั้งรกรากที่จังหวัดเพชรบุรี ทั้งคู่ขยัน มานะอดทน รู้คิด รู้ทำและรู้จักเก็บหอมรอมริบ จึงค่อยๆก้าวขึ้นเป็นเจ้าของกิจการเรือประมงและมีสวนของตนเอง ทั้งคู่มีลูกสี่คน คือ ลาก ยศ สรรเสริญ และสุข จากนั้นทั้งมันและยุพาก็ล้มลงการพนัน กว่าจะรู้สึกตัวก็สูญเสียบทรัพย์สินที่หามาได้ทั้งหมด มันซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวจึงออกหาปลา ได้ถูกโจรที่เข้ามาขโมยเรือฆ่าตาย ส่วนยุพาเสียชีวิตหลังมันไม่นาน

ขณะนั้นลาก ลูกชายคนโตอายุเพียง 13 ปีเท่านั้น ลากมุ่งมั่นที่จะดูแลน้องๆและสร้างฐานะของครอบครัวขึ้นมาใหม่ให้ได้ เขาลาออกจากโรงเรียนเป็นลูกจ้างเรือประมง ให้ยศมาช่วยกันถางป่าทำไร่ ส่วนสรรเสริญและสุขยังคงเรียนหนังสือและช่วยพี่น้องตามความสามารถ ทั้งสี่คนพี่น้องช่วยกันคิดช่วยกันทำทั้งปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และแปรรูปผลผลิตต่างๆจนประสบผลสำเร็จ จนสามารถสร้างฐานะขึ้นมาจนเป็นปึกแผ่นเหมือนเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความมุ่งมั่น ขยัน และอดออม ทำให้ครอบครัวมั่นคงมีความสุข การพนันเป็นเหตุให้สิ้นเนื้อประดาตัว

บทเรียนจากกบ

กาลครั้งหนึ่ง ฝูงกบได้จัดการแข่งขันปีนขึ้นยอดเสาสูง มีกบสมัครเข้าแข่งขันจำนวนมากและผู้ชมการแข่งขันมารอดูกันอยู่เต็มสนาม

การแข่งขันเริ่มขึ้น ผู้แข่งขันต่างพยายามปีนขึ้นยอดเสาสูง เสียงเชียร์ดังสนั่น แต่ไม่นานผู้ชมต่างก็เริ่มวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ นา ๆ

“สูงออกอย่างนี้ ฉันว่าไม่มีกบตัวไหนปีนถึงยอดเสาหรอก”

“ไอ้ย มันยากจะตาย กลัวจะตกลงมาตายซะมากกว่า จะเสี่ยงแข่งกันไปทำไมนะ”

“ เลิกแข่งเถอะ แข่งไปก็ไม่สำเร็จหรอก น่าจะมาแข่งอย่างอื่นกันดีกว่า”

“ แน่ เห็นไหม พุดขาดคำก็มีกบหล่นลงมาแล้ว เฮ้อ! จะสงสารดีไหมเนี่ย”

เจ้ากบตัวน้อย ๆ ต่างทยอยร่วงหล่นลงมาทีละตัว ...ทีละตัว... ยกเว้นกบตัวหนึ่ง ที่ยังคงปีนต่อไปด้วยความมุ่งมั่น มิใยที่ผู้ชมต่างส่งเสียงห้ามปราม เรียกให้ลงมา

“อย่าขึ้นสูงไปกว่านั้นมันอันตราย ลงมาเถอะ นี่ก็ร่วงกันลงมาเยอะมากแล้ว”

กบที่เหลือยอมแพ้ ค่อย ๆ ทยอยกลับลงมา คงเหลือเจ้ากบตัวนั้นที่ไม่ยอมแพ้ ยังคงขึ้นต่อไปอีกเรื่อย ๆ จนในที่สุดก็ไปถึงยอดเสา ได้รับชัยชนะในที่สุด

ฝูงกบพากันซักถามว่ามันทำสำเร็จได้อย่างไร แต่ถามหลายครั้ง มันก็ไม่ตอบ เนื่องจากกบผู้ชนะนั้นหูหนวก

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คำพูดด้านลบจะลดทอนพลังความสามารถและความฝันให้สลายลงไป จงระวังพลังแห่งคำพูดเสมอ ทุกสิ่งที่เราพูดหรือได้ยิน มีผลต่อการกระทำของเรา จงหูหนวกต่อคำพูดที่ลดทอนพลังความสามารถของเรา และจงคิดเสมอว่า “เราทำได้”

เรื่อง แพะกับอู่น

แพะตัวหนึ่งหนีการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหมอบตัวหลบซ่อนอยู่ในใต้ต้นอู่น เมื่อเห็นว่าพ้นจากอันตรายแล้ว มันจึงลุกขึ้น แล้วเริ่มแทะเล็มผลและใบของต้นอู่นที่มันใช้อาศัยกำบังตัวอยู่นั่นเอง นายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหว จึงหวนกลับมาแล้วพบว่าแพะกำลังกินใบอู่นอยู่ จึงยิงธนูจนแพะถึงแก่ความตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การไม่รู้จักรักษาบุญคุณ ช้ำยังทำร้ายผู้มีพระคุณย่อมจะได้รับผลร้ายในวันหน้า

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 4 ระเบียบแถว

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ระเบียบแถวลูกเสือ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด และสัญญาณมือได้
- 1.2 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า บุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่ได้
- 1.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมการสวนสนามได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากล
- 2.2 การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า บุคคลท่าประกอบอาวุธ และ ท่าเคลื่อนที่
- 2.3 การสวนสนาม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้เรื่อง ระเบียบแถวลูกเสือ
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงวชิราวุธรำลึก
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้นายหมู่ใช้คำบอกคำสั่ง ทบทวนทักษะการปฏิบัติระเบียบแถวในหมู่ของตนเอง และให้สมาชิกลูกเสือปฏิบัติตาม
 - 1) สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ
 - 2) ระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า
 - 3) ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่
 - (2) ลูกเสือฝึกปฏิบัติทักษะตามคำบอกคำสั่ง สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ ระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธและท่าเคลื่อนที่ ผู้กำกับลูกเสือให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ลูกเสือมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรม
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หัวหน้านายหมู่ใช้คำบอกคำสั่งในการฝึกเป็นกอง เพื่อให้เกิดทักษะความพร้อมเพรียงในกองลูกเสือ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ความสามัคคี
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายหัวหน้านายหมู่ลูกเสือทบทวนทักษะการใช้สัญญาณมือลูกเสือสากล

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงเกียรติคุณลูกเสือ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้หัวหน้านายหมู่ลูกเสือใช้คำบอกคำสั่ง และปฏิบัติการใช้สัญญาณ่มือ ทั้ง 9 สัญญาณ โดยกองลูกเสือปฏิบัติตาม
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้คำแนะนำการปฏิบัติการใช้สัญญาณ่มือ ที่เกิดความรวดเร็วและพร้อมเพรียง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการฝึกปฏิบัติการใช้คำบอกคำสั่ง ปฏิบัติการใช้สัญญาณ่มือ ทั้ง 9 สัญญาณ และการเข้าแถวตามรูปแบบ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่องหัวใจไร้เดียงสา
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงมาร์ชลูกเสือ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาร่วมกันถึงประสบการณ์ในการเดินสวนสนามของลูกเสือทุกปีที่ผ่านมา
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือจัดแบ่งหมู่ลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นฐาน
 - ฐานที่ 1 เรื่อง การถือธงประจำกองลูกเสือ
 - ฐานที่ 2 เรื่อง การถือป้ายกองลูกเสือ
 - ฐานที่ 3 เรื่อง การเดินสวนสนาม
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการฝึกปฏิบัติและวางแผนการฝึกสวนสนามนอกเวลาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมพิธีสวนสนามลูกเสือประจำปี
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ต้นไทรกับต้นอ้อ
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสือใช้และปฏิบัติตาม คำบอกคำสั่ง สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือได้ ถูกต้องรวดเร็วและพร้อมเพรียง

5.2 สังเกตจากการที่นายหมู่ลูกเสือวางแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า	เจ้าประชาท่ากำเนิดลูกเสือมาข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย	เทอดเกียรติพระองค์ไว้ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณเทอดบูชา	ปฏิญาณรักกษัตริย์ชาติศาสน์ศรี
มาเถิดลูกเสือสร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

เกียรติคุณลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือไทย	แพร่ไปทั่วสากล
ลูกเสือไทยทุกคนต้องรักษา	มุ่งทำดียืนยงตามคำมั่นสัญญา
ด้วยศรัทธาสามัคคี มีน้ำใจ	มาเถิดมา เรามาช่วยไย
ลูกเสือไทยมาเร็วไว	ก้าวเดินไปที่หมายข้างหน้า
อยู่กันคนละกองก็เป็นพี่น้องกัน	มีความรู้ สู้งานไม่หวั่นไหว
มีวินัยใจเย็นเป็นมิตรคนทั่วไป	อยู่แห่งใดสุขสนุกทุกเวลา

มาร์ชลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายชิลูกเสือไทย
รักเกียรติรักวินัย แข็งแรงและอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ เสียชีพ
อย่าเสียสัตย์ รักษาดีให้มั่นไว้ ด้วยนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประธาน

ใบความรู้ ระเบียบแถวลูกเสือ

วิธีสั่งการในการฝึกระเบียบแถว

มีหลายวิธี ได้แก่

1. การใช้คำบอก/ คำสั่ง
2. การใช้สัญญาณแตร/ สัญญาณนกหวีด
3. การใช้สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากล

การใช้สัญญาณนกหวีด

ใช้ในการออกคำสั่งแก่ลูกเสือในการฝึกประจำวัน หรือในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออยู่ห่างไกลจากลูกเสือ สัญญาณที่ควรรู้มีดังนี้

1. หวีดยาว 1 ครั้ง

(_____)

ความหมาย - ถ้าเคลื่อนที่อยู่ให้หยุด

- ถ้าหยุดอยู่ให้ถือว่าเป็นสัญญาณเตือน, เตรียมตัว หรือ คอยฟังคำสั่ง

2. หวีดยาว 2 ครั้ง

(_____) , (_____)

ความหมาย - เดินต่อไป, เคลื่อนที่ต่อไป, ทำงานต่อไป

ผู้ปฏิบัติ - ปฏิบัติกิจกรรมที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป หรือ ให้ปฏิบัติ กิจกรรมที่ส่งนั้นต่อไป

3. หวีดสั้น 1 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป หลายๆ ครั้ง

(_____) , (_____)

ความหมาย - เกิดเหตุ

ผู้ปฏิบัติ - ตรวจสอบเหตุการณ์ก่อนว่ามีอะไรเกิดขึ้น ควรรวมกันที่ผู้กำกับลูกเสือ (ผู้บังคับบัญชา) ก่อน เพื่อการสั่งการต่อไป แล้วแต่กรณี

4. หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไปหลายๆ ชุด

(_____) , (_____)

ความหมาย - เรียกนายหมู่ลูกเสือให้มารับคำสั่ง

ผู้ปฏิบัติ - นายหมู่รีบมาพบผู้ให้สัญญาณ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ หรือไปพบไม่ได้ให้ส่งตัวแทนไป

5. หวีดสั้นติดต่อกันหลายๆ ครั้ง

(_____) , (_____)

ความหมาย - รวม, ประชุม หรือ รวมกอง

ผู้ปฏิบัติ - ทุกคนไปรวมกันที่ผู้ให้สัญญาณ

6. หวีดยาว 3 ครั้ง หวีดสั้น 1 ครั้ง (เป่าได้เพียงชุดเดียว)

(_____)

ความหมาย - ชักธงชาติลงเวลา 18.00 น. โดยลูกเสือบริการ 2 คน
ผู้ปฏิบัติ - ในกรณีอยู่ค่ายพักแรม เวลา 18.00 น. หมู่บริการจะส่งตัวแทน 2 คน ทำหน้าที่ชักธง
ชาติลงทุกคนที่อยู่ในค่ายพักแรมยืนตรงหันหน้าไปทางเสาธง และ วันทยหัตถ์ จนสิ้นสุดสัญญาณ
หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ให้ใช้สัญญาณ (1) ก่อนทุกครั้ง
เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่าจะใช้สัญญาณอะไร (เพิ่มเติม)

การใช้สัญญาณมือ

ใช้แทนคำบอกคำสั่งขณะที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลจากลูกเสือ หรือไม่สามารถที่จะใช้คำบอกให้ลูกเสือได้ยินทั่วถึง หรือในกรณีที่ต้องการความสงบเงียบ ได้แก่

1) เตรียม คอยฟังคำสั่ง หรือหยุด

การให้สัญญาณ เขยิบดแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบ นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ฝ่ามือไปข้างหน้า เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือหยุดการเคลื่อนไหวหรือการกระทำใด ๆ ทั้งสิ้น พร้อมกับนิ่งคอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อคอยฟังคำสั่ง แต่ถ้าอยู่ในแถวให้ยืนในท่าตรง

2) รวม หรือ กลับมา

การให้สัญญาณ เขยิบดแขนขวาขึ้นตรงเหนือ ศีรษะ แขนมือไปข้างหน้า นิ้วมือทั้งห้าชิดติดกัน และหมุนมือเป็นวงกลมจากซ้ายไปขวา

เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรวมกองรีบบมาเข้าแถวรวมกัน

3) จัดแถวหน้ากระดานการให้สัญญาณ เขยียดแขนทั้งสอง

ออกไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบไปข้างหน้านิ้วเรียงชิดติดกัน เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดาน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

4) จัดแถวตอน

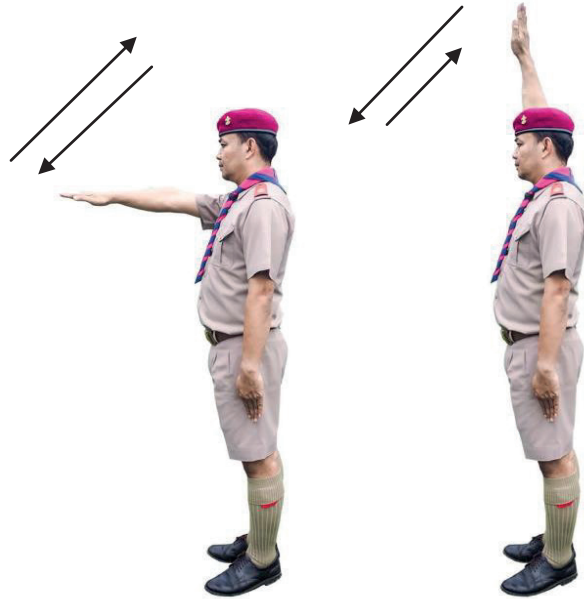
การให้สัญญาณ เขยียดแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่ โดยให้แขนขนานกันและฝ่ามือแบเข้าหากัน เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือเข้าแถว ตอน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

5) เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ

(ด้านหน้า ขวา/ซ้าย กึ่งขวา/กึ่งซ้าย และด้านหลัง)

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณหันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ โดยชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะสุด แขนฝ่ามือแบไปข้างหน้า นิ้วชิดกัน แล้วลดแขนลงข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่
เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือวิ่งไปยังทิศทางที่มีผู้ให้สัญญาณชี้ไป

6) เร่งจังหวะหรือทำให้เร็วขึ้น

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณงอแขนขวามีมือ กำเสมอป่า ชูขึ้นตรงเหนือศีรษะแล้วลดลงหลายๆ ครั้งติดต่อกัน

เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรีบวิ่งหรือเร่งจังหวะสิ่งที่ทำอยู่ให้เร็วขึ้น

7) นอนลงหรือเข้าที่กำบัง

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณเหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่าลง นิ้วชิดกัน พร้อมกับลดแขนลงข้างหน้า แล้วยกขึ้นที่เดิมหลายๆ ครั้ง

เมื่อลูกเสือเห็นสัญญาณนี้ให้รีบนอนหรือเข้าที่กำบังทันที

หมายเหตุ ก่อนการให้สัญญาณแต่ละท่าให้ทำสัญญาณ ข้อ 1) ก่อนทุกครั้งไป เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่า จะให้สัญญาณอะไร

การใช้ สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

การฝึกอบรมลูกเสือตามแบบสากลของลูกเสือทุกประเภท ผู้บังคับบัญชาที่จะเรียกแถวต้องเลือกสถานที่โล่งและกว้างพอเหมาะกับจำนวนของลูกเสือ ผู้ให้สัญญาณยืนตรงแล้วจึงให้สัญญาณเรียกแถว คำเรียกแถวของลูกเสือสำรองใช้คำว่า “แพค” ส่วนลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ ใช้คำว่า “กอง”

1) ทำพักตามระเบียบ

ขณะที่ลูกเสืออยู่ในแถว ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา งอข้อศอกให้มือที่กำอยู่ประมาณหัวเข่าชิด หันฝ่ามือที่กำเข้าหาหัวเข่าชิด

จังหวะที่ 2 สลัดมือที่กำและหน้าแขนออกไปทางขวา เป็นมุม 180 องศา ประมาณแนวเดียวกับ เข่าชิดเป็นสัญญาณให้ลูกเสือ “พัก” ตามระเบียบ

2) ทำตรง ขณะลูกเสือกำลังพักตามระเบียบ ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือ เป็น 2 จังหวะดังนี้
จังหวะที่ 1 กำมือขวา แขนเหยียดตรงไปทางขวา ให้มือกำอยู่ในระดับเดียวกับเข็มขัด (เหมือนกับการ
สลัดแขนสั่ง “พัก” ในจังหวะที่ 2)

จังหวะที่ 2 กระตุกหน้าแขนเข้าหาตัว ให้มือที่กำกลับมาอยู่ตรงหัวเข็มขัด (เหมือนจังหวะที่ 1 ของ
สัญญาณสั่ง พัก) เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือ ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวา ลดแขนที่ไขว้หลังมาอยู่ในท่า
ตรง

3) แถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบ หัน
ฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วมือเรียงชิดติดกัน ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว หันหน้าเข้าหาผู้เรียก โดย
นายหมู่ยืนทางซ้ายมือของผู้เรียก กะให้ผู้เรียกอยู่กึ่งกลางแถวและห่างจากแถวประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่
ยืนต่อกันไปทางซ้ายมือของนายหมู่จนถึงคนสุดท้ายคือรองนายหมู่

การจัดระยะเคียง ถ้าเป็น “ปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็น 1 ช่วงศอก คือ ให้ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้น
ทำสะโพก นิ้วเหยียดชิดติดกันอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบกับลำตัวและจดปลายศอก
ซ้ายของคนที่อยู่ด้านขวา จัดแถวให้ตรงโดยสะบัดหน้าแลขวา ให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 นับจากตัวลูกเสือ
เองเมื่อผู้เรียกตรวจแถวสั่งว่า “นิ่ง” ให้ลดมือลงพร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ถ้า “เปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็นสุดช่วงแขนซ้ายของลูกเสือ โดยให้ทุกคน (ยกเว้นคนท้ายแถว)
ยกแขนซ้ายขึ้นเสมอไหล่ เหยียดแขนตรงออกไปทางข้าง คว่าฝ่ามือลง นิ้วชิดติดกัน ให้ปลายนิ้วซ้าย
จดไหล่ขวาของคนต่อไป จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่ยืนแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สะบัดหน้าแลขวา
ให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “นิ่ง” จึงลดมือลง สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

4) แกวตอเนียงหนึ่ง (กรณีมีหลายหมู่จะเรียกว่า “แกวตอเนียงหมู่”)

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแกวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบหันท้ามือเข้าหากัน นิ้วเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแกวตอเนียงหนึ่งโดยนายหมู่ยืนตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก กะให้ห่างจากผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่เข้าแกวต่อหลังนายหมู่ต่อๆ กันไปจัดแกวให้ตรงคอคนหน้า ระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน และปิดท้ายด้วยรองนายหมู่

5) แกวตอเนียงหมู่

แกวตอเนียงหนึ่งหลายหมู่เรียกว่า “แกวตอเนียงหมู่” สมมุติว่ามี 5 หมู่ ให้หมู่ที่อยู่ตรงกลางคือหมู่ที่ 3 ยืนเป็นหลักตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 1 เข้าแกวอยู่ในแนวเดียวกันไปทางซ้ายมือของผู้เรียก ส่วนหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ก็เข้าแกวอยู่ในแนวเดียวกัน แต่ไปทางขวามือของผู้เรียก ระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงศอก ส่วนระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน

6) แกวหน้ากระดานหมู่ ปิดระยะ

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแกวยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดแขนตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้น งอข้อศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน

ลูกเสือหมู่แรกเข้าแกวตรงหน้าผู้เรียก อยู่ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว นายหมู่อยู่ทางซ้ายมือของผู้เรียก กะให้กึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียก ลูกหมู่ยืนต่อๆ ไปทางซ้ายของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก

หมู่อื่น ๆ เข้าแถวหน้ากระดานข้างหลังหมู่แรก ซ้อน ๆ กันไปตามลำดับ เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน

การจัดแถว เมื่อผู้สั่งว่า “จัดแถว” ให้ทุกคน (ยกเว้นคนสุดท้าย) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก นิ้วเหยียดชิดกัน นิ้วกลางอยู่ในแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบลำตัว จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่ยืนแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สะบัดหน้าแลขวาให้เห็นหน้าอกคนที่ 4

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

7) แถวหน้ากระดานหมู่ เปิดระยะ

ผู้เรียกยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง

งอข้อศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้า ให้ลูกเสือเข้าแถวเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ขยายออกไปทางด้านหลังห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน หรือ 3 ก้าว

การจัดแถว และตรวจแถว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

8) แถวรูปครึ่งวงกลม

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แบ่มือทั้ง 2 ข้าง แขนเหยียดตรงด้านหน้า และลงข้างล่าง คร่าฝ่ามือเขาหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวซ้ำ ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม 3 ครั้ง

นายหมู่ลูกเสือหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียกทางด้านซ้าย ห่างจากผู้เรียกพอสมควร ลูกหมู่ยืนต่อ ๆ กันไปทางซ้ายมือของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก (มือทำสะโพก) สะบัดหน้าไปทางขวารอคำสั่ง “นิ่ง”

หมู่ที่ 2 และหมู่อื่น ๆ เข้าแถวต่อจากด้านซ้ายของหมู่แรก ตามลำดับ เว้นระยะระหว่างหมู่ 1 ช่วงศอก รองนายหมู่สุดท้าย จะยืนตรงด้านขวาของผู้เรียก ในแนวเดียวกันกับนายหมู่ หมู่แรก การจัดแถว ยกมือซ้ายขึ้นทาบสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปครึ่งวงกลม การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับ สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง

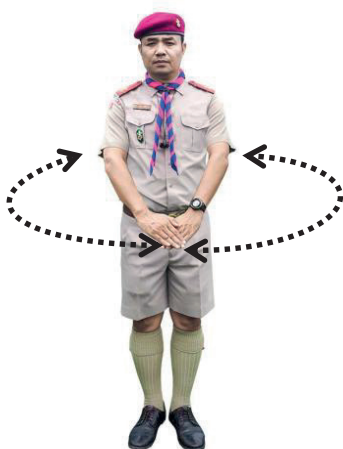

9) แถวรูปวงกลม

ก. การเรียกแถวแบบผู้เรียกแถวยืนอยู่กึ่งกลางของวงกลม(แก้ไขจากเดิม)

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขนทั้งสองข้าง แขนเหยียดตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือ เข้าหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวประสานกันจากด้านหน้าจดด้านหลัง (โบกผ่านลำตัว 3 ครั้ง)

ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก เข้าแถวเช่นเดียวกับแถวครึ่งวงกลม ส่วนหมู่ 2 และหมู่ ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนคนสุดท้าย(รองนายหมู่)ของหมู่สุดท้ายไปจดกับ นายหมู่ของหมู่แรก ถือผู้เรียกเป็นศูนย์กลาง การจัดแถว ลูกเสียยกมือซ้ายขึ้นทาบสะโพก สะบัดหน้า ไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปวงกลมการตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัด แถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง และนิ่ง

ข. การเรียกแถวแบบผู้เรียกอยู่ที่เส้นรอบวง

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือขวา เขยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้า ยกขึ้นบน และเลยไปข้างหลัง หมุนกลับมาด้านหน้า ทำ 3 ครั้ง

ลูกเสือหมู่แรกยืนชิดด้านซ้ายมือของผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อๆ ไปอยู่ทางซ้ายมือของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนรองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายไปจดขวามือของผู้เรียกให้ผู้เรียกอยู่ในเส้นรอบวง

การจัดแถวและการตรวจแถว กระทำเช่นเดียวกับแบบแรก

ผู้เรียกแถว

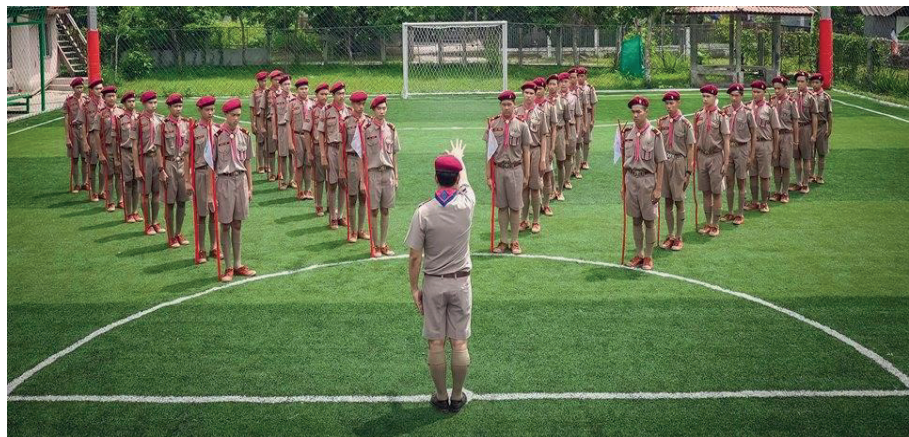

10) แถวรัศมีหรือล้อเกวียน (CART WHEEL) (เพิ่มเติม)

ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง มือขวาแบคว่ากางนิ้วออกทุกนิ้ว ชูแขนไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา ให้มองเห็นได้ แล้วเรียก “แพ็ค” หรือ “กอง”

ให้ลูกเสือทุกหมู่มาเข้าแถวเป็นรูปหมู่แถวตอนหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว เป็นรูปรัศมีโดยให้หมู่แรกอยู่ด้านหน้าทางซ้ายมือผู้เรียกประมาณ 45 องศา หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ ถึงผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง ระยะต่อของแต่ละหมู่ระหว่างบุคคลประมาณ 1 ช่วงแขน ระยะเคียงระหว่างนายหมู่ต่อนายหมู่พอสมควร และนายหมู่ หมู่สุดท้ายจะอยู่ด้านหน้าทางขวามือของผู้เรียกประมาณ 45 องศา

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่หัวแถวของแต่ละหมู่) เขยียดแขนซ้ายไปข้างหน้า สูงเสมอแนวไหล่คว่ำฝ่ามือให้ปลายนิ้วมีจุดหลังของคนหน้าพอดี ผู้เรียกแถวจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกันและนิ่ง

11) แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง (เพิ่มเติม)

ผู้เรียกแถวยืนอยู่ด้านหนึ่ง (ซึ่งเป็นด้านเปิด) คอกลงยกแขนทั้งสองขึ้นข้างหน้า ให้นำหน้าแขนทั้งสองไขว้กันตรงฝ่ามือ ฝ่ามือทั้งสองแบเหยียดหันไปข้างหน้า ฝ่ามือขวาทับหลังมือซ้าย ประมาณแนวลูกคาง เป็นสัญญาณ ถ้ามีลูกเสือ 3 หมู่ ให้เข้าแถวในอีก 2 ด้านที่เหลือ โดยมีนายหมู่ 1 เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวทางด้านซ้ายของผู้เรียก หันหน้าเข้าในรูปเหลี่ยม หมู่ 2 เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวด้านตรงข้ามกับผู้เรียก หันหน้าเข้าหาผู้เรียก และหมู่ 3 เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามกับหมู่ 1 ทางด้านขวาของผู้เรียก

การเข้าแถวให้ลูกเสือทุกคนปฏิบัติเหมือนกับการเข้าแถวหน้ากระดาน เว้นระยะตรงมุมของแต่ละด้านให้เท่ากันพอควรไม่ซ้อนหรือตรงกัน

ถ้ามีลูกเสือมากกว่า 3 หมู่ ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้เรียกแถว แต่ควรให้ด้านซ้ายมือกับด้านขวามือมีจำนวนเท่ากัน เมื่อมีผู้เรียกแถวตรวจแถวเรียบร้อยแล้วสั่งนั่ง ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมสวดมนต์อยู่ในท่าตรง (อ้างคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ ของ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2520)

การฝึกระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า

การฝึกระเบียบแถว เป็นการฝึกให้ลูกเสือเกิดความพร้อมเพรียง มีระเบียบวินัย และความสามัคคีรวมทั้งสามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้

1. ท่าตรง

คำบอก “แถว - ตรง”

การปฏิบัติ ยืนให้ส้นเท้าชิดและอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าแบะออกข้างละเท่ากัน ห่างกันประมาณ 1 คืบ (ทำมุม 45 องศา) เข่าเหยียดตึงและบีบเข้าหากัน ลำตัวยืดตรงอกผาย ไหล่เสมอกัน แขนทั้งสองห้อยอยู่ข้างตัวและเหยียดตรง พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อยจนไหล่ตึง นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางติดขาตรงกึ่งกลางประมาณแนวตะเข็บกางเกง เปิดฝ่ามือออกเล็กน้อย ลำคอยืดตรงไม่ยื่นคาง ตาแลตรงไปข้างหน้าได้ระดับ น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองเท้า ๆ กัน และนิ่ง

หมายเหตุ 1. ท่าตรงเป็นท่าเบื้องต้นและเป็นรากฐานของการปฏิบัติทำอื่น ๆ
2. ใช้เป็นท่าสำหรับแสดงการเคารพได้ท่าหนึ่ง

2. ท่าพัก

ก. ท่าพัก เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งมี 4 ท่า ดังนี้

คำบอก “พัก”

การปฏิบัติ หย่อนเข่าขวาก่อน ต่อไปจึงหย่อนและเคลื่อนไหวนิ้วส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและเปลี่ยนเข่าพักได้ตามสมควร แต่เท้าทั้งสองคงอยู่กับที่ ห้ามพูด เมื่อได้ยินคำบอกกว่า “แถว” ให้ยืดตัวขึ้นและจัดทุกส่วนของร่างกายอยู่ในท่าตรง นอกจากเข่าขวา ครั้นเมื่อได้ยินคำบอกกว่า “ตรง” ให้กระตุกเข่าขวาโดยเร็วและแข็งแรง กลับไปอยู่ในลักษณะของท่าตรง

ข. ท่าพักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสรอพิธีการต่าง ๆ เช่น รอรับการตรวจพลสวนสนาม หรือรออยู่ในแถวกองเกียรติยศ ฯลฯ

คำบอก “ตามระเบียบ, พัก”

การปฏิบัติ แยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ ๓๐ ซม. (หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติ) อย่างแข็งแรงและองอาจ พร้อมกับจับมือไขว้หลัง ให้หลังมือเข้าหาตัว มือขวาทับมือซ้ายนิ้วหัวแม่มือขวาจับนิ้วหัวแม่มือซ้าย หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลังและอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย ขาทั้งสองตึง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองเท้า ๆ กัน และนิ่ง

เมื่อได้ยินคำบอกกว่า “แถว - ตรง” ให้ชักเท้าซ้ายชิดเท้าขวาอย่างแข็งแรง พร้อมกับมือทั้งสองกลับไปอยู่ในลักษณะท่าตรงตามเดิม

ค. ท่าพักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่รอรับคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลาสั้น ๆ เช่น เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

คำบอก “ตามสบาย, พัก”

การปฏิบัติ หย่อนเข่าขวาก่อนเช่นเดียวกับ “พัก” ต่อไปจึงเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสบายและพูดจากันได้ แต่เท้าข้างหนึ่งต้องอยู่กับที่ ถ้ามิได้รับอนุญาตให้หนึ่งจะนั่งไม่ได้

เมื่อได้ยินคำบอกกว่า “แถว - ตรง” ให้ปฏิบัติอย่างเดียวกับท่าพักปกติ

ง. ทำพักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานาน ๆ

คำบอก “พักแถว”

การปฏิบัติ ต่างคนต่างแยกออกจากแถวทันที แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนั้น และไม่ทำเสียงอึกทึก เมื่อได้ยินคำบอก “แถว” ให้รีบกลับมาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็ว ในรูปแถวเดิม และเมื่อจัดแถวเรียบร้อยแล้วให้อยู่ในท่าตรงจนกว่าจะมีคำบอกคำสั่งต่อไป

หมายเหตุ สำหรับทำพัก

ทำพัก เป็นท่าที่เปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดตามโอกาสต่าง ๆ คือ

1. พักตามปกติ ใช้พักในโอกาสระหว่างฝึกสอน เพื่ออธิบายหรือแสดงตัวอย่างแก่ลูกเสือ
2. พักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสเกี่ยวกับพิธีการต่าง ๆ เช่น ตรวจพลสวนสนาม หรือ อยู่ในแถวกองเกียรติยศ ฯลฯ
3. พักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอรับคำสั่งเพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานั้น ๆ เช่น เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น
4. พักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอรับคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานาน ๆ

จ. ทำเลิกแถว

คำบอก “เลิกแถว”

การปฏิบัติ เมื่อได้ยินคำว่า “เลิกแถว” ให้ลูกเสือทุกคนที่อยู่ในแถวกระจายออกไปจากแถวโดยเร็ว

3. ทำเคารพ

1) **วันทยหัตถ์** เป็นท่าแสดงการเคารพเมื่ออยู่ลำพังนอกแถวของลูกเสือทุกประเภท โดยปฏิบัติต่อจากท่าตรง แบ่งออกเป็นกรฝึกขั้นต้น และเมื่อมีผู้รับการเคารพ

1.1 การฝึกขั้นต้น

คำบอก “วันทยหัตถ์” และ “มือลง”

การปฏิบัติ

ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง จัดนิ้วแบบเดียวกับท่ารหัสของลูกเสือ ปลายนิ้วชี้แตะขอบล่างของหมวกก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อยในแนวหางตาขวา (ถ้าไม่สวมหมวกให้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางตาขวา) เขี่ยดมือตามแนวแขนขวาที่เอว ขานขวาที่เอวบนยื่นไปทางข้างประมาณแนวไหล่ นิ้วเหยียดตรง เรียงชิดติดกัน ข้อมือไม่หัก และเปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา ถ้าอยู่ในที่แคบให้ลดศอกลงได้ตามความเหมาะสม แต่ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอก “มือลง” ให้ลดมือขวาลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

(สำหรับลูกเสือสำรองให้ทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว คือ นิ้วชี้และนิ้วกลางเหยียดตรง ส่วนนิ้วที่เหลืองอเข้าหาฝ่ามือ)

1.2 เมื่อมีผู้รับการเคารพเคลื่อนที่มาจากทางขวาหรือทางซ้าย

คำบอก “ทางขวา (ทางซ้าย, ตรงหน้า) – วันทยหัตถ์”

การปฏิบัติ

สะบัดหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือขวาทำวันทยหัตถ์ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับไปที่ผู้รับการเคารพ และหันหน้าตาม จนกว่าผู้รับการเคารพจะผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว จากนั้นสะบัดหน้ากลับพร้อมกับลดมือลง

ถ้าผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่ผ่าน ให้สะบัดหน้ากลับพร้อมกับลดมือลงตามคำบอกว่า “มือลง”

ถ้าผู้รับการเคารพอยู่ตรงหน้าก็ปฏิบัติได้โดยไม่ต้องสะบัดหน้า

2) แลขวา (ซ้าย) – ทำ เป็นท่าแสดงการเคารพ เมื่อลูกเสืออยู่ในแถวมือเปล่าหรือถืออาวุธ ที่ทำท่าวันทยาวิฑูรย์ไม่ได้ และเป็นท่าแสดงการเคารพตามลำพังนอกแถวของลูกเสือ ในกรณีที่ไม่สามารถแสดงการเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์

คำบอก “แลขวา (ซ้าย) – ทำ”

การปฏิบัติ

สะบัดหน้าไปทางขวา(ซ้าย) ประมาณกึ่งขวา(ซ้าย) ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับไปที่ผู้รับการเคารพ พร้อมกับหันหน้าตามจนกว่าผู้รับการเคารพจะผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว แล้วสะบัดหน้ากลับที่เดิม

ถ้าผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่ผ่าน ให้สะบัดหน้ากลับที่เดิมตามคำบอกว่า “แล – ตรง”

ข้อแนะนำในการแสดงการเคารพ

- การแสดงการเคารพในเวลาเคลื่อนที่ แขนต้องไม่แกว่ง คงเหยียดตรงตลอดปลายนิ้ว และห้อยอยู่ข้างตัว(มือไม่ติดขาเหมือนอย่างอยู่กับที่)
- รัศมีแสดงการเคารพ ถือเอาระยะที่มองเห็นเครื่องหมายหรือจำได้เป็นเกณฑ์
- กรณีเข้าแถวร่วมกับลูกเสือถืออาวุธ เมื่อได้ยินคำบอก “ทางขวา(ซ้าย) – ระวัง – วันทยา – วิฑูรย์” ให้ทำท่าแลขวา(ซ้าย) พร้อมกับผู้ทำวันทยาวิฑูรย์ และทำท่า “แลตรง” เมื่อขาดคำบอกว่า “เรียบ – อาวุธ”
- ในเวลาเคลื่อนที่ เมื่อจะต้องแสดงการเคารพโดยวิธีหยุด ก่อนผู้รับการเคารพจะเข้ามาถึงระยะแสดงการเคารพ ให้ทำท่าหันในเวลาเดินทางไปทางทิศที่ผู้รับการเคารพจะผ่านมา โดยหยุดชิดเท้าในท่าตรงแล้วแสดงการเคารพ เมื่อเลิกการเคารพแล้วให้ทำท่าหันไปในทิศทางเดิม และก้าวเท้าหลังเคลื่อนที่ต่อไปโดยไม่ต้องชิดเท้า
- ในโอกาสที่ผู้รับการเคารพอยู่กับที่ ผู้แสดงการเคารพไม่ต้องหยุดแสดงการเคารพ
- การแสดงการเคารพประกอบการรายงาน เช่น ในหน้าที่เวรยาม ให้วิ่งเข้าไปหยุดยืนห่างจากผู้รับการเคารพ 3 ก้าว แล้วแสดงการเคารพ หลังจากที่ยารายงานจบหรือซักถามเสร็จแล้ว ให้ลดมือลง(จากวันทยหัตถ์)หรือเรียบอาวุธ(จากวันทยาวิฑูรย์) และกลับไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

4. ทำหันอยู่กับที่

เป็นท่าที่ช่วยปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าของแถว แต่ก่อนที่จะมีคำบอกให้แถวหันไป ยังด้านใด ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน ทำหันอยู่กับที่มี 3 ท่า ดังนี้

1) ทำขวาหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านขวา

คำบอก "ขวา – หัน"

การปฏิบัติ มี 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 เปิดปลายเท้าขวาและยกส้นเท้าซ้าย ทันใดนั้นให้หันตัวไปทางขวาจนได้ 90 องศา พร้อมกับหมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้าซึ่งเป็นหลักติดอยู่กับพื้น น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึง บิดส้นเท้าซ้ายออกข้างนอกเล็กน้อย ลำตัวยืดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

2) ทำซ้ายหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านซ้าย

คำบอก "ซ้าย – หัน"

การปฏิบัติ ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะเช่นเดียวกับท่าขวาหัน แต่เปลี่ยนหันไปทางซ้ายแทน และให้เท้าซ้ายเป็นหลักอยู่กับที่แล้วดึงเท้าขวามาชิด

3) ทำกลับหลังหัน เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง

คำบอก "กลับหลัง – หัน"

การปฏิบัติ ทำเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ทำเช่นเดียวกับท่าขวาหันจังหวะที่ 1 แต่หันเลยไปจนกลับจากหน้าเป็นหลังครบ 180 องศา ให้ปลายเท้าซ้ายหันไปหยุดอยู่ข้างหลัง เจียงซ้ายประมาณครึ่งก้าวและอยู่ในแนวส้นเท้าขวา

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

5. ทำเดิน

เป็นท่าที่ช่วยให้การเคลื่อนย้ายหรือการเดินทางของแถวดูเป็นระเบียบและสง่างาม ก่อนที่จะมีคำบอกให้เดินต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน มี 6 ท่า

1) เดินตามปกติ

คำบอก "หน้า – เดิน"

การปฏิบัติ

โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดินก่อน ขาเหยียดตึงปลายเท้าจุ่มส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ เมื่อจะวางเท้าและก้าวเท้าต่อไป ให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า ตบเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง แล้วจึงก้าวเท้าขวาตาม โดยเดินตบเท้าซ้ายและขวาสลับกันเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่อง ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนตามปกติเจียงไปข้างหน้าและข้างหลัง พองาม เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าข้อศอกงอเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลังให้แขนเหยียดตรงตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนมือ นิ้วมือเรียงชิดติดกัน

ความยาวของก้าวนับจากส้นเท้าถึงส้นเท้า ประมาณ 40 – 60 ซม. รักษาความยาวของก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90 – 100 ก้าว การเดินเป็นหมู่ต้องเดินให้พร้อมกัน ถ้ามีจังหวะต้องเดินให้เข้าจังหวะ

2) เดินตามสบาย

คำบอก "เดินตามสบาย"

การปฏิบัติ

เปลี่ยนจากเดินตามปกติเป็นเดินตามสบาย ระยะก้าวเช่นเดียวกับเดินปกติ แต่อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 120 – 150 ก้าว ไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด การเดินเป็นหมู่ไม่จำเป็นต้องเดินให้พร้อมกัน อาจพูดกันได้เว้นแต่จะมีคำสั่งห้าม

3) เปลี่ยนเท้า

คำบอก "เปลี่ยนเท้า"

การปฏิบัติ

ก้าวเท้าไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว ยืนตัวพร้อมกับก้าวเท้าหลังให้ปลายเท้าหลังชิดส้นเท้าหน้า และก้าวเท้าหน้าออกเดินต่อไป

4) เดินครึ่งก้าว

คำบอก "ครึ่งก้าว – เดิน"

การปฏิบัติ

เปลี่ยนจากเดินตามปกติเป็นเดินตามสบาย ระยะก้าวเช่นเดียวกับเดินปกติ แต่อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 120 – 150 ก้าว ไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด การเดินเป็นหมู่ไม่จำเป็นต้องเดินให้พร้อมกัน อาจพูดกันได้เว้นแต่จะมีคำสั่งห้าม

ถ้าจะให้เดินเต็มก้าวต่อไป ให้ใช้คำบอกว่า “หน้า – เดิน” ส่วนท่าหยุดจากท่าเดินครึ่งก้าวปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าเดินปกติ

5) ซอยเท้า

คำบอก "ซอยเท้า – ทำ"

การปฏิบัติ

เมื่อหยุดอยู่กับที่ ถ้าได้ยินคำบอกว่า "ซอยเท้า – ทำ" ให้ยกเท้าขึ้นลงสลับกันอยู่กับที่ตามจังหวะการเดินในครั้งนั้น โดยยกเท้าซ้ายขึ้นก่อน เท้าที่ยกขึ้นนั้นพื้นรองเท้าต้องสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ มือและการแกว่งแขนเป็นไปตามท่าเดินครั้งนั้น

ถ้ากำลังเดิน เมื่อได้ยินคำบอกว่า "ซอยเท้า – ทำ" ไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้เดินต่อไปอีก 1 ก้าว แล้วก้าวเท้าหลังให้ส้นเท้าหลังเสมอนิ้วเดียวกับส้นเท้าหน้า และยกเท้าเดิมนั้นขึ้นก่อนต่อไปเป็นการปฏิบัติเช่นเดียวกับเมื่อหยุดอยู่กับที่

ทั้ง 2 แบบ เมื่อจะให้เดินต่อไป ใช้คำบอกว่า “หน้า – เดิน” เมื่อเท้าซ้ายตกถึงพื้น ซอยเท้าขวาอยู่กับที่ แล้วก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไป ถ้าจะให้หยุดใช้คำบอกว่า “แถว – หยุด” เช่นเดียวกับท่าหยุดในเวลาเดิน ในการฝึกถ้าลูกเสือคนใดซอยเท้าผิด ให้ซอยเท้าซ้ำเท้าเดิมอีกครั้ง

6) เดินเฉียง

คำบอก "เฉียงขวา (ซ้าย), ทำ"

การปฏิบัติ

เมื่อขาดคำบอกว่า "ทำ" ในขณะที่เท้าขวา(ซ้าย)ตกถึงพื้น ให้ก้าวเท้าซ้าย(ขวา)ออกเดินต่อไป พร้อมกับบิดปลายเท้าและหันตัวไปทางกิ่งขวา(ซ้าย) แล้วก้าวเท้าหลังเดินไปในทิศทางใหม่ที่เป็นมุม 45 องศากับทิศทางเดิมโดยต่อเนื่อง ไม่มีการหยุดชะงัก จังหวะก้าวเป็นไปตามจังหวะของท่าเดินครั้งนั้น

ถ้าจะให้กลับมาเดินในทิศทางเดิม ใช้คำบอกว่า "เดินตรง" ลูกเสือก้าวเท้าทำกิ่งซ้าย(ขวา) แล้วเดินตรงไปข้างหน้าต่อไป คำบอกต้องบอกในขณะที่เท้าซ้าย(ขวา)ตกถึงพื้น

6. ทำหยุด

เป็นท่าที่ติดตามมาจากท่าเดิน ซึ่งช่วยทำให้การหยุดแถวของลูกเสือมีความพร้อมเพรียงกัน

คำบอก "แถว – หยุด"

การปฏิบัติ

ขณะกำลังเดินตามปกติ เมื่อได้ยินคำบอก "แถว – หยุด" ไม่ว่าเท้าข้างใดข้างหนึ่ง จะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าต่อไปอีก 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าหลังชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรง อย่างแข็งแรง

7. ท่าก้าวทางข้าง

ใช้ฝึกลูกเสือเพื่อนำไปใช้ตามลำพังในแถว และเมื่อมีการจัดหรือร่นแถวในระยะสั้น ๆ ซึ่งต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ในพิธีตรวจพลสวนสนาม เป็นต้น

คำบอก "ก้าวทางขวา (ซ้าย), ทำ"

การปฏิบัติ

ยกส้นเท้าทั้งสองข้าง แล้วก้าวเท้าขวา(ซ้าย)ไปทางขวา(ซ้าย) 30 ซม. (หรือประมาณ ครึ่งก้าวปกติ) แล้วชักเท้าซ้าย(ขวา) ไปชิดอย่างแข็งแรง ระวังที่ใช้เท้าเคลื่อนที่นั้น เข้าทั้งสอง ต้องตั้ง ส้นเท้ายก และก้าวทางข้างต่อไปในจังหวะเดินปกติ

ถ้าจะให้หยุดจากท่าก้าวทางข้าง ให้ใช้คำบอกว่า "แถว – หยุด" ในขณะที่เท้าทั้งสองข้าง มาชิดกัน ให้ปฏิบัติโดยก้าวไปทางขวา (ซ้าย) อีก 1 ก้าว และหยุดด้วยการก้าวเท้าอีกข้างหนึ่ง ไปชิด จากนั้นให้อยู่ในลักษณะท่าตรงทันที

ถ้ามีการกำหนดจำนวนก้าวให้ ลูกเสือคงก้าวต่อไปตามจำนวนก้าวที่กำหนด แล้วหยุดเอง โดยไม่ต้องใช้คำบอก "แถว – หยุด"

8. ท่าก้าวถอยหลัง

ใช้ในการจัดแถวเมื่ออยู่กับที่ และทำในระยะสั้น ๆ เท่านั้น เป็นการฝึกลูกเสือเพื่อนำไปใช้ตามลำพังในแถว หรือในความควบคุมตามคำบอก เช่น "ก้าวถอยหลัง 3 ก้าว, ทำ" เป็นต้น

คำบอก "ก้าวถอยหลัง, ทำ"

การปฏิบัติ

เอนตัวไปข้างหลังเล็กน้อย พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายถอยหลัง วางเท้าลงให้ปลายเท้าลงก่อน
แกว่งแขนตามปกติ ระยะก้าว 30 ซม. (ครึ่งก้าวปกติ) จังหวะก้าวเช่นเดียวกับท่าเดินตามปกติ

ถ้าจะให้หยุดจากท่าก้าวถอยหลัง ให้ใช้คำบอก "แถว – หยุด" ไม่ว่าเท้าข้างใดจะตกถึงพื้น
ให้ก้าวถอยหลังไปอีก 1 ก้าว แล้วชักเท้าที่อยู่ข้างหน้าไปชิดส้นเท้าที่อยู่ข้างหลัง และอยู่ในลักษณะ
ท่าตรงทันที

ถ้ามีการกำหนดจำนวนก้าวให้ ลูกเสือคงก้าวต่อไปตามจำนวนก้าวที่กำหนด แล้วหยุดเอง
โดยไม่ต้องใช้คำบอก "แถว – หยุด"

9. ท่าวิ่ง

ใช้ในโอกาสที่ต้องการความรวดเร็วในการเคลื่อนที่ ระยะใกล้ ๆ หรือใช้เพื่อการออกกำลังกาย
ของลูกเสือ

1) การวิ่ง

คำบอก "วิ่ง, หน้า – วิ่ง"

การปฏิบัติ

ออกวิ่งด้วยเท้าซ้าย และวางปลายเท้าลงพื้นก่อน งอเข่าเล็กน้อย โนมตัวไปข้างหน้า
ขาหลังไม่ต้องเหยียดตึง ปลายเท้ายกสูงจากพื้นพอควร มือยกขึ้นเสมอราวนม กำมือ หันฝ่ามือเข้าหาตัว
ยืดอก ศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งให้แกว่งแขนที่งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร ระยะก้าวประมาณ
50 – 60 ซม. พยายามรักษาระยะก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วนาทีละ 150 – 160 ก้าว

ท่านี้เริ่มได้ทั้งเวลาอยู่กับที่และขณะกำลังเดิน ถ้ากำลังเดินอยู่ เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใด
จะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ก้าวต่อไปอีก 1 ก้าวแล้วเริ่มวิ่งทันที (ปกติควรบอกเมื่อตกเท้าขวา)

2) การหยุด

คำบอก "แถว – หยุด"

การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว
และท่าท่าหยุดเช่นเดียวกับการหยุดในเวลาเดิน

3) เปลี่ยนเป็นเดิน

คำบอก "เดิน – ท่า"

การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว
แล้วท่าท่าเดินตามปกติ

4) เปลี่ยนเท้า ใช้ในโอกาสเปลี่ยนเท้าให้พร้อมกับส่วนรวมของแถว

คำบอก "เปลี่ยนเท้า"

การปฏิบัติ

ทำนี้ให้ทำเป็นจังหวะเดียว โดยใช้คำบอกในขณะที่ทำซ้ายและขวาตถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ให้ก้าวเท้าไปข้างหน้าอีก 2 ก้าว(ซ้าย, ขวา) จากนั้นจึงกระโดดก้าวซ้ายเท้าขวาไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว และก้าวเท้าซ้ายวิ่งต่อไปอีกตามระยะของการก้าวปกติ

10. ท่าหันในเวลาเดิน

1) **ท่าขวาหัน** ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในระหว่างการเดิน

คำบอก "ขวา – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าขวาจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ **จังหวะที่ 1** ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในแนวปลายเท้าขวาประมาณครึ่งก้าว พร้อมกับบิดปลายเท้าให้ไปทางกึ่งขวาด้วย ขณะเดียวกันให้ยกสันเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก หันไปทางขวาจนได้ 90 องศา

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาต่อไปตามจังหวะการเดินแบบเดิมในทิศทางใหม่

2) **ท่าซ้ายหัน** ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในระหว่างการเดิน

คำบอก "ซ้าย – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ เช่นเดียวกับท่าขวาหัน โดยเปลี่ยนคำบอกว่าขวามาเป็นซ้ายแทน

ท่าขวาหัน และซ้ายหัน เมื่อปฏิบัติเปิดจังหวะต้องไม่หยุดชะงัก และแกว่งแขนตามจังหวะก้าวโดยต่อเนื่องกัน

3) **ท่ากลับหลังหัน** เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง ในระหว่างเดิน

คำบอก "กลับหลัง – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ **จังหวะที่ 1** ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายไปข้างหน้าเฉียงขวา และตบลงกับพื้นด้วยปลายเท้าในแนวทางขวาของปลายเท้าขวาเล็กน้อยพอเข้าซ้ายตั้ง ทันใดนั้นยกสันเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก ไปข้างหลังจนได้ 180 องศา ขณะหมุนตัวนี้มือทั้งสองติดอยู่กับข้างขา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายออกเดิน พร้อมยกมือและแกว่งแขนตามจังหวะของการเดินครั้งนั้นต่อไป การหัดในขั้นแรก ๆ ควรให้ลูกเสือนับจังหวะด้วยเสียงดังก่อน จนทำได้คล่องแล้วจึงนับในใจ

11. ท่าหันในเวลาวิ่ง ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในเวลาวิ่ง

1) **ท่าขวาหัน**

คำบอก "ขวา – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าขวาจดถึงพื้น ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยังตัว

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางกึ่งขวา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายไปอยู่หน้าปลายเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา จนได้ 90 องศา จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 ก้าวเท้าขวาออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

2) ท่าซ้ายหัน

คำบอก "ซ้าย – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้น ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะเช่นเดียวกับท่าขวาหัน โดยเปลี่ยนคำบอกกว่าขวามาเป็นซ้ายแทน

ท่าขวาหัน และซ้ายหัน เมื่อปฏิบัติเปิดจังหวะต้องไม่หยุดชะงัก และแกว่งแขนที่งอขึ้นตามจังหวะก้าวโดยต่อเนื่องกัน

3) ท่ากลับหลังหัน เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง ในระหว่างเดิน

คำบอก "กลับหลัง – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยังตัว

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวาประมาณ 90 องศา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าขวาไปอยู่หน้าปลายเท้าซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวาอีกประมาณ

90 องศา จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 ก้าวเท้าซ้ายออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

การหันในขั้นแรก ๆ ควรให้ลูกเสือนับจังหวะด้วยเสียงดังก่อน จนทำได้คล่องแล้วจึงนับในใจ

12. การนับ

ใช้สำหรับหน้ากระดานแถวเดี่ยว เพื่อหันให้ลูกเสือออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะของลูกเสือ

คำบอก “นับ”

การปฏิบัติ

ลูกเสือคนที่อยู่หัวแถวสลับหน้าไปทางซ้าย พร้อมกับนับ 1 แล้วสลับหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง โดยเร็ว ลูกเสือคนอื่น ๆ นับเรียงไปตามลำดับเช่นเดียวกับคนหัวแถว เว้นคนที่อยู่ท้ายแถวให้สลับหน้ามาทางขวา

คำบอก “นับสอง (สาม,สี่,ห้า ฯลฯ)”

การปฏิบัติ

ลูกเสือนับตามจำนวนที่บอก โดยเริ่มจากคนที่อยู่หัวแถวเช่นเดียวกับการนับตามปกติ เช่น นับสอง ลูกเสือจะนับ หนึ่ง สอง, หนึ่ง สอง, หนึ่ง สอง เรียงต่อไปตามลำดับจนสุดแถว

การนับเมื่อแถวมีการแยกคู่ขาด ให้คนที่อยู่ท้ายแถวของแถวหลังสุดขานจำนวนที่ขาดให้ทราบ โดยขานว่า “ขาดหนึ่ง (สอง,สาม.... ฯลฯ)”

13. ทำถอดหมวก สวมหมวก

ใช้ในโอกาสเกี่ยวกับพิธีสงฆ์ หรือพิธีทางศาสนา เช่น พิธีสวนสนามที่มีการประพรมน้ำพระพุทธรูป เป็นต้น

คำบอก “ถอดหมวก”

การปฏิบัติ

1) แบนมือซ้ายและงอศอกจนแขนท่อนล่างและท่อนบนตั้งฉากกัน นิ้วหัวแม่มือตั้งขึ้นข้างบน พร้อมกันนั้นใช้มือขวาจับที่กะบังหน้าหมวก (หมวกทรงกลมที่มีกะบังหน้าหมวก, หมวกทรงหม้อตาล) หรือจับที่ปีกหมวกด้านหน้า (หมวกปีกกว้างพับข้าง และไม้พับข้าง) หรือจับที่หมวกด้านขวา (หมวกทรงอ่อน) หรือจับที่ขอบหมวกบนด้านหน้า (หมวกกลาสี)

2) ถอดหมวกออกจากศีรษะ วางครอบหัวแม่มือซ้าย ให้นำหน้าหมวกหันไปทางขวา ขอบหมวกด้านนอกอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้

3) ลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับมือซ้ายจับหมวกด้วยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วอื่นทั้งสิ้น

คำบอก “สวมหมวก”

การปฏิบัติ

1) ใช้มือขวาจับหมวกที่อยู่ในมือซ้าย เช่นเดียวกับการถอดหมวก

2) ยกหมวกขึ้นสวมศีรษะ มือซ้ายช่วยจัดหมวก

3) ลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในท่าตรงอย่างแข็งแรง

การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน ถ้าลูกเสือถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ก่อนทำทำถอดหมวก และสวมหมวก ให้นำอาวุธมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วพิงท่อนบนไว้กับแขนซ้าย แล้วจึงปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ต่อไป เมื่อถอดหมวกหรือสวมหมวกเรียบร้อยแล้ว จึงนำไม้พลองหรือไม้ง่ามไปอยู่ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

14. การถวายราชสดุดี

คำบอก “ถอดหมวก, นั่ง”

การปฏิบัติ

เมื่อสั่ง “ถอดหมวก” เว้นระยะให้ลูกเสือทุกคนถอดหมวกเรียบร้อยแล้วให้สั่ง “นั่ง” เมื่อลูกเสือได้ยินคำสั่ง “นั่ง” ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว กุ๊กเข่าขวาลงตั้งเข่าซ้าย นั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่าวางลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงตั้งฉากบนเข่าซ้าย มือที่ถือหมวกหันเข้าหาตัว เมื่อร้องเพลงราชสดุดีให้ก้มหน้าเล็กน้อย เงยขึ้นเมื่อเพลงจบ เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ลุก” ให้ลูกเสือลุกขึ้น โดยตั้งเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา และเมื่อสั่ง “สวมหมวก” ให้ลูกเสือสวมหมวกโดยเร็ว แล้วอยู่ในท่าตรง ในกรณีที่ลูกเสือนำไม้พลอง หรือไม้ง่าม ให้ถอดหมวกในท่ามีอาวุธก่อน แล้วจึงนั่งลง วางอาวุธตามยาวชิดขาขวาทางขวามือขวาวางคว่ำบนเข่าตามปกติ

15. ทำหมอบ – ลูก (มือเปล่า)

คำบอก “หมอบ” และ “ลูก”

การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หมอบ” ให้ลูกเสื่อปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ลูกเสือก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว นำหน้าตัวอยู่บนเท้า 2 ข้าง แขนอยู่ที่เดิม

จังหวะที่ 2 ทรวดตัวลงคุกเข่าขวาและเข่าซ้ายตามลำดับ พร้อมก้มตัวไปข้างหน้า เหยียดแขน 2 ข้างใช้มือยันพื้นเพื่อรับน้ำหนักตัว แล้วเหยียดขาขวาตั้ง เหยียดหน้าตามองตรงไปข้างหน้า

จังหวะที่ 3 เหยียดเท้าซ้ายออกให้สั้นเท้า 2 ข้างชิดกัน ลดตัวลงนอนราบกับพื้น งอแขน ฝ่ามือคว่ำลงกับพื้นให้นิ้วมือขวาทับนิ้วมือซ้ายแคะโคนนิ้ว แวงกึ่งกลางระหว่างมือทั้งสองอยู่ประมาณ หน้าผาก(เวลาก้มหน้า) กางศอก 2 ข้างเต็มที่ เหยียดหน้าทำศีรษะให้ต่ำ

เมื่อได้ยินคำบอก “ลูก” ให้ลูกเสื่อปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ลูกเสื่อชักมือทั้ง 2 ข้างเข้าหาตัว ยันพื้นยกตัวขึ้นแล้วชักเท้าขวาคุกเข่า

จังหวะที่ 2 คุกเข่าซ้าย แล้วยกตัวขึ้นยืนโดยเร็ว ให้มือทั้ง 2 อยู่ที่ข้างขา

จังหวะที่ 3 ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายต่อไปอยู่ในลักษณะตรง ถ้าเป็นการเคลื่อนที่ใน ภูมิประเทศ เหยียด หรือจะต้องเดินต่อไปไม่ต้องชักเท้าขวาชิด เมื่อยืนขึ้นแล้วให้ออกเดินได้เลย

การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสื่อมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน และให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็วต่อไป

การฝึกระเบียบแถวบุคคลทำประกอบอาวุธ และทำเคลื่อนที่

1. ทำตรง – พัก

คำบอก “กอง (หมู่) – ตรง”

การปฏิบัติ

ทำตรงและทำพักในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม เหมือนกับทำมือเปล่า ไม้พลองหรือไม้ง่าม อยู่ในท่าเรียบอาวุธ

ไม้พลองหรือไม้ง่ามในท่าเรียบอาวุธ คือ ลูกเสื่ออยู่ในท่าตรง ถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ด้วยมือขวา โดยไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวาและชิดกับเท้าขวา ไม้พลอง หรือไม้ง่ามอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้พลองหรือไม้ง่ามชิดขา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้ว ชิดติดกันจับไม้พลองหรือไม้ง่ามเฉียงลงไปเบื้องล่าง ปลายไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในร่องไหล่ขวา ลำไม้พลองหรือไม้ง่ามตั้งตรงแนบตัว

สำหรับพักตามระเบียบ เหมือนกับทำมือเปล่า มือขวาที่ถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ให้เลื่อนขึ้นมา เสมอเอว แล้วยันไม้พลองหรือไม้ง่ามไปข้างหน้า เหยียดขาประมาณ 45 องศา มือซ้ายโพล่หลังได้เข็มขัด เล็กน้อย มือแบตามธรรมชาติและนิ้วเรียงชิดติดกัน

2. ทำวันทยาอูฐ – เรียบอาวูฐ เป็นท่าแสดงการเคารพ

คำบอก “วันทยา – วูฐ”

การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำ รวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจกดกัน คางเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางเหยียดตรงชิดติดกัน ให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองหรือไม้ง่ามในร่องไหล่ขวา

คำบอก “เรียบ – อาวูฐ”

การปฏิบัติ

เมื่อเลิกทำความเคารพ ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ถ้าผู้รับการเคารพเคลื่อนที่มาจากขวา ซ้าย หรือตรงหน้า ผู้ควบคุมแถวจะบอกทิศทางเสียก่อน “ขวา (ซ้ายหรือตรงหน้า) ระวัง – วันทยา – วูฐ” ให้ลูกเสือทำวันทยาอูฐ พร้อมกับหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ ตาอยู่ที่ผู้รับการเคารพ หันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านหน้าตนไปแล้ว ประมาณ 2 ก้าว จึงหันมาอยู่ในท่าตรง เมื่อผู้รับการเคารพผ่านพ้นแถว ให้ผู้ควบคุมแถวบอกเลิกทำความเคารพ

3. ท่าแบกอวูฐ – เรียบอาวูฐ

คำบอก “แบก – อาวูฐ”

การปฏิบัติ ลูกเสือปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียดลำตัวไปข้างซ้าย ให้โคนไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในอุ้งมือซ้าย ลำไม้พลองหรือไม้ง่ามตั้งอยู่ตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ที่เดิม ศอกงอไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 2 ดันไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือซ้าย พร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวา ให้ไม้พลองหรือไม้ง่ามพาดขึ้นไปบนไหล่ซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ศอกซ้ายงอ แขนทำมุม 100 องศากับลำตัว ขณะเดียวกันลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็ว

ข้อควรระวัง ขณะลูกเสือทำท่าแบกอวูฐ จังหวะ 2 ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนหลบไม้พลองหรือไม้ง่าม ทรงศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่ในท่าตรงเสมอ แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องและนิ่ง ปลายไม้พลองจึงจะได้ระดับ ไม่เฉไปมา

คำบอก “เรียบ – อาวูฐ”

การปฏิบัติ ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกมือขวาขึ้นจับไม้พลองหรือไม้ง่าม ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้าย โดยลดไม้พลองหรือไม้ง่ามลงชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 จับไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวานำมาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา (แขนขวาเหยียดเกือบสุดระยะที่มือจับไม้พลองหรือไม้ง่ามในท่าเรียบอาวูฐ) ขณะเดียวกันยกมือซ้ายขึ้นกับไม้พลองหรือไม้ง่ามที่ร่องไหล่ขวา ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 3 ลดแขนซ้ายอยู่ในท่าเรียบอาวูฐตามเดิม (ในจังหวะนี้เหยียดแขนขวาลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวูฐ โดยไม้พลองหรือไม้ง่ามจกดพื้น)

ข้อสังเกต ตอนเหยียดแขนขวาจากจังหวะ 2 ลงสู่ระยะที่มือขวาจับไม้พลองในท่าเรียบอาวุธ ในจังหวะที่ 3 จะรู้สึกว่าต้นไม้พลองหรือไม้ง่ามจืดพื้น

4. ท่าถอดหมวก – สวมหมวก

คำบอก “ถอดหมวก”

การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยนำไม้พลองหรือไม้ง่ามในมือขวามาไว้ตรงหน้า ให้ต้นไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ตรงกึ่งกลางระหว่าง 2 เท้า ส่วนบนพียงแขนซ้ายด้านในตรงตำแหน่งศอก ที่อตั้งฉากอยู่แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ฝ่ามือแบหงายมาด้านหน้า ขณะเดียวกันใช้มือขวาถอดหมวก ออกจากศีรษะ(ถ้าใส่สายรัดคางให้ปลดออกก่อน) แล้วนำมาวางบนฝ่ามือซ้าย (หมวกเบเรต์ หน้าหมวก อยู่ขวา, หมวกทรงหม้อตาล ให้ขอบหมวกด้านซ้ายอยู่หน้า หน้าหมวกอยู่ขวา, หมวกทรงปีกกว้าง ให้นิ้วหัวแม่มือซ้ายชูขึ้นชิดขอบหมวกด้านใน นิ้วทั้ง 4 งอขึ้นติดขอบหมวกด้านนอก หน้าหมวก อยู่ด้านขวา) แล้วลดแขนขวาลงอยู่ในท่าตรงตามเดิม

คำบอก “สวมหมวก”

การปฏิบัติ

ลูกเสือใช้มือขวานำหมวกในมือซ้ายขึ้นสวมโดยใช้มือซ้ายช่วย (ถ้าเป็นหมวกปีกกว้าง ให้ใส่สายรัดท้ายทอยให้เรียบร้อย) แล้วใช้มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามที่พียงไว้กับแขนซ้ายมาถือไว้ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

5. ท่าหันและการเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม

ท่าหันในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนท่าอยู่กับที่มือเปล่า ถ้าหันในขณะที่ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธ เพื่อให้การหันสะดวกให้ยกไม้พลองหรือไม้ง่าม ในมือขวาพาดพื้นเล็กน้อยจึงหัน เมื่อหันเสร็จให้ลดมือขวาลงจนไม้พลองหรือไม้ง่ามจืดพื้น

การเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนกับการเคลื่อนที่มือเปล่า ตามปกติเมื่อจะให้เคลื่อนที่ ผู้ควบคุมแถวต้องบอกให้แบกออาวุธเสียก่อน แล้วจึงสั่งให้เดิน ในท่าเดินแบกออาวุธอยู่ในแถวควบคุม เมื่อจะทำความเคารพ ผู้ควบคุมแถวบอก “แลขวา (ซ้าย) – ทำ” ให้ลูกเสือหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ แขนแกว่งตามปกติและรักษาท่าแบกออาวุธไว้คงเดิม เมื่อพ้นผู้รับการเคารพแล้วลูกเสือหันหน้าแลตรงเอง

ถ้าลูกเสืออยู่ในท่าแบกออาวุธเคลื่อนที่อยู่ตามลำพัง เมื่อจะทำความเคารพให้ลดไม้พลองหรือไม้ง่ามลงจากท่าปกติอาวุธมาเป็นท่าเรียบอาวุธ จังหวะที่ 1 แต่มือขวาที่ยกขึ้นมาจับไม้พลองในร่องไหล่ซ้ายให้จัดนิ้วเหมือนท่ารหัสลูกเสือ ฝ่ามือแบคว่าให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองหรือไม้ง่าม ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ หันหน้าไปยังผู้รับการเคารพที่ยืนหรือเดินอยู่ (สวนมาหรือเดินไป) เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว เลิกทำความเคารพโดยใช้มือซ้ายดันไม้พลองขึ้นไปอยู่ในท่าแบกออาวุธตามเดิม พร้อมกับหันหน้าแลตรง ลดแขนขวาลง แขนแกว่งต่อไปในท่าเดินตามปกติ

ในการเคลื่อนที่ด้วยท่าแบกอวรุช เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก “เดินตามสบาย” ลูกเสือจะเปลี่ยนท่าแบกอวรุชจากท่าซ้ายมาท่าขวาก็ได้ แต่เมื่อให้เดินเข้าระเบียบแล้ว ต้องจัดไม้พลองหรือไม้ง่ามไปไว้ท่าซ้ายตามเดิม

เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก “แถว – หยุด” ลูกเสือหยุดอยู่ในท่าแบกอวรุช จนกว่าผู้ควบคุมแถวจะสั่งให้เรียบอาวุธหรือสั่งเป็นอย่างอื่นต่อไป ถ้าเคลื่อนที่ไปโดยไม่บอกให้แบกอวรุชหรือไปในระยะใกล้ๆ เพื่อจัดแนวหรือระยะต่อ – ระยะเคียงของขบวน หรือเคลื่อนที่ไปบนพื้นที่ขรุขระไม่สม่ำเสมอ เมื่อบอกให้เดินลูกเสือกก็เคลื่อนที่ไปในท่าคอนไม้พลองหรือไม้ง่าม โดยยกไม้พลองหรือไม้ง่ามให้ปลายไม้พลองหรือไม้ง่ามเอนไปข้างหน้า ต้นไม้พลองหรือไม้ง่ามคล้อยไปข้างหลังพื้นพื้น แนวไม้พลองหรือไม้ง่ามเฉียงกับลำตัวพอประมาณ เมื่อคอนไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในแถวควบคุมและผ่านผู้รับการเคารพ ผู้ควบคุมแถวไม่ต้องบอกแถวทำความเคารพ ผู้ควบคุมแถวคงทำความเคารพตามลำพังแต่ผู้เดียว

ถ้าลูกเสือคอนไม้พลองหรือไม้ง่ามไปโดยลำพังผู้เดียว เมื่อผ่านผู้รับการเคารพให้ลูกเสือกทำความเคารพด้วยท่าแลขวา (ซ้าย) โดยแนบไม้พลองหรือไม้ง่ามชิดลำตัว แขนไม่แกว่ง เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้วหันหน้าแลตรง แขนแกว่งตามสบาย

6. ท่าหมอบ – ลูก ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม

คำบอก “หมอบ” และ “ลุก”

การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หมอบ” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว พร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามให้มือซ้ายถือในท่าที่ถนัด

จังหวะที่ 2 ก้มเข่าขวาลง มือขวายันพื้น สอกซ้ายวางพาดขาซ้ายท่อนบน

จังหวะที่ 3 ปลอยตัวนอนคว่ำลงไปโดยเร็ว ให้ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ข้างตัวด้านขวา มือขวาช่วยรองรับไม้พลองหรือไม้ง่ามกระชับไว้ข้างตัว แขนซ้ายท่อนล่างทอดไปข้างหน้ามาก ๆ โดยวางขวางความยาวของลำตัว

เมื่อได้ยินคำบอก “ลุก” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะกลับกัน

จังหวะที่ 1 ผลักตัวลุกขึ้นนั่งคุกเข่าขวา หยิบไม้พลองหรือไม้ง่ามใส่มือซ้าย สอกซ้ายพาดขาซ้ายท่อนบน มือขวายันพื้น

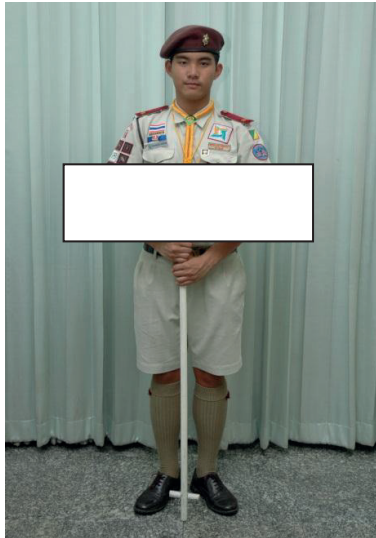
จังหวะที่ 2 ทรงตัวขึ้นยืน โดยให้เท้าซ้ายอยู่ข้างหน้า 1 ก้าวเหมือนเดิม ไม้พลองหรือไม้ง่ามยังอยู่ในมือซ้าย

จังหวะที่ 3 ชักเท้าซ้ายชิดพร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามให้มือขวา และอยู่ในท่าเรียบอาวุธ การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน และให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็วต่อไป

2. ท่าเคารพ ผู้ถือป้าย

คำบอก “วันทยา – วุธ” หรือ “เรียบ – อาวุธ”

การปฏิบัติ ผู้ถือป้ายจะอยู่ในท่าตรงเท่านั้น

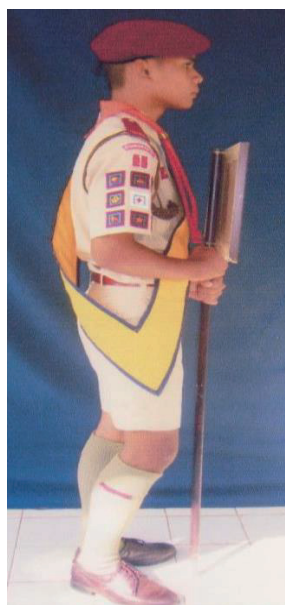

ลักษณะการยืนของผู้ถือป้าย

- โดยให้มือขวาอยู่ด้านบน ชิดป้าย
- ส่วนมือซ้ายกำด้ามธงอยู่ด้านล่างมือขวาให้ชิดกัน
- ต้นหรือโคนป้ายอยู่ระหว่างเท้าทั้งสองข้าง
- ยืนอยู่ในท่าปกติ

การพัก

การพักให้หย่อนเข่าขวา ช่วงบนของร่างกายไม่เคลื่อนไหว

การพัก

3. ท่าเคารพ ผู้ถือธง

คำบอก “วันทยา – วุธ”

การปฏิบัติ ลูกเสือยืนอยู่ในท่าตรงปกติ

ท่าตรง

มือขวาจับด้ามธง

ประคองเหยียดลงข้างลำตัว

- ใช้มือซ้ายยกธงขึ้นในท่าเคารพ สอกซ้ายงอไปข้างหน้าในแนวกับไหล่ ตั้งฉากกับลำตัว เมื่อได้ยืนคำบอก “ซ้าย (ขวา หรือตรงหน้า) ระวัง”
- สั้นคำสั่ง ซ้าย – ระวัง / ขวา – ระวัง / ตรงหน้า – ระวัง
- ให้ลูกเสือยกมือซ้ายมาตบอยู่เหนือมือขวา

ร่างกายท่อนบนยังจัดอยู่ในลักษณะท่าตรง

- ให้ผู้ถือธงทำกึ่งขวาหัน
- ชิดเท้า (รอฟังคำสั่ง)

ทำกึ่งขวาหัน โดยไหลซ้ายหันเข้าหาจุดกึ่งกลาง ชิดเท้า

ฟังคำบอกต่อว่า “วันทยา – วุธ”

- ผู้ถือธงลดปลายธงลงมาข้างหน้าอย่างช้า ๆ
- จับคันธงอยู่ในแนวขนานกับพื้น มือทั้งสองอยู่เสมอแนวบ่า

โรยธงลงช้า ๆ จับจังหวะเพลงให้พอดี เมื่อถึงครึ่งเพลง คันธงจะอยู่ในแนวขนานพื้น ต่อจากนั้นลูกเสือค่อย ๆ ยกปลายธงขึ้นช้า ๆ ตามจังหวะเช่นเดียวกับขาลง โดยมีมือขวาจดด้ามธง มือซ้ายประคองด้ามธง เลื่อนมือซ้ายมาตามแนวไหล่จากซ้ายมือมาขวามือค่อย ๆ ตั้งธงขึ้นไม่เสียการทรงตัว

ธงตั้งขึ้นเมื่อใกล้จะจบเพลง

จบเพลงคันทรงจะตั้งตรงตามแนวร่องไหล่อยู่ในท่าเคารพ

- ผู้ถือธงอยู่ในท่าเคารพจนกว่าจะมีคำบอกว่า “เรียบ – อาวุธ”
- สิ้นคำสั่ง ผู้ถือธงจึงลดธงลง ปล่อยธงลงพื้น มือซ้ายแนบลำตัวอยู่ท่าตรง

จบเพลงคันทรงตั้งตรง

กึ่งซ้ายหัน

ปล่อยธงลงพื้น

มือซ้ายแนบลำตัวอยู่ท่าตรง

เรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

ความสามัคคี

นานมาแล้วมีเมืองๆ หนึ่ง ราษฎรมีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข จนกระทั่งมียักษ์ตนหนึ่ง เริ่มมาจับคนในเมืองไปกินทุกวันๆ ราษฎรจึงมีความหวาดกลัวเป็นอันมาก ไม่เป็นอันทำมาหากิน ได้รับความเดือดร้อนไปทั่วทุกหัวระแหง และพากันไปร้องทุกข์ต่อพระราชา

พระราชาจึงให้มหาดเล็กไปประกาศว่า ถ้าใครปราบยักษ์ได้จะพระราชทานข้าวของเงินทอง เป็นรางวัล มีชาย 2 คนขอรับอาสาไปปราบยักษ์ คนแรกเป็นนักแม่นธนูสามารถยิงธนูได้ที่ละ 2 ดอก คนที่ 2 วิ่งเร็วมากและเป็นผู้มีพลังกำลังมหาศาล

ทั้ง 2 คนผลัดกันไปปราบยักษ์ ปรากฏว่าพ่ายแพ้กกลับมาทุกครั้ง และหูดหวิดจะถูกยักษ์ จับกินหลายครั้ง การกระทำของชายทั้งสองยิ่งทวีความโกรธแค้นให้ยักษ์มากขึ้น มันยิ่งอาละวาด พังบ้านเรือนราษฎรเสียหายหนักขึ้น ทั้ง 2 คนจึงหันมาปรึกษากันและตกลงร่วมมือไปปราบยักษ์ ร่วมกัน

ชายคนที่แม่นธนูไปอยู่บนหน้าผา ชายคนที่วิ่งเร็วไปตะโกนท้าทายยักษ์ ล่อให้ตามมา จนถึงหน้าผา นักแม่นธนูที่ซ่อนอยู่ก็ยิงธนูไปถูกลูกนัยน์ตาทั้งสองข้าง ยักษ์ล้มลงร้องครวญคราง ด้วยความเจ็บปวด ชายคนที่วิ่งเร็วและทรงพลังมหาศาลได้ยกก้อนหินใหญ่ทุ่มใส่ศีรษะยักษ์ ถึงแก่ความตาย

ชายทั้งสองจึงได้รับพระราชทานรางวัลมากมาย และได้รับแต่งตั้งให้เป็นทหารมหาดเล็ก ประจำพระองค์ ตั้งแต่นั้นมาประชาชนก็อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การกระทำสิ่งใด ๆ หากมีความสามัคคีร่วมมือกันย่อมจะประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย

หัวใจไร้เดียงสา

ณ ชุมชนเล็กๆ แห่งหนึ่งฝนแล้งมานานแล้ว พืชผลเสียหายหนัก พระจึงระดมชาวบ้าน เตรียมประกอบพิธีขอฝนในวัด

เด็กหญิงคนหนึ่งแทรกตัวอยู่ในกลุ่มคนผู้ขอฝนด้วย เนื่องจากตัวเธอเล็ก จึงเกือบจะไม่มีใครสังเกตเห็น ทันใดนั้น พระเห็นสิ่งที่เด็กหญิงถืออยู่ จึงพูดอย่างตื่นเต้นปลางซีไปมือไปที่เด็กหญิง

“หนูน้อยนั่นทำให้อาตมาซาบซึ้งมาก วันนี้เรามาอธิษฐานขอฝนกัน แต่ในที่ประชุมแห่งนี้ ไม่มีใครนำร่มมาเลยนอกจากเด็กหญิงคนนี้”

ทุกคนหันมองไปยังเธอ ก็เห็นเด็กหญิงตัวน้อยในมือมีร่มสีแดงถืออยู่ ความเงิบงันเกิดขึ้น แล้วตามด้วยเสียงปรบมือสนั่นหวั่นไหว หลายคนถึงกับน้ำตาเอ่อล้นนัยน์ด้วยความซาบซึ้งใจ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เด็กตัวเล็กก็จริง แต่มีจิตใจยิ่งใหญ่ คือมีความรักและความเชื่อมั่น ที่ยิ่งใหญ่มาก ที่สมควรเอาเยี่ยงอย่าง

ต้นไทรกับต้นอ้อ

คืนวันหนึ่งเกิดพายุพัดรุนแรง ต้นไทรใหญ่ต้นหนึ่งอยู่ริมน้ำทนมไม้ไหวก็หักโค่นลอยน้ำไปติดพงอ้ออยู่ที่ชายตลิ่งแห่งหนึ่ง รุ่งขึ้นต้นไทรเห็นพงอ้อเป็นปกติดีไม่มีต้นใดหักโค่น จึงถามพงอ้อว่า “เมื่อคืนนี้พายุจัด พัดเราจนหักโค่นลงน้ำลอยมา พวกท่านล้วนเป็นต้นไม้เล็ก ๆ ต้นหนึ่ง จะเทียบกับกิ่งเรายังไม่ได้ เหตุไฉนจึงอยู่เป็นปกติดีด้วย หรือว่าพายุไม่ได้พัดมาถึงที่นี่”

พงอ้อจึงตอบว่า “พายุพัดมาถึงที่นี่เหมือนกัน แต่พวกเราเป็นไม้อ่อน เมื่อลมพัดกล้า เราเอนลู่ไปเสียตามลม ปลอ่ยให้ลมพัดข้ามเราไป ลมจึงไม่พัดเราหักโค่น”

ต้นไทรได้ฟังดังนั้นจึงนึกว่า ถึงเราเป็นไม้ใหญ่โต เราไม่รู้จักผ่อนผันหลีกเลี่ยงลมกล้า ตั้งหน้าตั้งตาต้านลมอย่างเดียว ลมมีแรงกว่าเราจึงพัดเอาเราโค่นล้ม ต้นอ้อเหล่านี้ถึงเป็นไม้เล็ก รู้จักผ่อนหลบหลีกเลี่ยงลมพายุพัดผ่านไปก็ไมหักเหมือนต้นไม้ใหญ่เช่นตัวเรา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การต่อสู้ด้วยกำลังที่มากนั้น อาจไม่เป็นผลดีเท่าการต่อสู้ด้วยกำลังที่อ่อน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 5 กางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักรวม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 การกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักรวม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายส่วนประกอบของเต็นท์ วิธีการเก็บและดูแลรักษาเต็นท์ที่พักรวมได้
- 1.2 ลูกเสือปฏิบัติการ กาง และ รื้อเต็นท์ได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือได้

2. เนื้อหา

การเรียนรู้วิธีการกางเต็นท์เป็นการเตรียมความพร้อมในการเดินทางไกลพักรวมค้างคืนช่วยให้ลูกเสือปฏิบัติงานร่วมกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่งได้และยังเป็นการดูแลรักษาเต็นท์ให้มีอายุการใช้งานได้อย่างคุ้มค่า

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เต็นท์สำเร็จรูป, เต็นท์ 5 ชาย
- 3.3 ใบความรู้ เรื่องเต็นท์
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงยามค่ำ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเต็นท์ของลูกเสือ รูปแบบต่างๆของเต็นท์
 - (2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตวิธีการกางเต็นท์ 5 ชาย และเต็นท์สำเร็จรูปแบบต่าง ๆ

แบบต่าง ๆ

(3) หมูลูกเสือวิเคราะห์รูปแบบของเต็นท์ และการนำไปใช้ที่เหมาะสมกับสภาพการอยู่ค่ายพักรวมของหมู่ตนเอง บนพื้นฐานข้อมูล ของสถานที่พักรวม พร้อมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกางเต็นท์ เช่นวัสดุอุปกรณ์ พื้นี่รองรับ อุปกรณ์เสริมต่างๆ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการปฏิบัติงาน ข้อดีและข้อจำกัดในการใช้เต็นท์แต่ละประเภท เช่นเต็นท์ 5 ชาย เต็นท์สำเร็จรูปแบบต่างๆ ฯลฯ

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง หมี่กับผึ่ง
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกมการแข่งขันเรือบก
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาทบทวนเกี่ยวกับเรื่องเด่นของลูกเสือในชั่วโมงที่ผ่านมา
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติการทางและรื้อเต็นท์ในเวลาที่กำหนด
 - (3) ลูกเสือร่วมกับเพื่อนอีกหนึ่งคน ปฏิบัติการทางและรื้อเต็นท์โดยมีนายหมู่เป็นผู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาเต็นท์ และการเก็บเต็นท์
 - (4) ลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการปฏิบัติงาน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง วัวสามเสี้ยว
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสืออธิบายส่วนประกอบ วิธีการเก็บและดูแลรักษาเต็นท์
- 5.2 สังเกตจากการที่ลูกเสือปฏิบัติการทางและรื้อเต็นท์
- 5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

ยามค่ำ

ฟ้ามีดมัวลมเย็นพัดโชยกระหน่ำ ฝนก็ตกพำ พำ ฟ้ามีดค่ำมัวไป ใจคิดถึงเมื่อ ครั้ง
มาพักแรมในป่าแสนจะสุขใจ ฟ้ามีดค่ำที่ใดพอเบิกบานใจฝนกระหน่ำลงมา
เสื้อเผ่าไทยร่วมใจมานอนกลางป่า แม่เหน็ดเหนื่อยกายา เราสุขอุราเกินใคร
ถึงหนักเอาเบาสู้อสามัคคีมีอยู่แสนจะสุขใจ ฟ้ามีดค่ำที่ไร เล่นรอบกองไฟเราสนุกเฮฮา

เกม

การแข่งขันเรือบก

วิธีการเล่นเกมการแข่งขันเรือบก มีดังนี้

1. ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนเป็นหมู่ ๆ แต่ละหมู่ ห่างกัน 2 ช่วงแขน
2. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่นั่งเอามือจับเอวคนข้างหน้า
3. ให้แต่ละแถวเคลื่อนที่ไปถึงเส้นที่กำหนดด้วยการกระโดดพร้อม ๆ กัน โดยไม่ให้มือหลุดจากเอว หรือแถวขาด
4. หมู่ใดถึงเส้นที่กำหนดก่อนเป็นผู้ชนะ ให้หมู่ที่แพ้กล่าวชมเชย

ใบความรู้

เต็นท์

เต็นท์ที่นิยมนำไปอยู่ค่ายพักแรมมี 3 ชนิด

1. เต็นท์อำนวยการ มีขนาดใหญ่ ใช้เป็นที่ประชุม
2. เต็นท์หมู่ ใช้เป็นที่พักสำหรับลูกเสือทั้งหมด
3. เต็นท์บุคคล สำหรับลูกเสือ 2 คน ที่นิยมใช้มี 2 ชนิด ได้แก่ เต็นท์กระเบะหรือเต็นท์ 5 ชาย และเต็นท์สำเร็จรูป

เต็นท์กระเบะ หรือเต็นท์ 5 ชาย

เหมาะสำหรับลูกเสือ 2 คน มีขนาดเล็ก กระทัดรัด พกพาสะดวก ใช้พื้นที่กางเต็นท์ไม่กว้างมาก และวิธีกางเต็นท์ไม่ยุ่งยาก มีลูกเสือช่วยกันเพียง 2 คนก็สามารถกางเต็นท์ได้

ส่วนประกอบของเต็นท์ 5 ชาย มีดังนี้

1. ผ้าเต็นท์ 2 ผืน
2. เสาคอนกรีต 2 ชุด (2 เสาคอนกรีต) ชุดละ 3 ท่อน (3 ท่อนต่อกันเป็น 1 ชุดหรือ 1 เสาคอนกรีต)
3. สมอบก 10 ตัว (หัวท้าย 2 ตัว ชายด้านล่างด้านละ 3 ตัว ประตูหน้า 1 ตัว และหลัง 1 ตัว)
4. เชือกยึดสมอบก 10 เส้น (เชือกยาวใช้รั้งหัวท้ายเต็นท์ 2 เส้น เชือกสั้นใช้ยึดชายเต็นท์ 6 เส้น และประตูหน้า - หลัง 2 เส้น)

การกางเต็นท์ 5 ชาย มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตีตะปูค้ำผ้าเต็นท์ทั้ง 2 ผืนเข้าด้วยกัน ด้านที่ตีตะปูค้ำเป็นด้านสันของหลังคา รูดตาไก่ที่ซ้อนกันและอยู่ถัดจากตะปูค้ำจะเป็นที่ยึดเสาคอนกรีตทั้ง 2 เสาคอนกรีต ส่วนด้านที่มีรูดตาไกด้านละ 3 รูดตาไก่จะเป็นชายด้านล่าง
2. นำเสาคอนกรีตที่ 1 (ต่อ 3 ท่อนเข้าด้วยกัน) มาเสียบที่รูหลังคาเต็นท์ ให้คนที่ 1 จับไว้
3. ให้คนที่ 2 ใช้เชือกยาว 1 เส้นนำมายึดจากหัวเสา (หรือหัวง) ไปยังสมอบกด้านหน้า (ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด กระหวัดไม้ หรือผูกรั้ง) แล้วจึงใช้เชือกสั้น 2 เส้นยึดชายเต็นท์เข้ากับสมอบก เพื่อให้เต็นท์กางออกเป็นรูปหน้าจั่ว (ผูกด้วยเงื่อนปมตาไก่)
4. ให้คนที่ 2 เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่ง ต่อเสาคอนกรีตที่ 2 เสียบเข้ากับรูหลังคาเต็นท์อีกด้านหนึ่ง แล้วจับเสาคอนกรีตที่ 1 ปลอมมือจากเสาคอนกรีตที่ 1 แล้วนำเชือกยาวเส้นที่ 2 ยึดจากหัวเสาคอนกรีตที่ 2 ไปยังสมอบกด้านหลัง (ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด กระหวัดไม้ หรือผูกรั้ง)
5. ให้คนที่ 2 ปลอมมือจากเสาคอนกรีตที่ 2 ได้ เต็นท์จะไม่ล้ม และทั้ง 2 คนช่วยกันใช้เชือกยึดชายเต็นท์จุดที่เหลือเข้ากับสมอบก แล้วปรับความตึงหย่อนของเต็นท์ให้เรียบร้อย

การรื้อเต็นท์ 5 ชาย มี 7 ขั้นตอน

1. แก้อีกเชือกที่รั้งเสาคอนกรีตกับสมอบกออก เต็นท์จะล้มลงทันที
2. ถอนเสาคอนกรีตออกเป็น 6 ท่อน นำมารวมกันไว้
3. ถอนสมอบกทั้ง 10 ตัว นำไปรวมกันไว้ที่ใกล้ ๆ กับเสาคอนกรีต
4. แก้อีกเชือกและเก็บเชือกให้เรียบร้อย (เชือกสั้น 8 เส้น เชือกยาว 2 เส้น รวม 10 เส้น)

นำไปรวมไว้ใกล้ ๆ กองสมอบก

5. แกะกระดุมเต็นท์เพื่อแยกผ้าเต็นท์ออกเป็น 2 ผืน
6. ทำความสะอาดอุปกรณ์และเก็บพับผ้าเต็นท์ให้เรียบร้อย
7. นำผ้าเต็นท์และอุปกรณ์เก็บรวมไว้ในที่เดียวกัน

เต็นท์สำเร็จรูป

ใช้เป็นที่พักสำหรับลูกเสือทั้งหมด (1 หมู่) มีขนาดใหญ่กว่า และน้ำหนักมากกว่าเต็นท์กระเบาะ แต่ยังสามารถพกพาไปได้สะดวก พื้นที่ที่ใช้งานเต็นท์มีบริเวณกว้างพอสมควร วิธีการเต็นท์ไม่ยุ่งยาก มีลูกเสือช่วยกันเพียง 2 คนก็สามารถกางเต็นท์ได้ เต็นท์สำเร็จรูปมีหลายแบบ มีรูปทรงไม่เหมือนกัน บางแบบคล้ายเต็นท์กระเบาะ

ส่วนประกอบของเต็นท์สำเร็จรูป มีดังนี้

1. ผ้าเต็นท์ 1 ชุด
2. เสาคัน 2 ชุด (2 เสาคัน) ชุดละ 3 ท่อน (3 ท่อนต่อกันเป็น 1 ชุด หรือ 1 เสาคัน)
3. สมอบก 12 ตัว (ยึดมุมพื้น 4 ตัว ยึดชายหลังคา 6 ตัว หัว 1 ตัว ท้าย 1 ตัว)
4. เชือกยึดสมอบก 8 เส้น ทุกเส้นมัดติดกับแผ่นเหล็กสำหรับปรับความตึงหย่อนของเชือก

โดยเชือกสั้น 6 เส้นใช้ยึดชายหลังคา และเชือกยาว 2 เส้นใช้รั้งหัวท้ายเต็นท์

วิธีการเต็นท์สำเร็จรูป มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ยึดพื้นของเต็นท์ทั้ง 4 มุมด้วยสมอบก 4 ตัว
2. นำเสาคันที่ 1 (ต่อ 3 ท่อนเข้าด้วยกัน) มาเสียบที่รูหลังคาเต็นท์ ให้คนที่ 1 จับไว้
3. ให้คนที่ 2 ใช้เชือกยาว 1 เส้น ยึดจากหัวเสา (หรือหัวง) ไปยังสมอบกด้านหน้า (โดยผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด หรือเงื่อนกระหวัดไม้ ไม่ต้องใช้เงื่อนผูกรั้งเพราะมีแผ่นปรับความตึงอยู่แล้ว) แล้วใช้เชือกสั้น 2 เส้น ยึดชายเต็นท์เข้ากับสมอบก ให้เต็นท์กางออกเป็นรูปหน้าจั่ว
4. ให้คนที่ 2 เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่ง ต่อเสาคันที่ 2 เสียบเข้ากับรูหลังคาเต็นท์อีกด้านหนึ่ง แล้วจับเสาคันไว้ ให้คนที่ 1 ปล่อยมือจากเสาคันที่ 1 แล้วนำเชือกยาวเส้นที่ 2 ยึดจากหัวเสาคันที่ 2 ไปยังสมอบกด้านหลัง

5. ให้คนที่ 2 ปล่อยมือจากเสาคันที่ 2 ได้ เต็นท์จะไม่ล้ม ทั้งสองคนช่วยกันใช้เชือกยึดชายหลังคาเต็นท์ (จุดที่เหลือ) ให้เข้ากับสมอบกแล้วปรับความตึงหย่อนของเต็นท์ให้เรียบร้อย

วิธีรื้อเต็นท์สำเร็จรูป มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. แกะเชือกที่รั้งเสาหัวท้ายกับสมอบกออก เต็นท์จะล้มลงทันที
2. ถอนเสาคันที่ออกเป็น 6 ท่อน นำมารวมกันไว้
3. ถอนสมอบกทั้ง 12 ตัว นำไปรวมกันไว้ที่ใกล้ ๆ กับเสาคันเต็นท์
4. เก็บเชือกและแผ่นปรับความตึงให้เรียบร้อย (เชือกสั้น 6 เส้น เชือกยาว 2 เส้น แผ่นปรับความตึง 8 อัน) นำไปรวมไว้ใกล้ ๆ กองสมอบก
5. ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น แล้วนำไปเก็บ

การเลือกสถานที่ตั้งค่ายและกางเต็นท์

ต้องทำการสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่ แหล่งน้ำ และเส้นทางคมนาคม เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะตามมา ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นพื้นที่โล่งกว้าง เหมาะสำหรับการตั้งค่ายและจัดกิจกรรม
2. พื้นดินบริเวณที่ตั้งค่ายควรเป็นดินปนทราย พื้นเป็นที่เรียบ ไม่มีน้ำขัง
3. อยู่ใกล้แหล่งน้ำสะอาด ปลอดภัย
4. อยู่ห่างจากต้นไม้ใหญ่ เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากกิ่งไม้หล่นลงมาทับ
5. ทิศทางของลมเพื่อใช้พิจารณาในการตั้งเต็นท์ที่พัก
6. สามารถหาเชื้อไฟ เช่น ฟืน เศษไม้ สำหรับหุงต้มได้สะดวก
7. การคมนาคมสะดวก ใกล้กับโรงพยาบาล หรือ อณามัย ใกล้กับสถานีตำรวจ
8. ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสถานที่ก่อนจะตั้งค่ายพักแรม

ข้อควรระวังในการกางเต็นท์

1. เมื่อต้องการกางเต็นท์หลายหลังเป็นแนวเดียวกัน ควรเรียงให้สมอบกตัวที่อยู่ด้านหน้าสุด และเสาต้นแรกของทุกเต็นท์อยู่ในแนวเดียวกัน
2. การกางเต็นท์แต่ละหลังให้เรียงสมอบกตัวแรก เสาแรก เสาหลัง และสมอบกตัวหลังทั้ง 4 จุดให้อยู่ในแนวเดียวกัน
3. เสาทุกต้นที่ยึดเต็นท์จะต้องตั้งฉากกับพื้นเสมอหลังคา
4. เต็นท์ต้องไม่มีรอยย่น สมอบกด้านข้างของเต็นท์แต่ละหลังต้องเรียงกันอย่างเป็นระเบียบ ถ้าเต็นท์ตั้งไปอาจจะขาดได้ หรือถ้าหย่อนเกินไปก็จะกันฝนไม่ได้ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้น้ำซึมได้ง่าย และถ้าลมพัดแรงอาจทำให้เต็นท์ขาดได้
5. การผูกเต็นท์ควรใช้เงื่อนผูกครึ่ง เพราะสามารถปรับให้ตึงหย่อนได้ตามต้องการ

การดูแลรักษาเต็นท์

การดูแลรักษาเต็นท์ให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน

1. ฝึกกางเต็นท์ให้ถูกวิธี เพราะการกางเต็นท์ที่ไม่ถูกวิธี อาจทำให้อุปกรณ์บางชิ้นเกิดความเสียหายได้ เช่น ใส่เสาเต็นท์ผิดอันทำให้เกิดความเสียหายเวลาเสาเข้ากับเต็นท์ เป็นต้น
2. อย่าเก็บเต็นท์ขณะเปียกถ้าไม่จำเป็น เพราะจะทำให้เกิดกลิ่นอับ ควรจะนำเต็นท์มาผึ่งลมให้แห้งก่อนและนำเศษสิ่งสกปรกออกจากเต็นท์ก่อนปิดซิปให้เรียบร้อย
3. ไม่ควรใช้สารเคมีในการทำทำความสะอาดเต็นท์ เพราะสารเคมีจะทำลายสารที่เคลือบเต็นท์ไว้ ควรใช้แค่ผ้าชุบน้ำเช็ดก็พอ ห้ามใช้แปรงขัดเพราะแปรงจะทำให้สารเคลือบหลุดออกเช่นกัน
4. ใช้ผ้าพลาสติกปูรองพื้นก่อนกางเต็นท์ เพื่อช่วยปกป้องตัวเต็นท์จากหินและกิ่งไม้ที่แหลมคม ซึ่งอาจจะทำให้พื้นเต็นท์เกิดความเสียหายได้ และนอกจากนี้ยังช่วยลดเวลาในการทำความสะดวก เพราะเหลือแค่ทำความสะอาดผ้าปูรองพื้นเท่านั้น

5. ใช้สมอบกบักเต็นท์ บางคนอาจคิดว่าไม่จำเป็นเพราะเต็นท์สามารถทรงตัวอยู่ได้เอง แต่เมื่อมีลมแรง ๆ เต็นท์อาจพลิกทำให้เกิดความเสียหายได้ ในช่วงที่กางเต็นท์และเกิดมีลมแรง ควรนำสัมภาระเก็บไว้ในเต็นท์แล้วปักสมอบกยึดไว้ จะช่วยป้องกันเต็นท์พลิกจากแรงลมได้

6. ใช้อุปกรณ์ซ่อมแซมเต็นท์เมื่อเต็นท์เกิดความเสียหาย เช่น ผันงเต็นท์มีรอยฉีกขาด ควรใช้พวกผ้าเทปปิดรอยขาดนั้นไว้ มิฉะนั้นรอยขาดนั้นจะใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ อุปกรณ์ซ่อมแซมเต็นท์สามารถหาซื้อได้ตามร้านอุปกรณ์แคมป์กิ้งทั่วไป

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หมีกกับผึ้ง

หมีกตัวหนึ่งนึกทะนงตัวในความแข็งแรงและพลังอำนาจอันมหาศาลของมัน วันหนึ่งขณะที่มันกำลังกินอาหารอยู่ เผอิญมีผึ้งตัวหนึ่งบินผ่านมา หมีกโมโหที่ถูกกวนใจระหว่างกิน มันจึงเอามือตะปบผึ้งตัวนั้นหวังจะบีบให้ตาย

ด้วยสัญชาตญาณในการป้องกันตัวของผึ้ง หมีกจึงถูกผึ้งตอยเข้าที่หนึ่งทีหน้า

“อู๊ยะ เจ้าผึ้งน้อย วอนหาที่ตายซะแล้ว ตอยใครไม่ตอยมาตอยข้า นี่แน่ะ” แต่ยังไม่ทันที่หมีกจะจัดการอย่างไร ผึ้งตัวนั้นก็บินหนีไปเสียแล้ว สร้างความโกรธแค้นให้กับหมีกเป็นอย่างมาก มันนึกในใจว่ามันจะต้องแก้แค้นผึ้งให้ได้

พอกินอาหารเสร็จ หมีกโมโหก็ออกเดินป่าตระเวนหารังผึ้งทันที พอพบรังผึ้งขนาดใหญ่รังหนึ่ง มันก็ตรงรี่เข้ารื้อรังผึ้งนั้นทันที ผึ้งผึ้งจำนวนมากตกใจพากันบินออกจากรัง รุมตอยเจ้าหมีกตัวนั้น จนได้รับบาดเจ็บแสนสาหัส

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ต้องคิดก่อนทำ อย่าทำก่อนคิด

วัวสามเสี้ยว

ครั้งหนึ่งยังมีวัวสามตัวได้ตกลงสัญญาผูกเสี่ยวเป็นเพื่อนตายต่อกันตั้งนั้นวัวทั้งสามจึงมักไปไหนด้วยกันเสมอๆ และคอยระแวดระวังภัย ให้แก่กันด้วยสิงโตที่จ้องหาทางจะกินวัวอยู่ จึงแอบไปกระซิบกับวัวตัวที่หนึ่งว่า "วัวตัวที่สองกับที่สามนั้นนิินทาว่าลับหลังวัวตัวที่หนึ่ง" แล้วสิงโตก็ไปยุแหย่ตัวที่สองว่า "วัวตัวที่หนึ่งกับที่สามคิดทำร้าย วัวตัวที่สอง" แล้วยุแหย่วัวตัวที่สามในทำนองนั้นเช่นกันต่อมาวัวทั้งสามจึงเริ่มแตกคอ ไม่ไว้ใจกันและกัน ต่างก็ออกไปหากินกันคนละที่ จนสิงโตมีโอกาสดักกินวัวทีละตัว ได้อย่างสบาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สามัคคีคือพลัง เมื่อแตกสามัคคี เมื่อนั้นความหายนะมาถึง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 6 การบรรจุเครื่องหลัง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรม เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมสำหรับเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืนได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืนได้ถูกต้อง
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมสำหรับเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน
- 2.2 วิธีการบรรจุเครื่องหลัง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 อุปกรณ์สำหรับการบรรจุเครื่องหลัง และเครื่องหลัง
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงเดินทางไกล
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว วัสดุ อุปกรณ์สำหรับเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม เช่น ช้อน จาน ผ้าเช็ดตัว สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ อาหารสำเร็จรูป ฯลฯ มาจัดเป็นนิทรรศการรูปแบบร้านค้า โดยกำกับราคาสิ่งของเหล่านั้นไว้ ทุกรายการ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือ เลือกวัสดุอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้สำหรับพักแรมตามความจำเป็นโดยจัดรายการซื้อสิ่งของนั้น จากนิทรรศการร้านค้าในจำนวนเงินคนละไม่เกิน 300 บาท ตามใบรายการที่ได้กำหนดไว้
 - (3) ลูกเสือนำรายการที่ได้ซื้อไว้จากร้านค้า มาตรวจสอบ และอภิปรายในกลุ่มถึงเหตุผลความจำเป็น แล้วสรุปเป็นข้อกำหนดของกลุ่ม

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุป และให้ข้อเสนอแนะในการจัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์และคุ้มค่าในการอยู่ค่ายพักแรม โดยยึดหลักปฏิบัติในเรื่องความพอเพียง

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง อีกากับเหยือก

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมและนัดหมายนายหมู่ฝึกปฏิบัติการบรรจุเครื่องหลังเตรียมสาริตในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลงรวมเงิน เกมรวมเงิน

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ นายหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่ บรรยายและสาริตวิธีการบรรจุเครื่องหลังที่ถูกต้อง

(2) ลูกเสือปฏิบัติการบรรจุวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวที่เตรียมมาลงเครื่องหลังตามวิธีการที่นายหมู่ลูกเสือได้สาริต

(3) ลูกเสือประเมินน้ำหนักสิ่งของเครื่องใช้ ที่บรรจุเครื่องหลังว่าเหมาะสม และสามารถนำไปได้ด้วยตนเองในระยะทาง 15 กิโลเมตร ได้หรือไม่

(4) ลูกเสือนำเครื่องหลังของตนมาเปรียบเทียบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับลูกเสือคนอื่น แล้วจัดเครื่องหลังของตนให้เหมาะสม

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวลงบรรจุเครื่องหลังสำหรับการพักแรมค้างคืน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง อีกากับนกพิราบ

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสือจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวม

5.2 สังเกตจากการสาริตการจัดการบรรจุเครื่องหลัง

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

เดินทางไกล

เดินทางไกล เดินทางไกล	เดินอย่างไรจะให้ถึงปลายทาง
เราลูกเสือชาติเชื่อว่าชिरา	ต่างมุ่งหน้ามุ่งพากันไป
สุดทะเล ภูเขาฟากฟ้าไกล	ผจญภัย และพิชิตมัน
ถึงฝนตก แดดร้อนเพียงไหน	ลูกเสือไทย ไม่เคยไหวหวั่น
วันทั้งวัน เรายังเดินทางไกล	เรายิ้มไป เมื่อเราเดินทางไกล

รวมเงิน

รวมเงิน รวมเงินให้ดี	รวมเงินวันนี้อย่าให้มีผิดพลาด
ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท	ผู้ชายฉลาดเป็นห้าสิบบาท

เกม

รวมเงิน

1. กำหนดให้ลูกเสือที่เป็นผู้ชายให้สวมหมวก เป็นผู้หญิงให้ถอดหมวก
2. อธิบายการเล่นเกมนำกำหนดให้ลูกเสือชายเป็นเงินมีค่า ห้าสิบบาท ผู้หญิงเป็นเงินมีค่า 1 บาท
3. เริ่มเล่นให้ลูกเสือเดินปะปนกันในกลุ่มโดยร่วมกันร้องเพลงรวมเงิน เมื่อจบเพลงผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้กำหนดการรวมเงิน เช่น สิบบาทห้าสิบบาท ให้ลูกเสือรวมกันเป็นกลุ่มให้ครบจำนวนเงิน สิบบาทห้าสิบบาทเมื่อครบแล้วให้นั่งลง กลุ่มที่รวมไม่ครบต้องออกจากเกม
4. เล่นและร้องซ้ำประมาณ 3 รอบ เพื่อหาลูกเสือที่รวมกลุ่มที่เป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม เป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งลูกเสือจะต้องมีการเตรียมการเรื่องเครื่องหลังให้พร้อม และเหมาะสมกับการเดินทางไกลไปพักค้างคืน อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อุปกรณ์เฉพาะบุคคล หรือ อุปกรณ์ประจำตัว
2. อุปกรณ์ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

อุปกรณ์เฉพาะบุคคล ควรเป็นสิ่งจำเป็น มีน้ำหนักไม่มากนัก ได้แก่

1. กระติกน้ำ ใส่น้ำสะอาดให้เต็ม
2. เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาวม้า ผ้าถุง สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ ไฟฉาย ช้อนส้อม จานข้าว ยาทากันยุง เป็นต้น
3. เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง (กระโปรงสำหรับเนตรนารี) ผ้าพันคอ หมวก เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า เป็นต้น
4. ยาประจำตัวและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล
5. เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอ ปากกา
6. ฤดูฝนต้องเตรียมชุดกันฝน ฤดูหนาวให้เตรียมเสื้อกันหนาว
7. เครื่องนอน เช่น เต็นท์ ผ้าปูที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม ถุงนอน เป็นต้น
8. ถุงพลาสติก เพื่อใช้สำหรับใส่เสื้อผ้าเปียกชื้นหรือเสื้อผ้าที่ใช้แล้ว
9. เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดอุปกรณ์สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ
10. ไม้ง่าม

อุปกรณ์ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกอง ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน และต้องแบ่งหน้าที่กันนำสิ่งของไป เช่น

- นายหมู่ เอาตะเกียง มีดพรว และแผนที่
- รองนายหมู่ นำพลั่วสนาม เต็นท์ กระจาดชำระ กระจ่าเปียและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล ถังน้ำ กะละมัง ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ ยาขัดรองเท้า ยาขัดโลหะ
- หัวหน้าคนครัว เตรียมกระทะ หม้อ ทัพพี หม้อ สำหรับปรุงอาหาร กระทะ มีดทำครัว
- รองหัวหน้าคนครัว นำกับข้าว เครื่องปรุง อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋อง

สำหรับรับประทานทั้งหมู่

สิ่งที่ไม่ควรบรรจุเครื่องหลัง

ไม่ควรนำสิ่งของอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นและของมีค่าทุกชนิดไป เช่น สายสร้อยทองคำ โทรศัพท์ ราคาแพง เครื่องเล่นรวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ฯลฯ นำเงินติดตัวไปเท่าที่จำเป็นต้องใช้ รวมทั้งไม่พกพาอาวุธทุกชนิด

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า

เครื่องหลัง คือถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ ใช้สะพายหลังเพื่อสามารถนำสิ่งของติดตัวไปได้สะดวก จัดเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับกิจกรรมการเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้บรรจุอุปกรณ์ส่วนตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ที่ต้องนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม

เครื่องหลังมีหลายชนิดแล้วแต่ลูกเสือจะเลือกใช้เช่น กระเป๋า ยาม หรือ เป้ ลูกเสือควรเลือกใช้เครื่องหลังที่มีลักษณะคล้ายเป้ เพราะมีช่องสำหรับแยกบรรจุสิ่งของได้หลายประเภท

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า มีข้อแนะนำดังนี้

1. เลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
2. บรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมากหรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่าง ส่วนสิ่งของที่ใช้ก่อนหรือใช้รับตัว เช่น ไฟฉาย เสื้อกันฝน ไม้ขีดไฟ ฯ ให้บรรจุไว้ข้างบนสุดเพื่อสามารถนำออกมาใช้ได้สะดวก
3. บรรจุสิ่งของนุ่ม ๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้า ฯลฯ ตรงส่วนที่สัมผัสกับหลังของลูกเสือเพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง
4. สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ข้าวสาร เป็นต้น ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก่อนแล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง
5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มนอนของลูกเสือไว้นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยแผ่นพลาสติกใสเพื่อป้องกันการเปียกน้ำ
6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไปต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 60 กิโลกรัม เครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม เป็นต้น

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

อิกากับเหยือก

ขณะที่อิกกำลังนั่งก้มดูหม้ออยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมาก เมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่าง จึงร่อนลงไปยังจุดหมาย เมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายาม สอดจอยปากเข้าไปเพื่อจะดื่ม น้ำไม่ว่ามันจะพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดจอยปากเข้าไป ถึงกันเหยือกได้

วิธีถัดมา มันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้น้ำไหลหกออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไป ในที่สุด มันก็เลื้อยไปเห็นก้อนหินใกล้ ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่กันเหยือกค่อย ๆ เอ่อขึ้นมา ในที่สุดมันก็ได้ดื่มได้ตามที่ต้องการ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนฉลาดมักคิดหาวิธีไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยความอดทนและไม่ย่อท้อเสมอ

กากับนกพิราบ

มีกาดูหนึ่งต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหาอาหารไว้เป็นเสบียงสำหรับช่วงฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง วันหนึ่งมันเกิดบินผ่านมาเห็นรังของนกพิราบขาวที่มีอาหารอยู่มากมาย ทำให้มันเกิดอยากกินบ้าง จึงคิดอุบายแอบเข้าไปในรังของนกพิราบขาวตัวนั้น โดยการขโมยไข่ของชาวบ้านมาทาที่ขนของมัน จนทั่วทั้งตัวจากนั้นมันก็แฝงตัวเข้าไปอาศัยอยู่ในรังของนกพิราบขาวตัวนั้น โดยที่ไม่มีนกพิราบตัวใดสังเกตเห็นว่ามันเป็นกาเลยแม้แต่นิดเดียว กากายามไม่ร้องหรือส่งเสียงใดๆ ออกมา จนกระทั่งวันหนึ่ง มีนกพิราบเอ๋ยทักมัน มันจึงเผลอพูดออกไปด้วยน้ำเสียงที่แสดงถึงความเป็นกาออกมาอย่างชัดเจน ทำให้มันถูกขับไล่ออกจากรังไปในทันที

เมื่อถูกฝูงนกพิราบขับไล่ออกมาแล้ว กากจึงต้องจำใจกลับไปอยู่ที่รังเดิมของมัน แต่เมื่อเพื่อน ๆ เห็นว่ามันมีตัวสีขาวแตกต่างจากกาดูตัวอื่น ๆ จึงชวนกันขับไล่มันออกจากรัง ทำให้มันต้องเร่ร่อนออกหาอาหารอยู่เพียงลำพัง และใช้ชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่หลอกลวงผู้อื่นเพื่อแลกกับความสุขสบายของตนเอง ย่อมไม่มีใครเชื่อถือหรือยอมคบค้าสมาคมด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 7 ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และการปรุงอาหาร เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมสำหรับเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืนได้

1.2 ลูกเสือสามารถบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืนได้ถูกต้อง

1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2.เนื้อหา

สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น เตาก๊าซ เตามิโครเวฟ เป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในบ้าน แต่เมื่อลูกเสือต้องไปใช้ชีวิตในการอยู่ค่าย บางครั้งก็ไม่สามารถนำสิ่งเหล่านี้ติดตัวไปด้วยได้ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการก่อไฟและปรุงอาหารจึงเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับลูกเสือเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้

3.สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 วัสดุสำหรับการก่อกองไฟ, เครื่องปรุงและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การก่อกองไฟและการปรุงอาหาร

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงสัปดาห์

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการก่อกองไฟ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสื่อดูรูปภาพกองไฟแบบต่าง ๆ ลูกเสือแสดงความคิดเห็นเรื่องรูปแบบของกองไฟที่ให้ความร้อน และที่ให้แสงสว่าง ในกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

(3) ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปประโยชน์ของกองไฟรูปแบบต่าง ๆ

(4) หม้อลูกเสือฝึกปฏิบัติก่อกองไฟ 3 แบบ (แบบคอกหมู แบบกระโจม และแบบผสม)

(5) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะ ลูกเสือนำทักษะประสบการณ์ไปใช้ในการอยู่ค่าย

พักแรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง การต่อสู้ของไก่อ่า

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้ลูกเสือจับคู่ วางแผนการทำอาหารและการจัดเตรียมเครื่องปรุงอาหาร รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ ในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (เชิญธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เกมต้อนรับลาเข้าอวน

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละคู่ก่อไฟ และประกอบอาหารตามที่ได้วางแผนไว้ ภายในเวลาที่กำหนด

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือ ร่วมกันประเมินการปฏิบัติงานและสรุป

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เรื่องการจัดเก็บทำความสะอาดภาชนะประกอบอาหารและการฝึกฝนเพิ่มเติมในครอบครัว เพื่อเตรียมพร้อมในการอยู่ค่ายพักแรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ความโลภกับคนขี้อิจฉา

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสือจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวม

5.2 สังเกตจากการที่ลูกเสือสาธิตการจัดการบรรจุเครื่องหลัง

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

เพลงส้มตำ

ส้มตำ มะละกอส้มตำ มะละกอส้มตำ มะละกอส้มตำ (ซ้ำ)
เหยาะน้ำปลานิดหน่อย บีบมะนาวนิดหน่อย มีปลาร้าตัวน้อยเอามาคอยใส่หน้า

เกม

เกมต้อนปลาเข้าอวน

แบ่งกองลูกเสื่อออกเป็น กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งทำหน้าที่เป็นอวน โดยใช้มือจับกันไว้เป็นลูกโซ่ 2 ไล่ต้อนอีกกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นปลาให้เข้ามาอยู่ในวง จับเวลา เมื่อครบนาที 2 กรรมการนับจำนวนปลาที่อยู่ใวง แล้วให้สลับหน้าที่กัน กลุ่มที่เป็นปลากลับมาจับมือกันเป็นอวน ไล่ต้อนอีกกลุ่มเข้าวงจนครบ 2 นาที การตัดสิน กลุ่มใดต้อนปลาได้มากกว่ากลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การก่อกองไฟ

การก่อกองไฟมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

แบบเชิงตะกอนหรือแบบคอกหมู เป็นการก่อกองไฟ โดยการนำท่อนฟืนใหญ่มากองเรียงกันเป็นชั้นๆ ส่วนฟืนท่อนเล็ก ๆ จะอยู่ข้างล่าง การก่อกองไฟแบบนี้จะให้ความร้อนมากและให้แสงสว่างดี

แบบกระโจมอินเดียนแดง หรือ แบบปิรามิต วิธีก่อแบบนี้ ชั้นแรกต้องนำเชื้อไฟมาก่อสุมกันเสียก่อน จากนั้นจึงนำกิ่งไม้เล็กๆ ก่อสุมกันขึ้นมา โดยชั้นบนสุดจะมีฟืนท่อนใหญ่สุมทับอีกทีหนึ่ง

แบบผสม เป็นการก่อกองไฟโดยการเรียงท่อนฟืนแบบ เชิงตะกอน ส่วนตรงกลาง ใช้กิ่งไม้เล็กๆ ก่อเป็นรูปกระโจม การก่อกองไฟแบบนี้เหมาะแก่การเล่นรอบกองไฟ

แบบไฟดาว เป็นการก่อกองไฟโดยการนำท่อนไม้มาวางเรียงซ้อนกัน ซึ่งจะมีลักษณะคล้าย ล้อจักรยาน การก่อกองไฟแบบนี้จะทำให้ไฟมีเปลวเพื่อให้แสงสว่างและความอบอุ่น

การเลือกสถานที่ ควรเลือกที่แห้ง ในบริเวณโล่งแจ้ง ห่างจากต้นไม้ และสิ่งปลูกสร้าง โดยเก็บกวาดและถางหญ้าแห้งรอบ ๆ เพื่อป้องกันการลุกลาม

การเลือกเชื้อเพลิง เลือกกิ่งไม้แห้งเล็ก ๆ โดยเฉพาะที่แห้งคาต้น จะติดไฟง่าย ควรผ่าออกเป็นซีก ๆ ก่อน แต่ถ้าเปียกชื้นควรนำไปผึ่งแดดให้แห้ง

การจุดไม้ขีดไฟ ผู้จุดนั่งในลักษณะบังลม จุดโดยหันขีดออกนอกตัว เมื่อกำมือรีบนำไปจุดเชื้อไฟต่อ

ข้อควรระวัง ต้องดับไฟให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ แล้วเก็บเศษถ่านและขี้เถ้า แล้วปรับพื้นที่ให้อยู่ในสภาพเดิม

การปรุงอาหาร

การประกอบอาหารหรือการปรุงอาหาร หมายถึง การทำอาหารให้อร่อยน่ารับประทาน ซึ่งรวมถึงการทำอาหารให้สุกโดยใช้ความร้อน ซึ่งมีวิธีการทำได้หลายวิธี เช่น หุง ต้ม ลวก หนึ่ง ตุ่น ผัด เผา เป็นต้น

ภาพแสดงการปรุงอาหารในค่ายพักแรม

การปรุงอาหารในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม เป็นการปรุงอาหารแบบชาวป่า ซึ่งเราไม่สามารถนำเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือนไปได้ครบทุกอย่างเราจึงจำเป็นต้องใช้สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติเข้าช่วย เช่น ใช้เตาหลุม เตาสามเส้า เตารางแทนเตาไฟถาวร ใช้มะพร้าวอ่อนแทนหม้อข้าว ใช้อลูมิเนียมฟรอยด์แทนกระทะ ใช้ดินพอกเผาแทนการต้ม การปิ้ง เป็นต้น วิธีการเหล่านี้ลูกเสือจึงต้องเรียนรู้

วิธีการประกอบอาหารในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม¹

ในการอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือต้องทำกิจกรรมหลายอย่าง มีเวลาในการประกอบอาหารน้อย จึงควรเป็นอาหารที่ใช้เวลาน้อยแต่มีคุณค่าทางโภชนาการ ซึ่งมีวิธีการประกอบอาหารหลักที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

การหุงข้าว มีการหุงโดยไม่เช็ดน้ำ เช็ดน้ำ และหนึ่ง หรือหุงด้วยภาชนะอื่นที่ไม่ใช่หม้อหุงข้าว เช่น มะพร้าว กระบองไม้ไผ่

การแกง หมายถึง วิธีการผสมอาหารหลายสิ่งรวมกับน้ำ แยกเป็นแกงจืดกับแกงเผ็ด ส่วนแกงเผ็ดยังแยกออกไปได้อีกหลายอย่าง เช่น แกงคั่ว แกงแห้ง แกงส้ม แกงเขียวหวาน ฯลฯ

¹ วายุ พยัคฆ์พันธ์ และถนอมรัตน์ สุวรรณรัตน์. เอกสารประกอบการสอนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. 2533. หน้า 46.

วิธีการปรุงอาหารแบบต่าง ๆ ¹

แกงจืด ก่อนจะปรุงแกงจืดต้องต้มกระดูกทำน้ำซุบ แล้วน้ำขึ้นตั้งไฟให้เดือดพอลาน ใส่เนื้อลงไปก่อนแล้วจึงใส่ผัก ผักที่ใช้ต้องเลือกดูว่า อย่งไหนสุกเร็วหรือต้องเคี้ยวนาน ถ้าเป็นผักที่ต้องเคี้ยวจนเปื่อยก็ใส่ไปพร้อมกับเนื้อได้เลย ถ้าผักที่สุกง่าย ใส่พอสุกก็ยกลงได้ทันที

แกงเผ็ด ถ้าเป็นแกงกะทิให้คั้นมะพร้าว แยกหัว-หางกะทิ เอาหัวกะทิตั้งไฟ เคี่ยวให้แตกมันนำน้ำพริกที่เตรียมไว้ ใส่ลงในกะทิที่เคี่ยวแล้วนำเนื้อลงไปผัดให้เข้ากันดี เดิมหางกะทิลงไปเมื่อกะทิเดือดใส่ผักและเครื่องประกอบ ปรุงรสตามชอบใจ ถ้าเป็นแกงปลาต่าง ๆ ต้องปรุงน้ำแกงให้ดีก่อน พอน้ำแกงเดือดจึงใส่ปลาลงไป และอย่าคนเนื้อปลาจะเละไม่น่ารับประทาน

การต้ม ทำได้ 2 วิธี คือ

1. โดยการใส่ของที่จะทำให้สุกลงไปพร้อมกับน้ำ แล้วนำไปตั้งไฟ เช่น การต้มไข่ ถ้าใส่ในน้ำเดือดแล้ว ไข่จะแตกเสียก่อน

2. โดยการใส่ของที่จะทำให้สุก เมื่อน้ำนั้นเดือดแล้ว เช่น การต้มปลากันหมิ้นควา

การทอด หมายถึง การทำอาหารให้สุกหรือกรอบด้วยน้ำมันร้อน ๆ

วิธีการทอด ใส่น้ำมันลงในภาชนะที่จะใช้ในการทอด โดยประมาณ ให้ท่วมของที่จะทอด ตั้งไฟให้น้ำมันร้อนจัด จึงใส่ของลงไปทอด

การผัด หมายถึง การทำวัตถุดิบเดียวกันหรือหลายสิ่ง ซึ่งต้องการให้สุกสำเร็จเป็นอาหารสิ่งเดียว

วิธีการผัด โดยการใช้ น้ำมัน หรือกะทิ ใส่ในภาชนะที่จะใช้ผัด แล้วนำของที่จะผัดรวมลงไป คนให้สุกทั่วกัน และปรุงรสตามชอบ

การปิ้ง หมายถึง การใช้ไฟอ่อน ๆ ควันร้อนเสมอกันทำให้อาหารสุก

วิธีการปิ้ง วางของที่จะปิ้งไว้บนตะแกรงเหล็ก ซึ่งวางอยู่เหนือไฟ ให้ความร้อนจากไฟลอยขึ้นไปถูกของที่ปิ้ง

การนึ่ง หมายถึง การทำให้สุกจากไอน้ำเดือด โดยใช้หม้อหนึ่งวางบนกระทะน้ำเดือด เช่น นึ่งปลา

ภาพการปรุงอาหารแบบต่าง ๆ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

การต่อสู้ของไก่ป่า

ท่ามกลางป่าอันเขียวสงบแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าอยู่สองตัวกำลังจะต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ โดยพวกมันตกลงกันว่าหากใครเป็นผู้ชนะจะได้เป็นผู้นำของฝูง แต่ผู้แพ้นั้นจะต้องถูกขับไล่ออกไปจากป่าแห่งนี้

เมื่อวันต่อสู้มาถึงไก่ทั้งสองต่างก็จิกตีกันอย่างเอาเป็นเอาตายแบบไม่คิดชีวิตกันเลยทีเดียว และผลของการต่อสู้ก็จบลงโดยมีฝ่ายหนึ่งชนะและอีกฝ่ายหนึ่งแพ้ ซึ่งไก่ตัวที่ชนะก็ดีใจและฮึกเหิมเป็นอย่างยิ่งที่ตัวมันแข็งแรงและเก่งกล้าจนสามารถเอาชนะอีกฝ่ายหนึ่งได้

เมื่อได้รับชัยชนะแล้วมันก็พยายามที่จะปีนขึ้นไปบนเนินเขาเล็ก ๆ พร้อมกับโก่งคอขันเสียงดังเพื่อเป็นการประกาศว่าบัดนี้มันได้กลายเป็นผู้นำของฝูงไก่ป่าแล้ว และทันใดนั้นเองก็มีนกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า มันจึงบินโฉบลงมาด้วยความรวดเร็วและคว้าไก่ป่าผู้ชนะไปกินเป็นอาหารในทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความโอ้อวดจะนำพาหายนะมาสู่ตนเอง

ความโลภกับคนขี้ใจจาง

วันหนึ่งมีชายอยู่สองคนซึ่งเป็นเพื่อนบ้านกัน คนหนึ่งนั้นเป็นผู้ที่มีความโลภเป็นอย่างมาก ส่วนอีกคนหนึ่งนั้นเป็นผู้ที่ขอบอจรรย์ยาผู้อื่น

วันหนึ่งทั้งสองได้เดินทางไปหาเทพเจ้าซ็อสเพื่อขอพรวิเศษ และทันทีที่ไปถึงเทพเจ้าซ็อสก็ล่วงรู้ได้ถึงนิสัยของชายทั้งสองคนนี้และต้องการสั่งสอนให้รู้สำนึก จึงกล่าวกับชายทั้งสองคนไปว่า “ข้าจะดลบันดาลพรวิเศษให้กับผู้ที่ขอพรเป็นคนแรก และอีกคนหนึ่งจะได้รับผลของพรวิเศษนั้นเป็นสองเท่า”

เมื่อชายทั้งสองคนได้ฟังดังนั้น ชายผู้โลภมากจึงเปิดโอกาสให้ชายที่ขี้ใจจางได้ขอพรก่อน เพราะตนหวังจะได้ผลประโยชน์ที่มากกว่า ส่วนชายขี้ใจจางก็กลัวว่าชายโลภมากจะได้ดีกว่าตนจึงได้ขอพรต่อเทพเจ้าซ็อสว่า “ขอให้ข้าตาบอดข้างหนึ่ง” ทันใดนั้นเองชายโลภมากก็ได้รับผลของพรนั้นเป็นสองเท่าคือเขาต้องตาบอดทั้งสองข้างนั่นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความโลภและความริษยานำมาซึ่งความหายนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 8 แผนที่ เข็มทิศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอ่าน และจัดทำแผนที่ได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถใช้เข็มทิศนำทางไปสู่เป้าหมาย และบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้

2. เนื้อหา

การอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศเป็นทักษะที่จำเป็นในการเดินทางของลูกเสือ ทั้งในกิจกรรมการเดินทางไกลและกิจกรรมการเดินทางสำรวจ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 แผ่นภาพแผนที่ เข็มทิศ, อุปกรณ์สำหรับการทำแผนที่ เช่น กระดาษ ดินสอ ดินสอสี ฯลฯ
- 3.3 ใบความรู้ 1) เรื่องแผนที่และเข็มทิศ 2) เรื่องการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงทิศแปดทิศ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแยกแบบฝึกหัดเตรียม เพื่อศึกษาเรื่องแผนที่ตามฐานให้ครบทั้ง 2 ฐานจากแผ่นภาพโดยมีนายหมู่ เป็นวิทยากรประจำฐาน
 - ฐานที่ 1 ชนิดของแผนที่
 - ฐานที่ 2 การอ่านแผนที่
 - (2) ลูกเสือกลับมารวมกอง ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือจัดทำแผนที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ โดยให้แสดงเครื่องหมายสัญลักษณ์และสีในแผนที่ด้วย
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง แสงอาทิตย์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเรื่องการจัดทำแผนที่ที่ตั้งหมู่บ้าน และนัดหมายนายหมู่ศึกษาเรื่องเข็มทิศนอกเวลาเพื่อเป็นวิทยากรประจำฐาน

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงเดินวน เกมทิศทั้งสี่

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือลูกเสือให้นายหมู่ปฏิบัติการประจำฐานเข็มทิศ

- ฐานที่ 1 การอ่านและการใช้เข็มทิศ
- ฐานที่ 2 การใช้เข็มทิศหาพิกัดตำแหน่งในแผนที่
- ฐานที่ 3 การหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

(2) รองนายหมู่ลูกเสือนำลูกเสือศึกษาตามฐานต่างๆ แล้วร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ศึกษา

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการใช้เข็มทิศ ประกอบกับแผนที่และการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

4) ผู้กำกับลูกเสือกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ความฉลาดช่วยให้พ้นภัย

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เกมหาสิ่งของ

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวน เกี่ยวกับการใช้แผนที่ - เข็มทิศ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือฝึกทักษะการใช้แผนที่ - เข็มทิศ โดยเล่น เกมหามุม

อาชีวะ

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแผนที่ - เข็มทิศ เพื่อนำไปปฏิบัติในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง พุดดีเป็นศรีแก่ปาก

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสืออ่าน และจัดทำแผนที่

5.2 สังเกตจากการที่ลูกเสือใช้เข็มทิศนำทางไปสู่เป้าหมาย และบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

ทิศแปดทิศ

ทิศทั้งแปดทิศ ขอให้คิดจำให้เคยชิน
อุดรตรงข้ามทักษิณ บูรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงเหนือ ท่องอีกที จำให้ขึ้นใจ
พายัพนั้นอยู่ทางไหน (ซ้าย) ตรงข้ามไปคืออากาศ

เดินวน

เดินแยะเดินวน สีคนสีทิศ
ขอลถามสักนิด อยู่ทิศอะไร
ทิศเหนือหรือทิศใต้ ทิศไหนบอกมา

เกม

ทศทั้งสี่

ผู้กำกับลูกเสือกำหนดทศให้สี่ทศ คือ ทศเหนือ ทศใต้ ทศตะวันออก และทศตะวันตก เมื่อเริ่มเล่นให้ลูกเสือยืนรวมกัน ใครจะหันหน้าไปทางใดก็ได้ เมื่อผู้กำกับลูกเสือบอกทศ (โดยคำพูดสั้นๆ ว่าเหนือ ใต้ ออก ตก) ลูกเสือทุกคนจะต้องหันหน้าไปทางทศนั้นทันที

กติกา ใครหันผิดคนนั้นออกจากการเล่น ผู้กำกับลูกเสือจะบอกทศต่อไป จนกว่าจะเหลือลูกเสือคนสุดท้ายซึ่งป็นผู้ที่ประสาทสั่งงานดี จะเป็นผู้ชนะ

ห้ามมออาซีมูท

การเตรียมอุปกรณ์

1. เข็มทศแบบซิลวา
2. เสากลักไม้ 12 เส
3. กระดาษแข็ง
4. ปากกาเคมี
5. เชือก

วิธีจัดทำฐานกิจกรรม

1. สถานที่ ที่ทำกิจกรรมควรเป็นสนามหรือลานกว้างๆ
2. ปักเสากลักไม้ไว้ตรงกลางบริเวณฐาน ใช้เชือกผูกกับเสากลักด้วยเงื่อนบ่วงสายธนู สามารถหมุนเชือกไปได้รอบๆเสากลักได้ ปลายเชือกอีกด้านหนึ่งให้มีความยาวหรือรัศมีตามความเหมาะสมของสถานที่
3. ใช้เข็มทศหาทศเหนือ จะได้มุมอาซีมูท เท่ากับ 0 องศา หรือ 360 องศา ดึงเชือกที่คล้องกับเสากลักให้ตึง เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับทศเหนือ ใช้เสากลักไม้ปักเป็นจุดหมายไว้ เขียนตัวเลข 12 บนกระดาษแข็งนำไปติดไว้ที่เสากลัก เป็นสัญลักษณ์ เลข 12 บนหน้าปัทมนาฬิกา
4. ใช้เข็มทศหามุมสกดกลับ เป็นทศใต้ จะได้มุมอาซีมูท เท่ากับ 180 องศา ดึงเชือกให้ตึงกลับไปแนวเดียวกับทศใต้หรือมุม 180 องศา ปักเสากลักไม้เป็นจุดหมาย เขียนตัวเลข 6 บนกระดาษแข็งนำไปติดไว้ที่เสากลัก เป็นสัญลักษณ์ เลข 6 บนหน้าปัทมนาฬิกา
5. ปรับมุมอาซีมูทที่ 90 องศา เพื่อหาทศตะวันออก ดึงเชือกให้ตึงเป็นแนวทศตะวันออก ปักเสากลักไม้ เขียนตัวเลข 3 ติดไว้
6. ใช้เข็มทศหามุมสกดกลับ เป็นทศตะวันตก จะเท่ากับมุม 270 องศา ดึงเชือกเป็นแนวทศตะวันตก ปักเสากลักไม้เขียนตัวเลข 9 ติดไว้
7. ใช้เข็มทศหามุม 30 องศา ติดหมายเลข 1 หามุม 60 องศา ติดหมายเลข 2 หามุม 120 องศา ติดหมายเลข 4 หามุม 150 องศา ติดหมายเลข 5 หามุม 210 องศา ติดหมายเลข 7 หามุม 240 องศา ติดหมายเลข 8 หามุม 300 องศา ติดหมายเลข 10 หามุม 330 องศา ติดหมายเลข 11

8. จะได้ว่าฐานวงกลมหน้าปัทม์นาฬิกา การตีความเลขบนหลักไม่ให้หันตัวเลขเข้าหา ศูนย์กลางของวงกลม

วิธีการฝึกปฏิบัติ

1. แจกใบงานให้ลูกเสือสำหรับปฏิบัติตามคำสั่ง
2. ให้ฝึกปฏิบัติชุดละ 2 คน โดยที่คนที่หนึ่งเป็นผู้ปรับมุมของเข็มทิศ คนที่ 2 เป็นผู้อ่าน จุดที่กำหนด และจดบันทึก อาจมีการเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง
3. ลูกเสือคนที่ 1 อ่านคำสั่งจุดที่ 1 เช่นจากจุดหมายเลข 3 ไปยังจุดหมายเลข 10 ให้ลูกเสือคนที่ 2 ไปยืนที่เสาหลักหมายเลข 3 โดยยืนด้านนอกวงกลมหันหน้าไปทางหมายเลข 10
4. ลูกเสือคนที่ 2 ใช้เข็มทิศชี้ลูกศรชี้ทาง ไปยังหมายเลข 10 หมุนกรอบหน้าปัทม์เข็มทิศ ให้ลูกศรหาทิศสีแดงซ้อนทับกับเข็มแม่เหล็กสีแดง ซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือจะอ่านค่ามุมอาซิมูท ที่ลูกศรชี้ทางได้ เท่ากับ 300 องศา ให้ลูกเสือคนที่ 1 จดบันทึกลงในใบงาน และเริ่มอ่านคำสั่ง จุดต่อไป โดยใช้เวลามากตามที่กำหนด

ตัวอย่างใบงาน เรื่องการใช้เข็มทิศ

คำสั่ง ให้ลูกเสือหามุมอาซิมูทจากฐานหน้าปัทม์นาฬิกา ใช้เวลา 5 นาที

จุดที่ 1	จาก จุดหมายเลข 1 ไปยังจุดหมายเลข 6	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 2	จาก จุดหมายเลข 7 ไปยังจุดหมายเลข 3	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 3	จาก จุดหมายเลข 8 ไปยังจุดหมายเลข 11	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 4	จาก จุดหมายเลข 10 ไปยังจุดหมายเลข 5	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 5	จาก จุดหมายเลข 9 ไปยังจุดหมายเลข 4	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 6	จาก จุดหมายเลข 2 ไปยังจุดหมายเลข 10	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ.....องศา

เฉลย ใบงาน เรื่องการใช้เข็มทิศ

คำสั่ง ให้ลูกเสือหามุมอาซิมูทจากฐานหน้าปัทม์นาฬิกา ใช้เวลา 5 นาที

จุดที่ 1	จาก จุดหมายเลข 1 ไปยังจุดหมายเลข 6	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ 195 องศา
จุดที่ 2	จาก จุดหมายเลข 7 ไปยังจุดหมายเลข 3	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ 240 องศา
จุดที่ 3	จาก จุดหมายเลข 8 ไปยังจุดหมายเลข 11	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ 15 องศา
จุดที่ 4	จาก จุดหมายเลข 10 ไปยังจุดหมายเลข 5	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ 135 องศา
จุดที่ 5	จาก จุดหมายเลข 9 ไปยังจุดหมายเลข 4	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ 105 องศา
จุดที่ 6	จาก จุดหมายเลข 2 ไปยังจุดหมายเลข 10	จะได้มุมอาซิมูท เท่ากับ 255 องศา

เกมหาสิ่งของ

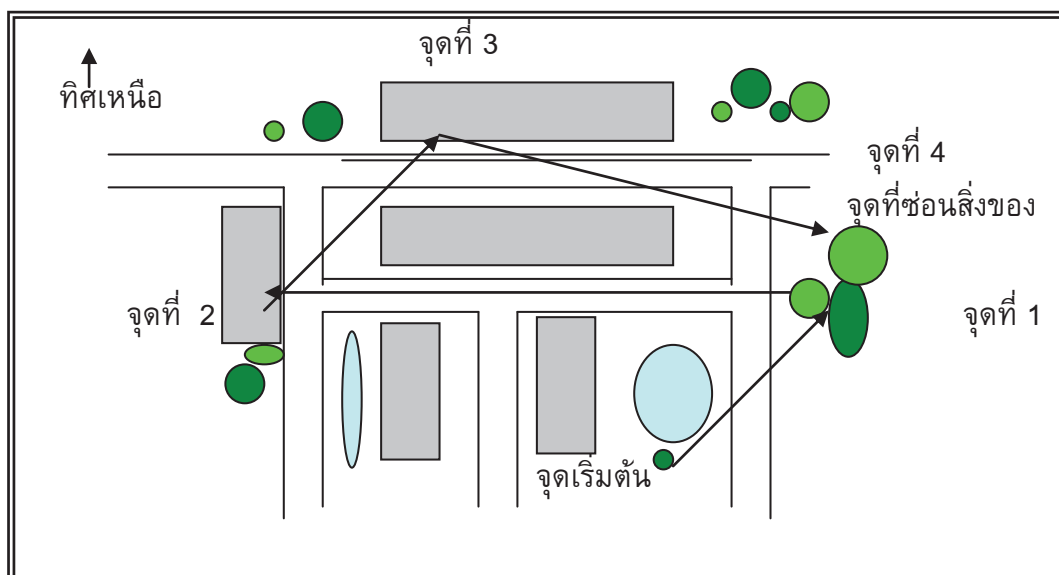
การเตรียมอุปกรณ์

1. เข็มทิศแบบซิลวา
2. กระดาษแข็ง
3. ปากกาเคมี
4. สิ่งของที่ต้องการให้หา เช่นเหรียญบาท ขนม ฯลฯ

การจัดทำฐานกิจกรรม

1. สถานที่ ควรเป็นบริเวณกว้าง เช่นบริเวณโรงเรียน
2. การสำรวจเพื่อวางจุดคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติ ผู้กำกับลูกเสือต้องสำรวจให้ถูกต้องแม่นยำ โดยวิธีนำแผนผังของโรงเรียนมาช่วยในการวางจุด
3. เขียนคำสั่งลงในกระดาษแข็ง เช่น “จากจุดที่ท่านยืนให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่มุม 250 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 24 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป” นำกระดาษไปติดหรือวางไว้ตรงจุดที่ทำเครื่องหมายไว้
4. การฝึกปฏิบัติควรวางจุดไว้ประมาณ 3 – 4 จุด

ตัวอย่างการวางจุดกิจกรรม

ตัวอย่างคำสั่งจากแผนผัง

จุดเริ่มต้น

“จากจุดเริ่มต้นที่ท่านยืนอยู่ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่มุม 40 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 18 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 1

“จากจุดที่ 1 ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่มุม 260 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 52 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 2

“จากที่ 2 ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่มุม 35 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 22 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 3

“จากจุดที่ 3 ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่มุม 110 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 43 ก้าว แล้วรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 4

“ท่านเดินทางมาถึงจุดหมายแล้วให้ท่านหาเหรียญที่ระลึกงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 15 แล้วนำไปมอบให้กับผู้กำกับลูกเสือต่อไป”

ใบความรู้

แผนที่และเข็มทิศ

แผนที่คืออะไร

แผนที่ คือ สิ่งแสดงรายละเอียดของภูมิประเทศบนพื้นผิวโลก ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยจำลองไว้บนวัตถุพื้นระนาบมาตราส่วน ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้ แสดงด้วยเส้น สี และสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น

สีน้ำเงินแก่ แสดงถึง ทะเล มหาสมุทรที่ลึกมาก

สีฟ้าอ่อน แสดงถึง เขตน้ำตื้น หรือไหล่ทวีป

สีเขียว แสดงถึง ที่ราบระดับต่ำ

สีเหลือง แสดงถึง ที่ราบระดับสูง

สีแสด แสดงถึง ภูเขาที่สูงปานกลาง

สีแดง แสดงถึง ภูเขาที่สูงมาก

สีน้ำตาล แสดงถึง ยอดเขาที่สูงมากๆ

สีขาว แสดงถึง ยอดเขาที่สูงจนมีหิมะปกคลุม

ประเทศไทย เริ่มทำแผนที่ในสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2418

การปรับปรุงแผนที่ของไทย เริ่มใน พ.ศ.2491 โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ส่งหน่วยทำแผนที่ทางอากาศมาทำการสำรวจและจัดทำแผนที่ มาตราส่วน 1 ต่อ 50,000 (2 ซม. ต่อ กม.) และกรมแผนที่ทหารได้ดำเนินการต่อมาจนปัจจุบัน

ชนิดของแผนที่

แผนที่โดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

- แผนที่แบนราบ แสดงพื้นผิวโลกความสูงต่ำ ใช้แสดงตำแหน่ง ระยะทาง และเส้นทาง
- แผนที่ภูมิประเทศ แสดงพื้นผิวโลกในทางราบ ไม่แสดงความสูงต่ำ ละเอียดกว่าและใช้ประโยชน์ได้มากกว่าแผนที่แบนราบ

ประโยชน์ได้มากกว่าแผนที่แบนราบ

- แผนที่ภาพถ่าย ทำขึ้นจากภาพถ่ายทางอากาศ มีความละเอียดและความถูกต้องมากกว่าแผนที่ชนิดอื่นมาก สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังแบ่งชนิดของแผนที่ตามลักษณะการใช้งาน ตัวอย่าง เช่น

- แผนที่ทั่วไป เช่นแผนที่โลก แผนที่ประเทศต่าง ๆ
- แผนที่ทรวดทรงหรือแผนที่หุ่น แสดงความสูงต่ำของภูมิประเทศ
- แผนที่ทหาร เป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี
- แผนที่เดินอากาศ ใช้สำหรับการบิน เพื่อบอกตำแหน่ง และทิศทางของเครื่องบิน
- แผนที่เดินเรือ ใช้ในการเดินเรือ แสดงสันดอน ความลึก แนวปะการัง
- แผนที่ประวัติศาสตร์ แสดงอาณาเขตยุคและสมัยต่าง ๆ
- แผนที่การขนส่ง แสดงการคมนาคมทางบก เรือ อากาศ

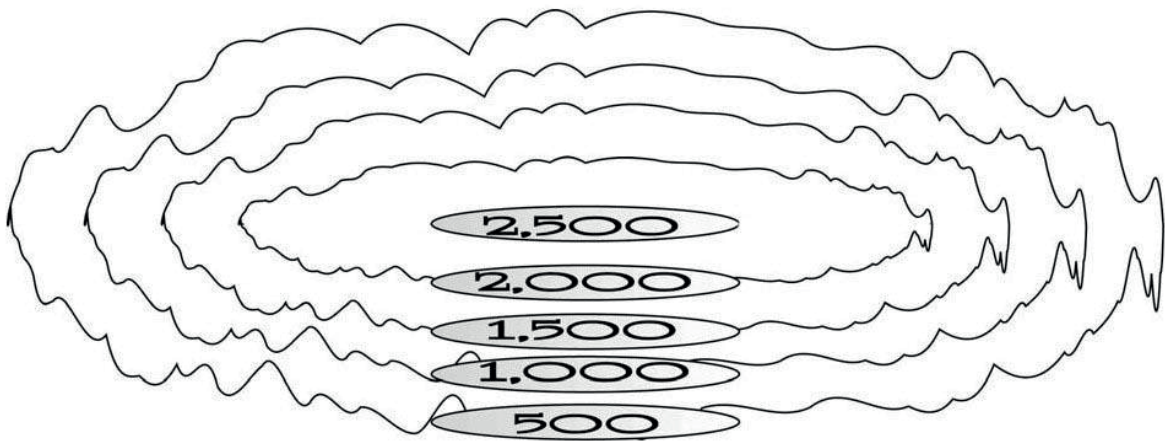
ฯลฯ

สีที่ใช้ในแผนที่

- สีดำ ใช้แทนรายละเอียดที่เกิดจากแรงงานมนุษย์ ยกเว้นถนน
- สีแดง ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นถนน
- สีน้ำเงิน ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นน้ำหรือทางน้ำ เช่น ทะเล แม่น้ำ บึง ฯลฯ
- สีเขียว ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นป่าไม้ และบริเวณที่ทำการเพาะปลูก
- สีน้ำตาล ใช้แทนลักษณะทรวดทรงความสูง

เส้นความสูงในแผนที่

บริเวณภูเขา จะมีเส้นสีน้ำตาลเป็นวงรอบภูเขาเป็นวงๆ แต่ละวงนั้นจะห่างไม่เท่ากัน บางวงใกล้ชิดกัน บางวงห่างกัน เป็นเส้นแสดงความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (วัดที่เกาะหลัก จ.ประจวบคีรีขันธ์) เราจะทราบว่าภูเขานี้สูงเท่าใด ลักษณะชัน หรือลาดได้จากเส้นนี้ โดยระยะแต่ละวงนั้นสูงต่างกัน 500 ฟุต ถ้าวงอยู่ชิดกันก็จะชัน วงห่างกันก็จะลาด

การอ่านแผนที่

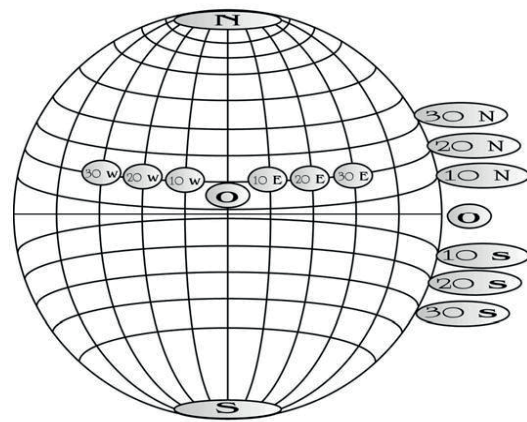
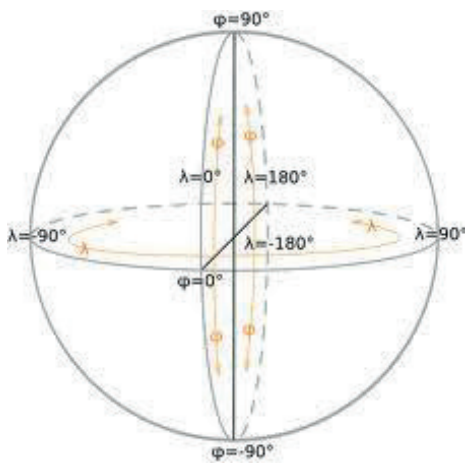
วางแผนที่ในแนวราบ บนพื้นที่ได้ระดับ ทิศเหนือของแผนที่ชี้ไปทางทิศเหนือ จัดให้แนวต่างๆ ในแผนที่ขนานกับแนวที่เป็นจริงในภูมิประเทศทุกแนว

โดยทั่วไปแผนที่จะบอกที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ระบบที่ใช้ในการหาที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ที่นิยมใช้กัน มี 2 ระบบ คือระบบพิกัดภูมิศาสตร์ และระบบพิกัดตาราง

1.ระบบพิกัดภูมิศาสตร์

ใช้ค่าละติจูดหรือเส้นรุ้ง และลองจิจูดหรือเส้นแวง เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ละติจูด เป็นเส้นที่ขีตรอบโลกตามแนวนอนขนานกัน โดยมีเส้นศูนย์สูตร (อีควาเตอร์) เป็นเส้นกำหนดเขตแบ่งโลกเป็นซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ เส้นละติจูดที่อยู่เหนือและใต้เส้นศูนย์สูตร เรียกว่าละติจูดเหนือและละติจูดใต้ มีจำนวนซีกโลกละ 90 เส้น มีหน่วยเป็นองศา ที่ขอบแผนที่จะมีเลขกำกับว่า 10, 20, 30 เราก็อธิบายว่า 10 องศา, 20 องศา, 30 องศา

ลองจิจูด เป็นเส้นที่ลากจากจากขั้วโลกเหนือมายังขั้วโลกใต้ โดยเริ่มจากเส้นที่ลากผ่านเมืองกรีนิช ประเทศอังกฤษ เป็นเส้นลองจิจูดที่ 0 องศา ถ้าวัดไปทางขวามือจะเป็นซีกโลกตะวันออก มี 180 เส้น ถ้าวัดไปทางซ้ายมือจะเป็นซีกโลกตะวันตก มี 180 เส้น มีหน่วยเป็นองศาเช่นกัน

ในแผนที่ จะมีตัวเลขกำกับที่ขอบบน เช่น 20, 30, 40, 50 เราก็อธิบายว่า 20 องศา, 30 องศา, 40 องศา และก็อธิบายว่าบริเวณนั้นอยู่ซีกโลกตะวันออกหรือตะวันตก

2. ระบบพิกัดดาราราง

อาศัยเส้นตรง 2 ชุด เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ เส้นคู่ขนานในแนวตั้งเรียกว่า เส้นพิกัดตั้ง เส้นคู่ขนานในแนวนอนเรียกว่า เส้นพิกัดราบหรือแนวนอน เส้นคู่ขนานทั้ง 2 ชุดจะตัดกัน เป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสเรียกว่า พิกัดกริด ระหว่างเส้นคู่ขนานแต่ละคู่ทั้งแนวตั้ง และแนวนอนยังแบ่งย่อย ออกเป็น 10 ช่องเท่า ๆ กัน

ระบบนี้จะมีในแผนที่ที่ละเอียดมาก คือ มาตรฐานส่วน 1 ต่อ 50,000 ขึ้นไป (1 ซม.ต่อครึ่ง กม.)

ตัวอย่าง การหาพิกัดจุด A ในระบบดาราราง

- (1) ดูตารางสี่เหลี่ยมจตุรัสที่ล้อมรอบจุด A
- (2) อ่านเส้นพิกัดในแนวนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นตั้งจากซ้ายไปขวาที่ผ่านจุด A
- (3) อ่านเส้นพิกัดในแนวนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นแนวนอนจากล่างขึ้นบนที่ผ่านจุด A
- (4) นำเลขชุดที่อ่านได้ในข้อ (2) และ (3) มาเรียงต่อกันตามลำดับ ตัวเลขนี้จะเป็นพิกัดของจุด A

	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	
จุด A = 937604											63
จุด B = 920585											62
จุด C =											61
จุด X =											60
จุด Y =											59
											58
											57
											56

จากตารางนี้ ตำแหน่งของจุด A

จะอยู่ที่เส้น 93.7 ตัดกับเส้น

60.4 จึงอ่านเป็น 937604 โดยอ่านต่อกัน ไม่อ่านและเขียนคำว่าจุด ตำแหน่งจุด B ก็เช่นเดียวกัน อยู่ที่เส้น 92 พอดี ก็คือ 92.0 ตัดกับเส้นที่ 58.5 ก็อ่าน 920585

ระยะทางในแผนที่

เป็นมาตราส่วนที่ย่อขนาดลง คืออัตราส่วนระหว่างระยะทางในแผนที่กับระยะทางในภูมิประเทศ เช่น 1: 50,000 หมายความว่า 1 หน่วยของระยะในแผนที่เท่ากับ 50,000 หน่วยของระยะในภูมิประเทศ (ต้องเป็นหน่วยเดียวกัน ตัวอย่าง: 1 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทาง 500 เมตรในพื้นที่)

การหาทิศในแผนที่

ปกติหวักระดางแผนที่จะเป็นทิศเหนือมีลูกศรชี้อยู่ วางแผนที่ให้หัวลูกศรในแผนที่ชี้ไปทางทิศเหนือตามเข็มทิศ

เข็มทิศ

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาทิศ ทำขึ้นจากแม่เหล็กแท่งเล็กๆ ติดกับแกนให้หมุนไปโดยรอบอย่างอิสระ โดยอาศัยคุณสมบัติของแม่เหล็กที่ว่า เมื่อแขวนให้หมุนอย่างอิสระแล้วปลายข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ บนหน้าปัดของเข็มทิศจะมีเครื่องหมายแสดงทิศและเลขบอกองศาของทิศต่างๆ

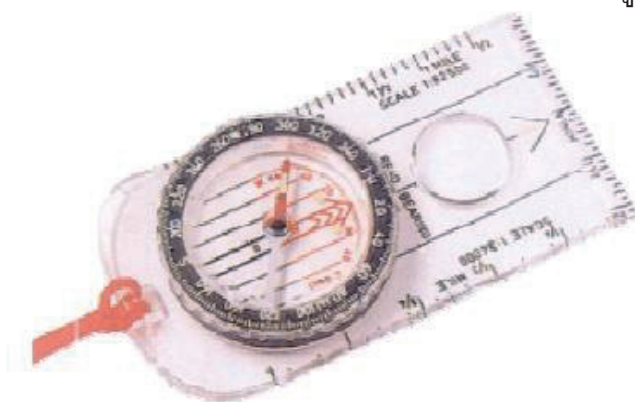
ชนิดของเข็มทิศ

เข็มทิศมีหลายชนิด เช่น

- เข็มทิศดัลป์ เป็นเข็มทิศแม่เหล็กเล็กๆ หาแนวทิศเหนือได้อย่างเดียว
- เข็มทิศแบบเลนชาติก ฝาตลับมีช่องเล็ง ชึ่งเส้นลวดไว้ตรงกลางเพื่อช่วยในการเล็งที่หมาย
- เข็มทิศข้อมือ
- เข็มทิศซิลวา (Silva) เป็นเข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการลูกเสือ

เข็มทิศซิลวา (Silva)

เป็นเข็มทิศที่ทำในประเทศสวีเดน มีไม้โปรแทรกเตอร์รวมอยู่ด้วยกัน นิยมใช้กันทั่วโลก เนื่องจากใช้ทำแผนที่และหาทิศได้ดี นอกจากใช้แล้วยังพกพาสะดวกและราคาถูกด้วย

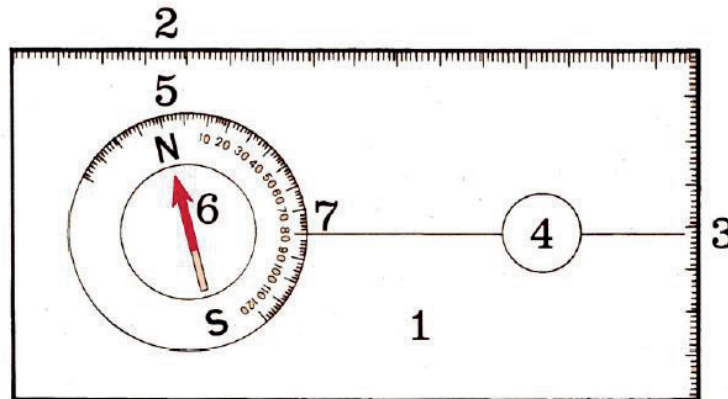
เข็มทิศซิลวา (Silva)

ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา

1. แผ่นฐานเป็นตัววัดดูโปร่งใส
2. ที่ขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้วและ/หรือเซนติเมตร
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป

4. เลนส์ขยาย

5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้ บนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศแบ่งออกเป็น 360 องศา
6. ปลายเข็มทิศเป็นแม่เหล็กสีแดง ซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม อยู่บนหน้าปัดตรงโคนลูกศรชี้ทิศทาง

วิธีใช้เข็มทิศซิลวา

ควรใช้เข็มทิศห่างจากสิ่งที่เป็นเหล็กหรือวงจรไฟฟ้า ระยะปลอดภัยโดยประมาณมีดังนี้ หมวกเหล็ก 1 หลา โทรศัพท์, ลวดหนาม 10 หลา รถยนต์ 20 หลา สายไฟฟ้าแรงสูง 60 หลา

การหาทิศ

วางเข็มทิศในแนวระนาบ ปลายเข็มทิศข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือ ค่อยๆ หมุนหน้าปัดของเข็มทิศให้ตำแหน่งตัวเลขหรืออักษรที่บอกทิศเหนือบนหน้าปัดตรงกับปลายเหนือของเข็มทิศ เมื่อปรับเข็มตรงกับทิศเหนือแล้ว จะสามารถอ่านทิศต่างๆ ได้อย่างถูกต้องจากหน้าปัดเข็มทิศ

ลูกเสือสามารถนำเข็มทิศไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การเดินทางไกล การสำรวจป่า การผจญภัย การสำรวจและการเยือนสถานที่ เป็นต้น เมื่อเริ่มออกเดินทางลูกเสือควรหาทิศที่จะมุ่งหน้าไปให้ทราบก่อนว่าเป็นทิศใด เมื่อเกิดหลงทิศหรือหลงทางจะสามารถหาทิศทางต่างๆ จากเข็มทิศได้

กรณีบอกมุมอะซิมูทมาให้และต้องการรู้ว่าจะต้องเดินทางไปในทิศทางใด

สมมุติว่ามุมอะซิมูท 60 องศา

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หมุนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศให้เลข 60 อยู่ตรงขีดตำแหน่งตั้งมุม
- 3) หันตัวเข็มทิศทั้งฐานไปจนกว่าเข็มแม่เหล็กสีแดงภายในตลับเข็มทิศชี้ตรงกับอักษร N

บนกรอบหน้าปัด ทับสนิทกับเครื่องหมายหัวลูกศรที่พิมพ์ไว้

- 4) เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทิศใด ให้เดินไปตามทิศทางนั้น โดยเล็งหาจุดเด่นที่อยู่ในแนวลูกศรชี้ทิศทางเป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น

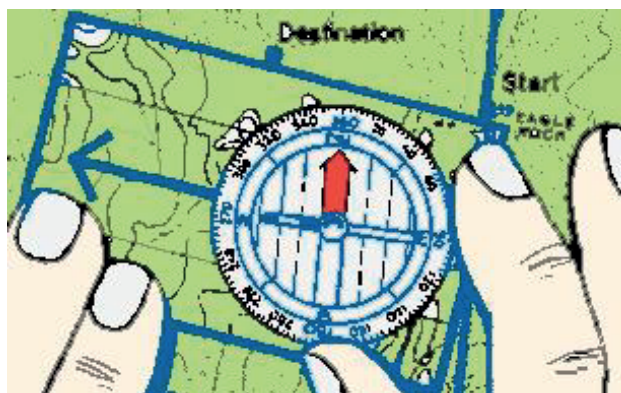
กรณีที่จะหาค่าของมุมอะซิมูทจากตำบลที่เราอยู่นอยู่ ไปยังตำบลที่เราจะเดินทางไป

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หันลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดหรือตำแหน่งที่เราจะเดินทางไป
- 3) หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนกว่าอักษร N บนกรอบหน้าปัด อยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงในตลับเข็มทิศ
- 4) ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดจะอยู่ตรงขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

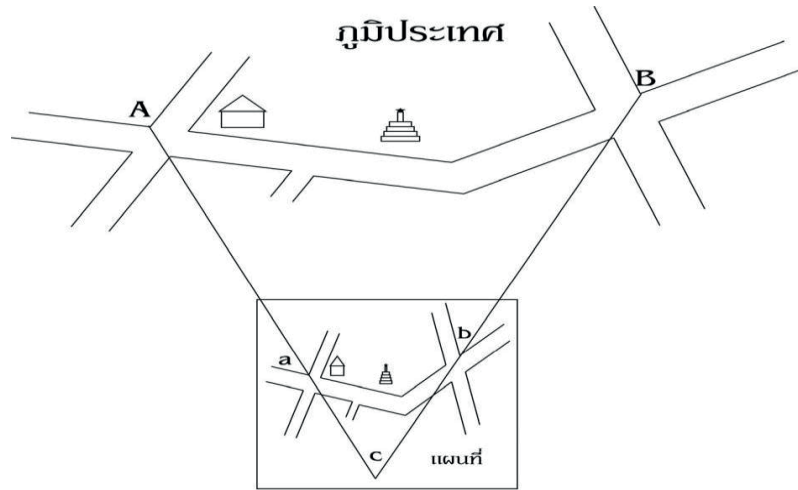
การใช้เข็มทิศหาพิกัดตำแหน่งในแผนที่

ก่อนอื่นจะต้องรู้ว่าตนเองอยู่ ณ ที่ใดของแผนที่ โดยใช้เข็มทิศช่วยในการวางแผนที่ให้ถูกทิศทางหรือวางแผนที่ให้ขนานกับเส้นทางหรือถนนพื้นที่จริง การวางขนานกับเส้นทางต้องระวังไม่ให้กลับทางทิศเหนือ-ใต้ โดยตรวจสอบสิ่งอื่นบนแผนที่ ประกอบอย่างน้อย 2 แห่ง

วางเข็มทิศบนแผนที่ ให้เครื่องหมายศรชี้ทิศเหนือทางแนวทิศเหนือในแผนที่ จากนั้นก็หมุนกระดาษแผนที่ (อย่าให้เข็มทิศเคลื่อน) ไปจนเข็มแดงศรชี้ทิศเหนือ แล้วจึงกดเข็มทิศติดกับแผนที่ แล้วหมุนแป้นบอกองศาให้ตรงทิศ

จากนั้นให้มองหาที่หมายจริงบนภูมิประเทศ กับบนแผนที่สัก 2 แห่ง เช่น บนภูมิประเทศ A และ a บนแผนที่ กับ B บนภูมิประเทศ และ b บนแผนที่ ใช้บรรทัดลากเส้นจาก A a และ B b และต่อเส้นให้ตัดกันจะได้ตำแหน่ง c บนแผนที่ คือที่ที่เราอยู่นอยู่

ขั้นต่อไป จะหาดำแหน่งใดๆบนแผนที่ ว่าของจริงบนภูมิภาคอยู่ที่ใด ก็หาได้จากแผนที่ และตั้งมุมเข็มทิศไปได้ ตลอดจนสามารถจะทราบระยะทางจริงบนภูมิภาคได้โดยเทียบมาตราส่วนบนแผนที่

การเดินทางตามแผนที่

เมื่อทราบตำแหน่งของตนเองบนแผนที่ และจะเดินทางไปสู่ที่หมายต่างๆบนภูมิภาคนั้น หากตั้งมุมอาซิมุทแล้วมองเห็นที่หมายจริงก็เป็นสิ่งง่าย หากมองไม่เห็นก็เดินตรงไปตามทิศทางนั้น โดยสังเกตเป้าหมายใดๆไว้ ขณะเดินต้องระวังอย่าให้เข็มทิศเบนแนวทาง และหมั่นตรวจสอบกับที่หมายเริ่มต้นด้วยหากเดินไปพบสิ่งกีดขวาง เช่น หนองน้ำ ต้องเดินอ้อมไปตั้งต้น ณ จุดตรงปากหนองน้ำใหม่ หากจุดตรงปากนั้นไม่มี ก็ตั้งมุมอาซิมุท คำนวณระยะทางที่เดินอ้อมให้ถูกต้อง

การหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

ในกรณีที่ถูกเสือไม่มีเข็มทิศ อาจหาทิศโดยการสังเกตจากสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจุดเด่นสังเกตได้ง่าย ดังนี้

1. **สังเกตทิศทางลม** โดยวิธีง่าย ๆ เช่น โยนหญ้าแห้ง หรือฝุ่นขึ้นไปบนอากาศ เมื่อคิดว่าอาจเดินหลงทางก็ให้ตรวจสอบทิศทางลมอีกครั้งหนึ่ง
2. **สังเกตเงาวัลย์** โดยธรรมชาติยอดเงาวัลย์จะพันต้นไม้ไปทางทิศตะวันออก เพื่อหันเข้ารับแสงอาทิตย์ เมื่อทราบทิศตะวันออกก็สามารถหาทิศอื่น ๆ ได้ โคนยี่นกางแขนหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ซ้ายมือคือทิศเหนือ ขวามือคือทิศใต้ และข้างหลังคือทิศตะวันตก
3. **สังเกตความอุ่นของต้นไม้** หลังอาทิตย์ลับขอบฟ้าหาทิศโดยใช้แก้มแนบกับต้นไม้ใหญ่ ด้านที่อุ่นกว่าแสดงว่าเป็นทิศตะวันตก เนื่องจากเพิ่งได้รับแสงแดดมาไม่นานนัก เมื่อทราบทิศตะวันตกก็สามารถหาทิศอื่น ๆ ได้ โดยการยื่นกางแขนหันหลังชนต้นไม้ข้างที่อุ่น ด้านหน้าจะเป็นทิศตะวันตก ทิศเหนืออยู่ขวา ทิศใต้อยู่ซ้าย และด้านหลังเป็นทิศตะวันออก

4. สังเกตดวงอาทิตย์ ใน 1 ปีดวงอาทิตย์ขึ้นตรงทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตกพอดีอยู่ 2 วัน คือ 21 มีนาคม และ 22 กันยายน ระหว่าง 22 มีนาคมถึง 21 กันยายน จะขึ้นและตกเฉียงไปทางทิศเหนือ และเฉียงเหนือมากที่สุด (23.5 องศา) ในวันที่ 21 มิถุนายน ส่วนระหว่าง 23 กันยายน ถึง 20 มีนาคม จะขึ้นและตกเฉียงไปทางทิศใต้ เฉียงมากที่สุด (23.5 องศา) ในวันที่ 21 ธันวาคม

ฤดูหนาว สังเกตดวงอาทิตย์จากเวลาดังนี้

6.00 น. ทิศตะวันออกก่อนไปทางทิศใต้เล็กน้อย	9.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงใต้
12.00 น. ทิศใต้	15.00 น. ทิศตะวันตกเฉียงใต้
18.00 น. ทิศตะวันตก	

ฤดูร้อน สังเกตดวงอาทิตย์จากเวลาดังนี้

6.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	9.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
12.00 น. ทิศเหนือ	15.00 น. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
18.00 น. ทิศตะวันตก	

5. สังเกตดวงจันทร์ มีข้อสังเกตดังนี้

วันข้างขึ้น ดวงจันทร์จะสว่างไม่เต็มที่ และขึ้นก่อนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า หันด้านสว่างไปทางทิศตะวันตก และหันด้านแหว่งไปทางทิศตะวันออก

วันขึ้น 15 ค่ำ ดวงจันทร์สว่างเต็มดวงเป็นวงกลมสุกใส ขึ้นก่อนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าเล็กน้อย

วันข้างแรม ดวงจันทร์จะสว่างไม่เต็มที่ และขึ้นหลังจากดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว หันด้านสว่างไปทางทิศตะวันออก และหันด้านแหว่งไปทางทิศตะวันตก

6. สังเกตดาว สังเกตจากดาวฤกษ์ซึ่งขึ้นประจำที่ ได้แก่

1) **ดาวเหนือ** ขึ้นตรงทิศเหนือเสมอ มีแสงสว่างมองเห็นด้วยตาเปล่าได้ง่าย

2) **กลุ่มดาวเต่า หรือกลุ่มดาวพราห** ประกอบด้วยดาวฤกษ์ 7 ดวงเรียงกัน เห็นในช่วงหัวค่ำ ตั้งแต่เดือนธันวาคมเป็นต้นไป ขึ้นทางทิศตะวันออก ช่วงหัวค่ำจะอยู่ตรงศีรษะพอดี และตกทางทิศตะวันตกในเดือนเมษายน

3) **กลุ่มดาวจระเข้หรือดาวหมีใหญ่** ดาวฤกษ์ 7 ดวง เรียงตัวคล้ายกระบวยตักน้ำ ขึ้นประจำบนท้องฟ้าทางทิศเหนือ มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ช่วงหัวค่ำเดือนกุมภาพันธ์จะเห็นขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อขึ้นสูงสุดแล้วจะอยู่ทางทิศเหนือประมาณ 45 องศาในเวลาเที่ยงคืน และตกลงขอบฟ้าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือในเวลาใกล้สว่าง

4) **กลุ่มดาวแมงป่อง** เรียงตัวคล้ายแมงป่อง ขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ โดยเอาหัวขึ้นก่อน และตกลงขอบฟ้าทางทิศตะวันตกเฉียงใต้โดยเอาข้างลง ขึ้นเวลาใกล้สว่างช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ และขึ้นตอนหัวค่ำในเดือนพฤษภาคม

5) **กลุ่มดาวค้างคาวหรือกลุ่มดาวแคสซิโอเปีย** กลุ่มดาวฤกษ์ 5 ดวง เห็นเป็นรูปตัว M ในขณะที่ขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และเห็นเป็นรูป W ในขณะที่ตกทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

เรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

แสงอาทิตย์

นายแดงเป็นคนหาของป่าประจำหมู่บ้าน ทุกๆ วันนายแดงจะเดินลึกเข้าไปในป่าเรื่อยๆ ไม่ซ้ำกันในแต่ละวัน เพื่อนำของป่าที่หาได้ไปขายในหมู่บ้าน

บ่ายวันหนึ่งขณะที่นายแดงกำลังหาของป่าอยู่นั้นเกิดลมพายุและท้องฟ้ามีดครึ้มทำให้นายแดงไม่สามารถหาทิศทางกลับบ้านได้ เพราะมืดแล้วมองไม่เห็น นายแดงจำได้แต่หมู่บ้านอยู่ทางทิศตะวันออกของป่าดงดิบเท่านั้น นายแดงพยายามคิดหาทางกลับบ้าน เขานึกได้ว่าในตอนบ่ายต้นไม้ใหญ่จะโดนแสงแดดที่มาจากทิศตะวันตก ส่วนด้านตรงข้ามที่ไม่โดนแสงแดดก็จะเป็นทิศตะวันออก ดังนั้นเขาจึงรีบใช้มือสัมผัสรอบๆ ต้นไม้เพื่อหาตำแหน่งที่อุ่นๆ เมื่อหาพบแล้วเขาจึงตัดสินใจเดินทางไปตามตรงกันข้ามกับด้านที่อุ่นของต้นไม้ไปเรื่อยๆ ไม่นานเขาก็เดินทางถึงหมู่บ้านอย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อม ย่อมมีประโยชน์ต่อตนเองและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ความฉลาดช่วยให้พ้นภัย

ลิงตัวหนึ่งอาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ ซึ่งมีเกาะกลางน้ำอยู่มากมาย ลิงตัวนี้ฉลาดและแข็งแรงมาก ทุกๆ วันมันจะกระโดดข้ามเกาะต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ เพื่อหาผลไม้กิน

ในแม่น้ำมีจระเข้สองตัวเมียอาศัยอยู่ จระเข้ตัวเมียอยากจะกินหัวใจของลิง จระเข้ตัวผู้จึงไปนอนบนโขดหินเพื่อรอลิงกระโดดมา ลิงเมื่อหากินเสร็จแล้วก็จะกลับขึ้นฝั่ง แต่ด้วยความฉลาด และรอบคอบจึงสังเกตเห็นว่าโขดหินนั้นสูงกว่าปกติ มันจึงส่งเสียงเรียกหินว่า “หิน ๆ ๆ ๆ” จระเข้ก็เงยบลิ้งจึงพูดขึ้นว่า “ทุกครั้งเราเคยเรียกหิน แล้วเจ้าจะต้องขานรับทุกครั้ง วันนี้ทำไม จึงไม่ตอบ” แล้วก็เรียกอีก “หิน ๆ ๆ ๆ” จระเข้จึงตอบว่า “อะไรเล่า เจ้าลิง” ลิงถามอีกว่า “เจ้าอยากได้อะไร” จระเข้ก็ตอบว่า “อยากได้หัวใจลิง” ลิงจึงพูดว่า “ถ้าอย่างนั้นก็อำปากกว้างๆ ซิ” พอจระเข้อำปากกว้าง ดาของมันก็มองไม่เห็นลิง ลิงจึงกระโดดข้ามจระเข้ไปได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่มีความฉลาดและรู้จักคิด ย่อมเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้

พูดดีเป็นศรีแก่ปาก

ชายสามคนอยากได้ดอกบัวเพื่อจะนำไปให้หญิงคนรัก จึงชวนกันไปที่สระซึ่งมีชายจุมกแหงงรักษาดอกบัวอยู่ ชายคนแรกพูดว่า “ธรรมดาผมที่ตัดแล้วยังงอกออกใหม่ได้ จุมกของท่านย่อม จะงอกออกได้เช่นกัน ท่านจงให้ดอกบัวแก่เราเถอะ” ชายคนที่ 2 พูดว่า “ธรรมดาพีชที่หวาน ยังงอกออกเจริญเติบโตได้ จุมกของท่านย่อมงอกได้เช่นกันจงให้ดอกบัวแก่เราเถอะ” ชายคนที่ 3 พูดว่า “ทั้งสองคนพูดไม่จริง ธรรมดาจุมกของคนเราเมื่อแห้งแล้วจะงอกออกมาเหมือนผมหรือพีชทั้งหลายไม่ได้ ข้าพเจ้าพูดความจริงท่านจงให้ดอกบัวแก่เราเถิด” ชายจุมกแหงงจึงพูดขึ้นว่า “ชายสองแรกนั้นพูดเกินความจริง และพูดเอาแต่ได้อย่างเดียว เราจะไม่ให้ดอกบัว ส่วนท่านคนที่สามพูดความจริงเราชอบใจ เราจะให้ดอกบัวแก่ท่าน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การพูดด้วยความจริงใจ ย่อมได้ความจริงใจกลับคืนมา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 9 ทักษะเงื่อนเชือก

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถผูกเงื่อน 10 เงื่อน และผูกแน่นได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถอธิบายและใช้ประโยชน์จากเงื่อนทั้ง 10 เงื่อนได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมการบุกเบิกและการผจญภัยต้องอาศัยทักษะการใช้เงื่อนเชือกมาประกอบด้วย ดังนั้นการเรียนรู้เรื่องเงื่อนเชือก จะช่วยให้ลูกเสือสามารถเลือกใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือกได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เชือก, ตัวอย่างรถม้าโรมัน
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง เงื่อนประเภทต่าง ๆ
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงเรามาสนุกกัน
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทบทวน ประโยชน์ของการใช้เงื่อนเชือกชนิดต่างๆ และทบทวนการผูกเงื่อนจากแบบจำลองเงื่อน ต่อไปนี้
 - เงื่อนพิรอด
 - เงื่อนขัดสมาธิ
 - เงื่อนกระหวัดไม้
 - เงื่อนบ่วงสายธนู
 - เงื่อนตะกรุดเบ็ด
 - เงื่อนประมง
 - เงื่อนผูกซุง
 - เงื่อนผูกกรั้ง
 - เงื่อนปมตาไก่
 - เงื่อนผูกแน่น (ผูกประกบ ผูกทแยง ผูกกากบาท)

(2) ลูกเสือฝึกปฏิบัติเงื่อนไขประจำฐาน โดยผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่ลูกเสือ อธิบาย
ประโยชน์พร้อมสาธิตการผูกเงื่อน ต่อไปนี้

ฐานที่ 1 เงื่อนปมตาไก่

ฐานที่ 2 เงื่อนผูกซุง

ฐานที่ 3 เงื่อนผูกรั้ง

ฐานที่ 4 เงื่อนประมง

ฐานรวม ทบทวนและสรุปการปฏิบัติผูกเงื่อน ทั้ง 4 ฐาน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง บุตรดีมีกตัญญู

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมเชือกลูกเสือเพื่อปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลงเงื่อน

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือฝึกปฏิบัติประจำฐานผูกเงื่อน โดยผู้กำกับลูกเสือ และนายหมู่สาธิตประกอบการ
อธิบายการนำเงื่อนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ฐานที่ 1 ผูกประคบ

ฐานที่ 2 ผูกทแยง

ฐานที่ 3 ผูกกากบาท

ฐานรวม ผูกแน่น

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุป ข้อสังเกต และความปลอดภัยในการใช้เชือก การนำ
เงื่อนไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง คิดก่อนพูด

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือมอบแบบจำลองเสาธงลอย ให้หมู่ลูกเสือศึกษา วางแผน เตรียมการ สร้าง
เสาธงลอยจากไม้้งามประจำตัว ด้วยเงื่อนที่เรียนรู้มา เพื่อปฏิบัติในการประชุมกองครั้งต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เกมการแข่งขันผูกเงื่อน

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงวัตถุประสงค์การสร้างเสาธงลอย เพื่อการแข่งขัน
“สร้างเสาธงลอยจากไม้้งาม”

2) หมู่ลูกเสือร่วมกันสร้างเสาธงลอย ด้วยเงื่อนเชือกและการผูกแน่นด้วยไม้้งามประจำตัว
8 อัน ตามแบบจำลองและแต่ละหมู่ได้วางแผนเตรียมการไว้

- 3) เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มต้น ให้ทุกหมู่เริ่มทำเสาธงลอย ภายในเวลา 30 นาที
 - (4) เมื่อหมดเวลาให้ทุกหมู่นำเสาธงลอยที่สร้างเสร็จมาส่งเพื่อประเมินความสวยงาม มั่นคง แข็งแรงและใช้งานได้จริง
 - (5) หมู่ลูกเสือที่ชนะเลิศรูปกระบวนการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรม ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง แมวกับหนู
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การผูกเงื่อนทั้ง 10 เงื่อน
- 5.2 อธิบายขั้นตอนและประโยชน์ของเงื่อนทั้ง 10 เงื่อน
- 5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

เรามาสนุกกัน

มาเถิดเรามา มาร่วมร้องเพลงกัน พวกเราทั้งนั้น ลุกขึ้นพลันทันที
แล้วเรามาหันหน้ามาหากัน ยกมือไหว้กัน แล้วตบมือสามที
(เอ้า 1..2..3)

เสร็จพลัน แล้วก็หันกลับมา สนุกหนักหนา แล้วสายเอว 5 ที
(เอ้า 1..2...3..4..5)

เงื่อน

เชือกขนาดเท่ากัน	ต่อกันเป็นเงื่อนพิรอด
สองเส้นไม่เท่าตลอด	สมาธิสอดต่อเป็นเส้นยาว
บ่วงสายธนูอาจช่วยกู้ชีวิตยืนยาว	กระหวัดไม่ใช่เชือกยาว
ลากอ้าว ๆ ไม่ขาดหลุดเลย	

เกม

เกมการแข่งขันผูกเงื่อน¹

สถานที่	หน้าเสาธง ไตร่ตรมไม้หรือสนามหญ้า
อุปกรณ์	เชือกประจำตัวลูกเสือ
จำนวนผู้เล่น	ไม่จำกัดจำนวน
วิธีเล่น	1. แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 พวก (ลูกเสือทุกคนต้องมีเชือก) 2. ตั้งแถวหน้ากระดานเข้าหากัน 2 แถว แต่ละแถวห่างกัน 5 เมตร 3. เมื่อผู้กำกับบอกเริ่ม ให้ทั้งสองวิ่งเข้าหากันเป็นคู่ ๆ ต่างคนต่างเอาเชือกคล้องเอวซึ่งกันและกัน และผูกเงื่อนพิรอด 4. เมื่อใครผูกเสร็จก่อนรีบดึงคู่ของตนไปยังแดนตน
เกณฑ์ตัดสิน	1. ฝ่ายใดผูกเสร็จและดึงคู่มาแดนของตนได้มาก เป็นฝ่ายชนะ 2. ผู้กำกับต้องตรวจความถูกต้องของเงื่อนด้วย
ประโยชน์	ทบทวนการผูกเงื่อนพิรอด ความสนุกสนาน ทดสอบไหวพริบ
ข้อเสนอแนะ	ผู้กำกับต้องอธิบายวิธีการเล่นให้ทุกคนเข้าใจ

ใบความรู้

เงื่อนประเภทต่าง ๆ

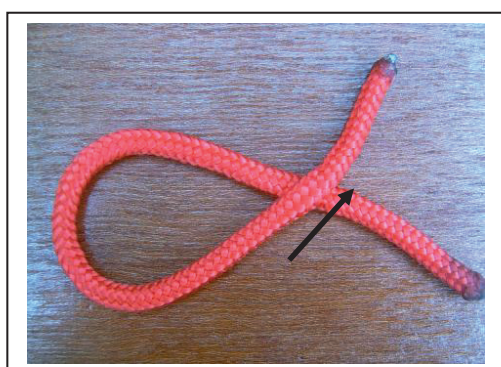
เงื่อนปมตาไก่ (A Figure of Eight Knot)

ใช้ขมวดปลายเชือกให้เป็นปม ถ้าต้องการปมขนาดใหญ่ให้ขมวดหลายๆ ครั้ง
ประโยชน์

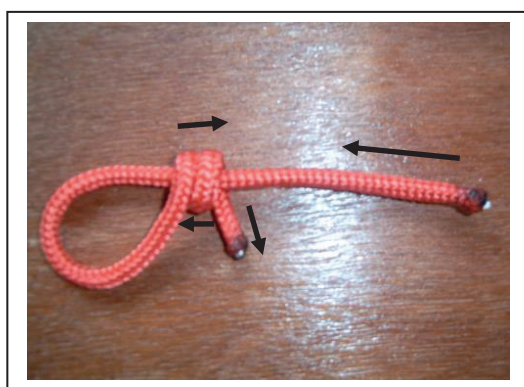
1. ใช้ผูกปลายเชือกให้เป็นปม เพื่อให้ถนัดในการถือหรือหิ้ว
2. ใช้ผูกกันหัวเชือกลู่ชั่วคราว

ขั้นตอนการผูกเงื่อนปมตาไก่

ขั้นตอนที่ 1 ใช้ปลายเชือก A ทับบนตัวเชือก ดังรูป

ขั้นตอนที่ 2 ใช้ปลายเชือก A พันทับตัวเชือก 2 รอบ ดังรูป

เงื่อนผูกซุง (Timber Hitch)

ใช้สำหรับผูกสิ่งของต่าง ๆ ให้ยึดติดกันแน่น เป็นเงื่อนที่ผูกง่าย แก้ง่าย แต่ยั้งตั้งยั้งแน่น
ประโยชน์

1. ใช้ผูกสัตว์ เรือ หรือแพ ไว้กับหลัก
2. ใช้มัดลากวัตถุทรงกระบอก หรือทรงกลม เช่น ลากซุง
3. ใช้ผูกหินแทนสมอเรือ หรือใช้ผูกกับหินแทนสมอบกก็ได้

4. ใช้เป็นเงื่อนเริ่มต้นในการผูกแท่ง

วิธีผูกเงื่อนผูกซุง

ขั้นตอนการผูกเงื่อนผูกซุง

ขั้นตอนที่ 1 นำปลายเชือก A พันรอบไม้ 1 รอบ แล้วพันทับตัวเชือก ดังรูป

ขั้นตอนที่ 2 ดึงที่ปลายเชือก B ให้ตึง จะได้เงื่อนผูกซุงดังรูป

เงื่อนผูกฝรั่ง (Tarbuck Knot)

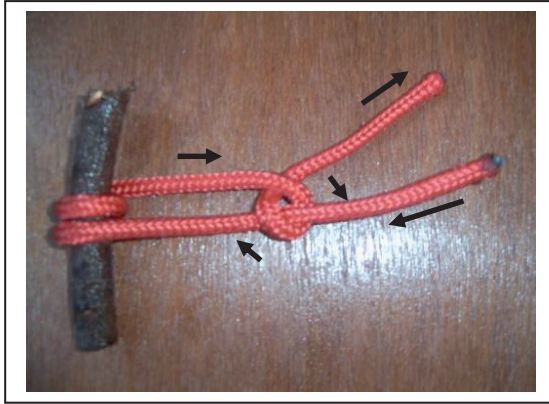
ใช้ผูกยึดกับสิ่งอื่น มีลักษณะพิเศษคือสามารถปรับให้ตึงหรือหย่อนได้ตามความต้องการ

ประโยชน์

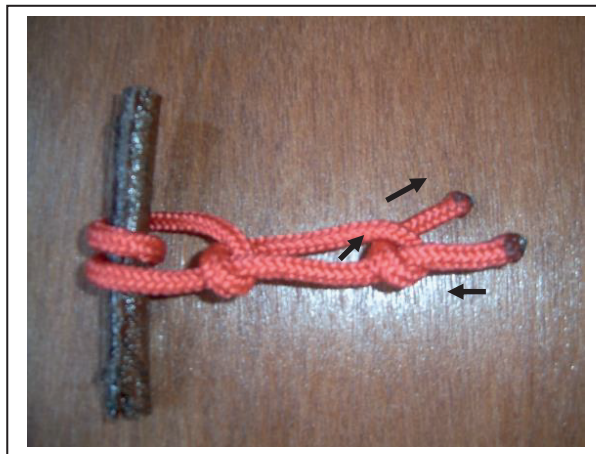
1. ใช้ผูกยึดสายเต็นท์ เสาคง สมอบก
2. ใช้ผูกรั้งต้นไม้
3. ใช้ผูกกับห่วงต่าง ๆ

ขั้นตอนการผูกเงื่อนผูกเงื่อน

ขั้นตอนที่ 1 ให้นำปลายเชือกข้างใดข้างหนึ่งพันหลักหรือเสา 2 รอบ ใช้ปลายเชือกเส้นบนพันทับเชือกเส้นล่าง แล้วสอดกลับมาด้านหน้า 1 รอบ โดยให้รอยทับห่างจากหลักหรือเสาพอสมควร

ขั้นตอนที่ 2 ใช้ปลายเชือกเส้นเดิมพันทับเหมือนขั้นตอนที่ 1 อีก 1 รอบ ห่างจากรอยทับแรกพอสมควร ต่อจากนั้นจึงใช้ปลายเส้นเดิมพันทับเหมือนขั้นตอนที่ 1 อีก 3 รอบ ห่างจากรอบทับที่ 2 พอประมาณ

เงื่อนประมง (Fisherman's Knot)

ใช้สำหรับต่อเชือกที่มีขนาดเดียวกัน รู้จักกันทั่วไปอีกชื่อหนึ่งว่า **เงื่อนหัวล้านชนกัน**
ประโยชน์

1. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดเล็กเช่น สายเบ็ด สายเอ็น
2. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากัน
3. ผูกคอขวดสำหรับเป็นที่ถือหัว
4. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดใหญ่ เพื่อใช้ลากจูงเพราะสามารถรับกำลังลากได้ดี

ขั้นตอนการผูกเงื่อนประมง

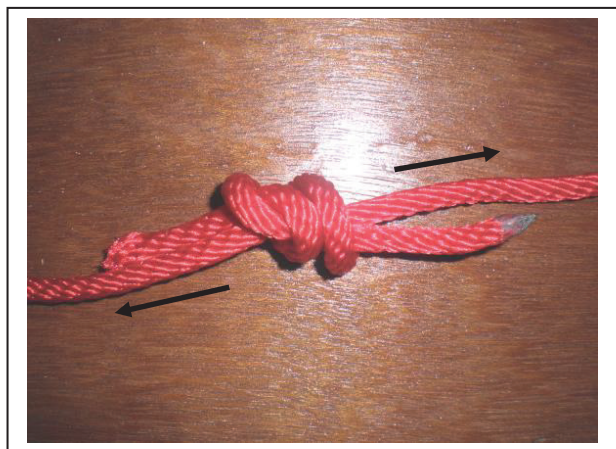
ขั้นตอนที่ 1 นำเชือก 2 เส้น พันกันดังรูป

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากผูกขั้นตอนที่ 1 แล้ว จะได้ปมเชือกดังรูป

ขั้นตอนที่ 3 ดึงเชือกทั้ง 2 เส้นให้ปมเชือกเข้าหากันดังรูป เชือกทั้ง 2 เส้นจะต่อกันแน่น

การผูกแน่น

การผูกแน่นเป็นการผูกวัตถุให้ติดแน่นเข้าด้วยกัน โดยใช้เชือกหรือวัสดุที่คล้ายเชือก แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. ผูกประกบ (sheer Lashing)
2. ผูกกากบาท (square Lashing)
3. ผูกทแยง (Diagonal Lashing)

ผูกประกบ (sheer Lashing)

เป็นการผูกไม้ท่อนที่วางขนานกันให้แน่น สามารถผูกได้หลายวิธี ที่นิยมได้แก่ ผูกประกบ 2 ท่อน และผูกประกบ 3 ท่อน

ประโยชน์

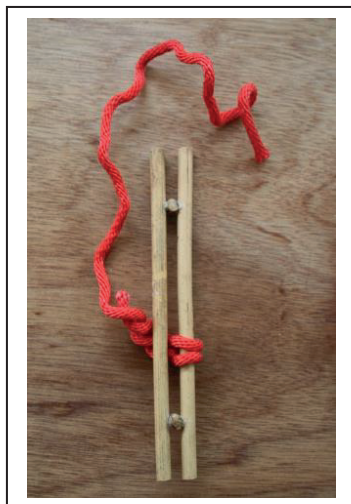
1. ใช้ต่อไม้หลาย ๆ ท่อนให้ยาวออกไป
2. ใช้ผูกต่อไม้ในการก่อสร้าง
3. ใช้ผูกต่อพลองทำเสาขงลอย

วิธีผูก

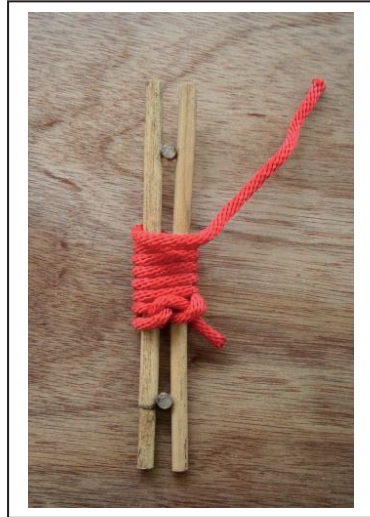
ผูกประกบ 2 ท่อน

วิธีการผูกประกบ 2 ท่อน

ขั้นตอนที่ 1 เอาไม้ที่จะต่อมาวางซ้อนให้ขนานกันตรงปลายที่จะต่อวางซ้อนกันประมาณ 1/4 ของความยาวไม้หรือเสา เริ่มต้นด้วยการเอาเชือกมาผูกกับไม้ ขึ้นต้นด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดกับเสาไม้ที่เป็นหลักหรือต้นใดต้นหนึ่ง แล้วบิดพันปลายเชือกเข้ากับตัวเชือก (แต่งงานเชือก) แล้วจึงใช้ลิ้มยัดระหว่างเสา

ขั้นตอนที่ 2 พันเชือกรอบเสาไม้ทั้ง 2 ต้น ให้เชือกเรียงกัน ความหนาของเชือกที่พัน มีขนาดกว้างเท่ากับความกว้างของเสาไม้ทั้ง 2 ต้นรวมกัน

ขั้นตอนที่ 3 สอดเชือกเข้าตรงกลางระหว่างไม้ทั้ง 2 แล้วเอาปลายเชือกพันหักคอไก่ (พันรอบเส้นเชือกช่วงที่อยู่ระหว่างไม้ 2 - 3 รอบและควรดึงให้แน่น ผูกปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดบนไม้ต้นที่นำมาต่อหรือบนไม้อีกต้นหนึ่งที่ไม่ใช่อันที่เริ่มต้นผูก

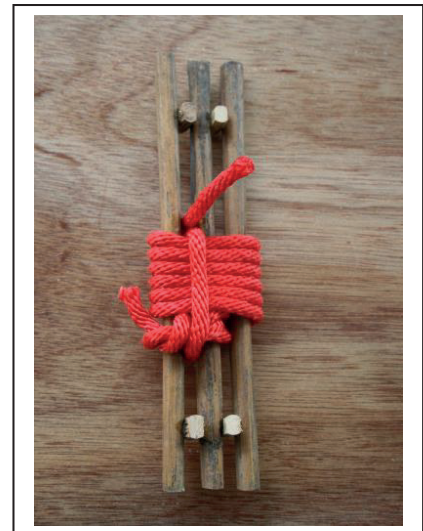
ผูกประภ 3 ท่อน (Tripod Lashing)

วิธีผูกประภ 3 ท่อน

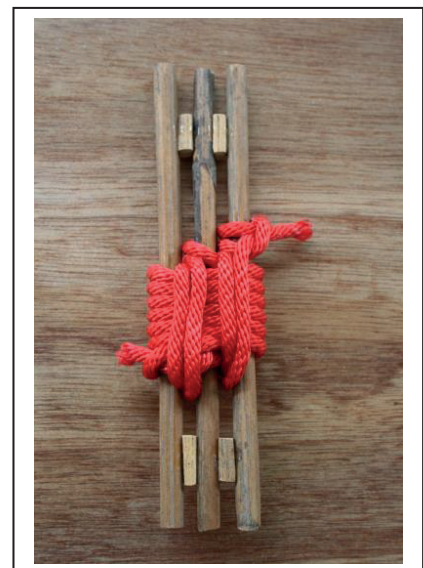
ขั้นตอนที่ 1 เริ่มต้นด้วยการผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาไม้ต้นกลาง (เสาหลัก) แล้วเอาปลายเชือกบิดพันเข้าด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 2 ใช้เชือกพันรอบเสาทั้ง 3 ต้น โดยต้องพันรอบเสาหลักจนเชือกที่พันมีความหนาอย่างน้อยเท่ากับเส้นผ่าศูนย์กลางของเสาหลัก

ขั้นตอนที่ 3 เอาปลายเชือกพันหักคอไก่ ดึงให้แน่น แล้วผูกปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาต้นริม

ผูกทแยง (Diagonal Lashing)

เป็นการผูกท่อนไม้ที่ไขว้กันอยู่ให้ติดแน่นเข้าด้วยกัน เช่น ผูกนั่งร้านในการก่อสร้าง ผูกต่อม่อสะพาน สร้างที่พักอาศัยด้วยไม้ไผ่ เป็นต้น

ประโยชน์

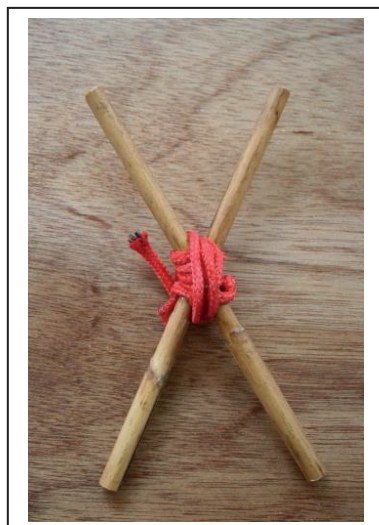
1. ใช้ผูกนั่งร้านในการก่อสร้างให้เกิดความมั่นคง
2. ใช้ผูกไม้ค้ำยันเสาเพื่อป้องกันเสาล้ม
3. ใช้ผูกต่อม่อเสาสะพาน

วิธีการผูกทแยง

ขั้นตอนที่ 1 ใช้เชือกพันรอบเสาหรือไม้ทั้ง 2 ต้น ระหว่างมุมตรงข้ามกันแล้วผูกด้วยเงื่อนผูกซุง

ขั้นตอนที่ 2 เอาปลายเชือกบิดพันกับตัวเชือก แล้วพันทแยงไขว้ไปมาข้างละ 2 - 3 รอบ จากนั้นพันหักคอไก่ (เอาปลายเชือกพันรอบเชือกระหว่างเสาไม้) ประมาณ 3 รอบ

ขั้นตอนที่ 3 เอาปลายเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาไม้ต้นใดต้นหนึ่ง แล้วเก็บปลายเชือกให้เรียบร้อย

ผูกกากบาท (Square Lashing)

เป็นการผูกท่อนไม้ที่ไขว้กันอยู่ให้ติดแน่นเข้าด้วยกัน คล้ายกันกับการผูกทแยง

ประโยชน์

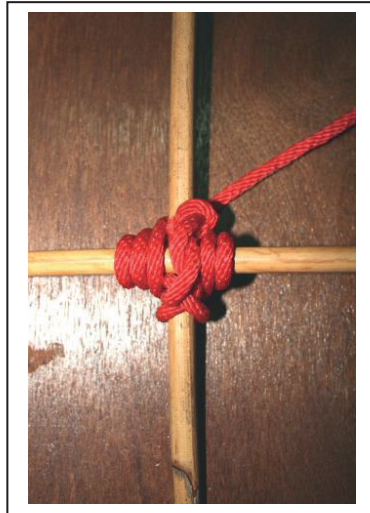
1. ใช้ผูกนั่งร้านในการก่อสร้าง เช่น ทำนั่งร้านทาสีอาคาร
2. ใช้ผูกสร้างค้ำยันพักแรมและอุปกรณ์ค้ำยันพักแรม
3. ใช้ผูกทำรั้วหรือคอกสัตว์ และผูกต่อม่อเสาสะพาน

ขั้นตอนการผูกกากบาท

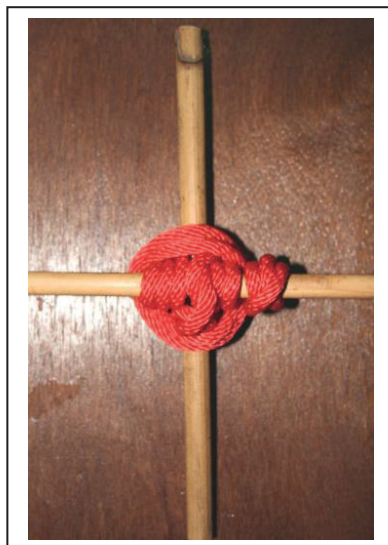
ขั้นตอนที่ 1 ใช้เชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่ไม้อันตั้ง (หรืออันขวางก็ได้) แล้วเอาปลายเชือกบิดให้เข้ากับตัวเชือก (แต่งงานเชือก) ให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ 2 ดึงเชือกลอดใต้ไม้อันนอนทางด้านขวาของไม้อันตั้ง แล้วอ้อมหลังไม้อันขวาง ดึงขึ้นข้างบนทางขวาของไม้อันตั้ง จากนั้นดึงให้เชือกอ้อมมาข้างหน้าไม้อันตั้ง และให้เชือกอยู่เหนือไม้อันขวาง อ้อมเชือกไปทางด้านหลังไม้อันขวาง (ทางซ้ายของไม้อันตั้ง) แล้วอ้อมใต้ไม้อันขวาง ดึงเชือกอ้อมมาทางข้างหน้าไม้อันตั้งจนครบรอบ พันอย่างนี้ประมาณ 3 - 4 รอบ และดึงเชือกให้ตึงทุกรอบ

ขั้นตอนที่ 3 หักคอไม้ 2 - 3 รอบ แล้วเอาปลายเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่ไม้อันขวาง และเก็บปลายเชือกให้เรียบร้อย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

บุตรดีมีกตัญญู

ชายคนหนึ่งเป็นลูกจ้างทำงานกับเศรษฐี ได้อาหารสามมื้อแลกเปลี่ยนเป็นค่าแรง เมื่อถึงเวลากินอาหาร เขาคิดถึงแม่ซึ่งอดอยากอยู่ที่บ้านไม่มีใครดูแล จึงจัดแบ่งอาหารห่อไปฝากแม่ที่บ้าน เศรษฐีเห็นชายคนนั้น แบ่งอาหารใส่ห่อทุกวันก็เรียกมาถาม ชายคนนั้นจึงตอบว่า “พ่อแม่มีพระคุณล้นเหลือกระผมจึงแบ่งปันให้ท่านกินตามแต่จะได้รับ ถ้ากระผมทอดทิ้งไม่เหลียวแลแม่ก็คงเป็นบาปหนัก” เศรษฐีได้ยินดีตั้งนั้น จึงพูดขึ้นว่า “เราขอชมเชยเจ้าว่าเป็นผู้กตัญญู เอาเถอะแม่ของเจ้านั้นเราจะรับอุปการะเลี้ยงดูเอง”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า พ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณมากมาย ควรตอบแทนบุญคุณท่านเต็มกำลังที่กระทำได้”

คิดก่อนพูด

ชาย 2 คนเป็นพี่น้องกัน พวกเขาเลี้ยงหมาสีขาวตัวหนึ่ง วันหนึ่งชายผู้น้องออกไปเยี่ยมญาติ ระหว่างทางฝนตกลงมาอย่างหนักทำให้เสื้อผ้าสีขาวของเขาเปียกโชก เมื่อไปถึงบ้านญาติจึงเปลี่ยนใส่เสื้อผ้าชุดดำแทน เมื่อกลับบ้านในตอนเย็น หมาจำเขาไม่ได้จึงเห่ากระโชกเป็นการใหญ่ ชายผู้น้องโกรธมาก ร้องตำพาลงไล่ตีหมาไปรอบๆ บ้าน ชายผู้พี่มาพบเข้าจึงร้องห้ามพร้อมกับพูดว่า “อย่าตีมัน อย่าตีมัน” ชายผู้น้องก็พูดว่า “ตีให้ตาย หมาระยำ จำเจ้าของไม่ได้” ชายผู้พี่จึงกล่าวเตือนสติผู้น้องว่า “ถ้าหมาสีขาวของเรามันออกจากบ้านไปแล้วกลายเป็นหมาดำ เมื่อกลับมาเจ้าจะจำได้หรือไม่” ชายผู้น้องจึงได้สติเพราะไม่สามารถตอบคำถามของพี่ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เวลาเราจะทำหรือพูดอะไรก็ตามจะต้องคิดให้รอบคอบเสียก่อน

แมวกับหนู

เจ้าของบ้านหลังหนึ่งรำคาญฝูงหนูที่เข้ามาอยู่ในบ้าน จึงเอาแมวมาเลี้ยงไว้ ไม่นานแมวก็กำจัดหนูไปจำนวนมาก พวกหนูที่ยังรอดชีวิตอยู่จึงประชุมกัน ตกลงกันว่าจะไม่ลงไปห้องเก็บอาหาร ชั้นล่างอีก เมื่อแมวไม่เห็นพวกหนูจึงคิดวางอุบายล่อให้พวกหนูตายใจด้วยการนั่งนิ่งเฉยอยู่ที่พื้น เก็บซ่อนอุ้งเล็บทั้งสี่เอาไว้เพื่อให้พวกหนูเข้าใจว่า ตัวมันเป็นเพียงร่างไร้วิญญาณของกระต่ายหรือลูกไก่เท่านั้น

ในไม่ช้า หนูตัวหนึ่งก็ไต่ลงมาจากชั้นวางของแล้วพูดกับแมวว่า “สวัสดิ์ เจ้าแมวจอมโหด! เจ้าหลอกพวกเราไม่สำเร็จหรอก เพราะพวกเรารู้จักนิสัยเจ้าดี พวกเราไม่หลงกลอุบายตื้นๆ ของเจ้าแน่ๆ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความรอบคอบและไม่ประมาท ช่วยให้พ้นภัย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 10 การปฐมพยาบาล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การปฐมพยาบาล

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอธิบายวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของผู้ปฏิบัติในวัยรุ่น แต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น การเดินทางไกล การบุกเบิกผจญภัย ฯลฯ อาจเกิดอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยได้ ลูกเสือจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเพื่อเป็นพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง หรือเกม
- 3.2 อุปกรณ์สำหรับการปฐมพยาบาล
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงนม (ประกอบท่าทาง)
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาล
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครลูกเสือ เล่าประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล และเพื่อนลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่รับผิดชอบ จัดเตรียมอุปกรณ์ และเป็นวิทยากร อธิบายประกอบการสาธิตการปฐมพยาบาล ในกรณีต่อไปนี้ ให้เวลากรณีละ 5 นาที
 - 1) การปฐมพยาบาลคนเป็นลมหมดสติ
 - 2) การปฐมพยาบาลคนที่มีบาดแผล
 - 3) การปฐมพยาบาลผู้ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย
 - 4) การปฐมพยาบาลผู้ถูกไฟไหม้น้ำร้อนลวก
 - 5) การปฐมพยาบาลข้อเท้าแพลง
 - 6) การผายปอด

- (4) ลูกเสือหมู่อื่น ฝึกปฏิบัติตามโดยจับคู่ฝึกปฏิบัติกับลูกเสืออีกคนหนึ่ง
- (5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง นกเหยี่ยวกับไก่ป่า
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงมาร์ชปฐมพยาบาล
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนากับลูกเสือเรื่องเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
 - (2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายประกอบการสาธิต การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ร่างกาย หรือวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่รอบตัว
 - (3) หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยตามแบบสาธิต
 - (4) หมู่ลูกเสือแข่งขันเกมการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย 2 รอบ โดยสมมุติลูกเสือเป็นผู้ป่วย 1 คน เคลื่อนย้ายจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดเส้นชัย หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นฝ่ายชนะ
 - รอบแรก - เคลื่อนย้ายโดยใช้ร่างกาย โดยผู้ช่วยเหลือ 1 คน
 - รอบที่ 2 - เคลื่อนย้ายโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวลูกเสือ
 - (5) หมู่ลูกเสือที่ชนะนำเสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

- 5.1 อธิบายหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาล
- 5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ร่างกาย หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ใกล้ตัว
- 5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

นม (ประกอบท่าทาง)

นมคืออะไร รู้ไหมเธอจำ นมคือยาบำรุงกำลัง
ใครได้ดื่มนม คงสนใจจัง นมมีพลัง คือนมจากเต้า

มาร์ชปฐมพยาบาล

นักปฐมพยาบาล	งานของเราขั้นต้น
คือคิดจะช่วยคน	ที่ป่วย กะทันหัน
หากใจหยุดเต้น	ก็นวดเฟ้น และผายปอดพลัน
เลือดออกมากนั้น	เร็วไว ห้ามไว้ก่อน
จับนอนตะแคง	เครื่องแต่งกาย นั้นช่วยคลายผ่อน
ซบเซาใฝ่านอน	ห้ามให้ยา ห้ามอาหาร
ให้ความอุ่นพอ	และรีบตามหมอจัดการ
เราต้องช่วยพยาบาล	ก่อนนำส่งหมอ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นกเหยี่ยวกับไก่ป่า

ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าสองตัวอาศัยอยู่บนเนินดินใกล้ปากถ้ำที่พวกมันใช้เป็นที่หลบภัย จากเหยี่ยวศัตรูตัวร้ายของมัน ทุกครั้งที่เหยี่ยวบินผ่าน พวกมันจะหลบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ พอเหยี่ยวบินผ่านไป พวกมันจึงจะออกจากที่ซ่อน พวกมันทำเช่นนี้ทุกวันและรอดพ้นจากเหยี่ยวทุกครั้ง ต่อมาวันหนึ่งทั้งสองตัวเกิดต่อสู้กันขึ้นเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ ตัวที่ชนะดีใจมาก มันรีบออกจากที่ซ่อนเพื่อโก่งคอขึ้นแสดงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ให้ไก่ป่าตัวอื่นได้ทราบ

ขณะนั้นเหยี่ยวบินผ่านมาพอดี พอได้ยินเสียงไก่ขันมันก็บินโฉบไปเหนือปากถ้ำทันที และยังมีทันทีที่ไก่ป่าตัวชนะจะหลบหนีได้ทัน มันก็ถูกเหยี่ยวโฉบไปเป็นอาหารทันที ปล่อยให้ไก่ป่าตัวแพ้ซึ่งซ่อนตัวอยู่ภายในถ้ำกลายเป็นผู้ชนะครอบครองเนินดินแห่งนั้นแทน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าสำคัญตนว่าเก่งกว่าใคร ที่แท้ยังมีคนเก่งกว่าเรามาก

หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

หมาป่าผอมโซตัวหนึ่งได้ไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ขอเป็นวัวบ้านตัวอ้วนพี เมื่อได้กลายเป็นวัวตามที่ต้องการจึงถูกชาวบ้านใช้ไถนา มันเกิดความเหน้อยและเมื่อยล้ามาก จึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ขอเปลี่ยนเป็นม้าป่าแทน

อยู่ได้ไม่นานมันก็ถูกทหารจับตัวไปเป็นพาหนะของพระราชารัฐมนตรี ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายอีก จึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ว่าขอเป็นพระราชานายเสวย เมื่อได้เป็นพระราชานายมีความสุขอยู่ในวังไม่นานก็เริ่มเบื่ออีก อยากเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ

พระราชารัฐมนตรีจึงสั่งทหารให้ไปตัดต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์เพื่อต่อเรือ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์โกรธมากที่ทำคุณไม่ขึ้น จึงบอกให้ทหารไปตามพระราชานายตัวเอง เมื่อพระราชานายมาถึง ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ได้กล่าวคำหยาบคายในความไม่รู้จักพอและสาปให้กลายเป็นหมาป่าผอมโซเช่นเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความไม่รู้จักพอของมนุษย์ ในที่สุดก็ไม่ได้อะไรเลย ตรงกับสำนวนที่ว่า "โลกมากลากหาย"

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ภัยสังคมทางอินเทอร์เน็ต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือรู้เท่าทันภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมอินเทอร์เน็ตได้
- 1.2 ลูกเสืออธิบายถึงแนวทางในการป้องกันตนเองจากภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมอินเทอร์เน็ตได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

อินเทอร์เน็ต เป็นการสื่อสารที่ให้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะด้านการศึกษาและการสื่อสาร แต่เนื่องจากสังคมอินเทอร์เน็ต เป็นสังคมที่ไม่สามารถมองเห็นซึ่งกันและกัน จึงมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ดังนั้นการเรียนรู้ถึงภัยที่เคยมีมาและภัยที่คาดการณ์ว่าอาจเกิดขึ้นได้ และหาวิธีระวังป้องกันภัยเหล่านั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้ 1) เรื่อง ภัยทางอินเทอร์เน็ต 2) เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงมาสนุกกับฉัน
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต และขออาสาสมัครลูกเสือร่วมกันให้ข้อมูลหรือประสบการณ์ การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อสารทางสังคมออนไลน์เช่น Facebook, Twitter, Chatroom, Email, hi5 ฯลฯ โดยใช้เวลาประมาณ 5 นาที

2) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครลูกเสืออ่านบทความเรื่อง ภัยจากอินเทอร์เน็ต

3) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปราย ประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

(1) มีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทความที่ได้ฟัง

(2) ลูกเสือคิดว่า ควรมีแนวทางในการติดต่อสื่อสารในสังคมออนไลน์อย่างไร

จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด และไม่เกิดผลเสียหรือภัยอันตรายต่างๆ ตามมา(เปิดกว้างให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็น ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมเพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่ยังขาด ตามใบความรู้เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่)

4) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงานที่ละประเด็น และนำอภิปราย

ให้หมู่ที่เหลือเพิ่มเติมจนครบทุกประเด็น

5) ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม (ใบความรู้เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่) และให้กองลูกเสือนำข้อสรุปที่ได้ออกเผยแพร่ณรงค์ในโรงเรียน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง สุนัขจึงจอกกับนกกระสา

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 อธิบายถึงภัยสังคม หรือการล่อลวงที่เกิดจากสังคมอินเทอร์เน็ต

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการหาแนวทางในการป้องกันตนเองจากภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมอินเทอร์เน็ต

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงภัยสังคมทางอินเทอร์เน็ตที่อยู่ใกล้ตัว

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

มาสนุกกับฉัน

มาสนุกกันหามาสัญญาว่าร่วมผูกพัน (สร้อย)
แผ่นดินถิ่นนี้ทั้งกลางเหนือใต้อีสาน
(สร้อย) ตาลาแเร็ก แท้กๆ

มาสนุกกับฉันเหล่าลูกเสือเชื้อชาติไทย (สร้อย)
สามัคคีคงอยู่ รวมกันไม่มีเสื่อมคลาย (สร้อย)

ใบความรู้

ภัยทางอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันเด็กและเยาวชน มีโอกาสเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างสะดวกและทั่วถึง ร้านอินเทอร์เน็ต มีอยู่มากมาย อินเทอร์เน็ตได้รับการติดตั้งในโรงเรียน ในบ้าน และเป็นเหมือนของเล่นของเด็กเล็กๆ

ในขณะที่อินเทอร์เน็ตทำให้การสื่อสารและชีวิตของผู้คนจำนวนมากดีขึ้น แต่ก็ได้ถูกผู้ที่มีมุ่งแสวงผลประโยชน์จากเด็กนำไปใช้ด้วย เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ตรวจสอบและป้องกันได้ยาก สามารถติดต่อสื่อสารกับเด็ก ๆ ได้ง่าย โอกาสที่จะถูกจับได้มีน้อย ดังจะเห็นได้จากกรณีที่น่าประหลาด เป็นข่าวอย่างต่อเนื่อง

อินเทอร์เน็ตเป็นอันตรายต่อเด็กได้อย่างไร 2 แบบ คือ

1. ได้พบกับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย เช่น การค้ายาเสพติด ภาพลามกอนาจาร ข้อมูลที่ส่งเสริมการใช้ความรุนแรง เว็บไซต์ที่ล่อลวงเอาประโยชน์จากเด็ก โดยที่เด็ก ๆ ไม่รู้เท่าทัน เล่ห์เหลี่ยมเหล่านี้ จึงอาจถูกล่อลวงและถูกประทุษร้ายทางเพศได้ ดังนั้นการจะปกป้องเด็กให้ปลอดภัย จึงจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองเด็กจากการเข้าถึงสิ่งเหล่านี้

2. อาจถูกติดต่อโดยนักลวงละเมิดทางเพศ หรือผู้ที่ประสงค์ร้ายต่อเด็กโดยตรง ผู้ผลิตสื่อลามก เด็กมักจะเป็นคนกลุ่มเดียวกับผู้ที่ติดต่อกับเด็กทางอินเทอร์เน็ตเพื่อกระทำชำเรานั่นเอง

ผู้ที่ชื่นชอบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมักจะเข้าไปในแชตรูม และปลอมตัวเป็นเด็กเสียเอง และคอยหลอกล่อพูดคุยกับเด็ก พยายามโน้มน้าวให้ไปคุยในแชตรูมส่วนตัว เพื่อพูดคุยกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ส่วนมากบุคคลเหล่านี้มักจะใช้เวลาในการพูดคุยจนกว่าเด็กจะไว้วางใจ จากนั้นก็พยายามนัดหมายให้เด็กออกมาพบกันจริงๆ อีกวิธีหนึ่งก็คือการลักพาตัวเด็ก จากข้อมูลส่วนตัวที่เด็กไม่ทันระวัง และให้ข้อมูลไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

เด็กไทยใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไร

ร้อยละ 42 เข้าอินเทอร์เน็ตโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่โรงเรียน ร้อยละ 31 ใช้ที่บ้านและร้อยละ 24 ใช้ที่ร้านอินเทอร์เน็ต

การพูดคุยกับเพื่อนใหม่บนอินเทอร์เน็ตเป็นกิจกรรมยอดนิยมอย่างหนึ่ง จากการสำรวจโดย มหาวิทยาลัยเอแบค ในพ.ศ.2542 เรื่องวัยรุ่นไทยกับการใช้แชตรูมพบว่า ร้อยละ 74.4 ใช้แชตรูม เพื่อหาเพื่อนใหม่ ร้อยละ 44.8 เคยออกไปพบเพื่อนที่ตนรู้จักทางอินเทอร์เน็ตมาแล้วและยิ่งไปกว่านั้น ร้อยละ 75 ระบุว่าตนอยากจะไปพบกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ตหากมีโอกาส คำตอบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนจำนวนมากยังไม่รู้ตัวว่า การกระทำเช่นนี้อาจเกิดความเสี่ยงต่ออันตราย อย่างไม่ไยดี

ทำอย่างไรเด็กไทยจึงจะรู้ทัน และระวังตนเองให้ปลอดภัยได้?

การติดต่อกับเพื่อนใหม่

การติดต่อคบหากับเพื่อนใหม่เกิดขึ้นได้เสมอและมีหลากหลายวิธี เช่น การแนะนำโดยตรงจากเพื่อน การติดต่อทางจดหมายหามิตรทางไปรษณีย์ การติดต่อกันทางสังคมออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต การใช้บริการโทรศัพท์ที่จัดบริการเป็นการเฉพาะที่เรียกว่า Chat Line หรือ Party Line เป็นต้น คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้บริการเหล่านี้จะไม่ใช้ชื่อจริงในการติดต่อ ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันจึงเป็นแบบฉาบฉวย เล่นๆ ไม่จริงจัง ข้อมูลที่ให้อาจจริงบ้างไม่จริงบ้าง

การติดต่อดังนี้จึงมีทั้งข้อดีและข้อเสียหลายประการ เช่น

ข้อดี ได้แก่

- ได้พูดคุยเพื่อความสนุกสนานโดยไม่ต้องระมัดระวังตัว
- ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ หากคนที่ติดต่อกันมีความสุจริตใจในการติดต่อ

ข้อเสีย ได้แก่

- ข้อมูลที่ให้แกกันอาจเป็นการหลอกลวงด้วยจุดมุ่งหมายที่ไม่สุจริตบางอย่าง
- วิเคราะห์ได้ยาก ว่าผู้ติดต่อกันมีความจริงใจหรือไม่
- อาจตกเป็นเหยื่อของผู้ไม่ประสงค์ดีที่แฝงเข้ามาติดต่อ

คำแนะนำในการติดต่อเพื่อนใหม่

ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันบุคคลที่มีเจตนาแอบแฝงเข้ามาทำอันตราย มีหลักในการปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อพ่อแม่ บ้านเลขที่ รูปถ่าย ฯลฯ ควรสนทนาเรื่องทั่วๆ ไปมากกว่า
2. ถ้าเริ่มใช้คำพูดที่รุกร้าเข้ามาในเรื่องส่วนตัว เช่น ถามเรื่องรูปร่าง หน้าตา สัตว์ส่วน ชุดชั้นใน เป็นต้น ให้หยุดสนทนากันที่ และไม่จำเป็นต้องตอบ
3. การนัดพบดูตัวกันเป็นสิ่งที่มักเกิดขึ้นตามมาเสมอ จึงควรหลีกเลี่ยงการนัดพบดูตัว ถ้ายังเพิ่งคบกันใหม่ ๆ และยังไม่แน่ใจว่าจะปลอดภัย
4. ถ้าตัดสินใจนัดพบดูตัวกัน ควรนัดพบในสถานที่ที่เปิดเผย ในเวลากลางวัน และควรมีเพื่อนไปด้วยหลายคน ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นควรบอกพ่อแม่ให้รู้ว่าจะไปไหนกับใคร จะกลับเมื่อไร

เรื่องสั้นที่เป็นติสอนใจ

สุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

วันหนึ่ง...สุนัขจิ้งจอกเฝ้าปากชนวนนกกระสาวา “ฉันอยากจะเชิญเธอไปกินอาหารที่บ้านของฉันสักหน่อย” “ขอป่ใจมาก” นกกระสาตอบรับ “ฉันยินดีจะไป” แต่เมื่อนกกระสาไปถึงบ้านสุนัขจิ้งจอกมันได้พบว่าสุนัขจิ้งจอกได้จัดอาหารที่จะเลี้ยงไว้ในจานแบนๆ 2 จาน นกกระสาจึงไม่สามารถจะกินอะไรได้ เพราะจงอยปากของมันยาว ส่วนเจ้าสุนัขจิ้งจอกกลับกินอาหารในจานของมันอย่างสะดวกสบาย ซ้ำยังกล่าวกับนกกระสาอีกว่า “เธอไม่ชอบอาหารในจานของเธอหรือ ถ้าเธอกินอะไรไม่ได้สักก้อ ฉันจะช่วยกินแทนเธอเอง” ดังนั้น สุนัขจิ้งจอกจึงกินอาหารทั้งในจานของมันและในจานของนกกระสาจนหมด

ต่อมาไม่นาน นกกระสาก็ออกปากเชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารที่บ้านของมันบ้าง นกกระสาจัดอาหารใส่ไว้ในเหยือกคอสองใบ คราวนี้ จึงถึงคราวที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกไม่สามารถจะกินอาหารที่อยู่ในเหยือกนั้นได้ มันจึงต้องเป็นฝ่ายนั่งเฝ้าดู ขณะที่นกกระสากินอาหารในเหยือกทั้งสองใบอย่างเอร็ดอร่อย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อใช้เล่ห์กลกับคนอื่น คนอื่นก็อาจจะใช้เล่ห์กลกับเราด้วยเช่นกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 เบื้องหลังถ้วยเดียว

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายถึงความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของอาหารและน้ำดื่มได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหาร ด้วยวิธีทดสอบเบื้องต้น และสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหารได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ประสบการณ์ตรวจสอบสารพิษและสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงถ้วยเดียว
- 2.2 การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหารและน้ำดื่มในโรงเรียน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ชุดตรวจสอบสารพิษในอาหาร ของ อย. (องค์การอาหารและยา)
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง สารพิษในถ้วยเดียว อันตรายผ่อนส่ง
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงถ้วยเดียวพะหมี่
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอหน้าด้วยคำถาม “ใครชอบรับประทานถ้วยเดียวบ้าง” และ “ทำไมจึงชอบรับประทาน” ลูกเสือร่วมกันนำเสนอเหตุผลในการรับประทานถ้วยเดียว

2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามให้ลูกเสือช่วยกันตอบ “ในถ้วยเดียวที่รับประทานมีส่วนผสมของอะไรบ้าง และ เครื่องปรุงแต่ละอย่างมีประโยชน์และโทษต่อร่างกายอย่างไร”

3) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครอ่านบทความเรื่อง “สารพิษในถ้วยเดียว ชีวิตผ่อนส่ง” ให้กองลูกเสือฟัง

4) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือทำการทดสอบสารพิษ ในส่วนผสมของถ้วยเดียว ที่ขายในโรงเรียน เช่น เส้นถ้วยเดียว เครื่องถ้วยเดียว ถังอกและผัก เครื่องปรุงรส น้ำซุ๊ป ผงชูรส ฯลฯ โดยใช้ชุดตรวจของ อย. (ผู้กำกับลูกเสือควรประสานทำความเข้าใจกับร้านถ้วยเดียวของโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือให้ลูกเสือได้มีประสบการณ์ เพื่อให้เห็นความสำคัญในความปลอดภัยของอาหารที่ตนเองรับประทาน)

5) หมู่ลูกเสือทำการทดสอบตามที่ได้รับมอบหมาย และวางแผนดำเนินการสืบค้นที่มาของส่วนผสมที่ทำการตรวจว่ามีมาตรฐานและความปลอดภัยเพียงพอ เพื่อรายงานผลในคาบต่อไป (เช่น น้ำส้ม เป็นน้ำส้มสายชูแท้หรือไม่ ยี่ห้ออะไร มีตรา อย.รับรองหรือไม่ / ถั่วลิสงป่น มีที่มาอย่างไร ที่ร้านค้าเองใหม่ ๆ หรือซื้อมาจากที่ไหน เป็นต้น)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ชายหนุ่มกับต้นไม้

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ตรวจสอบผลงานในการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหารและน้ำดื่มในโรงเรียน

5.2 สังเกตการร่วมกิจกรรมในการตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหาร ด้วยวิธีทดสอบเบื้องต้น

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของอาหารและน้ำดื่มที่ปลอดภัย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

ก๊วยเตี๋ยวะหมี

ก๊วยเตี๋ยวะหมี (ซำ) แกงกะหรี่มัสมั่น ขนมจีนทอดมัน (ซำ)
เนื้อสแต็กสตู แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่ใส่พริกไทย โอโฮ แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่ใส่
พริกไทย โอโฮ

เกม

วิ่งสองขา

วิธีเล่น

1. หมู่ลูกเสือคัดเลือกตัวแทนหมู่ละ 2 คน ผูกขาขวาและขาซ้ายของคู่เข้าด้วยกันแล้ว
เข้าแข่งขันวิ่ง 2 ขา กับหมู่อื่น ๆ
2. หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

สารพิษในก๋วยเตี๋ยว อันตรายต่อคนส่ง

ก๋วยเตี๋ยวเป็นอาหารยอดนิยมของคนทุกวัย แต่เราเคยรู้บ้างไหมว่าเครื่องปรุงแต่ละอย่างที่เป็นส่วนผสมของก๋วยเตี๋ยวที่สุกแล้วนั้น อาจจะมีสารพิษที่ปนเปื้อนติดมาด้วย ตัวอย่างเช่น

1. ยาฆ่าแมลงที่ใช้ปราบศัตรูพืช ที่ปนเปื้อนมากับผักสดที่ใส่ในก๋วยเตี๋ยวถ้าล้างออกไม่หมด และเมื่อกินเข้าไปสะสมในร่างกายมาก ๆ จะทำให้อ่อนเพลีย คลื่นไส้ ปวดท้อง จนถึงขั้นหมดสติได้

2. น้ำส้มสายชูปลอม โดยใช้กรดเกลือหรือกรดกำมะถัน ซึ่งเป็นกรดที่กัดกร่อนอย่างแรง กินไม่ได้ เมื่อร่างกายได้รับน้ำส้มสายชูปลอมในปริมาณมาก จะเกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ บางครั้งอาจร้ายแรงถึงขั้นกระเพาะทะลุได้

3. ถั่วลิสงและพริกป่น ถ้าเก็บไว้นานหรืออยู่ในที่อับชื้นจนขึ้นรา จะมีสารอัลฟาโทกซิน ซึ่งเป็นสารพิษที่เชื้อราสร้างขึ้น เมื่อกินเข้าไปสะสมในร่างกาย จะทำให้เซลล์ตับถูกทำลาย ในที่สุดอาจกลายเป็นมะเร็งที่ตับได้

4. สารตะกั่ว เกิดจากการใช้หม้อถูก ๆ ประเภทที่บัดกรีโดยใช้วัสดุที่มีสารตะกั่วปนอยู่ เมื่อถูกน้ำร้อนสารตะกั่วจะละลายออกมาปนกับน้ำซุ๊ป เมื่อกินเข้าไปสะสมในร่างกาย จะทำลายระบบประสาท ไต และเม็ดเลือด ผู้ที่เป็นพิษเฉียบพลันจะทำให้สมองบวมและชัก หรือเป็นอัมพาตได้

5. สารบอแรกซ์ เป็นสารที่มักใส่ในลูกชิ้น และอาหารที่ต้องการความกรอบ ทำให้เกิดอาการปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วง และถ้าสะสมในร่างกายมาก ๆ อาจทำให้เสียชีวิตได้

6. สารฟอกขาว พบในถั่วงอกทำให้ขาวววนน่ากิน ทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องร่วง ถ้าสะสมนาน ๆ ทำให้เป็นโรคหอบหืดได้

7. สารเร่งเนื้อแดง ฟาร์มที่ไม่ได้มาตรฐานจะเลี้ยงหมูด้วยสารนี้ เพื่อให้เนื้อมีสีแดงสด ถ้าสะสมในร่างกายมาก ๆ ทำให้เกิดอาการปวดหัว อาเจียน กล้ามเนื้อกระตุกได้

8. น้ำมันเก่า เครื่องปรุงที่ทอดมาจากน้ำมันที่ทอดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จะมีสารอนุมูลอิสระ ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง

9. เชื้อจุลินทรีย์ การลวกก๋วยเตี๋ยวไม่นานพอ หรือลวกเนื้อแค่พอดิบ ๆ สุก ๆ รวมทั้งการล้างผักไม่สะอาด เครื่องปรุงรสที่ไม่มีฝาปิด คนทำก๋วยเตี๋ยวใช้มือที่ไม่สะอาดหรือมีแผลหยิบเครื่องปรุง ฯลฯ เหล่านี้ อาจเป็นสาเหตุให้มีเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อนเข้าสู่ร่างกายได้ ทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องร่วง ซ็อกหมดสติ ไปจนถึงเสียชีวิตได้

10. สารโพลาร์ ใช้เคลือบเส้นก๋วยเตี๋ยวให้เป็นมันเงาดูน่ากิน สารตัวนี้ทำให้เกิดมะเร็งตับ และมะเร็งเม็ดเลือดขาวได้

เมื่อรู้แบบนี้แล้วก็ควรจะระมัดระวังตรวจสอบความปลอดภัย ถ้าไม่แน่ใจว่าปลอดภัย ควรหลีกเลี่ยงไม่กิน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ชายหนุ่มกับต้นไม้

ในวันหนึ่งลูกชายเจ้าของสวนผลไม้กำลังเดินเล่นอยู่ในสวนผลไม้ตามปกติ เขาก็สังเกตเห็นต้นไม้ที่ปลูกไว้รอบๆ สวนแล้วคิดขึ้นมาได้ว่า “ต้นไม้เหล่านี้ไม่มีประโยชน์อันใดเลย ไม่มีทั้งดอกที่สวยงามและผลให้เก็บกิน ทำไมเราต้องปลูกมันไว้ด้วยก็ไม่รู้”

เมื่อคิดได้ดังนั้นเขาจึงได้สั่งให้คนงานช่วยกันตัดต้นไม้ออกให้หมด หลายวันต่อมาเมื่อต้นไม้รอบๆ สวนถูกโค่นลงจนหมด ทำให้เหล่าสัตว์น้อยใหญ่ในป่าโดยรอบต่างสังเกตเห็นผลไม้ในสวนของเขา จึงพากันเข้ามาขโมยกินผลไม้ของเขาทั้งหมด เหลือทิ้งไว้เพียงสวนที่ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ลูกชายเจ้าของสวนผลไม้เห็นเข้าดังนั้นจึงคิดขึ้นมาได้ว่า “ข้าไม่เอาตัดต้นไม้ที่เป็นเสมือนรั้วบ้านของข้าทิ้งไปเลย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีคุณค่าและประโยชน์ในตัวเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 รู้เท่าทันสื่อ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือเห็นความสำคัญและเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อได้
- 1.2 ลูกเสือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือได้

2. เนื้อหา

การรู้เท่าทันสื่อ คือ การรู้ทันสิ่งที่สื่อกำลังนำเสนอ โดยอาศัยฐานความคิดของคนที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ และไม่ประมาท แต่ใช้ปัญญาและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ ผู้รู้เท่าทันสื่อเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการชี้นำของสื่อในสังคมยุคใหม่ได้ อย่างฉลาด และมีเหตุผล

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร ที่มีโฆษณา
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงช่างโชคดี
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) หมู่ลูกเสือ ร่วมกันตัดโฆษณา จากหนังสือพิมพ์ /นิตยสาร จำนวนหมู่ละ 20 ชิ้น
 - 2) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปว่า สินค้าในโฆษณาแต่ละชิ้นนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อครอบครัวของลูกเสือหรือไม่ แล้ววางแยกออกเป็น 2 กอง คือ จำเป็น และไม่จำเป็น
 - 3) หมู่ลูกเสือส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็น “สินค้าส่วนใหญ่ เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียด จะพบว่าไม่ใช่ของจำเป็นในชีวิตประจำวันเลย แต่เหตุใดสินค้าเหล่านี้จึงยังมีผู้ซื้ออยู่จำนวนมาก”
 - 5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป (สินค้าส่วนใหญ่ ไม่เป็นสิ่งจำเป็นต่อครอบครัว แต่การโฆษณาของสื่อมีผลกระทบกระตุ้นให้เกิดความอยากซื้อ ทั้งที่ไม่จำเป็น)
 - 6) ผู้กำกับลูกเสือเสนอแนะ เพิ่มเติม เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับแพะ
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 อธิบายความสำคัญและเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักและรู้เท่าทันสื่อว่าควรเชื่อถือได้แค่ไหน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

ช่างโชคดี

ช่างโชคดีวันนี้มาพบเธอ (ซ้ำ)	ฉันดีใจจริงนะเออมาพบเธอฉันสุขใจ
เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร (ซ้ำ)	มาร้องรำเพลงนฤทัยให้หัวใจสุขสำราญ
ตบมือไปกันให้พร้อมเพรียง (ซ้ำ)	ยกมือไกว สายหัวเอียง ให้พร้อมเพรียงตามกัน
แล้วหมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้ำ)	มือเท้าเอว ซอยเท้าพลันให้พร้อมกันเถิดเอ๋ย

ใบความรู้

การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

สื่อทุกชนิด เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นธุรกิจที่ลงทุนสูง และมีรายได้หลักจากโฆษณาที่เจ้าของสินค้ามาใช้บริการ

โฆษณาจึงเป็นสิ่งที่ตั้งใจออกแบบมา เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายซื้อสินค้าให้มาก ๆ กระบวนการผลิตสื่อโฆษณา จึงให้แต่ข้อมูลด้านดีเท่านั้น โฆษณาบางอย่างใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย ทำให้ดูเสมือนจริงแต่ไม่จริง จึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ซื้ออย่างมาก เช่น ผลิตภัณฑ์เสริมความงามที่ทำให้หน้าขาว ลดสิ่วฝ้า เป็นต้น บางชนิดเน้นการสร้างภาพลักษณ์แต่ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า เช่น ชาพร้อมดื่มยี่ห้อต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่เน้นภาพลักษณ์ความเป็นญี่ปุ่น แต่ในความเป็นจริงเครื่องดื่มประเภทนี้มักมีปริมาณน้ำตาลที่สูงมาก ซึ่งเป็นผลเสียอย่างมากต่อผู้บริโภค

นอกจากนี้สื่อยังนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร อีกหลายด้าน ทั้งสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สื่อจึงมีอิทธิพลซึ่งนำได้สูง โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อเปรียบเทียบ คนเหล่านี้มักจะเชื่อทุกสิ่งที่สื่อนำเสนอ ผู้ผลิตสื่อและผู้ใช้สื่อเป็นเครื่องมือจึงสามารถชี้นำผู้บริโภคไปในทางที่เขาต้องการได้ ข้อสำคัญต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่สื่อข่าวสารต่าง ๆ ล้วนเป็นผลผลิตของสังคมเช่นกัน ดังนั้น จึงอาจเต็มไปด้วยอคติและกิเลสที่เราในฐานะ "ผู้บริโภค" ต้องรู้เท่าทันและสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง นี่คือนิยามที่แวดวงวิชาการเรียกว่า **"การรู้เท่าทันสื่อ"**

การรู้ทันสื่อ จึงเป็นการรู้ทันสิ่งที่สื่อกำลังนำเสนอ โดยอาศัยฐานคิดของคนที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ และไม่ประมาท แต่ใช้ปัญญาและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ ตั้งข้อสงสัย รวมทั้งเป็นผู้บริโภคที่กระตือรือร้น แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมและเปรียบเทียบจากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ ผู้รู้เท่าทันสื่อเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการชี้นำของสื่อในสังคมยุคใหม่ได้อย่างฉลาด และมีเหตุผล

สรุปสั้นๆ ได้ว่าการรู้เท่าทันสื่อคือการรู้เท่าทันบริโภคนิยม รู้เท่าทันการเมือง รู้เท่าทันสังคมและตนเอง

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกกับแพะ

สุนัขจิ้งจอกกับแพะเป็นเพื่อนกัน พวกมันมักจะถกเถียงกันอยู่เรื่อยๆ ว่าใครจะฉลาดกว่ากัน วันหนึ่งขณะที่พวกมันชวนกันกระโดดลงไปที่แม่น้ำในบ่อที่ชาวบ้านช่วยกันสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บน้ำ แต่เพราะความหิวเลยไม่ทันสังเกตว่าบ่อน้ำนั้นลึกมาก พอกินน้ำในบ่อจนอิ่มแล้ว ต่างก็พยายามหาทางขึ้นจากบ่อ แต่ก็จนปัญญา สุนัขจิ้งจอกผู้ฉลาดและเจ้าเล่ห์กว่า จึงออกอุบายให้แพะยื่นเอาขาหน้าทั้งสองเกาะกำแพงบ่อไว้ แล้วยึดตัวให้เต็มทีเพื่อผลัดกันปีนขึ้นไป สุนัขจิ้งจอกใช้โอกาสนั้นเหยียบตัวแพะแล้วกระโดดขึ้นไปได้ก่อน แล้วมันจึงหันมาพูดเยาะเย้ยแพะว่า “ถ้าเจ้าฉลาดอย่างที่เจ้าว่า เจ้าก็จงหาทางปีนขึ้นมาจากบ่อเอาเองเถิด ข้าไปก่อนนะ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่มีความฉลาด ย่อมเอาตัวรอดได้เสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 โฆษณาเป็นพิษ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอธิบายปัญหาสังคมที่มีอยู่ได้
- 1.2 ลูกเสือมีทักษะในการสำรวจ สังเกต และรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคมได้
- 1.3 ลูกเสือมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมสำรวจเป็นทักษะที่ทำทลายความสามารถของลูกเสือ นอกจากจะสำรวจธรรมชาติแล้ว การสำรวจสังคมยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความตระหนักในปัญหาสังคมที่มีอยู่ และรู้จักระวังป้องกันตนเองได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ใบความรู้ เรื่อง สรุปเนื้อหาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงใต้ร่มธงไทย
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องกฎหมายห้ามโฆษณา เหล้า พร้อมแจกใบความรู้ “สรุปเนื้อหาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ศึกษาร่วมกัน ในเวลา 10 นาที
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือถามความเห็นของกองลูกเสือว่าเห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ เพราะอะไร
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือทำการสำรวจ สังเกตและวิเคราะห์ (สอดแนม) ว่าในชุมชนของเรามีการละเมิดโฆษณาตามพรบ.ฉบับนี้หรือไม่ และละเมิดอย่างไร โดยการสังเกตแบบเงียบ ๆ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การเอาผิด หรือร้องเรียนใดๆ เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดของผู้ประกอบการค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - (4) ลูกเสือแต่ละหมู่วางแผนออกสำรวจ เพื่อรายงานในครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ที่มาของเครื่องหมายลูกเสือโลก
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกมการแข่งขันโฆษณา
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานผลการสำรวจ(สอดแนม) โดยเล่ารายละเอียดรูปแบบที่ละเมิดการห้ามโฆษณาให้เพื่อนฟัง

(2) ผู้กำกับลูกเสือเปิดโอกาสให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็นต่อผลการสำรวจ

(3) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และช่วยเพิ่มเติม ในประเด็น “ลูกเสือควรมีส่วนร่วมในเรื่องทำนองเดียวกันได้อย่างไร เช่น การละเมิดสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ การละเมิดกฎหมายยอมให้ผู้เยาว์ที่อายุน้อยกว่า 18 ปี เข้าไปเที่ยวในสถานที่เที่ยวกลางคืน เป็นต้น”

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ผีงงขอพร

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

5.1 อธิบายเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่มีอยู่

5.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมสำรวจ สังเกต และรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคม

5.3 แบบประเมินการมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

ใต้ร่มธงไทย

ใต้ร่มธงไทย ร่มเย็นเหมือนดั่งอยู่ในร่มโพธิ์ร่มไทร ที่มีกิ่งใบแผ่หนา
ชาติไทยใหญ่หลวงแตกกระจัดกระจาย ถูกแบ่งแยกย้ายไปอยู่หลายสาขา
เชิญพวกพี่น้องพี่น้องมาพร้อมกัน เชิญอยู่ใต้ร่มธงไทย
เลือดเนื้อผ่าไทยนี้ควรมีสमानฉันท์ เหมือนน้องพี่เลือดเนื้อเรามีสายเดียวเกี่ยวพัน
ใต้ร่มธงไทยร่มเหมือนดั่งโพธิ์ไทร ใต้ร่มธงไทยเย็นเหมือนใต้แสงจันทร์

เกม

การแข่งขันโฆษณา

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนออกมาเลียนแบบโฆษณาจากสื่อ(โทรทัศน์) แล้วหมู่ที่เหลือช่วยกัน
ทายว่าเป็นการโฆษณาอะไร ทำจนครบทุกหมู่

ใบความรู้

สรุป พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ให้ไว้ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (6) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

- (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรา 28

ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใดๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การเร่ขาย

(3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย หน้า 45 เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก
ราชกิจจานุเบกษา 13 กุมภาพันธ์ 2551

(4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชคการ
ชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดีมแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อ
หรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดีมแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดีมแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น
หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดีมแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่าง
ของเครื่องดีมแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดีมแอลกอฮอล์ รวมถึง
การกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดีมแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม

(6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ
มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดีมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยง
ตามประเพณี

(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พัก
ส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดีม
แอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(5) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้า
ในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

เรื่องสั้นที่เป็นคติสอนใจ

ที่มาของเครื่องหมายลูกเสือโลก

1. ดอกกลิลลี่สีขาว มี 3 กลีบ ดอกกลิลลี่เป็นสัญลักษณ์แห่งการทำความดี ส่วน 3 กลีบ หมายถึงคำปฏิญาณ 3 ข้อ
2. รูปดาว 5 แฉก 2 ดวง ในกลีบดอกกลิลลี่ด้านซ้ายและขวา รวมกันเป็น 10 แฉก หมายถึงกฎลูกเสือ 10 ข้อ
3. เส้นเชือกสีขาวที่ล้อมรอบดอกกลิลลี่แสดงถึงโลกใบนี้ เกลิยวเชือก หมายถึงสมาชิกลูกเสือทั่วโลก
4. ปลายเชือกทั้งสองมาผูกกันเป็นเงื่อนพิรอด แสดงถึงการจับมือกันแบบลูกเสือ "ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสือทั่วโลก"

ฝั่งขอพร

พระอิศวรตรัสถามฝั่งที่มักจะน่าน้ำฝั่งสดๆ เต็มรวงมาถวาย อยู่เสมอว่า "เจ้าอยากได้พรใด จงขอมา ข้าจะให้พรแก่เจ้า" ฝั่งคิดอยู่ชั่วขณะจึงทูลตอบว่า "ข้าอยากได้เหล็กในพระเจ้าข้า เมื่อต่อยเหล็กในมีพิษใส่ใคร ผู้นั้นจะต้องตายทันที"

คำขอของฝั่งทำให้พระอิศวรทรงกริ้วที่ฝั่งคิดทำร้ายผู้อื่น แต่พระองค์ก็ทรงจำต้องให้พรตามที่ลั่นวาจาไว้ "ได้ ข้าจะให้พรแก่เจ้า แต่คนหรือสัตว์ที่ถูกเจ้าต่อยจะไม่ตายในทันที ส่วนเจ้านั้น เมื่อปล่อยเหล็กในเมื่อใดก็ต้องตายเมื่อนั้น"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่คิดให้ร้ายผู้อื่น มักต้องได้รับกรรมด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 12 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินผลการผ่านหรือไม่ผ่านกิจกรรมได้
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือสามารถรับการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนาได้
- 1.3 เพื่อให้ลูกเสือเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการเรียนรู้และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

6.บันทึกผลหลังสอน

1. ด้านความรู้

.....
.....

2. ด้านการปฏิบัติงาน

.....
.....

3. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ของหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ของผู้อำนวยการโรงเรียน

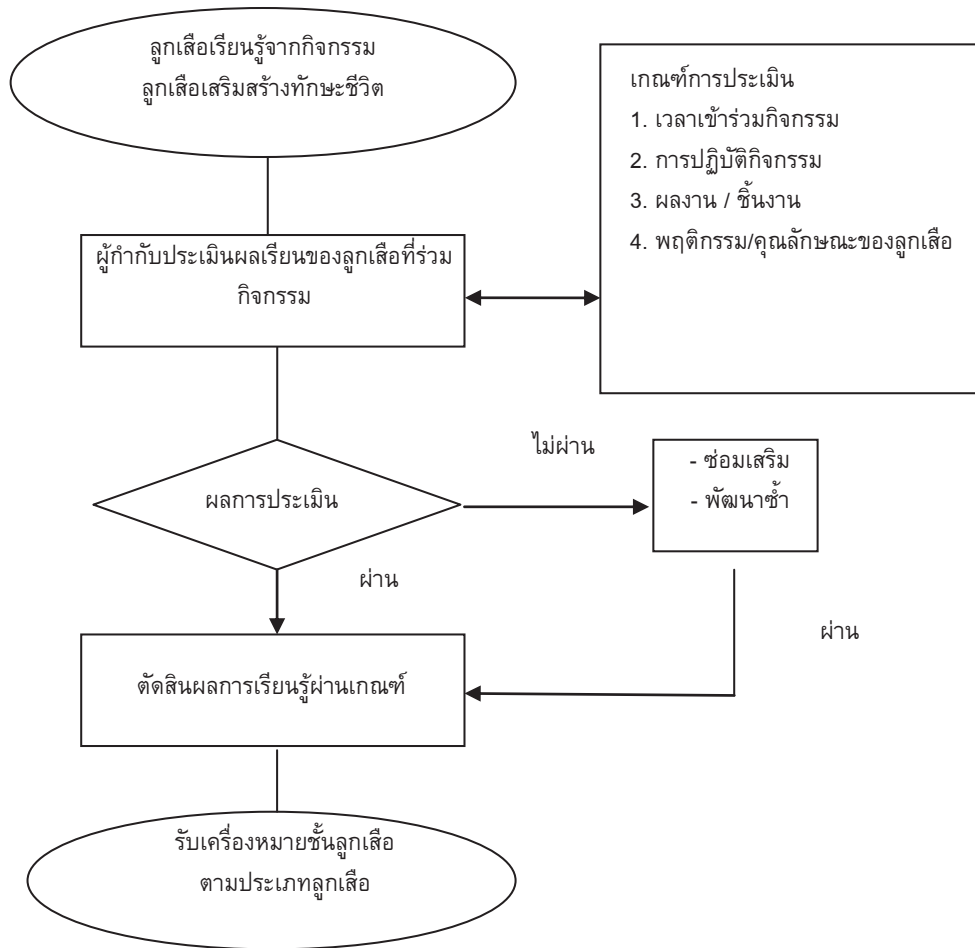
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

Flow Chartกระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินการเรียนรู้ทักษะจากกิจกรรมตามแผน

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1	การแต่งเครื่องแบบลูกเสือ			
2	ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ			
3	ดีติดดาว			
4	การคบเพื่อน			
5	วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น			
6	เด็กติดเกม			
7	ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ			
8	ความซื่อสัตย์สุจริต			
9	ความเป็นสุภาพบุรุษและสภาพสตรี			
10	ขณะนี้ไม่มีมูลค่า			
11	ระเบียบแถวลูกเสือ			
12	การกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักรวม			
13	การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักรวม			
14	การก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และการปรุงอาหาร			
15	การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ			
16	เงื่อนไขของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่			
17	การปฐมพยาบาล			
18	ภัยสังคมทางอินเทอร์เน็ต			
19	เบื้องหลังก้าวเดียว			
20	รู้เท่าทันสื่อ			
21	โฆษณาเป็นพิษ			
ผ่าน				

สรุป

คะแนน 47 – 63 ได้ระดับคุณภาพ 1 (ดีมาก)

คะแนน 22 – 46 ได้ระดับคุณภาพ 2 (ดี)

คะแนน 1 – 21 ได้ระดับคุณภาพ 1 (พอใช้)

เกณฑ์การประเมิน

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี(2)	พอใช้(1)
1. แต่งเครื่องแบบลูกเสือตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบได้อย่างถูกต้อง	แต่งเครื่องแบบลูกเสือตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบได้อย่างถูกต้อง	แต่งเครื่องแบบลูกเสือแต่ไม่ถูกต้องตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบได้	แต่งเครื่องแบบลูกเสือ
2. ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือในเรื่องต่อไปนี้ 2.1 บอกกิจการลูกเสือโลกโดยสังเขป 2.2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ 2.3 อธิบายโครงสร้างการการบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติ 2.4 บอกบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อชุมชน	แสดงความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือได้ถูกต้องทั้ง 4 หัวข้อ	แสดงความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือได้ถูกต้อง 3 หัวข้อ	แสดงความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือได้ถูกต้อง 2 หัวข้อ
3. ตีติดดาว	สรุปผลการวิเคราะห์ความเห็นของเพื่อนๆ แล้วยอมรับ รู้จักและเข้าใจข้อดีของตนเองได้	สรุปผลการวิเคราะห์ความเห็นของเพื่อนๆ แล้วรู้จัก และเข้าใจข้อดีของตนเองได้	สรุปผลการวิเคราะห์ความเห็นของเพื่อนๆ แล้วยอมรับเฉพาะข้อดีของตนเอง
4 การคบเพื่อน	ตระหนักความสำคัญของการคบเพื่อน และมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ	เห็นความสำคัญของการคบเพื่อน และมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ	รู้ความสำคัญของการคบเพื่อน และมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ
5 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ลูกเสือนิยมจิตสำนึกและปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นนิสัย	ลูกเสือปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	ลูกเสือปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามที่มีผู้แนะนำ

เกณฑ์การประเมิน

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี(2)	พอใช้(1)
6 เด็กติดเกม	ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีแนวทางได้อย่างถูกต้อง	ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และบอกแนวทางในการป้องกันการติดเกมได้บ้าง	ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และไม่สามารถบอกแนวทางในการป้องกันการติดเกมได้บ้าง
7 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ	ลูกเสือบอกความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้ วางแผนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้อย่างเป็นนิสัย	ลูกเสือบอกความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้ วางแผนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้เป็นประจำ	ลูกเสือบอกความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้ วางแผนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้โดยมีแบบอย่างหรือมีผู้แนะนำ
8 ความซื่อสัตย์สุจริต	ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเป็นนิสัย	ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตอย่างสม่ำเสมอ	ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตโดยต้องมีผู้แนะนำ
9 ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี	เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรีได้อย่างเหมาะสม	เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรีได้	เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรีโดยที่มีผู้แนะนำ
10 ขยะนี้มีมูลค่า	เห็นความสำคัญและวางแผนการทำกิจกรรมในการแก้ปัญหาเรื่องขยะซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม	เห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมแก้ปัญหาเรื่องขยะซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม	มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี(2)	พอใช้(1)
11 ระเบียบแถวลูกเสือ 11.1 ปฏิบัติตามสัญญาณนทหวัด สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากล 11.2 ปฏิบัติกิจกรรมระเบียบแถวบุคคลทำมือเปล่า บุคคลทำประกอบอาวุธ และทำเคลื่อนที่ 11.3 ปฏิบัติกิจกรรมการสวนสนาม	ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวได้ทุกรายการ	ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวได้ 2 รายการ	ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวได้ 1 รายการ
12 การกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักรวม	บอกส่วนประกอบวิธีการเก็บและดูแลรักษาเต็นท์ที่พักรวมถึงการปฏิบัติการกาง และ รื้อเต็นท์ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและว่องไวได้	บอกส่วนประกอบวิธีการเก็บและดูแลรักษาเต็นท์ที่พักรวมถึงการปฏิบัติการกาง และ รื้อเต็นท์ได้อย่าง รวดเร็วและว่องไวได้	บอกส่วนประกอบวิธีการเก็บและดูแลรักษาเต็นท์ที่พักรวมถึงการปฏิบัติการกาง และ รื้อเต็นท์ได้
13 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักรวม	สามารถวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกลไปพักรวมค้างคืนได้อย่างถูกต้อง	สามารถวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกลไปพักรวมค้างคืนได้	สามารถวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมบรรจุเครื่องหลังได้แต่ไม่ถูกต้อง
14 การก่อและจุดไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร	ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุงอาหารสำหรับ 2 คนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุงอาหารสำหรับ 2 คนได้อย่างเหมาะสม	ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุงอาหารสำหรับ 2 คนได้

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี(2)	พอใช้(1)
15 การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ	สามารถอ่าน จัดทำแผนที่ และ ใช้เข็มทิศ นำทางไปสู่เป้าหมาย และบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สามารถอ่าน จัดทำแผนที่ และ ใช้เข็มทิศ นำทางไปสู่เป้าหมาย และบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม	สามารถอ่าน จัดทำแผนที่ และ ใช้เข็มทิศ นำทางไปสู่เป้าหมาย และบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้
16 เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	สามารถผูกเงื่อน 8-10 เงื่อน และผูกแน่น รวมทั้งสามารถบอก และใช้ประโยชน์จากเงื่อนทั้ง 8-10 เงื่อนได้	สามารถผูกเงื่อน 6-7 เงื่อน และผูกแน่น รวมทั้งสามารถบอก และใช้ประโยชน์จากเงื่อนทั้ง 6-7 เงื่อนได้	สามารถผูกเงื่อน 1-5 เงื่อน และผูกแน่น รวมทั้งสามารถบอก และใช้ประโยชน์จากเงื่อนทั้ง 1-5 เงื่อนได้
17 การปฐมพยาบาล	รู้วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ	รู้วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง	รู้วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้
18 ภัยสังคมทางอินเทอร์เน็ต	รู้เท่าทันและระวังตนเองจากภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีแนวทางในการป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย	รู้เท่าทันและระวังตนเองจากภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีแนวทางในการป้องกันได้อย่างปลอดภัย	รู้เท่าทันและระวังตนเองจากภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี(2)	พอใช้(1)
19 เบื้องหลังถ้วยเตี้ย	เห็นความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของอาหารและน้ำดื่ม และสามารถตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหารด้วยวิธีทดสอบเบื้องต้น รวมทั้งสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหาร ทั้ง 3 รายการ	เห็นความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของอาหารและน้ำดื่ม และสามารถตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหารด้วยวิธีทดสอบเบื้องต้น รวมทั้งสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหาร 2 รายการ	เห็นความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของอาหารและน้ำดื่ม และสามารถตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหารด้วยวิธีทดสอบเบื้องต้น รวมทั้งสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหาร 1 รายการ
20 รู้เท่าทันสื่อ	เห็นความสำคัญและเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ	เห็นความสำคัญและเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ	รู้และเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ
21 โฆษณาเป็นพิษ	มีทักษะในการสำรวจสังเกต และรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคม	มีทักษะการสังเกต และรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคม	รู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. ด้านทักษะลูกเสือ

มั่นใจมากกว่าจะ
ผ่านการประเมิน

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับลูกเสือ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

- (ระดับ 5) มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- (ระดับ 4) พร้อมรับการประเมิน
- (ระดับ 3) ไม่แน่ใจ
- (ระดับ 2) ยังต้องพัฒนา/ ซ่อมเสริมบางเรื่อง
- (ระดับ 1) ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

2. พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย
(ระดับ 4)

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม
(ระดับ 3)

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)
(ระดับ 2)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)
(ระดับ 1)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

สรุปแบบประเมินตนเองเป็นด้านความรู้ความเข้าใจ

นำคะแนนที่นักเรียนประเมินผลตนเองทั้ง 2 ด้าน ที่ถูกเลือกเก็บงานในลักษณะการสะสมผลงาน มาสรุปรวมเป็นคะแนนความรู้

ที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวม	ระดับคุณภาพ		
					3	2	1
1	ด้านทักษะลูกเสือ	63					
2	พฤติกรรมที่คาดหวัง	9					

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 49 – 72 ได้ระดับคุณภาพ 3

คะแนน 25 – 48 ได้ระดับคุณภาพ 2

คะแนน 1 – 24 ได้ระดับคุณภาพ 1

แบบประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของลูกเสือ

หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับลูกเสือสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือเป็นรายบุคคล ตามตารางข้างล่างนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	การศึกษา	การวิเคราะห์	การซักถาม	ระบบหมู่	รวม	ระดับคุณภาพ		
							3	2	1
		1	1	1	1	4	3	2	1

หมายเหตุ (ลงชื่อ).....

- แสดงให้เห็นว่ามีพฤติกรรมตามที่กำหนดให้ 1 คะแนน ()
- ไม่แสดงว่ามีพฤติกรรมตามที่กำหนดให้ ไม่มีคะแนน ผู้บันทึกการสังเกต

เกณฑ์การประเมิน
 คะแนน 4 ได้ระดับคุณภาพ 3
 คะแนน 2 – 3 ได้ระดับคุณภาพ 2
 คะแนน 1 ได้ระดับคุณภาพ 1

เกณฑ์การประเมิน

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)
การศึกษา	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหัวข้อที่กำหนดจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหัวข้อที่กำหนดจากแหล่งเรียนรู้เท่าที่มีภายในโรงเรียน	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหัวข้อที่กำหนด
การวิเคราะห์	ความถูกต้องและชัดเจนของรายละเอียดเรื่องที่วิเคราะห์ มีการแยกแยะองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง เหมาะสม	ความถูกต้องและชัดเจนของรายละเอียดเรื่องที่วิเคราะห์ มีการแยกแยะองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง	ความถูกต้องและชัดเจนของรายละเอียดเรื่องที่วิเคราะห์ มีการแยกแยะองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน
การซักถาม	กล้าซักถามอย่างตรงประเด็น เพื่อสะท้อนผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง หรือประเด็นที่กำหนด	ซักถามตรงประเด็น เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง หรือประเด็นที่กำหนด	ซักถามตามประเด็น ที่กำหนด โดยถูกกระตุ้นจากผู้กำกับ
ระบบหมู่	สมาชิกในหมู่มีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน และรับผิดชอบตามระบอบประชาธิปไตย	สมาชิกในหมู่มีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน และรับผิดชอบพอสมควร	สมาชิกในหมู่มีการทำงานอย่างเป็นระบบพอใช้

แบบสังเกตความมีเจตคติต่อกิจการลูกเสือ

หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับลูกเสือประเมินความมีเจตคติของลูกเสือเป็นรายบุคคลตามตารางดังต่อไปนี้

ชื่อ - สกุล	S = ความจริงใจ	C = สุภาพอ่อนโยน	O = การเชื่อฟัง	U = ความสามัคคี	T = ความประหยัด	รวม	ระดับคุณภาพ		
							ดี	พอใช้	ปรับปรุง
	1	1	1	1	1	5	3	2	1

หมายเหตุ (ลงชื่อ).....

- แสดงให้เห็นว่ามีคุณลักษณะตามที่กำหนดให้ 1 คะแนน ()

- ไม่แสดงว่ามีคุณลักษณะตามที่กำหนดให้ ไม่มีคะแนน ผู้บันทึกการสังเกต

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
ดีมาก (3)	มีเจตคติทางด้านลูกเสือ 4 - 5 รายการ
พอใช้(2)	มีเจตคติทางด้านลูกเสือ 2 - 3 รายการ
ปรับปรุง (1)	มีเจตคติทางด้านลูกเสือ 1 รายการ

แบบสรุปผลการตัดสินผลการเรียนรู้

ผู้กำกับลูกเสือนำผลการวัดเป็นระดับคุณภาพจากการสรุปแบบประเมินตนเอง แบบสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรม และแบบสังเกตความเจตคติต่อกิจการลูกเสือมาประเมินเพื่อสรุปผลการผ่านเกณฑ์ การประเมินเป็นรายบุคคล ดังตาราง

ที่	ระดับคุณภาพ			เฉลี่ย	การผ่านเกณฑ์ การประเมิน	
	สรุปแบบ การประเมิน ตนเอง	แบบสังเกต การเข้าร่วม กิจกรรม	แบบสังเกต เจตคติต่อกิจการ ลูกเสือ		ผ่าน	ไม่ ผ่าน
	(3)	(3)	(3)			
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

(ลงชื่อ).....

ผู้บันทึก

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ต่ำกว่า 1.50 ไม่ผ่าน เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป ผ่าน เกณฑ์การประเมิน

ใบความรู้

เรื่อง การประเมินกิจกรรมลูกเสือ*

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกด้วย

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปี การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

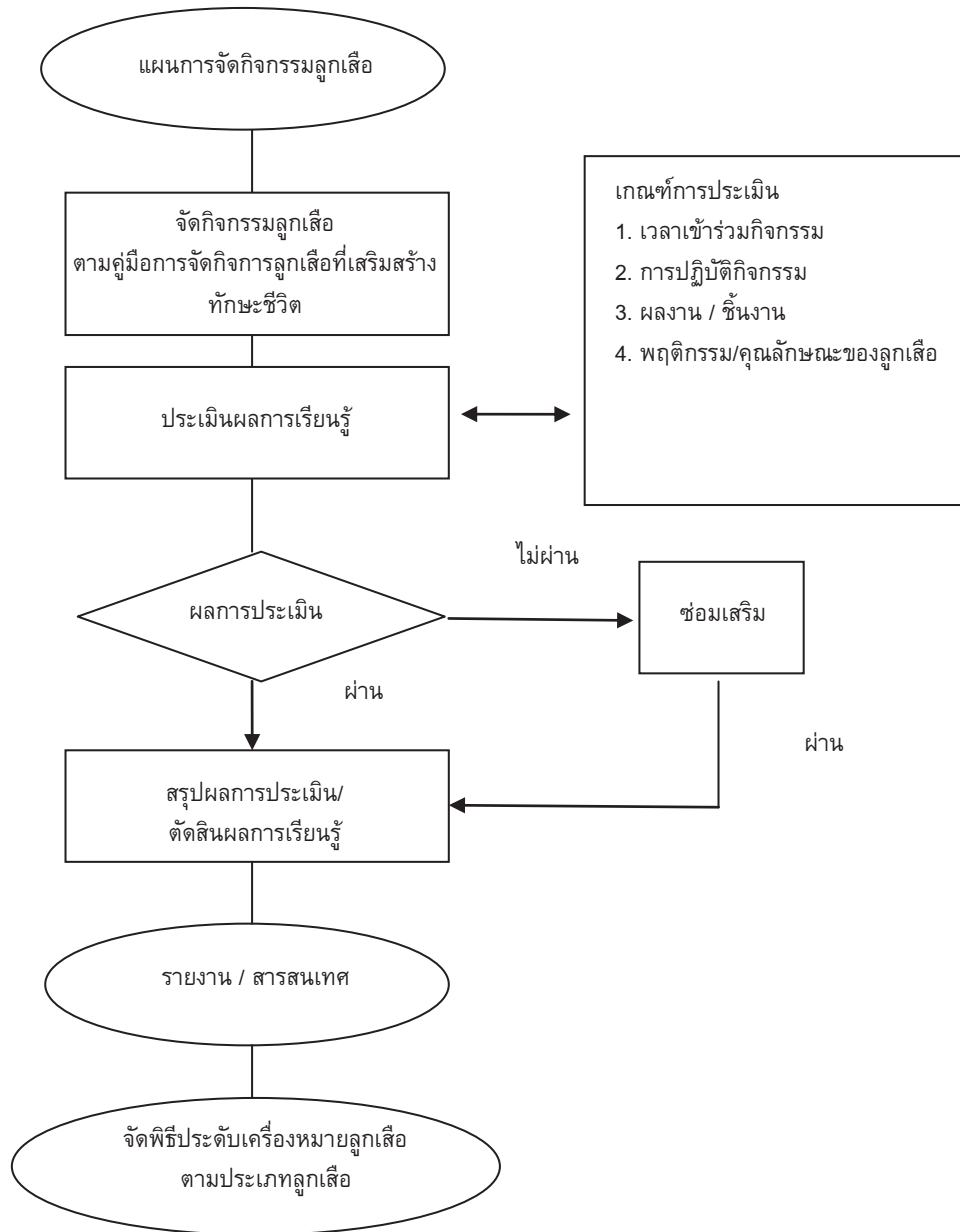
1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

*การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้

เอกสารอ้างอิงกระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 .

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน /

คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคลรายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับคือผ่าน และไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 ตัวชี้วัดให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำรอง
 - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
 - (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
 - (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
 - (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
 - (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
 - (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
 - (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
 - (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ
- 2) ลูกเสือสามัญ
 - (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
 - (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
 - (3) ฟังตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
 - (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
 - (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
 - (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - (7) รู้จักพุดเชิงบวก ไม่พุดก้าวร้าวรุนแรง
 - (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
 - (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
 - (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน สังคม
- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของตนเอง
- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก ผลลัพธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ คู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 13 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 พิธีเข้าประจำกองและประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในเกียรติของตนและเป็นแบบอย่างที่ดี
- 1.3 เพื่อให้ลูกเสือปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี
- 1.4 เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยแก่ลูกเสือ
- 1.5 เพื่อให้ลูกเสือได้ปฏิบัติตนต่อหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือ
- 1.6 เพื่อให้ลูกเสือได้รู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม

2. เนื้อหา พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 ขั้นตอนพิธีการเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.2 ธงประจำกองลูกเสือ
- 3.3 อินทราชนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสื่อดำเนินการจัดทำพิธีเข้าประจำกองให้กับลูกเสือตามขั้นตอน
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสียมอบเครื่องหมายลูกเสือโลกให้ลูกเสือ

6. บันทึกผลหลังสอน

1. ด้านความรู้

.....
.....

2. ด้านการปฏิบัติงาน

.....
.....

3. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ของหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

บันทึกความเห็นข้อเสนอแนะการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

พิธีลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๒๙๕
พิธีเข้าประจำ
กองลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้
กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จัดแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยืนอยู่ในครึ่งวงกลม ส่วนลูกเสือใหม่
ยืนอยู่นอกครึ่งวงกลมหลังหมุ่ของตนที่จะเข้าไปอยู่ ครั้น
แล้ว ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เรียกลูกเสือใหม่เข้ามา
ยืนตรงหน้า ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แล้วถามว่า.....
“(ออกชื่อลูกเสือใหม่)..... เต็มใจที่จะปฏิบัติตามตนเป็น
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หรือ”

ลูกเสือใหม่ “ข้าเต็มใจ”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า การที่
เข้ามาเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องปฏิบัติตนให้เป็น
ตัวอย่างที่ดีแก่ลูกเสือรุ่นน้องในกลุ่มลูกเสือของเรา ต้อง
แสดงให้เห็นความก้าวหน้าในชีวิตลูกเสือของเจ้าและต้อง
ปฏิบัติตนตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือทุกเมื่อ”

ลูกเสือใหม่ “ข้าทราบและปฏิบัติได้”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “เจ้าพร้อมที่จะยืนยันและ
ปฏิบัติตามคำปฏิญาณแล้วหรือ”

ลูกเสือใหม่ “ข้าพร้อมแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณ
อีกครั้งหนึ่ง”

ลูกเสือใหม่ “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

(ลูกเสือทุกคนที่อยู่ในพิธี ต้องแสดงรหัสของลูกเสือและ
จะเอามือลงต่อเมื่อลูกเสือกล่าวจบ)

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่า
เจ้าจะปฏิบัติตามคำสัญญาที่เจ้าได้กล่าวไว้”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ติดอินทราฐนุให้กับลูกเสือใหม่
แล้วกล่าวว่า

“บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และเป็นสมาชิก

ผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว ขอให้
เจ้าปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และมีความสุข
ความเจริญตลอดกาลนาน”

(ในโอกาสนี้ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อาจมอบ
บัตรประจำตัว หรือเครื่องหมายอื่น ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
และผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะแสดงความยินดีต่อลูกเสือใหม่
ด้วยก็ได้)

ลูกเสือใหม่กลับหลังหันไปแสดงความเคารพต่อ
กองลูกเสือทำวันทยหัตถ์ แล้วกลับเข้าประจำหมู่ของตน

หมายเหตุ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้ใช้ไม้งามแทนไม้พลอง (ข้อ)

ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางปฏิบัติแบบภาคผนวก

1. องค์ประกอบของการจัดทำแผนยังไม่ครบ เช่น สารสำคัญ /สารการเรียนรู้ /การวัดผลประเมินผล (รายจุดประสงค์ , พฤติกรรม) /ข้อเสนอแนะ /บันทึกหลังการสอน เป็นต้น
2. แผนการสอนที่ 4 ระเบียบแถว ให้เพิ่มการใช้ สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล ได้แก่ แถวรัศมีหรือล้อเกวียน (CART WHEEL) แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง
3. แผนการสอนที่ 23. พิธีเข้าประจำกองและประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก ควรให้ชั่วโมงเรียนที่เปิดประชุมกองตามปกติ แล้วให้มีการเรียนด้วยการสาธิตการเข้าประจำกองก่อน แล้วให้เพิ่มอีก 1 ชั่วโมงเป็นพิธีเข้าประจำกองและประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก
4. ควรเพิ่มแนวปฏิบัติการเปิดประชุมกอง และแนวทางการตรวจของรองผู้กำกับให้ชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
5. ควรเพิ่มพิธีการรายงานการเข้าฐานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509
- คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ ของ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2520
- คู่มือประภาวาระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี(ฉบับปรับปรุง) ของ สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาด และ กิจการนักเรียน พ.ศ. 2555

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

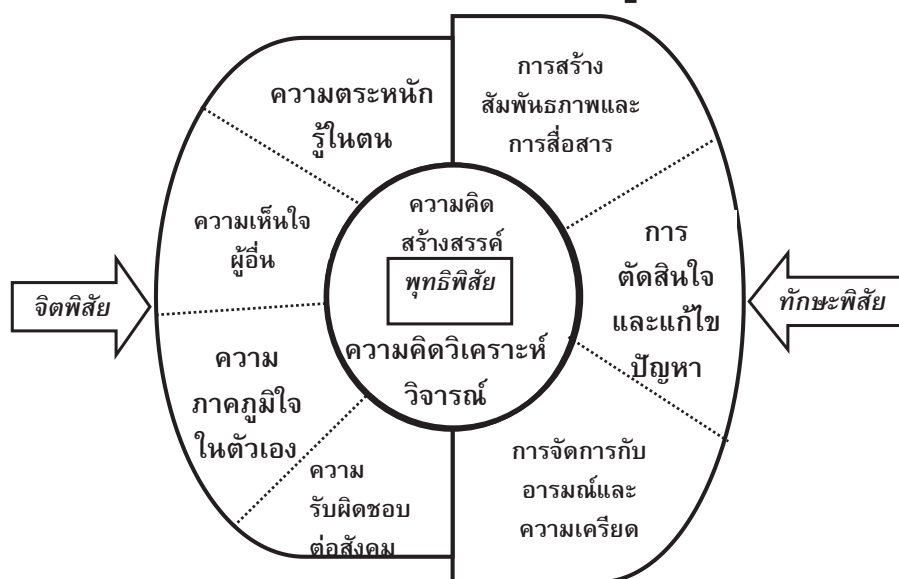
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. **ด้านพุทธิพิสัย** จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่น และสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือก

ได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คติวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คติวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาค่าปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดการกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

- การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง
- ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ
- การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกายลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์และความคิดวิจารณ์

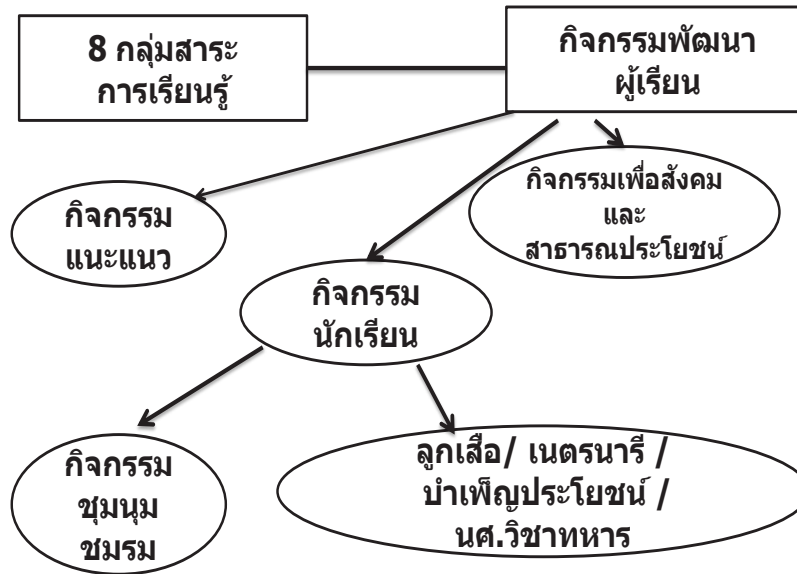
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเองและเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้กิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษา ส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาดตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ

3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม
- กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
- กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชิดธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คติวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อ
และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความ
มั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหาที่
สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุใน
หลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละ
ประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการ
กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็น

ศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมาย วิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุก ประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การ วิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)

2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหา ของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วย กิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือ เสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็น แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การ ประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัด กิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ

2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อ ร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก

4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ชั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิด

สร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปกว่าที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับ หรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดง หรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง/เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความการเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะนั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อน ที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

ภาคผนวก ค

แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ

ให้โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อดำเนินการสอนและสอบวิชาพิเศษ โดยออกคำสั่งในนามโรงเรียน เมื่อทำการสอนแล้วให้จัดสอบภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ จากนั้นให้ทำเรื่องขออนุมัติผลการสอบ และขอระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังนี้

1. รายชื่อผู้เข้าสอบ
2. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขออนุญาตสอบวิชาพิเศษต่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
3. โรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ
4. สอบภาคทฤษฎี
5. สอบภาคปฏิบัติ
6. รายชื่อลูกเสือ ที่สอบได้ - ตก แต่ละรายวิชา
7. หนังสือขออนุมัติผลการสอบและขอระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ส่งไปยังสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาเพื่ออนุมัติ
8. โรงเรียนออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือตามรายวิชาที่สอบได้

หนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

ที่/.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ / ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ
 2. รายชื่อลูกเสือ – เนตรนารี ที่สอบวิชาพิเศษ
 3. ข้อสอบภาคทฤษฎี
 4. ข้อสอบภาคปฏิบัติ
 5. โครงการ (ถ้ามี)

ด้วยโรงเรียน.....ได้ทำการอบรมและสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ ให้แก่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวนคน เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน
รวมทั้งสิ้นคน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง วันที่.....
เดือน.....พ.ศ..... โดยทำการสอบวิชาพิเศษ จำนวน.....วิชา ดังนี้

1. วิชา.....
2. วิชา.....
3. วิชา.....

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นที่
เรียบร้อยแล้ว ดังรายละเอียดที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาอนุมัติด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

โรงเรียน.....
รายชื่อลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่สอบวิชาพิเศษ

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....

.....
(.....) (.....) (.....)
กรรมการ ประธานกรรมการ กรรมการ

คำสั่งโรงเรียน.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

เพื่อให้การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....วิชา ของ
โรงเรียน.....ซึ่งดำเนินการสอบ ณ.....
ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ผลสมความมุ่งหมายทุกประการ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีนามต่อไปนี้ เป็น
คณะกรรมการ คือ

1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	กรรมการสอบวิชา.....
4.	กรรมการสอบวิชา.....
5.	กรรมการสอบวิชา.....
6.	กรรมการสอบวิชา.....
7.	กรรมการสอบวิชา.....
8.	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

หนังสือรับรองผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ที่/..... โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอรับรองว่าเป็นลูกเสือโรงเรียน.....
สอบได้วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยการอนุมัติผลการสอบของสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
ลูกเสือแห่งชาติ ที่/..... ลงวันที่
และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผลมาด้วยแล้ว โดยสอบได้วิชาพิเศษ ดังนี้

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

(ลงชื่อ).....

(.....)

.....

การเปิดและปิดประชุมกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(1) พิธีเปิดประชุมกอง

1. การชักธงขึ้น

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับลูกเสือยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบททั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งประสานกันด้านหน้าซ้าย ๑ เป็นรูปครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้กำกับ ๗ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนเป็นแนวเดียวกับผู้กำกับ ๗ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายยืนอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับ ๗ และนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับ ๗ เป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้น มือทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นรองนายหมู่หมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"นิ่ง"** ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางข้างประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้ง่ามให้เลื่อน ขึ้นมาเสมอเอว แล้วดันไม้ง่ามไปข้างหน้า เจียงไปข้างขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไพล่หลังโดยมือแบทตามธรรมชาตินิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** และผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางซ้ายหรือขวามือและหันหน้าเข้าหาเสาธง ลูกเสือทุกคนดึงไม้ง่ามเข้าหาลำตัว มือขวาอยู่ระดับเอว แล้วเลื่อนมือลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับยกเท้ามาชิดเท้าขวา

1.7 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงขึ้น"** หมู่บริการฝากไม้ง่ามไว้กับคนข้างเคียงแล้ว วิ่งออกไปพร้อมกัน (ลูกเสือออกวิ่งด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงบนพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวมกำมือและหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอกและศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนที่งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

1.8 ลูกเสือผู้ชักธงชาติทั้งสองวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าวและชิดเท้า แกะเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าวกลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ (ธงชาติอยู่ทางขวามือของคนชักธงชาติเสมอ อย่าให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติแตะพื้นเป็นอันขาด) คนทางซ้ายมือเป็นคนชักธงชาติ คนทางขวามือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรงในขณะชักธงชาติเชือกทั้งสองด้านตั้งตลอดเวลา จนกว่าธงชาติจะขึ้นสู่ยอดเสา

1.9 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วุธ"** ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือทุกคน วันทยาหัตต์ ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ (ลูกเสือทำจิ้งหะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอไหล่ คอกลงไป ข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อยไว้ คงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง และ นิ้วนาง เขยียดตรงและชิดกัน ให้ข้อแรกของนิ้วชี้แตะไม้ง่ามในร่องไหล่ขวา

1.10 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งนำร้องเพลงชาติ **"ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนร้องเพลงพร้อมกัน **"เป็นประชารัฐ มิไทยของไทยทุกส่วน...."** จนจบเพลง พอเริ่มร้องเพลงชาติให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาอย่างช้า ๆ ให้ เชือกดึง ส่วนคนทางขวามือค่อย ๆ ผ่อนเชือกให้ธงชาติขึ้นและเชือกดึงเช่นเดียวกัน ผู้ชักธงชาติจะต้อง ระยะเวลาว่าพอเพลงชาติจบ ให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วลูกเสือคนทางขวามือรับ เชือกจากลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้ายืนตรงผูกเชือกตรง ก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และชิดเท้ากลับ มายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงวันทยาหัตต์และลดมือลง พร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองกลับหลังหัน วิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน และรับนำไม้ง่ามที่ฝากมาทำท่าวันทยาวุธอย่างแข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง (การก้าว เข้าไปผูกและแก้เชือกตรง เริ่มต้นด้วยเท้าซ้าย)

1.11 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

2. สวดมนต์

2.1 ผู้กำกับสั่ง "ถอดหมวก"

2.2 ผู้กำกับสั่ง "หมู่บริการนำสวดมนต์" ลูกเสือนำไม้ง่ามมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วพิงท่อนบนไว้กับแขนซ้ายด้านในซึ่งงอตรงศอกเสร็จแล้วใช้มือขวาจับที่หมวกด้านหน้าแล้วถอด หมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสองและหนีบหมวกไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกคนถอด หมวกด้วย

2.3 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย นำสวดมนต์ย่อ ผู้บังคับบัญชา ลูก เสือและลูกเสือทุกคนสวดมนต์ตามพร้อมกัน (สวดนำ) **"อรหํ สรรพ สรรพทุโธ ภควา"** (สวดตาม) **"อรหํ สรรพ สรรพทุโธ ภควา"** สวดนำและสวดตามจนจบ

3. สงบนิ่ง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"สงบนิ่ง"** (ลูกเสือลดมือขวาที่ถือหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว แขน เขยียดตรง พร้อมกับวางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย) สงบนิ่งประมาณ 1 นาที

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"สวมหมวก"** ลูกเสือเงยหน้าขึ้น สวมหมวก แล้วใช้มือขวาจับไม้ ง่าม มาอยู่ในท่าตรง

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** ผู้กำกับก้าวเดินไปยืนตรงที่หน้าเสาธง เช่นเดิม

4. ตรวจ

การตรวจมี 2 ประเภท คือ รองผู้กำกับตรวจและนายหมู่ตรวจ โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

ก. ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง จะตรวจในเรื่องความสะอาดสุขภาพของร่างกาย อุปกรณ์ที่ผู้กำกับสั่งให้เอามาในการเรียนการสอน

ข. ถ้าเป็นการตรวจในตอนปิดประชุมกอง จะตรวจเครื่องแบบเครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด หากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่คนพบเห็นได้

4.1 รองผู้กำกับ

4.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจ เชือก"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลงเมื่อรองผู้กำกับลดมือลง (รองผู้กำกับวิ่งไปทำความเคารพผู้กำกับก่อนตรวจนั้น จะต้องพิจารณาจังหวะให้ดี อย่าทำความเคารพพร้อมกัน) รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

4.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์เมื่อนายหมู่รายงาน และลดมือลงเมื่อรายงานจบ) นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าวและชิดเท้ามายืนตรงที่เดิม นายหมู่วันทยาวุธและสั่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียบ-อาวุธ"**

4.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก

4.1.4 รองผู้กำกับสั่งนายหมู่ **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือคนแรกและคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้ง่ามขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้ง่ามลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน เมื่อตรวจลูกเสือถึงคนสุดท้ายแล้ว ให้นายหมู่ลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือเดินย้อนกลับที่เดิมเหมือนตอนแรก นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ, พัก"**

4.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ บางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกคนก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่มายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับ ในข้อ 4.1.4 โดยทำเหมือนกับรองผู้กำกับทุกประการ

4.3 การรายงานการตรวจ

4.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือขอขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังจากตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานต่อผู้กำกับว่า **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้ตัดเดือนแล้ว, ครับ" เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป (รองผู้กำกับเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้รายงานผลการตรวจได้เลย ไม่ต้องรอให้เสร็จทุกหมู่ก่อนจึงค่อยรายงาน)**

4.3.2 นายหมู่ลูกเสือรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยื่นหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ลูกเสือยืนตรง, วันทยอาวุธและเรียบอาวุธ ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยอาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ" เมื่อจบการรายงาน นายหมู่เรียบอาวุธ ถอยกลับเข้าที่ แล้วทำวันทยอาวุธ แล้วเรียบอาวุธ, ตามระเบียบพัก นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วิ่ง"** นายหมู่ทุกคนทำวันทยอาวุธและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหันมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม**

5. แยก

ผู้กำกับสั่ง **"กอง-ตรง, กอง-แยก"** ลูกเสือทุกคนขวาหันแล้วแยกไปปฏิบัติกิจกรรมอื่นต่อไป

(2) เกม-เพลง

เกมหรือการเล่นของลูกเสือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภท ทั้งในทางจิตใจและการบริหารร่างกาย เกมช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องนิสัยใจคอ อารมณ์ดี น้ำใจ นักกีฬา การรักหมู่คณะ ความอดทน ระเบียบวินัย และความไม่เห็นแก่ตัว ทุกครั้งที่มีการประชุมกองจะต้องมีการจัดการให้เด็กเล่นเกมเพื่อบริหารร่างกายเป็นการฝึกอบรมเด็กในทางจิตใจไปในตัว เกมที่ใช้จะต้องเลือกเกมที่เหมาะสมต่อวัยของเด็กด้วย หรือการร้องเพลงเพื่อเป็นการปลุกใจ คลายอารมณ์ ก่อให้เกิดความร่าเริงบันเทิงใจ และการร้องเพลงเป็นเพลงหมู่หรือร้องพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี

(3) การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับลูกเสือจะกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งเขียนเป็นแผนการสอนหรือโครงการสอน ในแต่ละคาบจะกำหนดเนื้อหาสำหรับเขียนไว้ในการประชุมกอง การสอนอาจจะสอนเป็นฐาน แล้วมีการเปลี่ยนฐาน โดยกำหนดเวลาให้ อาจจะมี 1 ฐานหรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลูกเสือและความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนเทคนิคการสอนอาจจะเป็นแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือปฏิบัติจริง แล้วแต่เนื้อหาที่กำหนด หรืออาจจะให้นายหมู่สอนภายในหมู่ตนเองก็ได้

การรายงานเพื่อเข้าฝึกตามฐาน

การฝึกลูกเสือตามฐานต่าง ๆ นั้น ให้จัดฐานแต่ละฐานเป็นวงกลมหรือรูปเหลี่ยมมีศูนย์กลาง ระยะทางระหว่างฐานควรเท่ากัน เส้นทางเดินทางให้สะดวก บางฐานอาจมีเส้นทางเข้าสู่ฐานไม่ต้องตรงอ้อมสิ่งปลูกสร้าง พุ่มไม้ หรือบ่อน้ำ ก็คงคำนึงถึงเวลาเดินทางให้เท่ากับฐานอื่น ๆ มิฉะนั้นแล้วลูกเสือจะเสียเวลา เดินทางมาก ไม่ได้ได้รับความรู้ในฐานนั้นเต็มที่

การเคลื่อนที่เข้าฐานนิยมเคลื่อนโดยเวียนขวา คือ ไปตามเข็มนาฬิกา ฉะนั้น ผู้อยู่ประจำฐาน (วิทยากร) จะต้องหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของวงใหญ่ เมื่อลูกเสือฝึกครบเวลามีสัญญาณปล่อยตัวแล้ว จะเข้าแถวหน้ากระดาน ทำขวาหัน แล้วเคลื่อนที่ตามนายหมู่ได้เลย

การเข้าฐานครั้งละหลายหมู่ แต่ละหมู่นั้นนายหมู่ต้องรายงานเองทุกหมู่ แต่รายงานทีละหมู่ไม่ควรที่จะให้หมู่ใดหมู่หนึ่งรายงานรวมหมดทีเดียว เพราะนายหมู่จะสั่งการได้เฉพาะลูกหมู่ตนเองเท่านั้น หากมีการเข้าฐานมากหมู่จนเกินไปจะเสียเวลามาก ก็เปลี่ยนการเข้าฐานแบบวิทยากรเคลื่อนที่ไปหาลูกเสือ ซึ่งแบบนี้จะสามารถมีผู้แทนสั่งเคารพคนเดียวได้เสมือนครูเข้าห้องสอน

1. การรายงานกรณีทุกคนมีอาวุธ

เมื่อนายหมู่นำลูกหมู่ไปถึง ผู้ประจำฐานให้เข้าแถวหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนตรงหน้าผู้ประจำฐาน นายหมู่นั้น **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** เฉพาะนายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว ทำวันทยาวุธ แล้วรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ"** รายงานเสร็จทำเรียบอาวุธ แล้วถอยหลัง 1 ก้าวเข้ามาในแถว ทำวันทยาวุธไว้ให้เหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** และสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** (ช่วงนี้วิทยากรประจำฐานควรสั่ง **"พักแถว"** ก่อนก็ได้)

จากนั้นผู้ประจำฐานจะเริ่มสอนหรือฝึก ทางที่ดีผู้ประจำฐานควรสั่ง **"ตรง"** และสั่ง **"พักแถว"** ก่อนจึงเริ่มสอนก็จะเป็นการเหมาะสมมาก เพราะการสอนนั้นลูกเสื่อย่อมอยู่ในท่าพักตามระเบียบไม่ได้

สำหรับผู้ประจำฐานเมื่อนายหมู่สั่ง **"วันทยา-วุธ"** ก็รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และก็ค้างอยู่อย่างนั้นจนกว่านายหมู่จะก้าวออกมาและรายงานจบ เมื่อนายหมู่รายงานจบเรียบอาวุธ ผู้กำกับจะลดมือลงพร้อมกันตอนนี้ (มิใช่คอยลดมือลงพร้อมลูกเสือในแถว)

2. การรายงานกรณีมีอาวุธเฉพาะนายหมู่

การเข้าเรียนตามฐานบางกรณีนั้น เพื่อความสะดวกผู้กำกับหรือผู้สอนวิชาอาจสั่งให้ ลูกเสีรรวมอาวุธไว้ ให้นำติดตัวไปเฉพาะนายหมู่ก็ได้ หรือการเข้าค่ายพักแรมกรณีที่น่าอาวุธไปเฉพาะนายหมู่ เพราะไม่สามารถนำพลอง ไม้ง่าม จำนวนหลายร้อยอันไปได้

กรณีนี้นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง"** สำหรับตัวนายหมู่นั้นเมื่อตรงแล้วให้ทำวันทยาอูฐ-เรียบ อาวูฐ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว แล้วทำวันทยาอูฐอีก รายงาน เมื่อรายงานจบเรียบอาวูฐ แล้ว ถอยหลังเข้าที่ในแถวอยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** ทั้งนี้ ไม่ต้องทำวันทยาอูฐ อีกครั้ง เพราะขณะนั้นอยู่ใน ท่าตรงเหมือนลูกหมูแล้ว

สำหรับผู้ประจำฐาน ให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ พร้อมกับลูกเสือในแถวเคารพด้วยท่า ตรง และวันทยหัตถ์ค้างอยู่จนกว่านายหมู่จะรายงานจบ จึงเอามือลงพร้อมกับนายหมู่เรียบอาวูฐตอน รายงานจบ

3. การรายงานกรณีไม่มีอาวูฐทั้งหมด

นายหมู่จะสั่ง **"หมู่.....ตรง"** เฉพาะนายหมู่นายหมู่เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยหัตถ์ ลด มือลง ก้าวเข้าไปรายงาน ขณะรายงานก็ทำวันทยหัตถ์ รายงานว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้ว ครับ"** รายงานแล้วลดมือลงถอยหลังเข้าไปในแถว อยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ- พัก"** (ถอยเข้าไปในแถวแล้วไม่ต้องทำวันทยหัตถ์อีก)

สำหรับผู้ประจำฐานให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ ตอนที่ลูกเสือเคารพด้วยท่า ตรง ทำวันทยหัตถ์ค้างไว้จนกว่านายหมู่จะรายงานจบและลดมือลง จึงลดมือลงพร้อมกับนายหมู่

4. การเข้าฐานกรณีผู้ประจำฐานเคลื่อนที่เอง

การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับมีลูกเสือจำนวนมาก เมื่อแบ่งฐานแล้วจะได้ฐานละ หลายหมู่ หากจะให้ลูกเสือเคลื่อนที่ก็จะเสียเวลามาก จึงควรจัดให้ลูกเสืออยู่เป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ หมู่

กรณีนี้ไม่ต้องมีการรายงาน ให้ทำเหมือนครูเดินเข้าห้องสอน เมื่อผู้ประจำฐานเข้าไป ลูกเสือก็ทำความเคารพ โดยผู้กำกับจะแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ชั่วคราวไว้เป็นผู้สั่งเคารพ โดยสั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง, วันทยา-อูฐ, เรียบ-อาวูฐ, ตามระเบียบ-พัก"**

แต่ถ้าในสนามมีอาวูฐเฉพาะนายหมู่ (หลายหมู่) ก็สั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง"** เฉย ๆ แต่นายหมู่ ทุกคนที่มีอาวูฐอยู่แล้ว เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยาอูฐ เรียบอาวูฐเองโดยไม่มีใครสั่ง

สำหรับผู้ประจำฐาน เมื่อเข้าไปเขาสั่งเคารพก็รับการเคารพตามธรรมดา (วันทยหัตถ์ ลดมือ ลงเลย เพราะไม่มีการรายงาน) จะเหมือนกับครูเข้าสอนในห้องเรียน

5. การลาฐานเมื่อหมดเวลา

นายหมู่เป็นผู้สั่ง โดยออกคำสั่งว่า **"หมู่.....ตรง, วันทยา-อูฐ (นายหมู่คนเดียว กล่าว ว่า "ขอบคุณ-ครับ") เรียบ-อาวูฐ, ขวา-หัน, ตามข้าพเจ้า"**

แต่หากมีอาวูฐเฉพาะนายหมู่ ก็เพียงสั่ง **"หมู่.....ตรง (ตนเองทำวันทยาอูฐ แล้วกล่าวว่า "ขอบคุณครับ, เรียบอาวูฐ") ขวาหัน, ตามข้าพเจ้า"**

(4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ผู้กำกับควรหาเรื่องสั้นหรือนิทานมาเล่าให้ลูกเสือฟัง เพื่อแทรกคติธรรมต่าง ๆ โดย ที่ ลูกเสือได้รับไปปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความนับถือ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง เพื่อให้ลูกเสือเกิดความกล้า ความสามัคคี เกิดความรักชาติ เสียสละ กตัญญู

(5) พิธีปิดประชุมกอง

1. หัตถหมาย

1.1 ผู้กำกับยื่นตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับลูกเสือทุกคนยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว สั่ง **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบทั้งสองข้าง เขยียดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งแขนประสานกันด้านหน้าซ้ำ ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายของผู้กำกับลูกเสือ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนอยู่เป็นแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับลูกเสือเป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้นมาทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นนายหมู่ของหมู่แรกไม่ต้องสับัดหน้า และรองนายหมู่หมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"นิ่ง"** (ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน)

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้ง่ามให้เลื่อนขึ้นมาเสมอเอว แล้วเดินไม้ง่ามไปข้างหน้า เฉียงไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา มือซ้ายไพล่หลัง โดยตัวมือแบตามธรรมชาติ นิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับนัดหมาย เรื่องที่นัดหมาย คือ เรื่องที่จะต้องให้ลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกอบรมครั้งต่อไป เช่น ครั้งต่อไปจะฝึกอบรมเรื่องเงื่อนไขลูกเสือ เตรียมเชือก

2. ตรวจ

สำหรับการตรวจตอนปิดประชุมกองจะตรวจเครื่องแบบ เครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือ จะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด ถ้าหากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่ผู้พบเห็นได้

2.1 รองผู้กำกับตรวจ

2.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจเครื่องแบบ"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง เมื่อรองผู้กำกับลดมือลง รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

2.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียกอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ เมื่อนายหมู่รายงานและลดมือลงเมื่อนายหมู่รายงานจบ) นายหมู่เรียกอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนในท่าตรง ทำวันทยาวุธ และสั่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียก-อาวุธ"**

2.1.4 เมื่อรองผู้กำกับตรวจด้านหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว สั่ง **"กลับหลังหัน"** เพื่อตรวจด้านหลังอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่กลับหลังหัน รองผู้กำกับตรวจความเรียบร้อยด้านหลัง เช่น เชือกผูกมัด หมวกทรงอ่อน ผ้าผูกคออยู่ตรงกลางเสื้อ เสื้ออกนอกกางเกง หรือไม่

2.1.5 เมื่อรองผู้กำกับตรวจนายหมู่ด้านหลังเสร็จเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับสั่ง **"กลับหลังหัน"** รองผู้กำกับสั่งต่อไป **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือด้านหน้า ตรวจลูกเสือคนแรก และคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจรองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปอย่างอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้่งามขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้่งามลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 ค การตรวจเหมือนกับการตรวจนายหมู่ด้านหน้าทุกประการ ถ้า เป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง ตรวจสุขภาพร่างกาย หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน จะไม่เดินอ้อม หลัง

เมื่อตรวจด้านหน้าเสร็จทุกคน แล้วจึงเดินตรวจด้านหลังต่อไป การเดินตรวจด้านหลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเดินตรวจด้านหน้า การตรวจปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจนายหมู่ เมื่อตรวจด้านหลังเสร็จทุกคนแล้ว รองผู้กำกับและนายหมู่กลับมายืนที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยาหัตถ์ และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ-พัก"**

2.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ ในบางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกหมู่ก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังมายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับทุกประการ

2.3 การรายงานการตรวจ

2.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังจากตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยาหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานว่า **"ข้าพเจ้าได้มอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ.....หมู่.....ปรากฏว่า.....และได้ตักเตือนเรียบร้อย, ครับ"** เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป

2.3.2 นายหมู่รายงาน

นายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง หันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้วเสียก่อน เมื่อนายหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่หมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ร้ายงาน"** นายหมู่หมู่บริการรายงานการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ยืนตรง วันทยาวุธ และเรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจเครื่องแต่งกายหมู่.....ปรากฏว่า.....และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว, ครับ"** นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วัง"** นายหมู่ทุกคนวันทยาวุธและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหัน วิ่งกลับมายืนในหมู่ของตนในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมกลับหลังมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

3. ชักธงลง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** ผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางขวามือหรือซ้ายมือ หันหน้าเข้าหาเสาธง

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงลง"** ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการฝากไม้ง่ามกับลูกเสือ คนถัดไป วิ่งออกมาพร้อมกันและหยุดยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือทางขวามือก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าวและขีดเท้า แก้เลือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และ

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วุธ"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือวันทยหัตถ์ ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ ลูกเสือผู้ชักธงชาติลงทางขวามือ ค่อย ๆ ดึงเชือกลงช้า ๆ คนทางซ้ายมือค่อย ๆ ปลดปล่อยเชือกเชือกทั้งสองด้านดึงตลอดระยะเวลาขณะชักธงชาติลง เมื่อชักธงชาติลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกเสือทางขวามือรับเชือกจาก ลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว และขีดเท้า ผูกเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และขีดเท้ากลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงทำวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) กลับหลังหันวิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วรับนำไม้ง่ามที่ฝากไว้มาทำวันทยาวุธอย่างแข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง

3.4 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในที่เดิมโดยเร็ว

4. เลิก

4.1 ลูกเสือทุกคนเมื่อเรียบอาวุธแล้วก็ยังยืนอยู่ในท่าตรง

4.2 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, เลิก"** ลูกเสือทั้งหมดทำวันทยาวุธ และเรียบอาวุธ ขวามือพร้อมกัน เดินออกนอกแถว

การประชุมนายหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ที่ประชุม

การจัดที่ประชุมนายหมู่

1. ห้องประชุม ในห้องประชุมจัดให้มีโต๊ะหมู่บูชา มีพระพุทธรูป ธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และรูปของลอร์ด เบเดน เพาเวลล์

2. โต๊ะประชุม ควรจัดให้มีเก้าอี้ประชุมตามจำนวนของนายหมู่ และจัดที่นั่งเป็นพิเศษสำหรับผู้กำกับหรือรองผู้กำกับที่จะเข้าประชุมด้วยในฐานะที่ปรึกษา โดยจัดให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน

3. การจัดที่นั่ง จะต้องกำหนดไว้ให้ทราบ โดยมีการเขียนป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่นั้น ๆ เช่น ประธาน เลขานุการ หมู่สิงโต หมู่เสือ หมุ่นกห้วยวาน ฯลฯ และผู้กำกับลูกเสือ

4. ผู้เข้าประชุม

- นายหมู่ทุกหมู่ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ให้รองนายหมู่เข้าประชุมแทน
- ผู้กำกับลูกเสือ ถ้าผู้กำกับไม่อยู่ให้รองผู้กำกับเข้าประชุมแทน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่กองลูกเสือเชิญมาเพื่อแนะนำการเป็นครั้งคราว
- การเลือกประธานและเลขานุการ

5. การเข้าห้องประชุม เลขานุการจะเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าห้องประชุมจนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้ายผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั่งจะต้องไปไหว้พระพุทธรูป (ยกเว้นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น มิใช่ศาสนาพุทธ ให้แสดงความเคารพต่อธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ได้เลย) และแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามลำดับเสียก่อน โดยวิธีวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน (ยกเว้นประธานจะต้องจุกฐูปเทียนและกราบที่หน้า พระ)

6. การเปิดประชุม เป็นหน้าที่ของประธานที่จะกล่าวเปิด โดยลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุมยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าท่ามมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือแล้วกล่าวว่า “บัดนี้สมาชิกของที่ประชุมได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ขอให้สมาชิกทั้งหลายได้ใช้สิทธิและเสรีภาพของท่านโดยเสรีในการประชุมและขอให้ถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับไม่เปิดเผย” เมื่อประธานกล่าวจบแล้วลดมือลงมาแสดงรหัส สมาชิกที่เข้าประชุมยืนพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือแล้วกล่าวพร้อมกันว่า “ข้าพเจ้าจะถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ เว้นไว้แต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม” เสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

7. การพูดในที่ประชุม ก่อนพูดต้องยกมือขออนุญาต เมื่อประธานอนุญาต จึงจะพูดได้ (และจะต้องพูดกับประธานทุกครั้ง) เมื่อเวลาพูดให้หนึ่ง ไม่ต้องยืน

8. การนัดหมายเรียกประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป

9. การจัดระเบียบวาระการประชุมนายหมู่ เป็นหน้าที่ของเลขานุการโดยประสานงานกับประธาน

10. เรื่องที่จะจัดเข้าวาระการประชุมนายหมู่ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในกองลูกเสือของตน, จัดทำกำหนดการฝึกอบรม, การอยู่ค่ายพักแรม, การเงิน, การลงโทษ, การให้รางวัล, และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

11. รายงานการประชุมของนายหมู่ ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผยวันแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม

12. การจตรายงานการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการจะต้องเป็นผู้จัดและจัดทำรายงานการประชุมบันทึก ลงในสมุดและสำเนาแจ้งให้ผู้เข้าประชุมทราบ

13. ผู้ดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุมนายหมู่ เป็นบุคคลที่ผู้กำกับแต่งตั้งจากนายหมู่ที่นายหมู่ส่วนมากเห็นชอบด้วย

14. เลขานุการของที่ประชุม ประธานที่ประชุมเป็นผู้แต่งตั้งจากนายหมู่โดยให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน (เลขาย จะเป็นผู้เชิญนายหมู่เข้าที่ประชุมนายหมู่ทีละคนจนถึงประธานแล้วจึงเชิญผู้กำกับฯ เป็นคนสุดท้าย) เลขายมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนนและมติของที่ประชุมฯ

15. ผู้กำกับลูกเสือ ที่ประชุมไม่มีสิทธิ์ออกเสียงในที่ประชุม แต่มีสิทธิยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ผู้กำกับฯ เห็นว่าถ้าจะปล่อยให้ทำไปตามข้อตกลงของที่ประชุมแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้

16. การปิดประชุม ประธานจะลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม” เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืนทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ)

17. การออกจากห้องประชุม ตามลำดับดังนี้ คือ ที่ปรึกษา, ประธาน และนายหมู่ (โดยปฏิบัติพิธีการเช่นเดียวกับการเข้าห้องประชุม) เลขานุการเป็นคนสุดท้าย

(ตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม)

ระเบียบวาระการประชุมนายหมู่

ครั้งที่..... /

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ณ

-
- วาระที่ 1 เรื่องที่ ประธานจะแจ้งให้ทราบ (ถ้ามี)
- วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่...../
- วาระที่ 3 เรื่องที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน (ถ้ามี)
- วาระที่ 4 เรื่อง..... (เป็นเรื่องที่จะประชุมพิจารณากันในการประชุม ถ้ามีหลายเรื่อง ก็ใส่ วาระที่ 5 ที่ 6 จนหมดเรื่องที่จะนำมาประชุม) วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- วาระที่ 5 หรือวาระอันดับสุดท้ายนี้เป็นวาระที่กำหนดสำหรับเรื่องที่จะมีขึ้น ภายหลังจากที่ได้กำหนดระเบียบวาระไปแล้ว จะได้นำ มาเข้ามาพูดในที่ประชุมได้

(ตัวอย่างบันทึกการรายงานการประชุม) บันทึกการรายงานการประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ

.....

- ผู้เข้าร่วมประชุม
1.
 2.
 3.

ฯลฯ

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

เปิดประชุมเวลา..... น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุมแล้ว ดำเนิน การประชุมตามระเบียบวาระต่อไป
วาระที่ 1 เรื่อง.....

ประธานเสนอว่า ที่ประชุม
(มีมติหรือ ตกลงอย่างไร)

ฯลฯ

ปิดประชุมเวลา..... น.

(ลงชื่อ).....ผู้จัดรายงานการประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมนี้แล้ว

(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ).....นายหมู่.....

(ลงชื่อ).....รองนายหมู่ หมู่.....

ฯลฯ

(ตัวอย่างบัญชีลงชื่อผู้เข้าประชุม)

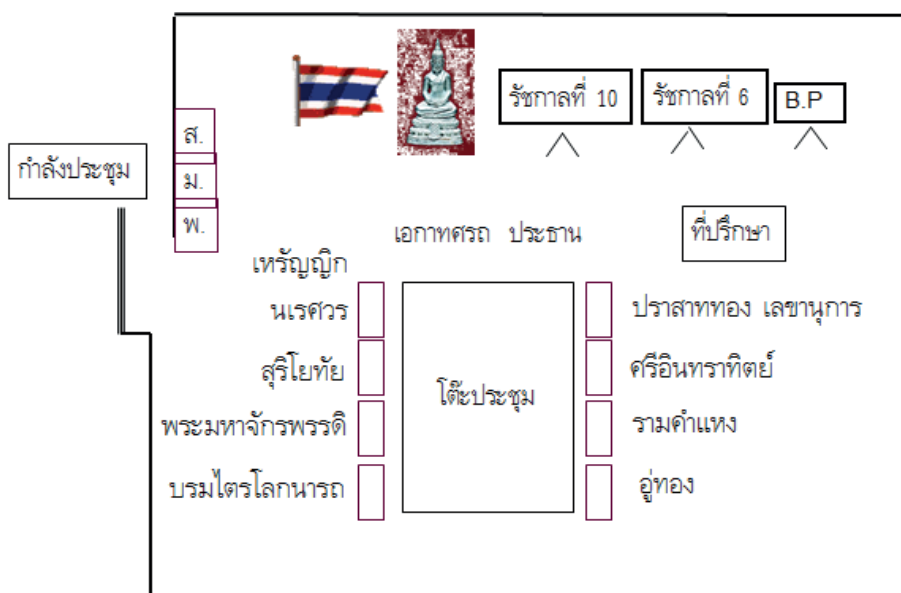
รายชื่อผู้เข้าประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ลายเซ็น	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1			ประธาน	
2			นายหมู่ หมู่.....	
3			รองนายหมู่ หมู่.....	
4			นายหมู่ หมู่.....	
5			รองนายหมู่ หมู่.....	
6			ฯลฯ	
7				
8				
9				
10			เลขานุการ	

ตัวอย่างการจัดสถานที่ประชุมนายหมู่

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว,
2528.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่), (เอกสารอัดสำเนา)**
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. **นิทานที่เป็นคติสอนใจ.** (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.**
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544**
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. **การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา
ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leader
Trainers course) (A .L.T.C).** โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุช คุ่มจันทร์. **เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์.** เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.
**เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24
มีนาคม 2553**
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2550.**
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. **คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้น
ทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.**
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
**แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544.** โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528**
องค์การค้าของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.**
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
อุบลวรรณ แสนมหาชัย. **เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ**
สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างเป็นทางการเรียกว่า เป็น
"สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาชิราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2282-0850

website : <http://www.srs.moe.go.th>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
154 ศาลาข้าราชการ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108
website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511
website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
อาคารศูนย์วิจัยสุขภาพ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งพญาไท
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500
โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี
8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130
website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2282-0850
website : <http://www.srs.moe.go.th>